

**UCHWAŁA NR XLVII/357/2017
RADY MIEJSKIEJ W DARŁOWIE**

z dnia 22 listopada 2017 r.

w sprawie przyjęcia "Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Darłowo na lata 2017 - 2023".

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 poz. 1875) Rada Miejska w Darłowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Darłowo na lat 2017 - 2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXXVIII/298/2017 Rady Miejskiej w Darłowie z dnia 24 kwietnia 2017 w sprawie przyjęcia „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Darłowo na lata 2017 - 2023”.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Darłowo.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Darłowie

Krystyna Sokolińska

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLVII/357/2017
Rady Miejskiej w Darłowie
z dnia 22 listopada 2017 r.

MINISTERSTWO
ROZWOJU

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Projekt został zrealizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 - 2020

**LOKALNY PROGRAM
REWITALIZACJI
MIASTA DARŁOWO
NA LATA 2017-2023**

DARŁOWO
królewskie miasto
www.darlowo.pl

Darłowo, październik 2017 roku

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Darłowo na lata 2017-2023 został przygotowany przez Zespół badawczy firmy STREFAPLUS.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Projekt został zrealizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 - 2020

Dokument opracowany w ramach projektu pn. „Wsparcie na rzecz przygotowania kompleksowego programu rewitalizacji obszarów zdegradowanych zdefiniowanych w Mieście Darłowo w latach 2017 - 2027”. Projekt został dofinansowany w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, zatwierdzonego decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej z dnia 9 grudnia 2014 roku nr C(2014) 9550, przyjmującą niektóre elementy programu operacyjnego „Pomoc Techniczna 2014-2020” do wsparcia z Funduszu Spójności w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudniania”. Umowa nr WZS-POPT/2/2016 z dnia 16 grudnia 2016 r. zawarta pomiędzy Województwem Zachodniopomorskim a Miastem Darłowo.

Zamawiający:

Miasto Darłowo
Plac Tadeusza Kościuszki 9
76-150 Darłowo
Tel. (94) 314 22 23
Fax. (94) 314 23 33
www: www.darlowo.pl

Wykonawca:

STREFAPLUS Michał Marciniak
ul. Płocka 15c lok. 4
01-231 Warszawa
tel. 660 288 138
www: www.strefaplus.com

Spis treści

Rozdział I. Wprowadzenie	3
Rozdział II. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie Miasta w proces rewitalizacji.....	6
Rozdział III. Diagnoza obszaru zdegradowanego, obszaru rewitalizacji i opis ludności.....	13
Rozdział IV. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	94
Rozdział V. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk	96
Rozdział VI. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Miasta.....	102
Rozdział VII. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne	109
Rozdział VIII. Mechanizmy integrowania działań służących realizacji celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	157
Rozdział IX. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji	165
Rozdział X. Ramy finansowe i czasowe realizacji Programu	166
Rozdział XI. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.....	167
Rozdział XII. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	174
Rozdział XIII. Załączniki	175
Spis ilustracji	198

Rozdział I. Wprowadzenie

Niniejszy rozdział opisuje wprowadzenie do Lokalnego Programu Rewitalizacji wyjaśniając pojęcie rewitalizacji, obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, pokazując poszczególne etapy formalne pracy nad Programem.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Darłowo na lata 2017-2023 (dalej „Program”, „program rewitalizacji”) stanowi wieloletni program działań o charakterze gospodarczym lub społecznym, dotyczący gospodarki przestrzennej i urządzeń technicznych, zmierzający do wyprowadzenia danego obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej oraz stworzenia warunków do jego dalszego rozwoju, realizowany przez różne podmioty, zgodnie z określonym harmonogramem czasowym i finansowany z różnych źródeł, opracowany, przyjęty i koordynowany przez Miasto. Program został przyjęty **Uchwałą Nr XXXVIII/298/2017 Rady Miejskiej w Darłowie z dnia 24 kwietnia 2017 r.** Aktualizacja Programu wynikała z konieczności wprowadzenia uwag do Programu zgłoszonych przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego.

Program został opracowany na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Program uwzględnia również Zasady realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 (RPO WZ 2014-2020). Ważnymi elementami źródłowymi dającymi podstawę opracowań Programu była analiza celów dokumentów strategicznych określających kierunki rozwoju Miasta oraz dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym i krajowym. Potrzeba realizacji działań rewitalizacyjnych wynika z Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Darłowo 2004-2006 (z przedłużonym okresem programowania do 2013 roku. Potrzeby rewitalizacyjne wynikają również ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2014-2020, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy miasto Darłowo a także Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami Miasta Darłowo na lata 2016-2020 oraz Programem Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2012-2016 z perspektywą do roku 2019. Wpływ na zakres Programu miały również uwarunkowania zewnętrzne, do których należą cele rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego określone w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020, który stanowi najważniejszy dokument samorządu województwa określający kierunki rozwoju regionalnego i wskazujący obszary szczególnej interwencji, jak również źródła finansowania ze środków unijnych perspektywy finansowej na lata 2014-2020.

Na potrzeby pracy nad Programem Burmistrz Miasta wydał zarządzenie nr EI.0050.667A.2017 Burmistrza z dnia 2 stycznia 2017 r. w sprawie powołania Zespołu ds. Rewitalizacji. W skład Zespołu weszli przedstawiciele jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta Darłowo Referatu Integracji Europejskiej i Inwestycji, Referatu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Referatu Oświaty i Spraw Społecznych oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Straży Miejskiej w Darłowie, Miejskiego Zarządu Budynków Komunalnych, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Darłowskiego Centrum Wolontariatu, Stowarzyszenia na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym otwarte drzwi w Darłowie, Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej, Rad Osiedli, Wspólnoty Zarządzanie i Administrowanie Nieruchomościami, Spółdzielni Mieszkaniowej Bałtyk w Darłowie, POC Partners sp. z o.o., Szkoły Podstawowej nr 3 im. Żołnierza Wojsk Obrony Pogranicza, Darłowskiego Ośrodka Kultury im. Leopolda Tyrmanda.

Zadaniem Zespołu było gromadzenie i analizowanie danych i informacji związanych z zakresem ich działania oraz przedstawienie propozycji projektów do realizacji i obszaru rewitalizacji. W celu opracowania diagnozy społeczno-gospodarczej oraz wyznaczenie na tej podstawie

obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji, opracowania map zawierających wskazanie granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz przygotowania projektu Programu udzielono zamówienia firmie STREFAPLUS Michał Marciniak z Warszawy www.strefaplus.com.

Program z uwagi na swój ogólny charakter, nie wyznacza jednocześnie ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, a co za tym idzie nie jest dokumentem wymagającym przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Program nie spełnia przesłanek określonych w art. 46 ust. 2 ustawy OOS, a co za tym idzie nie jest dokumentem wymagającym przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W ramach pracy nad Programem uzgodniono odstępnie od strategicznej oceny na środowisko dla Programu.

Program charakteryzuje się koncentracją interwencji i hierarchizacją potrzeb mieszkańców. Dokonano wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na mapach, które zostały stworzone w skali 1:5000 za pomocą programu QuantiumGIS. Mapy zostały przeanalizowane przez Zespół ds. Rewitalizacji i po zatwierdzeniu zamieszczone w LPR. Wyznaczony w niniejszym dokumencie obszar rewitalizacji cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. W ramach wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji wyznaczono cztery podobszary rewitalizacji:

- I podobszar składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych,
- II podobszar skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego,
- III podobszar, na który składa się przybrzeżny obszar Darłówka,
- IV podobszar zlokalizowany na terenie ulicy Portowej.

Podstawową zasadą określoną w Wytycznych była zasada koncentracji, obszar rewitalizacji nie jest większy niż 20% powierzchni Miasta oraz nie jest zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców Miasta. Podobszary rewitalizacji obejmują łącznie 91,4 ha, co stanowi 4,54% powierzchni Miasta (2012 ha). Obszar rewitalizacji zamieszkuje 4 114 osób, co stanowi 29,37% ogólnej ludności Miasta (14 005 mieszkańców w 2015 roku).

Obecne brzmienie Programu bazuje na pozytywnych doświadczeniach Miasta z realizacji działań rewitalizacyjnych w okresie programowania 2007-2013. Uchwałą Rady Miejskiej XXXI/288/2005 z dnia 12 stycznia 2005 roku przyjęty została *Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Darłowa 2004 - 2006 z przedłużonym okresem programowania do roku 2013*. Doświadczenia Miasta wskazują, że prowadzenie zintegrowanych działań rewitalizacyjnych pozwala na osiągnięcie pozytywnych skutków w sferze społecznej, ekonomicznej, a także w zakresie jakości tkanki miejskiej. Obecny Program stanowić będzie kontynuację wcześniejszych projektów realizowanych przez Miasto oraz podmioty publiczne działające na terenie Miasta. Umożliwi on również efektywne pozyskiwanie środków zewnętrznych na zidentyfikowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Ze względu na silne powiązanie proponowanych działań rewitalizacyjnych z możliwością ubiegania się o finansowanie ze środków unijnych, szczególny nacisk położony został na inwestycje planowane do realizacji w perspektywie finansowej 2014-2020, szczególnie w ramach RPO WZ 2014-2020 działania 9.3 Wspieranie rewitalizacji społeczno w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich.

Program ujmuje działania w sposób kompleksowy z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS, EFRROW, EFMiR oraz innych publicznych łącząc aspekty społeczne oraz ekonomiczne, przestrzenne, techniczne, środowiskowe lub kulturowe związane zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem, stosownie do lokalnych uwarunkowań. Zaplanowane projekty będą rozszerzeniem – uzupełnieniem działań o charakterze społecznym, realizowanych w ramach wsparcia EFS. W ramach Programu zaplanowano szereg przedsięwzięć rewitalizacyjnych składających się z poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

- Park Eryka miejscem atrakcyjnym turystycznie oraz ważnym punktem integracji społecznej
- Rejon osiedla Bema jako miejsce niewykorzystanej aktywności społecznej
- Rewitalizacja obszaru starego miasta jako miejsca o wysokim potencjale turystycznym i mieszkalnym
- Zagospodarowanie przestrzeni miejskiej na cele związane z aktywnością seniorów
- Bulwar zachodzącego słońca
- Zagospodarowanie przestrzeni przy budynkach socjalnych poprzez nadanie jej nowych funkcji oraz wykorzystanie potencjałów
- Miejsca kultury Darłowa ważnymi obiektami spędzania czasu wolnego mieszkańców
- Przywrócenie historycznych funkcji obszaru targowego oraz śródmiejskiego

Projekty te będą miały na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz ożywienie gospodarcze i społeczne danego obszaru przyczyniające się do ograniczenia ryzyka ubóstwa i wykluczenia społecznego na tych terenach. Łączna wartość projektów rewitalizacyjnych zaplanowanych do realizacji w ramach Programu wynosi blisko 35 mln zł.

Dokument zrealizowany w ramach projektu pn. „Wsparcie na rzecz przygotowania kompleksowego programu rewitalizacji obszarów zdegradowanych zdefiniowanych w Mieście Darłowo w latach 2017 - 2027”. Projekt został dofinansowany w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020. W trakcie pracy nad Program dokonano zamiany okresu obowiązywania programu zawężając okres ten do 2023 roku. Zgodnie bowiem z zapisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, od 1 stycznia 2024 r. jedyną podstawą realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w gminach będzie gminny program rewitalizacji przyjęty uchwałą gminy zgodnie z wymogami wskazanymi w ustawie o rewitalizacji. Zmiana okresu obowiązywania Programu wynikała zatem z możliwego maksymalnego okresu obowiązywania programu rewitalizacji przyjmowanych na podstawie Wytucznych. Mając na uwadze ww. przepisy ustawy o rewitalizacji tego przyjęto okres obowiązywania Programu na lata 2017-2023

Rozdział II. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie Miasta w proces rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie Miasta w proces rewitalizacji i konsultacje społeczne.

Partycypacyjne metody konsultacji wykorzystywane były w celu aktywizacji i zaangażowania interesariuszy rewitalizacji. Proces pracy nad Programem obejmował włączenie mieszkańców i interesariuszy rewitalizacji w pracę nad opracowaniem dokumentu. Kluczowe znaczenie dla zaangażowania mieszkańców były spotkania zespołu ds. rewitalizacji i warsztaty rewitalizacyjne które miały na celu zebranie i analizę wcześniejszych pomysłów samorządów i liderów lokalnych co zostało zwieńczone przedłożeniem projektu uchwały przyjmującej Program pod decyzję Rady Miasta. Proces pracy z mieszkańcami obrazuje poniższy Wykres. Konsultacje społeczne wykonane zostały metodą badania w działaniu (*action research*) ukierunkowaną na poprawę jakości działania w obrębie badanej społeczności. Zastosowane zostały metody badawcze uznające kompetencje członków danej społeczności do zrozumienia swojej społeczności. Podczas każdego spotkania zapewnione zostało szerokie spektrum udziału mieszkańców. W ramach pracy **zidentyfikowano interesariuszy znajdujących się na terenie mającym podlegać procesowi rewitalizacji, czyli mieszkańców, przedsiębiorców oraz organizacje pozarządowe, które formalnie zostały wskazane z Programie w ramach przedsięwzięć.**

Szkolenia dla członków Zespołu ds. rewitalizacji

Na każdym z etapów pracy nad Programem spotykał się zespół ds. rewitalizacji. W trakcie **szkoleń dla zespołu ds. rewitalizacji** poruszana była następująca tematyka: pojęcie rewitalizacji oraz jej aspekty prawne, cele oraz przedsięwzięcia rewitalizacyjne, partycypacja społeczna, zarządzanie LPR, monitoring i sprawozdawczość oraz źródła finansowania. Członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji pracowali warsztatowo nad opracowaniem szczegółowych projektów rewitalizacyjnych, ich wskaźników, źródeł finansowania i wartości finansowej. Ważnym aspektem było również określenie prognozowanych produktów i rezultatów.

Zdjęcie 1 Spotkanie i szkolenie dla zespołu ds. rewitalizacji, 2 marca 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie 2 Spotkanie i szkolenie dla zespołu ds. rewitalizacji, 16 luty 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie 3 Spotkanie i szkolenie dla zespołu ds. rewitalizacji, 10 luty 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie 4 Spotkanie i szkolenie dla zespołu ds. rewitalizacji, 26 stycznia 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne

W prace Zespołu ds. Rewitalizacji zaangażowane zostało szerokie spektrum osób reprezentujących środowiska społeczne, jednostki samorządowe oraz podmioty kluczowe ze względu na działania, które wynikają z konieczności efektywnego zrealizowania procesu rewitalizacji obszarów zdegradowanych miasta.

W dniu 2 stycznia 2017 roku, Burmistrz Miasta Darłowo, zarządzeniem o numerze E/0050.667A.2017 powołał Zespół ds. Rewitalizacji w następującym składzie:

- ✓ Przedstawiciel Referatu Integracji Europejskiej i Inwestycji Urzędu Miejskiego w Darłowie, pełniący równocześnie funkcję Przewodniczącego Osiedla Południe;
- ✓ Kierownik Referatu Integracji Europejskiej i Inwestycji Urzędu Miejskiego w Darłowie;
- ✓ Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego w Darłowie;
- ✓ Kierownik Referatu Oświaty i Spraw Społecznych;
- ✓ Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- ✓ Komendant Straży Miejskiej w Darłowie;
- ✓ Dyrektor Miejskiego Zarządu Budynków Komunalnych;
- ✓ Przewodniczący Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- ✓ Wiceprezes Darłowskiego Centrum Wolontariatu;
- ✓ Prezes Stowarzyszenia na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym Otwarte Drzwi w Darłowie;
- ✓ Dyrektor Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej;
- ✓ Prezes Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Darłowskiej;
- ✓ Przewodniczący Rady Osiedla Zachód;

- ✓ Przewodniczący Rady Osiedla Centrum;
- ✓ Przewodniczący Rady Osiedla Bema;
- ✓ Przewodniczący Rady Osiedla Darłówko;
- ✓ Przedstawiciele zarządców nieruchomości;
- ✓ Przedstawiciele przedsiębiorców;
- ✓ Przedstawiciele oświaty;
- ✓ Przedstawiciel Darłowskiego Ośrodka Kultury im. Leopolda Tyrmanda.

Należy podkreślić szeroką reprezentatywność interesariuszy rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem przedstawicieli organizacji pozarządowych, ale również przedsiębiorców oraz osób pełniących ważne funkcje w ramach administracji samorządowej. Członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji brali również udział w szkoleniach, które prowadzone były przez przedstawicieli wykonawcy programu, posiadających kompetencje w zakresie przekazywanych treści merytorycznych. Treść szkoleń została opisana w raporcie z procesu partycypacji społecznej, w ramach opisu spotkań zespołu ds. rewitalizacji. Notatki zostały również opublikowane na stronie Urzędu Miejskiego w Darłowie w zakładce „rewitalizacja”. Częścią składową szkoleń były materiały szkoleniowe, które zostały przekazane każdemu członkowi Zespołu ds. Rewitalizacji. Na opracowane materiały składała się wyświetlana w trakcie szkoleń prezentacja multimedialna oraz materiały w formie papierowej, które były przekazywane podczas każdego ze spotkań. W sumie odbyło się pięć spotkań zespołu ds. rewitalizacji podczas których realizowano szkolenia dla członków zespołu i zapraszanych gości uczestniczących w opracowaniu Programu.

Badania kwestionariuszowe z mieszkańcami PAPI

W badaniach realizowanych metodą PAPI wywiad z respondentem był prowadzony osobiście, twarzą w twarz, a ankieter odczytywał pytania i notował uzyskiwane odpowiedzi. Badania zostały przeprowadzone z 100 mieszkańcami Darłowa. Przedstawiona wielkość próby pozwoliła na precyzyjne zbadanie zjawisk w danej populacji, dla każdej z jednostek urbanistycznych na które podzielono obszar Miasta. Badania z mieszkańcami pozwoliły na dokonanie korekty / skomentowania wniosków z analizy wskaźników (mierników).

Warsztaty rewitalizacyjne, spacer studyjny i badania internetowe

W ramach pracy nad lokalnym programem rewitalizacji zrealizowano warsztaty rewitalizacyjne. Podczas warsztatów zastosowane zostały metody aktywizujące (metoda kruszenia) i analiza SWOT, a także burza mózgów. Warsztaty przeprowadzone zostały przez doświadczonych ekspertów ds. konsultacji społecznych. Pierwsze z cyklu warsztatów rewitalizacyjnych odbyły się 10 lutego o godzinie 17.30 w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Następnie w dniu 17 lutego 2017 roku o godzinie 17.30 w budynku Terminala Pasażerskiego odbyło się spotkanie na temat rewitalizacji obszarów zdegradowanych w Darłowie z mieszkańcami z Darłówka oraz przedstawicielami Rady Osiedla Darłówko. W tym samym dniu odbyły się także warsztaty w Ratuszu.

Zdjęcie 5 Uczestnicy warsztatów rewitalizacyjnych w Darłowie, 10 lutego 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie 6 Uczestnicy warsztatów rewitalizacyjnych w Darłowie, 17 lutego 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne

Z kolei 2 marca 2017 roku o godzinie 17.00 odbyło się spotkanie z mieszkańcami Osiedla Centrum oraz mieszkańcami Osiedla Zachów w Darłowskim Centrum Wolontariatu. Mieszkańcy biorący udział w warsztatach, w sposób bardzo szczegółowy wskazywali rozwiązania, które doprowadziłyby do rozwiązania problemów - wskazano np. zasadność realizacji projektów

oddziaływujących na zdegradowane tereny zielone. Wiedza oraz zaangażowanie mieszkańców pozwoliły na doprecyzowanie projektów rewitalizacyjnych, które stanowić miały komplementarne uzupełnienie projektów wskazanych przez zespół ds. rewitalizacji.

Zdjęcie 7 Uczestnicy warsztatów rewitalizacyjnych w Darłowie, 2 marca 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne

Warsztaty zakończyły się spacerem studyjnym, który pozwolił na precyzyjne zdiagnozowanie miejsc wskazywanych przez mieszkańców oraz ich udokumentowanie fotograficzne. Zrealizowane zostały również badania z wykorzystaniem **platformy internetowej CAWI**. Uzyskane dane zostały przeanalizowane i porównane do danych zebranych w trakcie procesu realizacji badań ankietowych.

Zdjęcie 8 Strona startowa ankiety internetowej CAWI z mieszkańcami Darłowa

Źródło: Opracowanie własne

W ramach podsumowania partycypacyjnych działań prowadzonych w trakcie opracowywania programu rewitalizacji, odbyły się **spacery studyjne**, w których uczestniczyli członkowie zespołu ds. rewitalizacji oraz mieszkańcy. Spacery odbyły się na czterech osiedlach i ich celem było poznanie naocznie potrzeb technicznych, przestrzenno-funkcjonalnych, gospodarczych, środowiskowych i społecznych istniejących na obszarze zdegradowanym.

Działania informacyjne i promocyjne

Na potrzeby prowadzonych konsultacji społecznych opracowano materiały informacyjne i promocyjne (plakaty). Wykorzystano również środki komunikacji maksymalizujące uczestnictwo i aktywność mieszkańców: ulotki, ogłoszenia, informacje o postępach prac publikowane na stronie internetowej Urzędu Miasta.

Zdjęcie 9 Materiały informacyjno-promocyjne dotyczące projektu

The image shows two posters for the 'PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2027' and a text box with project details. The posters are orange and white, featuring a drawing of a town. The text box is white with a red header and footer.

PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2027

WARSZTATY REWITALIZACYJNE

02.03.2017 17 ⁰⁰	Mieszkańcy Osiedla Centrum oraz mieszkańcy Osiedla Zachód Darłowskie Centrum Wolontariatu ul. Bogusława X 28, 76-150 Darłowo
--------------------------------	--

DARŁOWO
królewskie miasto
www.darlowo.pl

PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2027

WARSZTATY REWITALIZACYJNE

10.02.2017 17 ³⁰	Mieszkańcy Osiedla Południe oraz Bema Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie, ul. Ojca Damiana Tynieckiego 20
17.02.2017 13 ⁰⁰	Przedstawiciele organizacji pozarządowych Ratusz Miejski w Darłowie Plac Tadeusza Kościuszki 9
17.02.2017 17 ³⁰	Mieszkańcy Osiedla Darłówek Terminal Pasażerski ul. Kotwiczna 14 w Darłowie

DARŁOWO
królewskie miasto
www.darlowo.pl

Gmina Miasto Darłowo realizuje projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich „Wsparcie na rzecz przygotowania kompleksowego programu rewitalizacji obszarów zdegradowanych zdefiniowanych w Mieście Darłowo w latach 2017 - 2027”

Celem projektu jest wsparcie Gminy Miasto Darłowo w tworzeniu procesów zmierzających do rewitalizacji obszarów zdegradowanych poprzez pomoc w przygotowaniu programu służącego rozwiązywaniu problemów rewitalizacyjnych na obszarze wymagającym szczególnej interwencji z uwzględnieniem lokalnej specyfiki i uwarunkowań.

Dofinansowanie projektu z UE: 30 442,75 zł

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna MINISTERSTWO KROJOWE Pomorza Zachodnie Unia Europejska Fundus Spójności
www.mapadotacji.gov.pl

Źródło: Opracowanie własne

Plakaty informacyjne zawierały informację o realizacji projektu ze środków unijnych i wskazywały daty najważniejszych spotkań z interesariuszami rewitalizacji. Na stronie internetowej Miasta <https://www.darlowo.pl/> zamieszczano aktualne informacje o realizowanych działaniach w ramach pracy nad LPR. W ramach prowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych informowano o źródle finansowania prac nad programem rewitalizacji, który dofinansowany został z Funduszy Europejskich. Zgodnie z wytycznymi Urzędu Marszałkowskiego plakaty informacyjne zawierały znaki graficzne PO PT 2014-2020.

W ramach procesu uspołecznienia procesu wdrożenia programu rewitalizacji zaplanowano również szereg narzędzi zapewniających udział interesariuszy rewitalizacji na tym etapie. Zadania te zostały opisane w *Rozdziale XI. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.*

Rozdział III. Diagnoza obszaru zdegradowanego, obszaru rewitalizacji i opis ludności

Niniejszy rozdział opisuje diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów rewitalizacji, tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne Miasta lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoriów najbardziej wymagających wsparcia oraz lokalne potencjały występujące na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

Wprowadzenie

Poniżej zaprezentowany opis diagnozy społeczno-gospodarczej Gminy. Podstawą pracy diagnostycznej była analiza wskaźników na podstawie danych dostępnych w bazach GUS BDL oraz danych z OPS, PUP, Policji, itd. lub na podstawie opracowań istniejących w Gminie Stawiski. Dane dotyczące diagnozy pochodzące z GUS dotyczą lat 2011 – 2015. Przyjęcie danego okresu analizy jest ważne ze względu na uchwycenie tendencji pewnych zjawisk demograficznych i społecznych. Dane gminne i inne dane opracowane dla poszczególnych uwarunkowań to dane pochodzące z końca 2016 roku i początku 2017 roku, aby na ich podstawie można było wyznaczyć obszary rewitalizacji.

Przyjęto model referencyjny. Wyznaczając obszar rewitalizacji dokonano obliczenia syntetycznego wskaźnika poszczególnych jednostek urbanistycznych jakim są ulice. Podział gminy na jednostki pseudo naturalne, jakimi są ulice w terenie miejskim jest metodą powszechnie wykorzystywaną w badaniach społecznych¹.

Podział gminy miejskiej na ulice wzorowany jest na założeniach Modelowej rewitalizacji miast. Przedmiotem konkursu ogłoszonego przez Ministerstwo Rozwoju było opracowanie programów rewitalizacji oraz wypracowanie modeli prowadzenia rewitalizacji na obszarach miejskich. Do głównych zalet przyjęcia takiej metodologii można zaliczyć możliwość jednoznacznego pomiaru cech oraz określona struktura wewnętrzna, podkreślająca całościowy charakter. Dla zapewnienia spójności analizy analizowano dane w stosunku do liczby ludności zamieszkującej przy danej ulicy.

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy. Dla każdego badanego wskaźnika ustalono wskaźnik syntetyczny degradacji (daną referencyjną). Ustawa o rewitalizacji oraz Wytucznie nie precyzują sposobu obliczenia tego wskaźnika (może to być np. średnia arytmetyczna lub typologia), dlatego daną referencyjną była średnia dla badanej gminy. Zgodnie z przyjętą metodologią deprivacja rozumiana była jako stan (materialny lub niematerialny) na terenie jednostki, który nie zapewnia egzystencji i funkcjonowania przyjętych w danym społeczeństwie i wskazujący odstępstwo od średniej dla badanej gminy.

Analiza wskaźników diagnostycznych została dokonana z wykorzystaniem brytyjskim metodologii bazującej na wskaźniku wielowymiarowej degradacji społecznej, czyli metodologii

¹ Analizy społeczno-ekonomiczne dla polskich miast najczęściej przygotowywane są w podziale na dzielnice (w tym dzielnice samorządowe), a także obwody spisowe i rejony statystyczne (np. Śleszyński 2006; Węclawowicz 2007; Szmytkowska 2008). Główną wadą podziału na dzielnice, a także inne jednostki pomocnicze niższego rzędu (w kontekście audytu miejskiego) jest to, że obejmują one bardzo różne formy użytkowania terenów. Obwody spisowe wyznaczane są w oparciu o liczbę mieszkań i mieszkańców, ale abstrahują one od jednostek funkcjonalnych i podobieństwa morfologicznego. Często np. lewa strona ulicy należy do jednego obwodu, a prawa do innego. Obejmują one obszar całego miasta, zgodnie z zasadą, że im mniejsza gęstość zaludnienia, tym większa jednostka. Pozostałe podziały miast na jednostki pseudonaturalne (rejony szkolne, obwody policyjne, straży pożarnej, pogotowia i inne) jeszcze bardziej nie odpowiadają oczekiwaniom stawianym przez audyt miejski.

wskaźnika deprawacji wielowymiarowej IMD (*ang. Index of Multiple Deprivation*)². Metodologia wskaźnika deprawacji wielowymiarowej IMD stosowana jest powszednie w badaniach społecznych Wielkiej Brytanii³ oraz w licznych programach rewitalizacji miast i gmin w kraju w nowym okresie programowania na lata 2014-2020. Wykorzystanie wskaźnika syntetycznego na potrzeby audytu rewitalizacyjnego stosowane jest również w opracowaniach naukowych Instytutu Rozwoju Miast⁴.

Metodologia IMD obejmowała ocenę 3 punkty (kolor czerwony), a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono stanowiącą odstępstwo od średniej dla Gminy dodatkowy jeden punkt, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 1), 3 obszary (3 punkty + 1 + 1). Obszary oznaczone na inne kolory odpowiednio: 1 punkt (kolor zielony), 2 punkty (ciemny żółty). W podsumowaniu wyliczenia wskaźnika deprawacji wielowymiarowej IMD dla wyników każdej jednostki doliczano dodatkowo wartość IMD w ramach poszczególnych uwarunkowań poddanych analizie w celu otrzymania IMD ogólnego. Wyniki pracy diagnostycznej zostały poddane konsultacjom z mieszkańcami obszaru rewitalizacji podczas warsztatów rewitalizacyjnych. Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy była również przedmiotem oceny Zespołu ds. rewitalizacji.

Zgodnie z Wytycznymi w obszar zdegradowany musi obejmować występowanie przede wszystkim natężenia problemów społecznych dlatego też na potrzeby wyliczenia finalnego wskaźnika deprawacji IMD wartości IMD społecznego zostały przyjęte zgodnie otrzymaną wartością liczbową. Następnie zastosowano Metodologię IMD obejmującą ocenę poszczególnych kolorów jako wynik natężenia problemów. W ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji wyznaczono jednostki gdzie zidentyfikowano stan kryzysowy wynikający z **natężenia problemów społecznych** i co najmniej jednego z problemów w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Obszary posiadające powyżej ustalonego poziomu punktów obejmujące i jednocześnie ze zidentyfikowanym natężeniem problemów społecznych (oznaczenie kolorem czerwonym) **zostały zaliczone do obszaru zdegradowanego**.

Na podstawie analizy danych wskaźnikowych i badań terenowych z mieszkańcami dokonano wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Obszar zdegradowany stanowi zgodnie z Wytycznymi teren gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Może on zostać wyznaczony jednak w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Na podobszarach rewitalizacji dokonano pogłębionej analizy dzięki realizacji spacerów studyjnych. Wyniki pracy na tym etapie podsumowano podczas spotkania zespołu ds. rewitalizacji. Dodatkowymi argumentami wyznaczającym obszary, jako „do zrewitalizowania” są ważne funkcje społeczno-gospodarcze⁵ oraz stan zagospodarowania terenów możliwych do

² Greig, A., El-Haram, M., Horner, M. (2010) Using deprivation indices in regeneration: Does the response match the diagnosis? *Cities*, 27 (2010), ss. 476-482.

³ Zob. Polityka Odnowy Miast Brytyjskich http://www.zprie.amu.edu.pl/pliki/Wyklad_2.pdf

⁴ Zob. W. Jarczewski, J. Jeżak, System monitorowania rewitalizacji, Instytut Rozwoju Miast, Tom 11, Kraków 2010

⁵ Art. 10.1. Obszar, obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji-Ustawa o rewitalizacji (2015r.)

przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych. Poniżej zaprezentowano wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej w poszczególnych uwarunkowaniach.

Informacje wprowadzające

Gmina miejska Darłowo jest jedną z sześciu jednostek administracyjnych, wchodzących w skład powiatu sławieńskiego, położona nad Morzem Bałtyckim, w dolinie rzek Wieprzy i Grabowej. Powierzchnia Miasta wynosi 2012 ha. Na koniec 2016 roku Miasto zamieszkiwało 13 764 mieszkańców.

Północną granicę miasta stanowi 5-kilometrowa linia brzegu morskiego z szeroką, piaszczystą plażą, pasmem wydm (obszar chronionego krajobrazu) i znajdującymi się na wschód od Darłowa stromymi stokami morenowymi. Z pozostałych stron Miasto Darłowo jest otoczone przez gminę wiejską Darłowo. Miasto usytuowane jest w odległości 21 km od Sławna, które jest ważnym węzłem kolejowym i drogowym na trasie Berlin - Szczecin - Gdańsk - Królewiec, 40 km od Koszalina oraz 48 km od Słupska, z którymi posiada dogodne połączenia komunikacyjne. Darłowo posiada dwie wydzielone części miasta: Darłówko i Racisław. Z powodu rozdzielenia rzeką potocznie rozróżnia się również Darłówko Wschodnie oraz Darłówko Zachodnie. Cała północna część Darłowa (na północ od ul. Powstańców Warszawskich, ul. Bogusława X i na północ od drogi wojewódzkiej nr 203) jest objęta obszarem chronionego krajobrazu Koszaliński Pas Nadmorski. Tereny Wieprzy objęte są specjalnym obszarem ochrony siedlisk "Dolina Wieprzy i Studnicy". Obie części Darłówka łączy zbudowany w 1988 most rozsuwany, który obecnie jest zamknięty dla ruchu kołowego, co oznacza, że nie istnieje bezpośredni przejazd między dwiema częściami Darłówka. Most ten zastąpił XVII-wieczny drewniany most zwodzony, zmodernizowany w XIX w. i rozebrany w 1977 roku. Zamiast niego do roku 1988 na Wieprzy kursował prom.

Darłowo należy do znanych miejscowości turystycznych, położonych na środkowym wybrzeżu. Wiele ośrodków wypoczynkowych, hoteli, pensjonatów, campingów z rozbudowaną infrastrukturą o coraz wyższym standardzie sprzyja rozwojowi turystyki, która stanowi główne źródło utrzymania mieszkańców. Opisywane Miasto cechuje się wysokim nasyceniem zabytkami i ciekawym planem urbanistycznym. Ponadto odznacza się korzystnym mikroklimatem charakteryzującym się dużym nasłonecznieniem i sporą wilgotnością powietrza nasyconego leczniczymi cząsteczkami jodu. Korzystne prądy morskie zapewniają budulec dla plaż, a przede wszystkim czystych kąpielisk. Rozległe obszary leśne i brak większych zakładów przemysłowych są gwarancją czystego powietrza. Dodatkowym symbolem czystości środowiska są położone za Miastem farmy wiatrowe produkujące ekologiczną energię.

Nadmorską częścią miasta Darłowa jest Darłówko, które stanowi północno-zachodni obszar miasta oddzielony od głównej zabudowy miasta podmokłym terenem, w odległości ok. 2 km. Znajduje się tutaj ujście rzeki Wieprzy do Morza Bałtyckiego. Rzeka poprzez kanał portowy rozdziela miasto na dwie części północno-wschodnią i południowo-zachodnią. Około 0,5 km na południe od zabudowy mieszkalnej Darłówka do Wieprzy uchodzi rzeka Grabowa. Darłówko pełni w sezonie letnim funkcję turystyczno-wypoczynkową. Miejscowość ta objęta jest obszarem chronionego krajobrazu Koszaliński Pas Nadmorski. Główna część kanału portowego Wieprzy objęta jest specjalnym obszarem ochrony siedlisk „Dolina Wieprzy i Studnicy”. W Darłówku znajdują się: port morski, latarnia morska, park wodny. Na terenie miejscowości znajduje się sezonowa baza noclegowo-wypoczynkowa obejmująca: ośrodki wczasowe, domy wypoczynkowe, pensjonaty, pokoje gościnne, 3 hotele. Mieści się tutaj kemping z polem namiotowym na 150 namiotów i 100 miejsc na przyczepy kempingowe. Darłówko stanowi

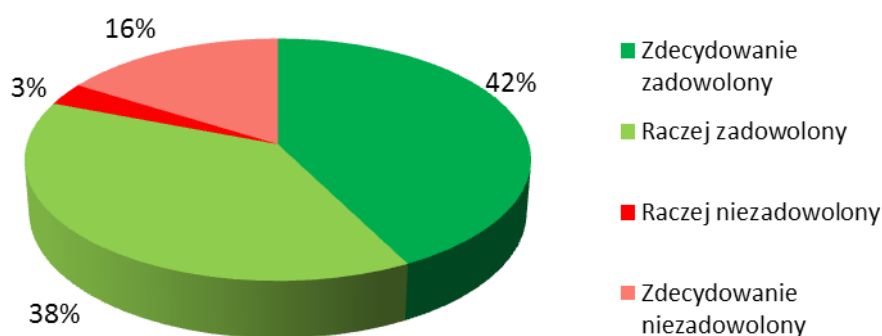
nadmorską dzielnicę miasta Darłowo - jedno z najczęściej odwiedzanych miejsc turystycznych polskiego wybrzeża. Na obszarze rewitalizacji występuje znaczna determinacja społeczna, przestrzenna, gospodarcza oraz przyrodnicza, która oddziałuje na obecny oraz przyszły kształt działań podejmowanych na tym terenie. Wymienione czynniki są ze sobą kompatybilne, warunkując rozwój opisywanego obszaru. Należy także podkreślić, iż czynniki te w dużym stopniu mają znaczenie dla efektywności Programu oraz możliwości zrealizowania zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Diagnoza ma na celu wskazać najważniejsze problemy oraz potrzeby występujące na obszarze rewitalizacji, a także zwrócić uwagę na mocne strony badanego obszaru - istniejące potencjały, które stanowią ważny czynnik determinujący możliwość zrealizowania zamierzeń, mających doprowadzić do zniwelowania sytuacji kryzysowej. Potencjały obszaru są wewnętrznie spójne i uzupełniają się wzajemnie.

Diagnoza została podzielona na poszczególne uwarunkowania: społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno – funkcjonalne i techniczne. W celu precyzyjnego wyznaczenia obszaru rewitalizacji, posłużono się wskaźnikiem syntetycznym, który w sposób szczegółowy przedstawia sytuację występującą na analizowanym obszarze, z uwzględnieniem poszczególnych ulic, na których natężenie poszczególnych problemów jest zróżnicowane.

Analiza uwarunkowań społecznych

Podstawą pracy diagnostycznej w sferze społecznej były badania kwestionariuszowe z mieszkańcami. Badani poproszeni zostali o określenie stopnia zadowolenia z życia w mieście i mieście Darłowo. Zdecydowana większość mieszkańców (81%) wskazała, że jest zadowolona z jakości życia w mieście. Wskaźnik osób niezadowolonych oscyluje w okolicach 19%. Należy jednak podkreślić, że osób zdecydowanie niezadowolonych jest tylko 3%, natomiast zdecydowanie zadowolonych aż 42% osób. Kwestie, które są oceniane jako negatywne oraz które mogą wpływać na niezadowolenie mieszkańców to brak pracy wśród mieszkańców oraz migracje osób młodych. Kolejnym aspektem który może powodować niezadowolenie to często podkreślany brak rozrywek dla mieszkańców, oraz zbyt mała liczba połączeń komunikacji publicznej.

Wykres 1 Ocena zadowolenia mieszkańców z życia w mieście i mieście Darłowo

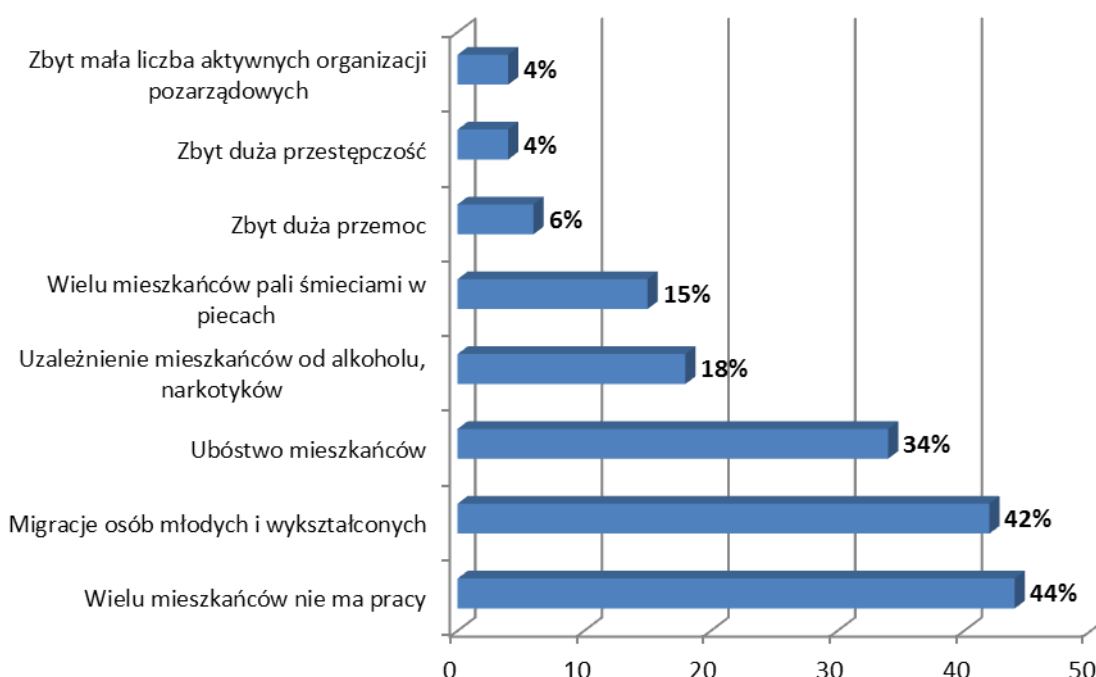

Źródło: Badanie PAPI z mieszkańcami, N=100.

Kolejna kwestia poruszona w badaniu to problemy społeczne, które ankietowani dostrzegają w swojej miejscowości. Problemy, na które mieszkańcy zwrócili szczególną uwagę, to brak pracy

wśród mieszkańców (44%), migracje osób młodych i wykształconych (42%) oraz ubóstwo mieszkańców (34%). Są to problemy ściśle ze sobą skorelowane. Ubóstwo wynikać może z braku pracy, podobnie jak migracje osób młodych i wykształconych. W czasie badania, mieszkańcy zwracali uwagę na to, że w mieście Darłowo najwięcej pracy jest w sezonie letnim, co wynika z faktu że w tym czasie miasto odwiedzane jest przez turystów. Według mieszkańców poza sezonem, wielu mieszkańców pozostaje bez pracy. Mieszkańcy zwracają także uwagę na problem uzależnienia mieszkańców od alkoholu i narkotyków (18%) oraz problem palenia śmieciami w piecach przez mieszkańców (15%). Najmniej widocznym problemem według badanych jest przemoc (6%) oraz zbyt mała liczba organizacji pozarządowych(4%) i przestępczość (4%). Problemy społeczne występujące w mieście, przedstawione zostały w poniższym wykresie.

Wykres 2 Problemy społeczne w mieście Darłowo według mieszkańców

Źródło: Badanie PAPI z mieszkańcami, N=100.

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji i terenu zdegradowanego, należy dokładnie omówić zagadnienie uwarunkowań społecznych – przeanalizować kluczowe wskaźniki, które wyznaczą obszar wymagający podjęcia działań rewitalizacyjnych. W niniejszej części zostaną omówione następujące zagadnienia: struktura demograficzna gminy, stan bezrobocia na tle liczby mieszkańców, a także przyrost naturalny oraz migracje mieszkańców. Istotne aspekty stanowią również kwestie związane z zakresem pomocy społecznej – tu uwzględniona została liczba osób korzystających z dodatków mieszkaniowych, a także liczba osób wg wniosków kierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2016 r. Zagadnienia te zostały przedstawione z uwzględnieniem wybranych ulic.

Wskaźnikiem poziomu edukacji są m.in. uśrednione wyniki testów i egzaminów kończących poszczególne szczeble edukacji. Ważnym wskaźnikiem jest także Edukacyjna Wartość Dodana (EWD) wypracowywana przez poszczególne szkoły. Niestety ze względu na nierównomierny rozkład szkół z poszczególnych szczebli edukacji w gminie ten wskaźnik w diagnozie obszarów zdegradowanych pominięto.

Struktura demograficzna miasta Darłowa ulega zmianom, wynikającym z trendu ogólnopolskiego, który charakteryzuje się starzeniem się społeczeństwa i zmniejszaniem liczby osób w wieku produkcyjnym oraz przedprodukcyjnym. W mieście liczba mieszkańców na przestrzeni lat 2012-2015 uległa zmniejszeniu o 303 osoby. Nastąpił niewielki spadek liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (spadek o 0,18%), a także produkcyjnym (spadek o 2,78%) oraz znaczne zwiększenie się liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (2,96%). Najwyższy spadek liczby ludności miał miejsce na przełomie lat 2013/2014, kiedy to populacja miasta Darłowa zmniejszyła się o 170 osób. W tym czasie zaobserwować można duże obniżenie wskaźnika liczby osób w wieku produkcyjnym (spadek o 261 osób). Wskazane zmiany w opisanych kategoriach są wynikiem ogólnopolskiego trendu starzenia się społeczeństwa, co jest jednoznaczne z obniżaniem się liczby osób, które mają wpływ na zwiększenie się stanu zasobowego badanego społeczeństwa lokalnego. Należy podkreślić, iż zmiana struktury ludności to silny czynnik determinujący nawarstwienie problemów społecznych, szczególnie w obszarze konieczności zapewnienia osobom starszym wsparcia finansowego (zmniejsza się liczba osób aktywnych zawodowo), ale również w zakresie organizacji wolnego czasu i zapewnienia dostępu do świadczeń społecznych. Przeanalizowane dane pozwalają wysunąć wniosek, iż Miasto Darłowo będzie zmuszone przekazać znaczną część swoich dochodów na zagwarantowanie należytych warunków życia osobom starszym. Kolejnym negatywnym aspektem starzejącej się społeczności lokalnej jest fakt, iż maleje również przyrost zasobów pracy, przy jednoczesnym wzroście zapotrzebowania na usługi związanych z opieką społeczną. Miasto powinno w najbliższym czasie przeprowadzić inwestycje zachęcające młodych ludzi do stałego osiedlenia się w Darłowie, a także zainwestowania swoich umiejętności i kompetencji do rozwoju lokalnej przestrzeni.

Tabela 1 Struktura demograficzna mieszkańców w latach 2012-2016

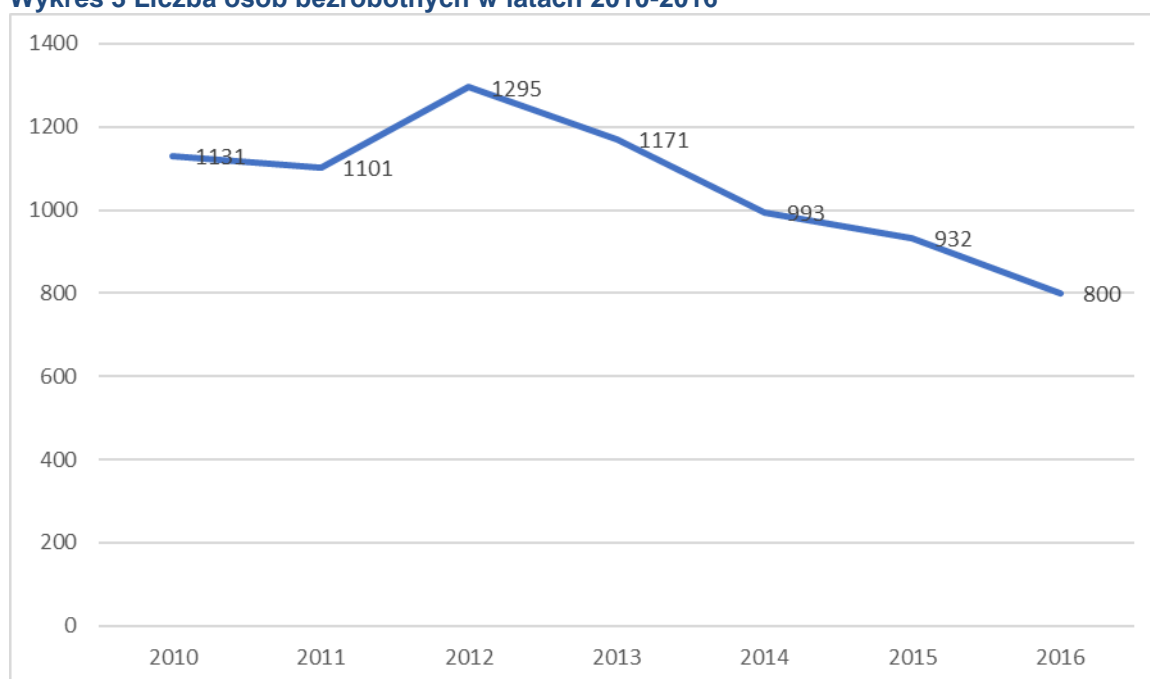
Lata	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym		Liczba osób w wieku produkcyjnym		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	
		%	liczba	%	liczba	%	liczba
2012	14 308	16,80	2404	64,77	9267	18,43	2637
2013	14 229	16,77	2386	63,93	9096	19,31	2747
2014	14 059	16,64	2340	62,84	8835	20,51	2884
2015	14 005	16,62	2328	61,99	8681	21,39	2996
2016	13 943	19,00	2649	58,85	8206	22,15	3088

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Z opisaną powyżej tendencją obniżania się liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym ma bezpośredni związek kolejne zagadnienie – systematyczny spadek bezrobocia. Jest on związany także z innymi zjawiskami społecznymi – wzrostem gospodarczym oraz wyjazdami młodych ludzi z małej miejscowości. Liczba osób pozostających bez pracy była najwyższa w 2012 r. (1295 osób), od tego też czasu jest widoczna coroczna tendencja spadkowa tego wskaźnika – od 2012r. roku liczba osób pozostająca bez pracy zmniejszyła się o 500 osób. Jest to informacja świadcząca o prawidłowym kierunku rozwoju badanego obszaru, ponieważ wyraźne zmniejszenie się bezrobocia jest zauważalne zarówno w mieście Darłowie, jak i w powiecie sławieńskim. Na przestrzeni lat 2010 – 2015 liczba bezrobotnych mieszkańców Darłowa spadła o ponad 20%, natomiast ogółem liczba bezrobotnych w powiecie uległa obniżeniu o 10,0%.

Analizując zachodzące uwarunkowania konieczne jest zwrócenie uwagi na wzrastającą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym oraz możliwy proces marginalizacji niniejszej grupy społecznej, ze względu na zrywanie z aktywnością zawodową, z chwilą przejścia na emeryturę. Ponadto występowanie procesu migracji osób młodych powoduje nasilenie poczucia marginalizacji u seniorów, którzy nie mogą pełnić tradycyjnej roli opiekuńczej wobec swoich wnuków, ze względu na to, iż ich dzieci opuściły miejscowość, w której się urodziły. W związku z tym kluczowe jest prowadzenie działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu seniorów i ich marginalizacji. Proces włączenia osób w wieku poprodukcyjnym do społeczności lokalnej może być realizowany za pośrednictwem form instytucjonalnych, dlatego niezbędne jest podjęcie działań mających na celu aktywizowanie seniorów. Należy również podkreślić, iż w toku narastania ilości osób starszych, konieczne będzie podjęcie działań systemowych mających na celu ich stałe aktywizowanie. Na niniejszą potrzebę wskazywali również mieszkańcy biorący udział w badaniach ankietowych.

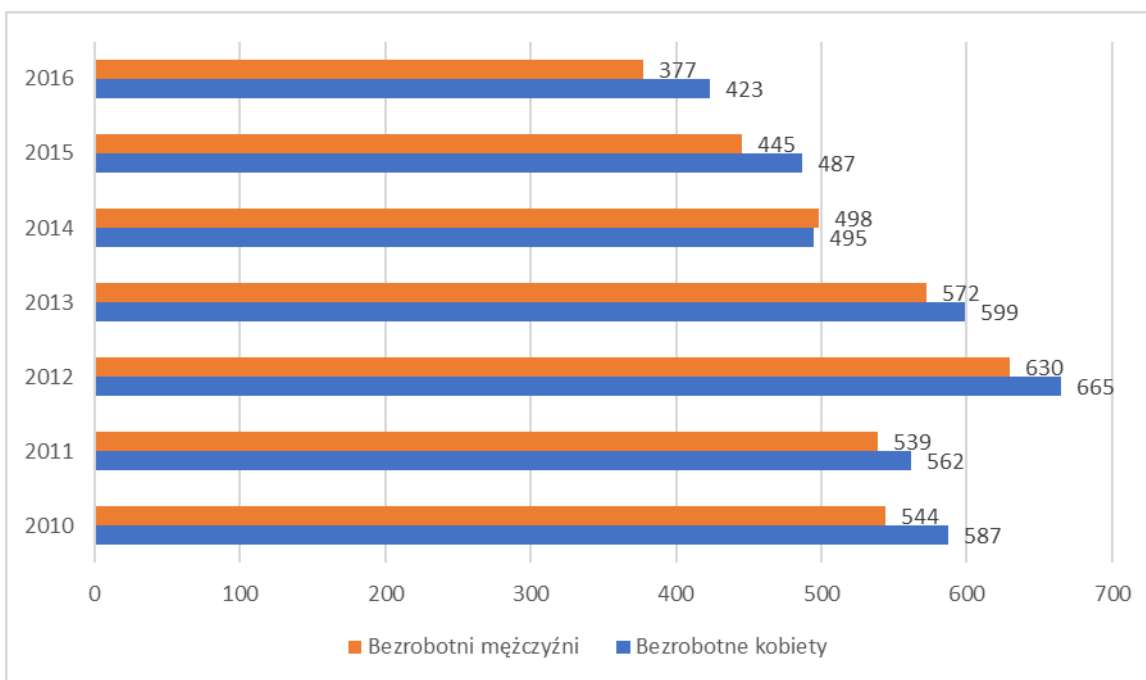
Wykres 3 Liczba osób bezrobotnych w latach 2010-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Najliczniejszą grupę bezrobotnych mieszkańców Darłowa, na koniec 2015 roku, stanowiły osoby w wieku 25-34 lata, zaś najwięcej osób bezrobotnych posiada wykształcenie gimnazjalne i poniżej. Przeprowadzając analizę struktury bezrobocia w podziale na płeć, dostrzegalny jest wyższy odsetek bezrobotnych kobiet, wyjątkiem jest sytuacja w 2014 r., kiedy to więcej było bezrobotnych mężczyzn niż kobiet, ale tylko o 3 osoby.

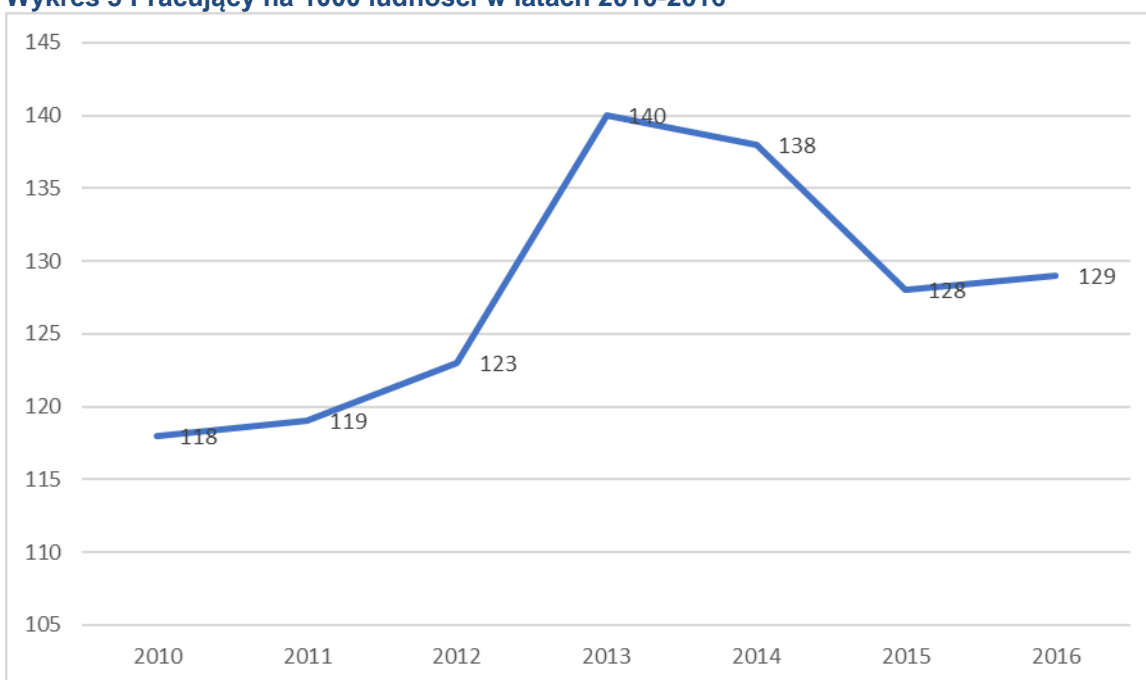
Wykres 4 Bezrobotni mężczyźni i kobiety w stosunku do liczby bezrobotnych ogółem w latach 2010-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Liczba osób pracujących na 1000 mieszkańców utrzymuje się na stabilnym poziomie, oscylującym w granicach średnich 113 – 140 osób pracujących na 1000 ludności. Najwyższą ilość osób pracujących na 1000 mieszkańców odnotowana została w 2013 roku i wynosiła 140 pracujących na 1000 mieszkańców. Analizując udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, zauważalny jest spadek tego wskaźnika na stałe od 2012 roku – do 2016 roku nastąpił zdecydowany spadek.

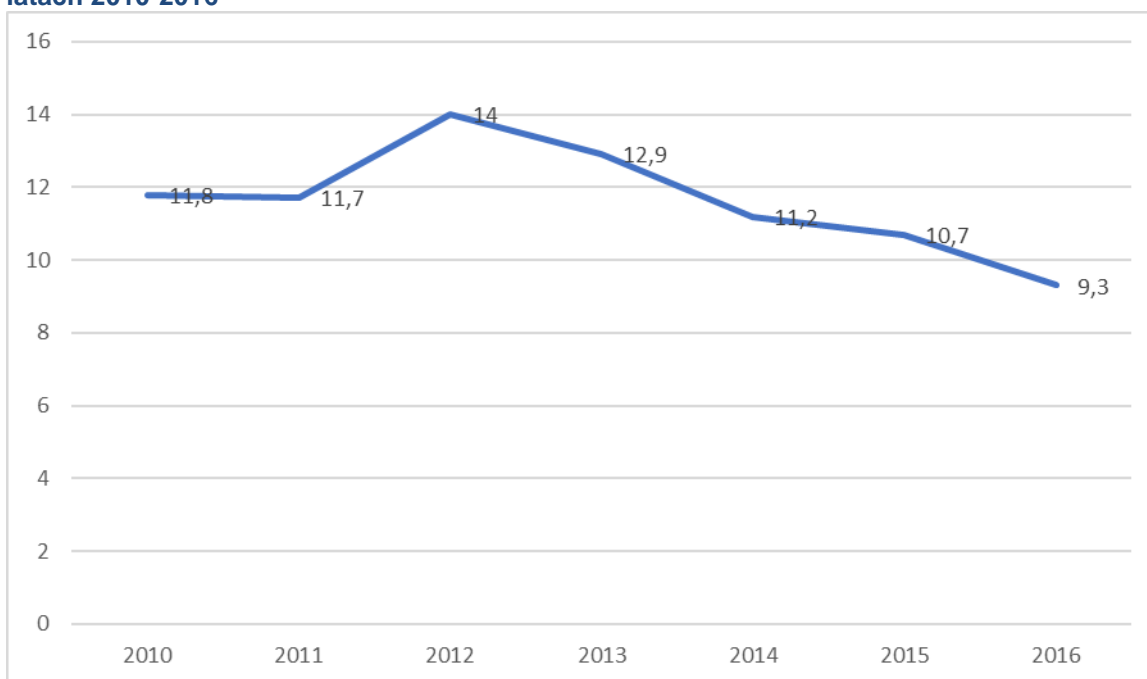
Wykres 5 Pracujący na 1000 ludności w latach 2010-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Taka sytuacja jest następstwem zmniejszania się populacji w wieku produkcyjnym, a także wpływa na to rozwój gospodarczy. Należy zaznaczyć, iż zauważalne jest zwiększone zapotrzebowanie pracodawców na pracę ludzi młodych, co przyczynia się do pogorszenia sytuacji osób powyżej 50 roku życia. Pracodawcy niechętnie zatrudniają starszych pracowników, którzy postrzegani są jako osoby słabiej wykwalifikowane – nie znające nowych technologii, języków obcych, a także mniej mobilne i elastyczne. Ważne jest, iż osobom w wieku poprodukcyjnym, które pozostają wykluczone z rynku pracy pomaga Powiatowy Urząd Pracy w Sławnie, który wpisując się w politykę rynku pracy, kieruje swoje działania zarówno dla osób młodych, aby zatrzymać ich na lokalnym rynku, jak również zwiększa aktywizację osób starszych, umożliwiając im kontynuowanie pracy zawodowej.

Wykres 6 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Ogólnopolską tendencją demograficzną jest ujemny przyrost naturalny. Taka sytuacja ma również miejsce w Darłowie. Od 2010 r. zauważalna jest tendencja spadkowa, choć należy zwrócić uwagę, iż od 2010 r. wskaźniki nieco się polepszyły, mając wartość dodatnią (0,8). Niepokojąca jest sytuacja w 2015 r. – wskaźnik przyrostu naturalnego drastycznie się spadł, osiągając bardzo niską wartość (-4,6). Zmiana ta jest związana ze starzeniem się społeczeństwa lokalnego, ale także z procesami migracji, które są zauważalne w tym rejonie. Permanentne obniżanie się liczby ludności ma wpływ na rozwój tego miejsca, a także niesie konsekwencje w postaci finansowej potrzeby wsparcia osób starszych, którym będzie trzeba zapewnić codzienne formy opieki, dbające o ich zdrowie fizyczne oraz psychiczne.

Wykres 7 Saldo ruchu naturalnego (przyrost naturalny) w latach 2010-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

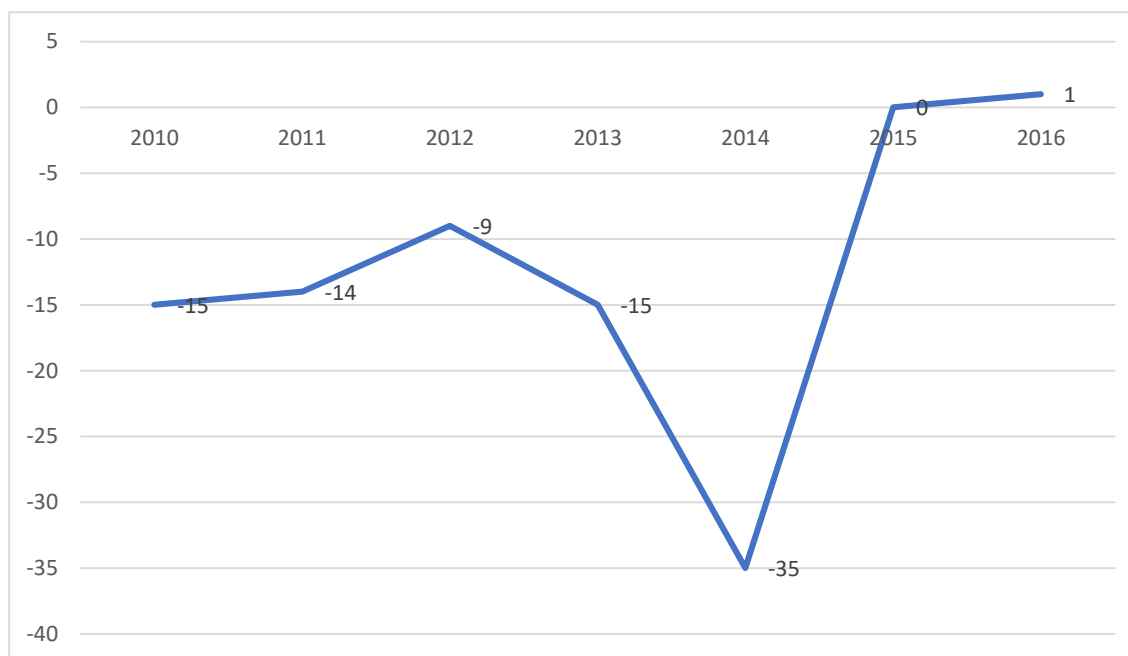
Aby w pełni zrozumieć potrzeby darłowskich seniorów, należy zapoznać się z wynikami badania ankietowego, w którym anonimowo udział wzięło 115 starszych mieszkańców miasta, z czego 88 (76,5%) respondentów stanowiły kobiety, a 27 mężczyźni (23,5%). Wiek badanych kształtuje się od 51 do ponad 70 lat. Tematyka badania dotyczyła m.in.: opieki zdrowotnej, form spędzania wolnego czasu i aktywności seniorów, a także problemów osób starszych. Wyniki badania wskazują, iż 60% ankietowanych nie jest zadowolonych ze świadczonych w mieście usług medycznych, uważając, iż w mieście brakuje lekarzy-specjalistów, oczekiwanie na lekarza jest zbyt długie, a także pacjenci czują się traktowani przedmiotowo. Ponad połowa przebadanych oceniła dostęp do badań profilaktycznych jako słaby, 25,21% jako zły, 22,61% jako dobry, natomiast jedynie 2,3% ogółu badanych jako bardzo dobry. Podobnie kształtuje się ocena przez seniorów dostępu do lekarzy specjalistów. 45,22 % ogółu badanych oceniło dostęp do lekarzy specjalistów jako zły, 40,87% jako słaby, 13,04 jako dobry i jedynie 0,87% jako bardzo dobry. Wyniki wskazują, iż zadowolenie ze służby zdrowia wśród starszych mieszkańców Darłowa nie jest na wysokim poziomie. Jako osoby najczęściej potrzebujące opieki medycznej, seniorzy mają wiele zastrzeżeń do sposobu funkcjonowania usług medycznych w mieście, a przede wszystkim zauważają problem z dostępem do lekarzy specjalistów. Wyniki potwierdzają tendencję ogólnokrajową.

W badaniu poruszono także formy spędzania wolnego czasu przez osoby starsze. Ponad 52% respondentów spędza swój wolny czas w domu, pozostali poza domem. Należy zwrócić uwagę, iż jedynie 10,43% ogółu badanych bardzo dobrze ocenia działania dotychczasowo podejmowane na rzecz seniorów w mieście Darłowo, natomiast 8,7% ocenia te działania bardzo źle. Wyniki te nie są zadowalające i pokazują przestrzeń, którą władze miasta powinny zagospodarować. Sami badani wskazali 96 razy, iż rozwój usług medycznych stanowi kluczowe działanie dla wzrostu jakości ich życia w mieście Darłowo oraz 50 razy badani wskazali wsparcie finansowe i socjalne jako działanie pożądane. Równie istotny jest rozwój usług opiekuńczych (47 wskazań) oraz aktywizacja osób starszych poprzez kształcenie, rekreację, sport i kulturę (43 wskazania), jako aspekty, które znacznie poprawiłyby jakość ich życia. Osoby starsze w mieście

Darłowo stanowią bardzo istotną część lokalnej społeczności, dlatego też władze miasta powinny zapewnić im ułatwiony dostęp do opieki medycznej, a także zatroszczyć się o ich rozwój, zapewniając im ciekawe alternatywy spędzania wolnego czasu.

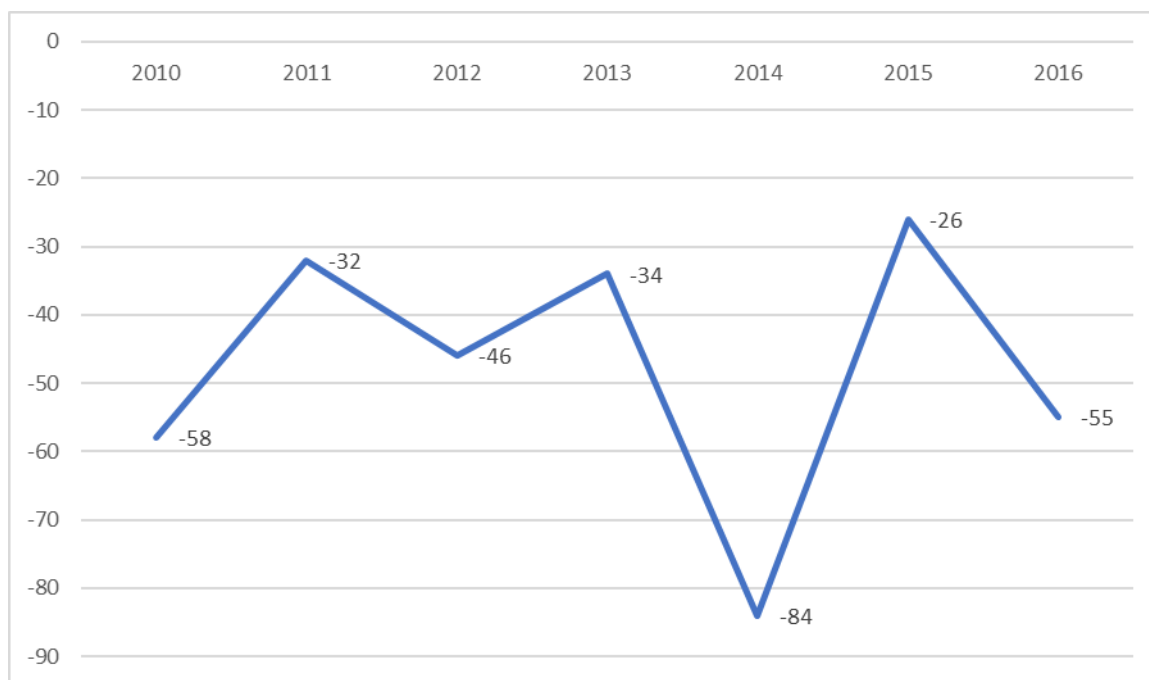
Ujemny przyrost naturalny jest związany także z narastającym ruchem migracyjnym. Ruch ludności przemieszczającej się na inne obszary kraju oraz za granicę jest stale odnotowywany. W przypadku migracji zagranicznych wyjątkowy jest 2014 r., w którym to aż 35 osób opuściło miasto wyjeżdżając za granicę. W tym roku również 84 osoby opuściły miasto Darłowo, przemieszczając się na inne obszary kraju. W 2016 r. odnotowano napływ 1 osoby z zagranicy (3 wyjechały, 4 powróciły), odnotowano natomiast znacznie większą ilość migracji wewnętrznych – 55 osób zdecydowało się opuścić miejscowość. Rozważając zagadnienia migracji wewnętrznych i zagranicznych, należy pamiętać, iż ze względu na turystyczno-rekreacyjny charakter miasta, liczba ludności przebywającej na terenie Miasta Darłowo wzrasta przede wszystkim w miesiącach letnich.

Wykres 8 Saldo migracji zagranicznych w latach 2010-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 9 Saldo migracji wewnętrznych w latach 2010-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Ważnym obszarem diagnozy jest zwrócenie uwagi na sytuację mieszkaniową mieszkańców Darłowa, a także przeanalizowanie ulic miasta pod kątem ilości osób uzależnionych od alkoholu. Przyznawanie dodatków mieszkaniowych występuje jedynie na obszarze rewitalizacji wyznaczonym poprzez przeprowadzoną analizę uwarunkowań społecznych i obejmuje poniższe ulice, na których występuje największa koncentracja negatywnych zjawisk.

Tabela 2 Dodatki Mieszkaniowe przyznawane w 2016 roku

	Nazwa ulicy	Ilość rodzin
1.	Bogusława X	16
2.	Fryderyka Chopina	11
3.	Marii Curie Skłodowskiej	20
4.	Morska	19
5.	Pocztowa	12
6.	Portowa	11
7.	Powstańców Warszawskich	17
8.	Rynkowa	16

Należy zwrócić uwagę na 8 ulic, na których jest bardzo duża ilość rodzin pobierających dodatki mieszkaniowe w 2016 r. Najwięcej rodzin, wymagających wsparcia w postaci świadczenia pieniężnego, mającego na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego, jest na ul. Marii Curie Skłodowskiej (20 rodzin) oraz Morskiej (19 rodzin). Można wysunąć wniosek, iż na ulicach tych mieszkają rodziny, w których dochód w nie przekracza 1 055,56 zł na osobę. Rodziny te wymagają wsparcia finansowego, a tym samym większego zainteresowania ze strony miasta.

Dla rozwoju miasta istotna jest również wiedza dotycząca problemów alkoholowych jego mieszkańców. Powyższa tabela przedstawia liczbę osób wg wniosków kierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2016 r. z podziałem na ulice. Najwięcej osób z zarejestrowanymi problemami alkoholowymi jest na ulicach Fryderyka Chopina, Powstańców Warszawskich, Stanisława Wyspiańskiego, Wałowej, Wenedów. Warto przytoczyć wyniki badania ankietowego, które zostały przeprowadzone w ramach Diagnozy Zagrożeń Społecznych na terenie miasta Darłowo w listopadzie 2015 r. Uzyskane wyniki pokazują, iż według mieszkańców spożywanie alkoholu stanowi bardzo istotny problem miasta – 97% respondentów ocenia problem alkoholizmu na terenie miasta jako ważny, natomiast 92% ankietowanych stwierdza, iż spożywanie alkoholu przez dzieci i młodzież uznawane jest jako ważne zagrożenie. Jedynie 17% dorosłych mieszkańców deklaruje, iż nie spożywa alkoholu, 13% respondentów sięga po alkohol codziennie, zaś 15% badanych kilka razy w tygodniu. Najczęstszym powodem sięgania po alkohol w opinii dorosłych respondentów jest picie dla towarzystwa (48% wskazań). Największy odsetek badanych zauważa, że na przestrzeni kilku lat spożycie alkoholu na terenie miejsca zamieszkania wzrasta (42%). Większość ankietowanych wskazała na sytuacje stwarzania zagrożenia po spożyciu alkoholu – 88% ocenia, że w ich otoczeniu są osoby, które po spożyciu alkoholu dopuszczają się jazdy samochodem.

Szczególnie istotnym aspektem problemu alkoholowego jest sięganie po tego typu napoje przez dzieci i młodzież niepełnoletnią. Aż 50% dorosłych mieszkańców uważa, iż w Darłowie osoby niepełnoletnie mogą zakupić alkohol. Badania wykazują także, iż ponad połowa (52%) uczniów szkoły ponadgimnazjalnej spożywa alkohol, zaś wśród młodszej grupy uczniów odsetek takich odpowiedzi wynosi 14%. Zebrane dane pokazują, iż problem ten nasila się wraz z wiekiem i narażona na niego jest szczególnie młodzież starszych klas. Starsi uczniowie w większości oceniają zdobycie alkoholu przez osoby nieletnie jako łatwe, najczęściej pomagają im w zakupie starsi koledzy (58%) lub dokonują samodzielnego zakupu (34%). Jeśli chodzi o sprzedaż alkoholu osobom nieletnim, większość ankietowanych sprzedawców przyznała, że na terenie miasta dochodzi do sprzedaży alkoholu klientom nieletnim. Jednocześnie jedynie 15% otwarcie przyznaje się do sprzedaży alkoholu dzieciom i młodzieży.

Przeprowadzone badania wykazują, iż wśród mieszkańców Darłowa zauważalny jest problem alkoholowy wśród dorosłych, jak i młodzieży, któremu należy przeciwdziałać zarówno w środowisku dorosłych jak i młodzieży. Ponadto niezwykle ważne jest planowanie programów profilaktycznych obejmujących różne grupy społeczne – nie tylko środowisko szkolne, ale także uświadamianie rodziców, czy sprzedawców.

W Diagnozie Problemów Społecznych Miasta Darłowa zbadany został również problem spożywania narkotyków. Z przeprowadzonych badań wynika, iż zdecydowana większość dorosłych mieszkańców zadeklarowało, że nigdy nie korzystała z żadnych środków psychoaktywnych. Wśród ankietowanych, którzy przyznają się do stosowania tego typu substancji, 4% paliło marihuanę, 5% zażywało środki nasenne, ok. 2% sterydy i grzyby halucynogenne, zaś 1% brało LSD. Wśród najczęstszych powodów eksperymentowania z tego typu substancjami wskazywany jest wpływ znajomych (46%) oraz chęć lepszej zabawy (31%). Należy podkreślić, iż 38% respondentów jest zdania, że posiadanie narkotyków nie powinno być karalne, natomiast 42% wskazuje, że okazjonalne zażywanie narkotyków nie prowadzi do uzależnienia. Zdaniem 41% wszystkie narkotyki są bezpieczne, pod warunkiem odpowiedniego ich zażywania.

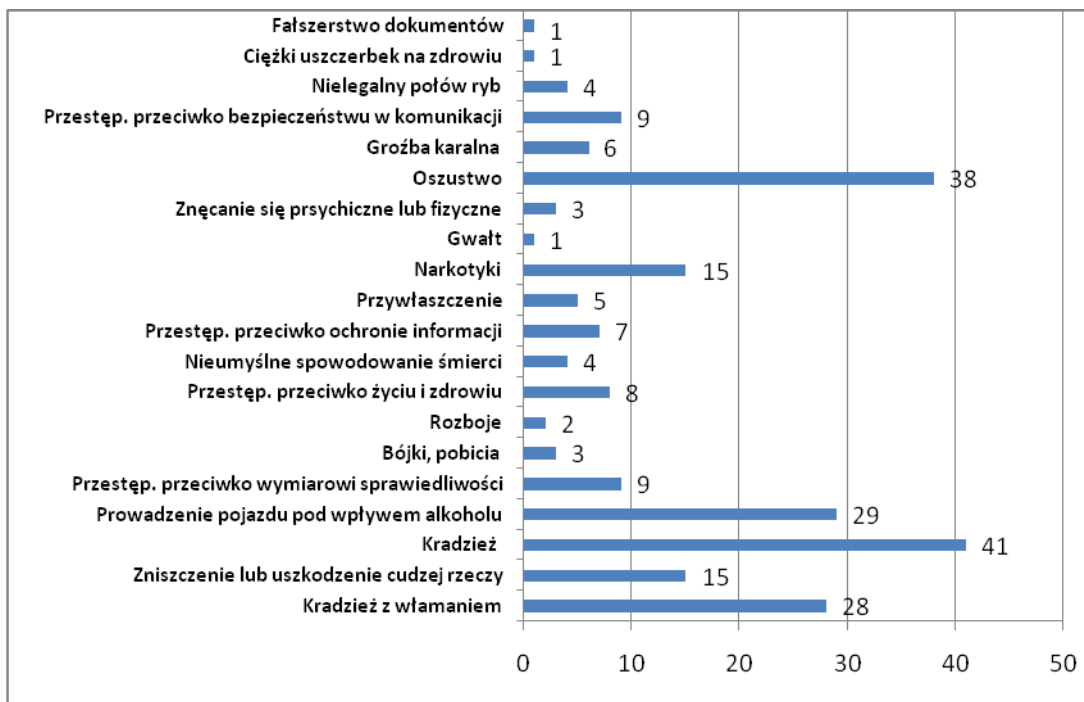
Badania przeprowadzone wśród dzieci i młodzieży wskazują, iż zdecydowana większość respondentów nie przyznaje się do zażywania tego typu substancji. Jednocześnie, 21-26% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej ocenia zdobycie narkotyków lub dopalaczy na terenie miasta jako łatwe. Większość uczniów uważa, iż posiadanie narkotyków powinno być karalne (69%), jednak opinie te nie są tak radykalne w kwestii tzw. narkotyków miękkich – prawie połowa ocenia, że okazjonalne zażywanie marihuany nie prowadzi do uzależnienia oraz, że substancja ta nie powinna być postrzegana jako narkotyk.

W Diagnozie zawarto także problem używania przemocy. Okazuje się, iż ponad połowa uczniów szkoły ponadgimnazjalnej oraz 39% uczniów szkoły podstawowej wskazuje, że była świadkiem zjawiska przemocy i miała ona miejsce na terenie szkoły (31% uczniów klas młodszych oraz 44% uczniów klas starszych). Przemoc w miejscu publicznym obserwowano 22% uczniów klas starszych, natomiast w Internecie – 17% ankietowanych. Bardzo duża liczba respondentów wskazuje, iż przemoc stosowana była wobec kolegów i koleżanek (32-42% wskazań). Niektórzy uczniowie doświadczyli również przemocy bezpośrednio – do bycia ofiarą przemocy przyznaje się 22% uczniów klas młodszych oraz 34% uczniów klas starszych.

Uczniowie najbezpieczniej czują się wśród osób z rodziny – szczególnie wśród rodziców (powyżej 80% wskazań), do których młody człowiek zwróciłby się z prośbą o pomoc w przypadku bycia świadkiem lub ofiarą przemocy. 61% ankietowanych klas młodszych oraz 40% klas starszych wsparcia poszukałoby wśród nauczycieli.

Problem przemocy jest zauważalny wśród respondentów (90% badanych wskazuje na jego istotność). Ponad połowa respondentów przyznała, że była świadkiem przemocy (59%), zaś 45% zna osoby, które doświadczają przemocy. 40% mieszkańców przyznaje, że zdarzyło im się kiedykolwiek doświadczyć przemocy. Jednocześnie co czwarty respondent jest zdania, że istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy, zaś w opinii 17% kląpsy są dobrą metodą wychowawczą. Dane te są niepokojące i wskazują na potrzebę prowadzenia działań profilaktycznych, których celem byłoby zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły oraz w jej pobliżu, a także działań przeciw występowaniu zjawiska cyberprzemocy. Niezbędne są również działania kierowane przeciwko przemocy domowej. W Darłowie w 2016r. odnotowano najwięcej przestępstw typu kradzieże (41), oszustwo (38), kradzież z włamaniem (28).

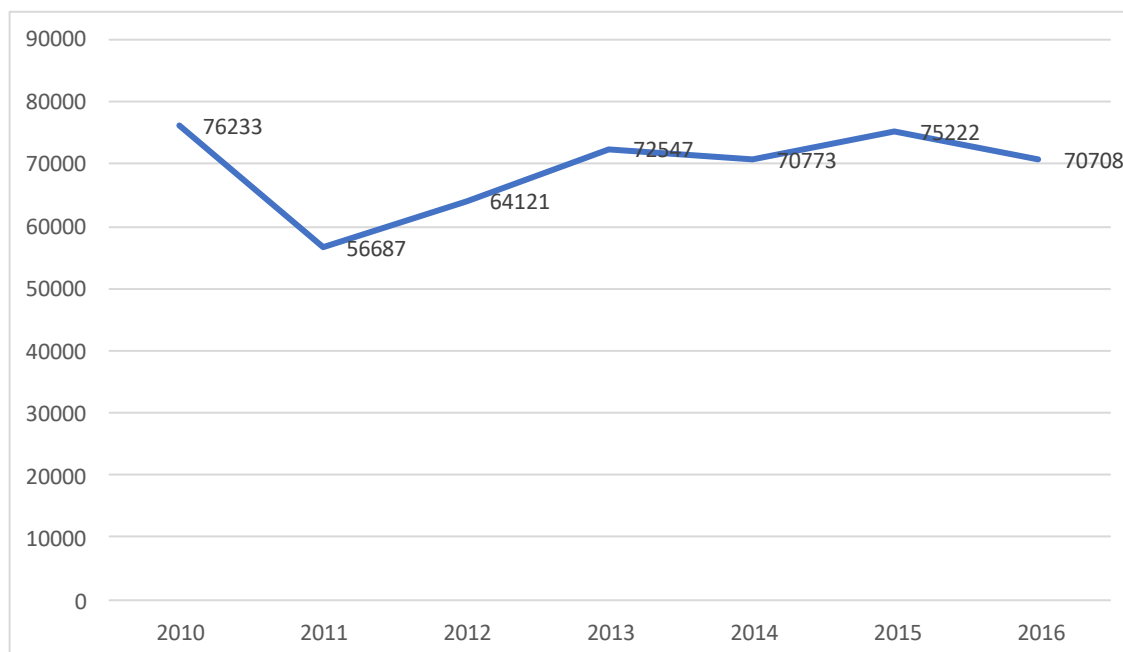
Wykres 7 Wykaz przestępstw i ich ilość w 2016 r.

Źródło: Komenda Policji w Darłowie

Powyższy wykres wskazuje również na dużą ilość zatrzymań z tytułu posiadania narkotyków (15), a także odnotowano aż 29 osób prowadzących pojazd pod wpływem alkoholu. Przestępstwem, które wynika z charakteru miasta jest nielegalny połów ryb - wykryto 4 takie przypadki. Bardzo ważnym aspektem do przeanalizowania w niniejszej diagnozie, jest zwrócenie uwagi na liczbę porad udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, jako podstawę działań mających na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu dostępu do lekarza.

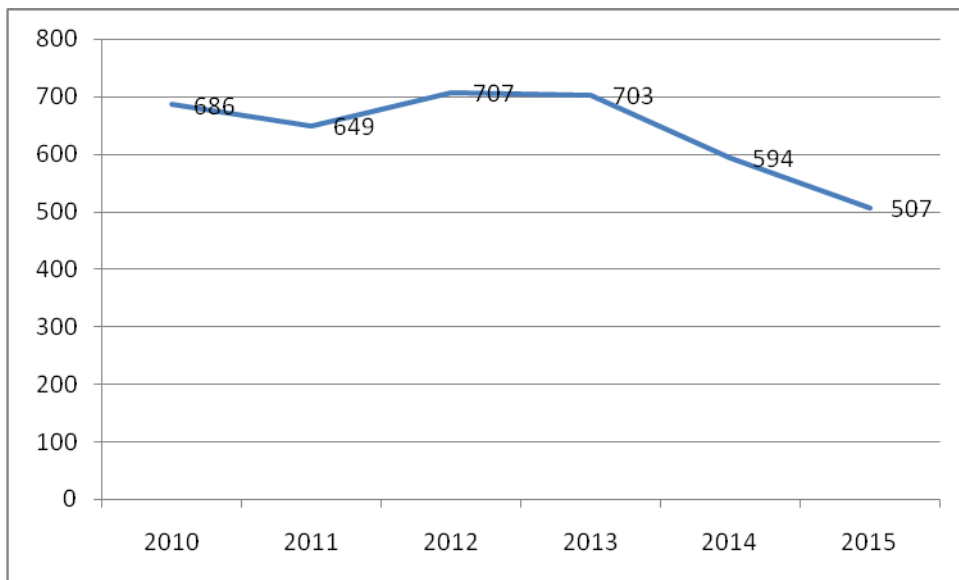
Wykres 8 Liczba porad udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2010-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Poniższy wykres informuje o liczbie gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. Dane pokazują, iż wskaźnik ten ma charakter zmienny – najwięcej gospodarstw domowych (707) korzystało z pomocy społecznej w 2012 r, natomiast najmniej (507) w roku 2015. Zmienna ta jest zmienna tożsamo z liczbą bezrobotnych w mieście Darłowo, kiedy to najwięcej bezrobotnych odnotowano w 2012 r., zaś najmniej w 2015.

Wykres 10 Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej w Darłowie w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne

W ramach uwarunkowań społecznych procesu rewitalizacji, warto również zwrócić uwagę na stopień korzystania przez mieszkańców z oferty biblioteki, jako punktu dostępu do kultury, a także miejsca edukacji. Miejska Biblioteka Publiczna w Darłowie im. Agnieszki Osieckiej jest samorządową jednostką organizacyjną działającą w formie samodzielnej instytucji kultury, dla której organizatorem jest Miasto Darłowo. Biblioteka posiada osobowość prawną i jest wpisana do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Burmistrza Miasta Darłowo. Siedziba biblioteki mieści się w Darłowie, ul. Wieniawskiego 19c, a teren działalności obejmuje Darłowo. Bezpośredni nadzór nad biblioteką sprawuje Burmistrz Miasta Darłowo, a nadzór merytoryczny sprawuje Miejska Biblioteka Publiczna w Sławnie realizująca zadania Biblioteki Powiatowej dla Powiatu Sławieńskiego. Dane pozyskane z Banku Danych Lokalnych wskazują na spadek ilości wypożyczeń przez pojedynczego czytelnika oraz odnotować można zmieniającą się liczbę czytelników na 1000 mieszkańców. Ponadto można dostrzec tendencję zwiększania się księgozbioru biblioteki, co powinno zachęcać mieszkańców do korzystania z niej. Podsumowując, dostrzegalna jest tendencja spadku korzystania z usług Biblioteki Publicznej w Darłowie, która wynika także z zachodzących trendów ogólnopolskich i łatwego dostępu do informacji przekazywanej przez media, za pośrednictwem smartfonów, telewizorów.

Tabela 3 Liczba czytelników oraz wielkość zbiorów Biblioteki Miejskiej w Darłowie w latach 2010-2016

Lata	Liczba wypożyczeń na 1 czytelnika	Liczba czytelników na 1000 mieszkańców	Księgozbiór biblioteki na 1000 mieszkańców
2010	16,7	201	2841,0
2011	16,6	219	2 962,1

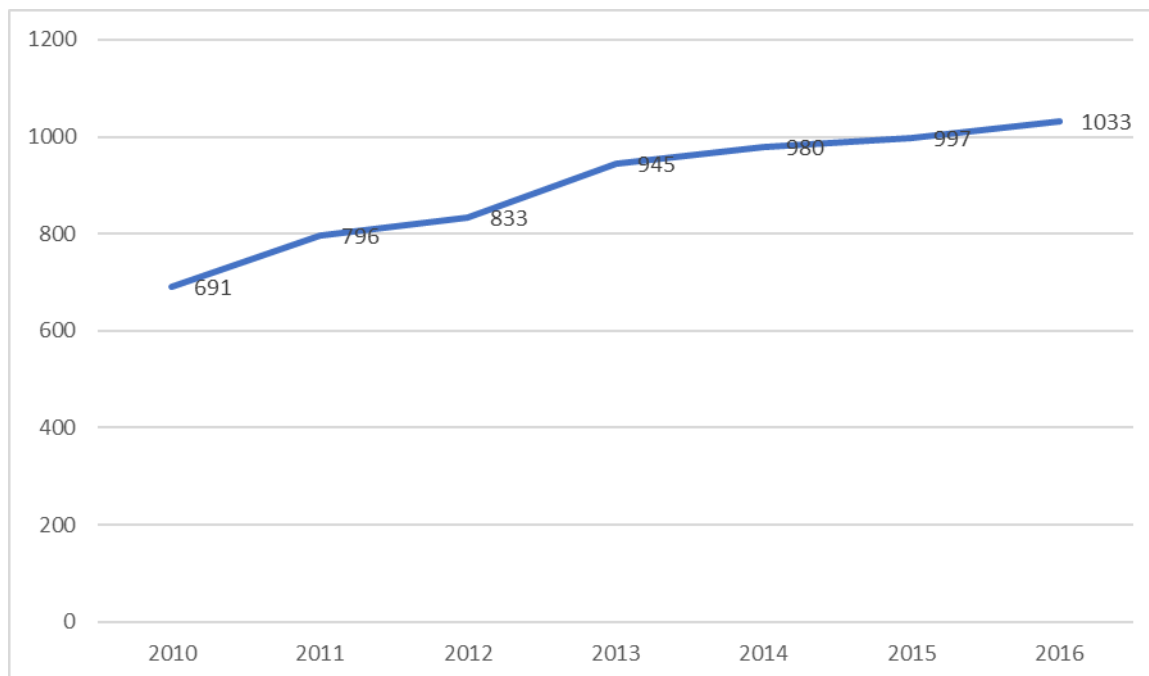
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

2012	17,2	201	3 107,4
2013	15,3	188	3 222,9
2014	13,2	157	3 367,5
2015	10,8	202	3 399,6
2016	11,2	183	3 475,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rozpatrując uwarunkowania społeczne, w kontekście liczby dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego w placówkach, dostrzegalny jest ogólny wzrost, który ma charakter systematyczny. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola wzrasta od 2010 roku. Obecnie oscyluje na poziomie 997 dzieci, co oznacza, iż ponad 9 na 10 dzieci w wieku od 3 do 5 lat uczęszcza do przedszkola. Największy odsetek dzieci w wieku 3-5 lat w placówkach wychowania przedszkolnego odnotowano w 2015 r., kiedy to wynosił on 997 dzieci. Uczęszczanie do przedszkola przez dzieci przyczynia się do ich lepszego i szybszego rozwoju w różnych sferach życia, dlatego też wzrost opisywanego powyżej wskaźnika jest zadowalający. W kontekście niniejszych danych, wskazujących na wzrastającą liczbę dzieci kierowanych do instytucjonalnych form opieki, konieczne jest zapewnienie dostępu najmłodszych mieszkańców obszaru rewitalizacji do atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, poprzez przebudowę obiektów służących do niniejszej aktywności. Wykorzystanie potencjałów istniejących na obszarach rewitalizacji będzie kluczowe do stworzenia miejsc aktywizacji, m.in. poprzez odpowiednią adaptację terenów parkowych, co przyczyni się do ich odnowy, ale również wpłynie na możliwość zapewnienia aktywności zgodnych z potrzebami społeczności lokalnej.

Wykres 10 Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tysiąc dzieci w latach 2010-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Analizując liczebności bezwzględne dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, należy wskazać, iż odsetek dzieci uczęszczających do przedszkola wzrasta systematycznie od 2010 roku, utrzymując się na poziomie około 100%.

Tabela 4 Liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego w latach 2010-2016

Lata	Dzieci w wieku 3-6 ogółem	Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym
2010	503	380	75,5
2011	505	430	80,4
2012	547	442	80,8
2013	540	496	91,9
2014	476	480	100,8
2016	505	497	98,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Podsumowując część uwarunkowań społecznych, warto zwrócić uwagę na sposób postrzegania życia w Darłowie przez jego mieszkańców. Wyniki badań wskazują, na wysoki poziom optymizmu mieszkańców badanego obszaru. 3% mieszkańców jest bardzo niezadowolonych, zaś 8% niezadowolonych⁶. Jednocześnie 9% respondentów wskazało na kategorię „bardzo zadowolony”. Wspiera ich też liczna grupa „zadowolonych” (23% odpowiedzi) i „raczej zadowolonych” (kolejne 42% wskazań). Można więc uznać, że aż 74% badanych jest zadowolonych z życia na terenie swojej małej ojczyzny. Poniżej dokonano prezentacji tabelarycznej wyników wskaźników społecznych na potrzeby wyliczenia wskaźnika IMD.

⁶ Por. Raport końcowy z badania opinii mieszkańców obszaru miasta Darłowo, Darłowo 2015

Metodologia liczenia Index of Multiple Deprivation: 3 punkty (kolor czerwony), a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono, do wartości ogólnej punktów przyznawanych za kolor czerwony, powinien zostać dopisany dodatkowo jeden punkt. Uzyskana wartość sumaryczna staje się podstawą do dopisania kolejnego punktu w przypadku wykrycia trzeciego obszaru oznaczonego na czerwono w danej jednostce analitycznej, czyli odpowiednio: pierwszy obszar (3 punkty), drugi obszar (4 punkty), trzeci obszar (5 punktów), itd. Niniejszy proces sumowania wartości powinien zostać powtórzony w odniesieniu do kolejnych obszarów oznaczonych na czerwono. Obszary oznaczone na inne kolory uzyskują odpowiednio: 2 punkty (kolor żółty), 1 punkt (kolor zielony).

Zapis matematyczny: Suma wartości społecznego IMD + ZIELONY (1 punkt) + ŻÓŁTY (2 punkty) + CZERWONY (3 punkty) + CZERWONY II (4 punkty) + CZERWONY III (5 punktów).

W ramach wyznaczania wartości średniej koncentracji problemów na danych obszarze przyjęto wskaźnik o odpowiednim odchyleniu punktowym (30% punktów liczonych od wartości stałej – wartość punktowa stałej od 0,1 do 5, biorąc pod uwagę wskaźnik najniższy oraz najwyższy wartości średniej). W przypadku wartości stałych powyżej 5 punktów przyjęto odchylenie na poziomie 15%, ze względu na węższe spektrum oddziaływania zjawisk. W sytuacji wystąpienia średniej koncentracji problemów wykraczającej ponad 20% w ujęciu danego wskaźnika przedział punktowy wzrasta proporcjonalnie do wartości 35% punktów w przedziale od 0,1 do 5 oraz do wartości 25% w przedziale powyżej 5 punktów.

Niniejsza analiza pozwala na określenie wartości liczbowych obowiązywania poszczególnych kolorów (zielonego, żółtego, czerwonego), jako stopnia natężenia problemów społecznych. Należy podkreślić, iż przyjęty sposób obliczeń zakłada nakładanie się problemów społecznych, które w przypadku wielokrotnego wystąpienia na danym obszarze sprawiają, iż staje się on obszarem o wysokiej liczbie deficytów utrudniających możliwość prowadzenia aktywizacji społecznej mieszkańców i wyprowadzania obszaru z sytuacji kryzysowej.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

Tabela 5 Analiza wskaźników na potrzeby wskaźnika uwarunkowań społecznych

Lp	Ulica	Liczba ludności	Wskaźnik								IMD
			Udzielone świadczenia społeczne / 100 mieszkańców	Udzielone świadczenia z tytułu ubóstwa/ 100 mieszkańców	Podjęcie interwencji przez Policję/ 100 mieszkańc ów	Założone Niebieskie Karty ⁷ / 100 mieszkańc ów	Udzielone świadczenia z tytułu bezrobocia / 100 mieszkańców	Osoby korzystające ze wsparcia Miejskiej Komisji Rozwiązywani a Problemów Alkoholowych	Liczebność osób w wieku przedprodukcyjnym / 100 mieszkańców	Liczebność osób w wieku poprodukcyjnym / 100 mieszkańców	
			Wskaźnik koncentracji problemów								
1.	1-go maja	66	7,6	4,5	50,0	0	3,0	0	18,2	21,2	19
2.	Adama Mickiewicza	54	0	0	92,6	0	1,8	0	5,5	33,3	17
3.	Admiralska	76	1,3	0	1,3	0	1,3	1	17,1	34,2	11
4.	Adolfa Dygasińskiego	29	0	0	0	0	10,3	0	17,2	3,4	11
5.	Akacyjowa	9	0	0	22,2	0	0	0	33,3	0	8
6.	Aleje Wojska Polskiego	401	10,5	4,7	100	0,2	9,5	0	17,5	22,9	25
7.	Artura Grottgera	58	3,4	3,4	8,6	0	8,6	0	10,3	32,8	23
8.	Bałtycka	21	0	0	4,8	0	4,8	0	19,0	42,9	11
9.	Bogusława X	248	0	6,0	33,9	0	11,7	2	19,3	26,8	24
10.	Bosmańska	132	1,5	1,5	6,0	0	2,3	0	12,9	40,1	14
11.	Brzozowa	12	0	0	0	0	0	0	16,7	25,0	10

⁷ Analiza dotyczy zbiorczej informacji w latach 2012-2016.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

12.	Chabrowa	11	0	0	9,1	0	0	0	45,4	0	8
13.	Chińska	27	3,7	3,7	11,1	0	7,4	0	11,1	33,3	23
14.	Cicha	37	2,7	0	13,5	0	2,7	0	13,5	29,7	14
15.	Dębowa	4	0	0	0	0	0	0	0	0	10
16.	Długa	3	0	0	33,3	0	0	0	0	0	13
17.	Dorszowa	36	2,8	2,8	71,4	0	8,3	0	13,9	36,1	29
18.	Emilii Plater	347	4,3	1,1	12,4	1,1	5,8	1	14,1	27,2	18
19.	Feliksa Nowowiejskiego	32	0	0	3,1	0	3,1	0	12,5	43,7	13
20.	Fiołkowa	2	0	0	0	0	0	0	0	0	10
21.	Flisacka	26	0	0	23,1	0	0	0	11,5	42,3	13
22.	Franciszkańska	27	0	0	63,0	0	3,7	0	22,2	44,4	13
23.	Fryderyka Chopina	196	18,4	9,2	57,6	0	10,7	3	21,4	19,9	23
24.	Gdyńska	20	0	0	20,0	0	10,0	0	0	15	13
25.	Gen. Józefa Bema	87	0	5,7	13,0	0	5,7	0	26,4	29,9	13
26.	Gen. Józefa Sowińskiego	36	0	0	14,9	0	2,8	0	8,3	33,3	13
27.	Gen. Stanisława Maczka	19	0	0	0	0	5,3	0	15,8	5,3	9
28.	Gen. Stefana Roweckiego	22	4,5	9,1	0	0	4,5	0	27,3	0	13

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

29.	Gen. Zygmunta Berlinga	19	0	0	0	0	10,5	0	0	47,4	17
30.	Gen. Władysława Andersa	12	0	0	0	0	0	0	0	16,2	10
31.	Hanki Sawickiej	611	3,1	0,9	4,6	0	6,4	1	13,3	33,1	15
32.	Helska	8	0	0	25	0	12,5	0	37,5	25,0	11
33.	Henryka Wieniawskiego	1103	2,0	0,9	6,8	0,1	4,0	1	14,3	31,1	11
34.	Hieronima Fiodorowa	54	0	0	3,7	0	1,8	0	18,5	33,3	11
35.	Hotelowa	20	5,0	0	25,0	0	5	0	15	40,0	14
36.	Ignacego Paderewskiego	51	5,9	2,0	15,7	0	2,0	1	25,5	33,3	14
37.	Jagiellońska	2	0	0	100	0	50,0	0	0	0	17
38.	Jana Henryka Dąbrowskiego	35	0	0	8,6	0	2,9	0	17,1	5,7	9
39.	Jana Matejki	52	3,8	0	7,7	0	7,7	0	3,8	17,3	14
40.	Józefa Chłopickiego	34	0	0	2,9	0	2,9	0	26,5	23,5	9
41.	Józefa Conrada	11	0	0	100	0	18,2	0	18,2	36,4	18
42.	Józefa Muchy	4	0	0	100	0	0	0	0	5,0	13
43.	Józefa Wybickiego	71	18,3	0	5,6	0	12,7	1	16,9	8,4	14
44.	Juliana Fałata	17	0	0	0	0	11,8	0	0	35,3	17
45.	Juliana Tuwima	26	0	0	3,8	0	0	0	26,9	7,7	8

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

46.	Juliusza Słowackiego	45	0	0	4,4	0	2,2	0	15,2	28,3	11
47.	Kanałowa	82	6,1	2,4	73,2	0	11,0	0	18,3	25,6	23
48.	Kardynała Stefana Wyszyńskiego	20	5	0	5,0	0	5,0	0	40,0	0	10
49.	Karola Kurpińskiego	47	2,1	2,1	6,4	0	6,4	0	14,9	27,7	16
50.	Karola Szymanowskiego	42	2,4	2,4	4,8	0	7,1	0	11,9	23,8	16
51.	Kaszubska	55	0	0	14,5	0	7,3	0	9,1	34,5	14
52.	Kazimierza Puławskiego	209	2,9	1,4	11,0	0	5,3	0	19,6	20,6	10
53.	Kąpielowa	13	0	0	100	0	23,1	0	7,7	15,4	17
54.	Kościelna	46	8,7	2,2	21,7	0	6,5	0	15,2	21,7	15
55.	Kotwiczna	13	0	0	100	0	23,1	0	0	30,8	22
56.	Kowalska	50	6	4,0	36,0	0	8,0	0	26,0	16,0	14
57.	Kropla Bałtyku	16	0	0	18,7	0	12,5	0	25,0	0	10
58.	Królowej Jadwigi	675	2,5	1,5	5,3	0	4,6	0	12,7	34,5	12
59.	Krótką	1	0	0	100	0	0	0	0	0	13
60.	Krzysztofa Komendy	3	0	0	0	0	0	0	33,3	0	8
61.	Ks. Jerzego Popiełuszki	3	0	0	66,7	0	100	0	66,7	100	17
62.	Księżnej Anny	158	3,2	0	3,8	0	7,0	0	15,2	25,3	13

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

63.	Księżnej Zofii	32	0	0	0	0	0	0	40,6	3,1	8
64.	Leśna	199	4,5	2,5	40,7	0,5	7,0	0	13,6	31,7	35
65.	Letnia	10	0	0	0	0	0	0	20	0	8
66.	Lotników Morskich	74	0	0	44,6	0	8,1	0	12,2	25,7	15
67.	Łąkowa	4	0	0	0	0	0	0	50	0	8
68.	Makowa	4	0	0	0	0	0	0	50	0	8
69.	Mari Curie Skłodowskiej	363	8,5	4,7	52,6	0	8,0	1	15,2	24,8	20
70.	Marii Konopnickiej	13	0	0	0	0	7,7	0	7,7	15,4	11
71.	Marynarska	172	0	0	5,8	0	4,6	0	12,2	38,4	13
72.	Michała Ogińskiego	37	0	0	2,7	0	0	0	16,2	24,3	10
73.	Mieczysława Karłowicza	164	0,6	0	6,7	0	3,0	0	13,4	24,4	11
74.	Mikołaja Kopernika	68	1,5	1,5	8,8	0	0	0	8,8	30,9	14
75.	Mikołaja Reja	7	0	0	0	0	0	0	0	42,9	13
76.	Miodowa	13	0	0	0	0	15,4	0	38,5	15,4	10
77.	Mjr Hubala	54	3,7	3,7	3,7	0	7,4	0	18,5	13,0	15
78.	Młyńska	86	6,7	4,6	43,0	0	8,1	0	12,8	22,1	23
79.	Morska	618	0	2,4	22,5	0,5	5,3	2	12,9	30,1	23

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

80.	Nadbrzeźna	55	0	0	12,7	0	9,1	0	16,4	34,5	14
81.	Nagietkowa	4	0	0	0	0	0	0	50	0	8
82.	Ogrodowa	40	2,5	5,0	10,0	0	12,5	0	5,0	57,5	23
83.	Ojca Damiana Tynieckiego	122	4,9	3,3	100	0	9,0	0	22,9	27,2	28
84.	Okrężna	69	0	0	26,1	0	5,8	0	17,4	26,1	11
85.	Osadnicza	9	33,3	11,1	55,6	0	0	0	22,2	33,3	22
86.	Piastowska	3	0	0	100	0	33,3	0	0	66,7	22
87.	Plac Tadeusza Kościuszki	130	6,9	2,3	81,5	0,8	6,9	2	12,3	34,6	37
88.	Plac Zamkowy	16	0	0	0	0	6,2	0	6,2	12,5	11
89.	Plażowa	2	0	0	3,5	0	0	2	0	100	14
90.	Pocztowa	237	13,1	6,7	21,5	0	12,7	2	16,9	27,8	24
91.	Podzamcze	82	1,2	1,2	40,2	0	3,7	0	13,4	31,7	18
92.	Polna	42	0	0	28,6	0	2,4	0	30,9	14,3	9
93.	Południowa	38	2,6	2,6	18,4	0	2,6	0	10,5	31,6	18
94.	Pomorska	54	3,7	3,7	13,0	0	1,8	0	9,3	37,4	22
95.	Portowa	53	52,8	41,5	100	0	18,9	2	15,1	20,7	25
96.	Powstańców Warszawskich	397	9,8	6,0	65,2	0,2	10,8	4	15,6	24,7	31

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

97.	Północna	37	0	0	73,0	0	0	0	24,3	5,4	10
98.	Przemysłowa	61	1,63	1,6	13,1	0	1,6	0	24,6	21,3	10
99.	Pucka	18	0	0	27,8	0	0	0	11,1	27,8	14
100.	Racisław	11	9,1	9,1	0	0	18,2	0	18,2	9,1	18
101.	Ratuszowa	19	0	0	5,3	0	0	0	5,3	26,3	11
102.	Romualda Traugutta	13	0	0	38,5	0	7,7	0	23,1	38,5	11
103.	Rybacka	62	3,2	1,6	29,0	0	8,1	0	21,0	27,4	14
104.	Rynkowa	350	3,7	0,3	14,9	0	8,1	1	12,3	32,0	18
105.	Rzeczna	9	0	0	0	0	0	0	11,1	0	10
106.	Rzemieślnicza	195	6,7	2,5	100	0	6,1	0	12,3	16,9	23
107.	Sami Swoi	9	0	0	22,2	0	0	0	0	22,2	11
108.	Słoneczna	4	0	0	0	0	0	0	50	0	8
109.	Słowiańska	53	0	0	0	0	3,8	0	17,0	32,1	11
110.	Sosnowa	3	0	0	100	0	0	0	33,3	0	10
111.	Splawie	12	0	0	0	0	33,3	0	8,3	8,3	13
112.	Spokojna	53	0	0	0	0	5,7	0	20,7	39,6	10
113.	Sportowa	79	8,9	2,5	27,8	0	6,3	0	19,0	29,1	20

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

114.	Stanisława Dulewicza	34	0	0	5,9	0	3,0	0	14,1	20,6	10
115.	Stanisława Moniuszki	198	4,0	2,0	10,1	0,5	6,6	0	11,2	34,3	24
116.	Stanisława Wyspiańskiego	1710	4,1	2,5	11,6	0,2	6,1	3	13,2	35,6	25
117.	Stefana Żeromskiego	557	5,0	1,6	26,6	0,2	41,3	0	6,6	12,4	20
118.	Szarych Szeregów	7	28,6	0	0	0	0	0	42,9	14,3	10
119.	Szpitalna	9	0	0	100	0	0	0	11,1	22,2	14
120.	Świętej Gertrudy	36	2,8	0	47,2	0	0	0	22,2	2,8	11
121.	Turystyczna	4	0	0	50,0	0	0	0	25	25,0	10
122.	Wałowa	341	10,6	4,4	17,0	0,3	9,4	3	19,3	24,0	21
123.	Wczasowa	4	0	0	25,0	0	0	0	0	25	12
124.	Wenedów	237	6,3	3,4	20,2	0	7,2	4	13,1	26,2	24
125.	Wiejska	33	0	0	6,1	0	6,0	0	12,1	9,1	11
126.	Wierzbowa	32	0	0	3,1	0	3,1	0	15,6	37,5	11
127.	Wilków Morskich	21	0	0	0	0	4,8	0	0	38,1	13
128.	Wiosenna	2	0	0	0	0	0	0	0	0	10
129.	Wiśniowa	3	0	0	66,7	0	0	0	33,3	0	10
130.	Witolda Lutosławskiego	28	0	0	100	0	0	0	39,3	0	10

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

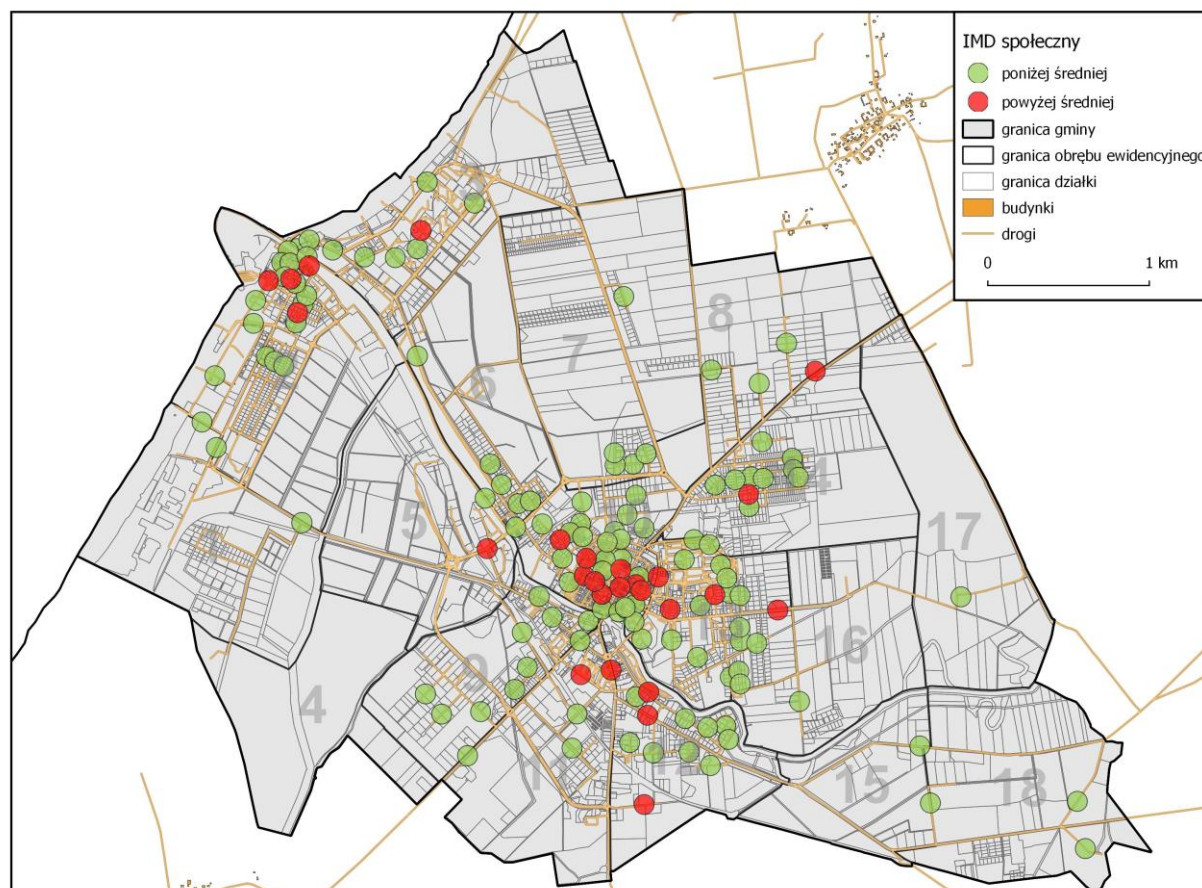
131.	Władysława IV	94	0	0	86,17	0	6,4	0	15,9	25,5	13
132.	Władysława Reymonta	51	0	0	17,6	0	3,9	0	9,8	29,4	13
133.	Władysława Żeleńskiego	26	0	0	0	0	7,7	0	19,2	19,2	9
134.	Wojciecha Kossaka	52	0	0	5,8	0	3,8	0	17,3	25	10
135.	Wojsk Ochrony Pogranicza	24	0	0	33,3	0	4,2	0	20,8	16,7	10
136.	Wschodnia	2	0	0	100	0	50	0	50	50	17
137.	Zachodnia	20	0	0	0	0	5	0	15	30	11
138.	Zacisze	8	0	0	12,5	0	0	0	25	25	9
139.	Zamkowa	48	0	0	100	0	6,2	0	10,4	25	15
140.	Zawiszy Czarnego	8	0	0	100	0	0	0	0	37,5	17
141.	Zielona	71	2,8	1,4	8,4	0	5,6	0	14,1	28,2	13
142.	Zwycięstwa	138	0	0	24,6	0	5,8	0	21,0	14,5	9
143.	Żwirki i Wigury	61	11,5	1,6	4,9	0	0	0	9,8	23,0	15
ŚREDNIA %											
Wartość stała			2,8	1,5	27,9	0,3	7,0	3,0	16,9	23,3	
Przedział wartości			2,0-3,6	1,1-2,0	23,7-32,1	0,2-0,4	6,0-8,1	2,1-3,9	14,1-19,7	19,8-26,8	
Poniżej średniej			<2,0	<1,1	<23,7	<0,2	<6,0	<2,1	>19,7	<19,8	
Średnia											
Powyżej średniej			>3,6	>2,0	>32,1	>0,4	>8,1	>3,9	<14,1	>26,8	

Podsumowując uwarunkowania społeczne należy podkreślić, iż przeanalizowano wskaźniki przedstawiające liczbę osób ze świadczeniami społecznymi, ubóstwo w rodzinie, ilość podjętych interwencji przez Policję, liczbę założonych Niebieskich Kart, które narzędziem służącym do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Procedura Niebieskiej Karty to model postępowania interwencyjno-pomocowego; jest narzędziem służącym do przeciwdziałania przemocy w rodzinie⁸. Niebieska Karta może zostać założona przez Policję, Ośrodek Pomocy Społecznej, jak i Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawicieli ochrony zdrowia i oświaty. Wypełnienie Niebieskiej Karty nie jest jednak równoznaczne ze złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Jednak w przypadku złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa i wszczęcia postępowania przygotowawczego może ona zostać wykorzystana jako dowód procesowy. Ponadto istotnym jest, że w przypadku powzięcia w trakcie procedury Niebieskich Kart podejrzewania o popełnieniu przestępstwa, cała sporządzona dokumentacja jest obligatoryjnie, z urzędu, przekazywana organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego. Dokumentacja Niebieskich Kart dla policji i innych wymienionych wcześniej podmiotów jest informacją, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy

Na podstawie niniejszych wskaźników istniała możliwość wskazania stopnia dysfunkcji społecznych istniejących na wybranych obszarach miasta, z uwzględnieniem poszczególnych ulic. Ponadto przeanalizowane zostały wartości występującego bezrobocia na analizowanym obszarze, a także wiek przedprodukcyjny oraz poprodukcyjny, jako determinanty procesów zachodzących w zbiorowości mieszkańców Darłowa. Przeprowadzona analiza wykazała, iż istnieje największa koncentracja problemów społecznych występuje na poniższych ulicach: Aleje Wojska Polskiego, Artura Grottgera, Chińska, Dorszowa, Emilii Plater, Fryderyka Aleje Wojska Polskiego, Artura Grottgera, Bogusława X, Chińska, Dorszowa, Emilii Plater, Fryderyka Chopina, Hanki Sawickiej, Kanałowa, Karola Kurpińskiego, Kotwiczna, Leśna, Mari Curie Skłodowskiej, Młyńska, Morska, Ogrodowa, Ojca Damiana Tynieckiego, Osadnicza, Piastowska, Plac Tadeusza Kościuszki, Poczтова, Pomorska, Portowa, Powstańców Warszawskich, Rynkowa, Rzemieślnicza, Stanisława Moniuszki, Stanisława Wyspiańskiego, Wałowa, Wenedów.

⁸ Podstawowe założenia procedury „Niebieskie Karty” oraz zobowiązanie do jej prowadzenia zostały uregulowane w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 ze zm.) Rozporządzenie w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” zostało wydane przez Radę Ministrów w dniu 13 września 2011 roku (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Mapa 1 Wizualizacja na mapie natężenia problemów społecznych Miasta Darłowa

Źródło: Opracowanie własne

Powyżej wymienione obszary wymagają szczególnych działań, które będą miały na celu polepszenie jakości życia mieszkańców, których głównym problemem jest wysoki poziom bezrobocia, co bezpośrednio przekłada się na dużą liczbę osób ze świadczeniami społecznymi, a także na ubóstwo w rodzinie. Mieszkańcy opisanych ulic potrzebują rozbudowanego programu pomocowego ze strony miasta, gdyż sama pomoc finansowa ma charakter doraźny, a nie długofalowy. Warto zwrócić szczególną uwagę na zadbanie o aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców tych ulic, ponieważ pozwoli to na atrakcyjniejsze spędzanie czasu przez osoby zarówno w wieku przedprodukcyjnym jak i poprodukcyjnym.

Analiza uwarunkowań gospodarczych

Miasta Darłowo, zdeterminowane nadmorskim położeniem, powiązaniem komunikacyjnym i zasobami środowiska przyrodniczego, stało się podstawą rozwoju funkcji związanych z morzem i gospodarką morską. Miasto ma charakter obszaru portowego, a także jest ośrodkiem połowu i przetwórstwa ryb. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż w wyniku zmian ogólnokrajowych, następstwem transformacji ustrojowej i ekonomicznej, było osłabienie rozwoju przemysłu portowego (przeładunkowo-handlowego), stoczniowego, a także rybołówstwa i przetwórstwa ryb.

Występujące na terenie Miasta wysokie klasy bonitacyjne gleb oraz duży areał gruntów rolnych sprawił, że oprócz funkcji związanych z gospodarką morską rozwinęła się funkcja rolna. Jednak upadek rolnictwa państwowego i procesy prywatyzacyjne spowodowały zaniechanie uprawy na dużych obszarach rolnych, czego efektem jest obecnie znaczny odsetek niewykorzystanych rolniczo użytków rolnych⁹. W wyniku takich przemian, nastąpiło przemianowanie gospodarki

⁹ Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2012-2016 z perspektywą do roku 2019

Miasta Darłowo – nastąpił rozwój usług i handlu. Obecnie obserwujemy intensywny rozwój obsługi ruchu turystycznego - weekendowego z regionu, sezonowego z kraju i Europy oraz całorocznego - pensjonariuszy ośrodków wypoczynkowych. Na terenie Miasta powstawały liczne restauracje i bary szybkiej obsługi, zaczęto organizować wycieczki morskie, połączone również z połowem ryb oraz otworzono jedyny na Środkowym Wybrzeżu kompleks Aqualandu. Doprowadziło to do dynamicznego rozwoju turystyczno – rekreacyjnego Darłowa, kosztem dotychczasowych jego funkcji przemysłowo – rolniczych. W ostatnich latach w powiązaniu z funkcją turystyczno – rekreacyjną Miasta, rozwija się również funkcja mieszkaniowa. Systematycznie budowane są małe pensjonaty i domy jednorodzinne, umożliwiające przyjmowanie turystów w przyjętych dziś standardach. Reasumując, obecnie główną funkcją Darłowa jest turystyka i rekreacja. Funkcją uzupełniającą są: usługi, handel oraz agroturystyka oparta na indywidualnych gospodarstwach rolnych. Należy jednak zwrócić uwagę na istotne wydarzenie, które miało miejsce w połowie lutego 2015r¹⁰. W tym dniu weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 2015 w sprawie rozszerzenia Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i utworzenia Podstrefy Darłowo. Darłowska podstrefa działa w ramach Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Darłowska Podstrefa ma do wykorzystania blisko 19 hektarów terenów pod inwestycje. Darłowska Podstrefa ekonomiczna działać będzie, co najmniej do 2026 r.

Z przeprowadzonej analizy liczebności osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wynika, iż w mieście Darłowo jest około 1339 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Poniższa tabela przedstawia poziom aktywności gospodarczej, który zobrazowany został poprzez określenie współczynnika przedsiębiorczości, obliczonego na podstawie liczebności podmiotów gospodarczych, w odniesieniu do liczby ludności danego obszaru. *Współczynnik wyliczony dla każdej ulicy został odniesiony do średniej wartości współczynnika przyporządkowanego do ulicy. Jednakże średnia została obliczona na podstawie ulic, które zamieszkiwane są przez minimum 13 osób, ze względu na wysoką nieproporcjonalność wartości obliczeniowych do obszarów zamieszkiwanych przez mniejszą liczbę ludności. Niniejsze działanie pozwoliło na skonkretyzowanie wyliczeń oraz zapewnienie wysokiej reprezentatywności współczynnika przedsiębiorczości na poszczególnych ulicach.*

Tabela 6 Poziom aktywności gospodarczej – liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych

Lp	Ulica	Liczba ludności	Liczba podmiotów	Współczynnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów/liczba ludności * 100)	Poniżej średniej współczynnika przedsiębiorczości ogółem - 13,1
1.	1-go maja	66	1	1,5	TAK
2.	Adama Mickiewicza	54	2	3,7	TAK
3.	Admiralska	76	28	36,8	NIE
4.	Adolfa Dygasińskiego	29	3	10,3	TAK
5.	Akacyjowa	9	0	0,0	TAK

¹⁰ <http://www.gp24.pl/strefa-biznesu/wiadomosci/z-regionu/a/19-hektarow-z-mysla-o-inwestorach-w-strefie-ekonomicznej-w-darlowie,10153808/>

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

6.	Aleje Wojska Polskiego	401	53	13,2	NIE
7.	Artura Grotgera	58	6	10,3	TAK
8.	Bałtycka	21	7	33,3	NIE
9.	Bogusława X	248	16	6,5	TAK
10.	Bosmańska	132	52	39,4	NIE
11.	Brzozowa	12	1	8,3	TAK
12.	Chabrowa	11	1	9,1	TAK
13.	Chińska	27	2	7,4	TAK
14.	Cicha	37	0	0,0	TAK
15.	Dębowa	4	1	25,0	NIE
16.	Długa	3	1	33,3	NIE
17.	Dorszowa	36	8	22,2	NIE
18.	Emilii Plater	347	19	5,5	TAK
19.	Feliksa Nowowiejskiego	32	1	3,1	TAK
20.	Fiołkowa	2	0	0,0	TAK
21.	Flisacka	26	1	3,8	TAK
22.	Franciszkańska	27	3	11,1	TAK
23.	Fryderyka Chopina	196	17	8,7	TAK
24.	Gdyńska	20	2	10,0	TAK
25.	Gen. Józefa Bema	87	2	2,3	TAK
26.	Gen. Józefa Sowińskiego	36	5	13,9	NIE
27.	Gen. Stanisława Maczka	19	2	10,5	TAK
28.	Gen. Stefana Roweckiego	22	3	13,6	NIE
29.	Gen. Zygmunta Berlinga	19	2	10,5	TAK
30.	Gen. Władysława Andersa	12	1	8,3	TAK
31.	Hanki Sawickiej	611	18	2,9	TAK
32.	Helska	8	0	0,0	TAK
33.	Henryka Wieniawskiego	1103	53	4,8	TAK

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

34.	Hieronima Fiodorowa	54	5	9,3	TAK
35.	Hotelowa	20	3	15,0	NIE
36.	Ignacego Paderewskiego	51	4	7,8	TAK
37.	Jagiellońska	2	2	100,0	NIE
38.	Jana Henryka Dąbrowskiego	35	5	14,3	NIE
39.	Jana Matejki	52	5	9,6	TAK
40.	Józefa Chłopickiego	34	4	11,8	TAK
41.	Józefa Conrada	11	17	154,5	NIE
42.	Józefa Muchy	4	4	100,0	NIE
43.	Józefa Wybickiego	71	3	4,2	TAK
44.	Juliana Fałata	17	1	5,9	TAK
45.	Juliana Tuwima	26	6	23,1	NIE
46.	Juliusza Słowackiego	45	2	4,4	TAK
47.	Kanałowa	82	3	3,7	TAK
48.	Kardynała Stefana Wyszyńskiego	20	3	15,0	NIE
49.	Karola Kurpińskiego	47	5	10,6	TAK
50.	Karola Szymanowskiego	42	3	7,1	TAK
51.	Kaszubska	55	16	29,1	NIE
52.	Kazimierza Puławskiego	209	0	0,0	TAK
53.	Kąpielowa	13	9	69,2	NIE
54.	Kościelna	46	2	4,3	TAK
55.	Kotwiczna	13	7	53,8	NIE
56.	Kowalska	50	5	10,0	TAK
57.	Kropla Bałtyku	16	1	6,3	TAK
58.	Królowej Jadwigi	675	23	3,4	TAK
59.	Krótką	1	2	200,0	NIE
60.	Krzysztofa Komendy	3	0	0,0	TAK
61.	Ks. Jerzego Popiełuszki	3	5	166,7	NIE

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

62.	Księżnej Anny	158	1	0,6	TAK
63.	Księżnej Zofii	32	2	6,3	TAK
64.	Leśna	199	12	6,0	TAK
65.	Letnia	10	1	10,0	TAK
66.	Lotników Morskich	74	2	2,7	TAK
67.	Łąkowa	4	0	0,0	TAK
68.	Makowa	4	0	0,0	TAK
69.	Marii Curie Skłodowskiej	363	35	9,6	TAK
70.	Marii Konopnickiej	13	2	15,4	NIE
71.	Marynarska	172	69	40,1	NIE
72.	Michała Ogińskiego	37	4	10,8	TAK
73.	Mieczysława Karłowicza	164	9	5,5	TAK
74.	Mikołaja Kopernika	68	7	10,3	TAK
75.	Mikołaja Reja	7	0	0,0	TAK
76.	Miodowa	13	1	7,7	TAK
77.	Mjr Hubala	54	4	7,4	TAK
78.	Młyńska	86	9	10,5	TAK
79.	Morska	618	45	7,3	TAK
80.	Nadbrzeżna	55	4	7,3	TAK
81.	Nagietkowa	4	0	0,0	TAK
82.	Ogrodowa	40	3	7,5	TAK
83.	Ojca Damiana Tynieckiego	122	20	16,4	NIE
84.	Okrężna	69	0	0,0	TAK
85.	Osadnicza	9	0	0,0	TAK
86.	Piastowska	3	1	33,3	NIE
87.	Plac Tadeusza Kościuszki	130	14	10,8	TAK
88.	Plac Zamkowy	16	4	25,0	NIE
89.	Plażowa	2	9	450,0	NIE

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

90.	Pocztowa	237	11	4,6	TAK
91.	Podzamcze	82	1	1,2	TAK
92.	Polna	42	12	28,6	NIE
93.	Południowa	38	18	47,4	NIE
94.	Pomorska	54	22	40,7	NIE
95.	Portowa	53	6	11,3	TAK
96.	Powstańców Warszawskich	397	70	17,6	NIE
97.	Północna	37	10	27,0	NIE
98.	Przemysłowa	61	9	14,8	NIE
99.	Pucka	18	1	5,6	TAK
100.	Racisław	11	0	0,0	TAK
101.	Ratuszowa	19	0	0,0	TAK
102.	Romualda Traugutta	13	1	7,7	TAK
103.	Rybacka	62	16	25,8	NIE
104.	Rynkowa	350	35	10,0	TAK
105.	Rzeczna	9	4	44,4	NIE
106.	Rzemieśnicza	195	10	5,1	TAK
107.	Sami Swoi	9	1	11,1	TAK
108.	Słoneczna	4	3	75,0	NIE
109.	Słowiańska	53	23	43,4	NIE
110.	Sosnowa	3	2	66,7	NIE
111.	Splawie	12	2	16,7	NIE
112.	Spokojna	53	1	1,9	TAK
113.	Sportowa	79	9	11,4	TAK
114.	Stanisława Dulewicza	34	4	11,8	TAK
115.	Stanisława Moniuszki	198	9	4,5	TAK
116.	Stanisława Wyspiańskiego	1710	48	2,8	TAK
117.	Stefana Żeromskiego	557	18	3,2	TAK

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

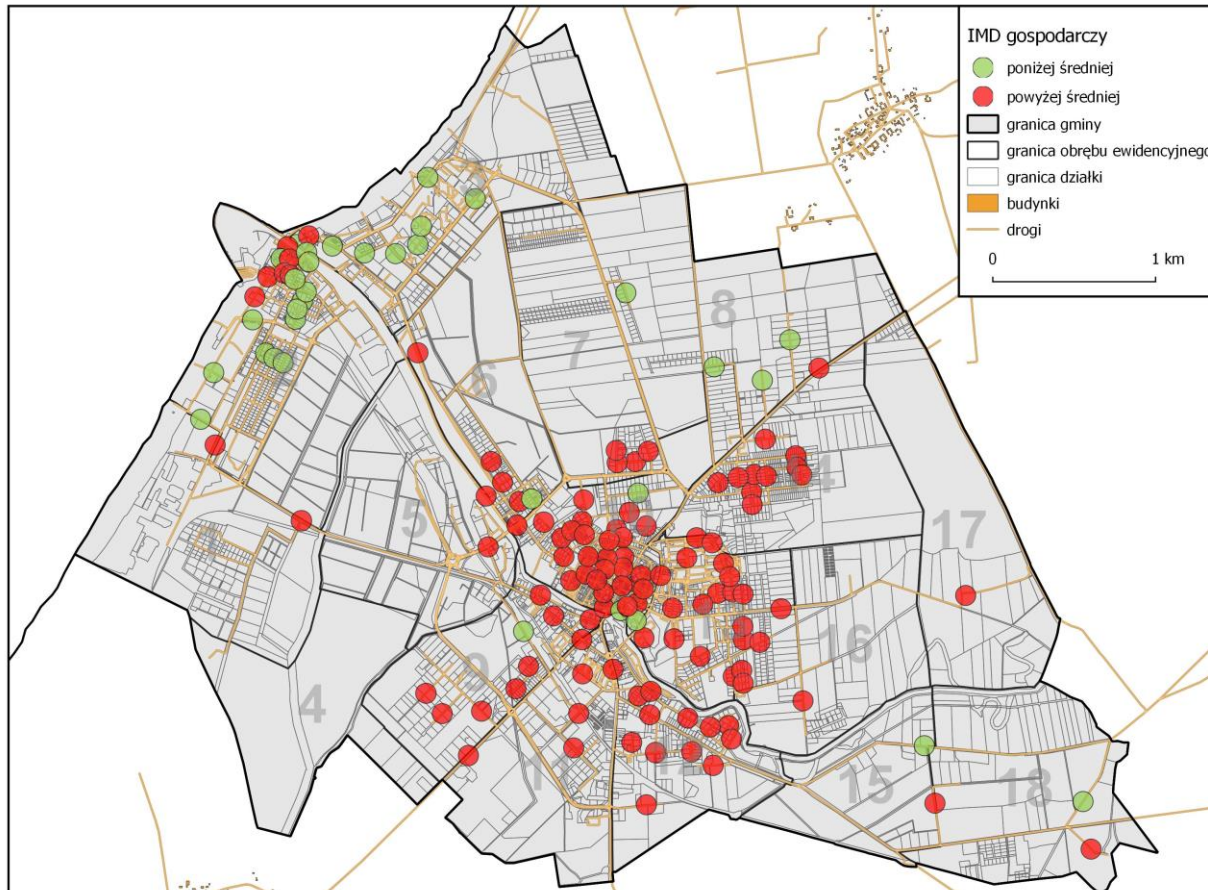
118.	Szarych Szeregów	7	1	14,3	NIE
119.	Szpitalna	9	2	22,2	NIE
120.	Świętej Gertrudy	36	4	11,1	TAK
121.	Turystyczna	4	2	50,0	NIE
122.	Wałowa	341	25	7,3	TAK
123.	Wczasowa	4	5	125,0	NIE
124.	Wenedów	237	23	9,7	TAK
125.	Wiejska	33	8	24,2	NIE
126.	Wierzbowa	32	5	15,6	NIE
127.	Wilków Morskich	21	8	38,1	NIE
128.	Wiosenna	2	1	50,0	NIE
129.	Wiśniowa	3	0	0,0	TAK
130.	Witolda Lutosławskiego	28	5	17,9	NIE
131.	Władysława IV	94	52	55,3	NIE
132.	Władysława Reymonta	51	10	19,6	NIE
133.	Władysława Żeleńskiego	26	2	7,7	TAK
134.	Wojciecha Kossaka	52	4	7,7	TAK
135.	Wojsk Ochrony Pogranicza	24	5	20,8	NIE
136.	Wschodnia	2	6	300,0	NIE
137.	Zachodnia	20	0	0,0	TAK
138.	Zacisze	8	0	0,0	TAK
139.	Zamkowa	48	3	6,3	TAK
140.	Zawiszy Czarnego	8	0	0,0	TAK
141.	Zielona	71	3	4,2	TAK
142.	Zwycięstwa	138	23	16,7	NIE
143.	Żwirki i Wigury	61	3	4,9	TAK
ŚREDNIA				13,1	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CEIDG i Urząd Miasta

Skoncentrowanie przedsiębiorstw jest niskie na wielu ulicach i w przypadku niektórych pokrywa się z obszarami uznawanymi za zdegradowane społecznie (ul. Aleje Wojska Polskiego, Artura Grottgera, Chińska, Dorszowa, Emilii Plater, Fryderyka Chopina, Kanałowa, Leśna, Marii Curie-Skłodowskiej, Młyńska, Ogrodowa, Ojca Damiana Tynieckiego, Osadnicza, Piastowska, Plac Tadeusza Kościuszki, Poczтова, Portowa, Powstańców Śląskich, Rynkowa, Rzemieślnicza, Stanisława Moniuszki, Stanisława Wyspiańskiego, Wałowa, Wenedów). W ocenie mieszkańców wyrażonej podczas warsztatów rewitalizacyjnych można wskazać na problem koncentracji działalności gospodarczych jedynie w dwóch obszarach Miasta tj. ścisłe centrum i turystyczny Darłówek.

Wskazany powyżej problem przedsiębiorczości wiąże się nierozłącznie z prezentowanymi wcześniej uwarunkowaniami problematyki społecznej. Z danych PUP w Sławnie, brak większych zakładów pracy i nowych miejsc pracy w powiecie sławieńskim, w tym również w Darłowie wpływa na to, że młodzi ludzie wolą wyjeżdżać za granicę do pracy, ponieważ mają tam większe możliwości znalezienia odpowiedniego zatrudnienia. Zauważalne zwiększone zapotrzebowanie na pracowników młodych pogarsza sytuację na rynku pracy osób powyżej 50 roku życia. Pracodawcy niechętnie zatrudniają pracowników starszych ponieważ postrzegani są oni jako osoby mniej elastyczne, mobilne, mające niższe motywacje do szkoleń i podnoszenia kwalifikacji. **Podczas spotkań z mieszkańcami** podnoszono zasadność zachęcania mieszkańców Darłowa do większej aktywności, a także skłanianie zamieszkującą na tych ulicach ludność do podejmowania działań rozwojowych - aktywizacyjnych. Aby osiągnąć taki cel, należy zacząć edukować społeczność lokalną oraz zachęcać ją do zakładania własnych działalności gospodarczych, oczywiście przy jednoczesnym wsparciu merytorycznym i motywacyjnym.

Mapa 2 Wizualizacja na mapie natężenia problemów gospodarczych Darłowa

Źródło: Opracowanie własne

Analiza uwarunkowań środowiskowych

Miasto Darłowo pełni funkcję ośrodka wczasowego, kąpieliska oraz małego portu. Charakteryzuje się korzystnym mikroklimatem, który cechuje duże nasłonecznienie i wysoka wilgotność powietrza nasyconego leczniczymi cząsteczkami jodu. Rozległe obszary leśne i brak większych zakładów przemysłowych są gwarancją czystego powietrza, a ze względu na przeprowadzoną analizę nie identyfikuje się zróżnicowania przestrzennego zanieczyszczenia miasta.

Konkretna analiza uwarunkowań środowiskowych na obszarze rewitalizacji oparta jest na masie odebranych odpadów, przedstawionej w podziale na jednostki terytorialne. Na podstawie danych przekazanych przez Urząd Miejski w Darłowie, wskazano obszary, na których istnieje mała koncentracja odpadów oraz takie obszary, na których koncentracja przewyższa wartości średnie.

Tabela 9 Masa odebranych odpadów w podziale na jednostki terytorialne

Lp	Ulica	Liczba ludności	Ilość odpadów odebranych (w MG)	Powyżej średniej (0,017)
1.	1-go maja	66	0,011	MAŁA ILOŚĆ
2.	Adama Mickiewicza	54	0,009	MAŁA ILOŚĆ
3.	Admiralska	76	0,013	MAŁA ILOŚĆ
4.	Adolfa Dygasińskiego	29	0,005	MAŁA ILOŚĆ
5.	Akacyjowa	9	0,001	MAŁA ILOŚĆ
6.	Aleje Wojska Polskiego	401	0,069	DUŻA ILOŚĆ
7.	Artura Grottgera	58	0,010	MAŁA ILOŚĆ
8.	Bałtycka	21	0,004	MAŁA ILOŚĆ
9.	Bogusława X	248	0,042	DUŻA ILOŚĆ
10.	Bosmańska	132	0,022	DUŻA ILOŚĆ
11.	Brzozowa	12	0,002	MAŁA ILOŚĆ
12.	Chabrowa	11	0,002	MAŁA ILOŚĆ
13.	Chińska	27	0,005	MAŁA ILOŚĆ
14.	Cicha	37	0,006	MAŁA ILOŚĆ
15.	Dębowa	4	0,001	MAŁA ILOŚĆ
16.	Długa	3	0,001	MAŁA ILOŚĆ
17.	Dorszowa	36	0,006	MAŁA ILOŚĆ
18.	Emilii Plater	347	0,060	DUŻA ILOŚĆ

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

19.	Feliksa Nowowiejskiego	32	0,005	MAŁA ILOŚĆ
20.	Fiołkowa	2	0,001	MAŁA ILOŚĆ
21.	Flisacka	26	0,004	MAŁA ILOŚĆ
22.	Franciszkańska	27	0,005	MAŁA ILOŚĆ
23.	Fryderyka Chopina	196	0,033	DUŻA ILOŚĆ
24.	Gdyńska	20	0,003	MAŁA ILOŚĆ
25.	Gen. Józefa Bema	87	0,015	MAŁA ILOŚĆ
26.	Gen. Józefa Sowińskiego	36	0,006	MAŁA ILOŚĆ
27.	Gen. Stanisława Maczka	19	0,003	MAŁA ILOŚĆ
28.	Gen. Stefana Roweckiego	22	0,003	MAŁA ILOŚĆ
29.	Gen. Zygmunta Berlinga	19	0,003	MAŁA ILOŚĆ
30.	Gen. Władysława Andersa	12	0,002	MAŁA ILOŚĆ
31.	Hanki Sawickiej	611	0,105	DUŻA ILOŚĆ
32.	Helska	8	0,001	MAŁA ILOŚĆ
33.	Henryka Wieniawskiego	1103	0,190	DUŻA ILOŚĆ
34.	Hieronima Fiodorowa	54	0,009	MAŁA ILOŚĆ
35.	Hotelowa	20	0,003	MAŁA ILOŚĆ
36.	Ignacego Paderewskiego	51	0,009	MAŁA ILOŚĆ
37.	Jagiellońska	2	0,001	MAŁA ILOŚĆ
38.	Jana Henryka Dąbrowskiego	35	0,006	MAŁA ILOŚĆ
39.	Jana Matejki	52	0,009	MAŁA ILOŚĆ
40.	Józefa Chłopiczkiego	34	0,006	MAŁA ILOŚĆ
41.	Józefa Conrada	11	0,002	MAŁA ILOŚĆ
42.	Józefa Muchy	4	0,001	MAŁA ILOŚĆ
43.	Józefa Wybickiego	71	0,012	MAŁA ILOŚĆ
44.	Juliana Fałata	17	0,003	MAŁA ILOŚĆ
45.	Juliana Tuwima	26	0,004	MAŁA ILOŚĆ
46.	Juliusza Słowackiego	45	0,008	MAŁA ILOŚĆ

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

47.	Kanałowa	82	0,014	MAŁA ILOŚĆ
48.	Kardynała Stefana Wyszyńskiego	20	0,003	MAŁA ILOŚĆ
49.	Karola Kurpińskiego	47	0,008	MAŁA ILOŚĆ
50.	Karola Szymanowskiego	42	0,007	MAŁA ILOŚĆ
51.	Kaszubska	55	0,009	MAŁA ILOŚĆ
52.	Kazimierza Puławskiego	209	0,036	DUŻA ILOŚĆ
53.	Kąpielowa	13	0,002	MAŁA ILOŚĆ
54.	Kościelna	46	0,008	MAŁA ILOŚĆ
55.	Kotwiczna	13	0,002	MAŁA ILOŚĆ
56.	Kowalska	50	0,009	MAŁA ILOŚĆ
57.	Kropla Bałtyku	16	0,003	MAŁA ILOŚĆ
58.	Królowej Jadwigi	675	0,116	DUŻA ILOŚĆ
59.	Krótką	1	0,001	MAŁA ILOŚĆ
60.	Krzysztofa Komendy	3	0,001	MAŁA ILOŚĆ
61.	Ks. Jerzego Popiełuszki	3	0,001	MAŁA ILOŚĆ
62.	Księżnej Anny	158	0,027	DUŻA ILOŚĆ
63.	Księżnej Zofii	32	0,005	MAŁA ILOŚĆ
64.	Leśna	199	0,034	DUŻA ILOŚĆ
65.	Letnia	10	0,001	MAŁA ILOŚĆ
66.	Lotników Morskich	74	0,013	MAŁA ILOŚĆ
67.	Łąkowa	4	0,001	MAŁA ILOŚĆ
68.	Makowa	4	0,001	MAŁA ILOŚĆ
69.	Marii Curie Skłodowskiej	363	0,062	DUŻA ILOŚĆ
70.	Marii Konopnickiej	13	0,002	MAŁA ILOŚĆ
71.	Marynarska	172	0,030	DUŻA ILOŚĆ
72.	Michała Ogińskiego	37	0,006	MAŁA ILOŚĆ
73.	Mieczysława Karłowicza	164	0,028	DUŻA ILOŚĆ
74.	Mikołaja Kopernika	68	0,011	MAŁA ILOŚĆ

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

75.	Mikołaja Reja	7	0,001	MAŁA ILOŚĆ
76.	Miodowa	13	0,002	MAŁA ILOŚĆ
77.	Mjr Hubala	54	0,009	MAŁA ILOŚĆ
78.	Młyńska	86	0,015	MAŁA ILOŚĆ
79.	Morska	618	0,106	DUŻA ILOŚĆ
80.	Nadbrzeżna	55	0,009	MAŁA ILOŚĆ
81.	Nagietkowa	4	0,001	MAŁA ILOŚĆ
82.	Ogrodowa	40	0,007	MAŁA ILOŚĆ
83.	Ojca Damiana Tynieckiego	122	0,021	DUŻA ILOŚĆ
84.	Okreżna	69	0,012	MAŁA ILOŚĆ
85.	Osadnicza	9	0,001	MAŁA ILOŚĆ
86.	Piastowska	3	0,001	MAŁA ILOŚĆ
87.	Plac Tadeusza Kościuszki	130	0,022	DUŻA ILOŚĆ
88.	Plac Zamkowy	16	0,003	MAŁA ILOŚĆ
89.	Plażowa	2	0,003	MAŁA ILOŚĆ
90.	Pocztowa	237	0,041	DUŻA ILOŚĆ
91.	Podzamcze	82	0,014	MAŁA ILOŚĆ
92.	Polna	42	0,007	MAŁA ILOŚĆ
93.	Południowa	38	0,006	MAŁA ILOŚĆ
94.	Pomorska	54	0,009	MAŁA ILOŚĆ
95.	Portowa	53	0,009	MAŁA ILOŚĆ
96.	Powstańców Warszawskich	397	0,068	DUŻA ILOŚĆ
97.	Północna	37	0,006	MAŁA ILOŚĆ
98.	Przemysłowa	61	0,010530932	MAŁA ILOŚĆ
99.	Pucka	18	0,003107488	MAŁA ILOŚĆ
100.	Racisław	11	0,00189902	MAŁA ILOŚĆ
101.	Ratuszowa	19	0,003280126	MAŁA ILOŚĆ
102.	Romualda Traugutta	13	0,002244297	MAŁA ILOŚĆ

103.	Rybacka	62	0,010	MAŁA ILOŚĆ
104.	Rynkowa	350	0,060	DUŻA ILOŚĆ
105.	Rzeczna	9	0,001	MAŁA ILOŚĆ
106.	Rzemieślnicza	195	0,034	DUŻA ILOŚĆ
107.	Sami Swoi	9	0,001	MAŁA ILOŚĆ
108.	Słoneczna	4	0,001	MAŁA ILOŚĆ
109.	Słowiańska	53	0,009	MAŁA ILOŚĆ
110.	Sosnowa	3	0,001	MAŁA ILOŚĆ
111.	Splawie	12	0,002	MAŁA ILOŚĆ
112.	Spokojna	53	0,009	MAŁA ILOŚĆ
113.	Sportowa	79	0,013	MAŁA ILOŚĆ
114.	Stanisława Dulewicza	34	0,006	MAŁA ILOŚĆ
115.	Stanisława Moniuszki	198	0,034	DUŻA ILOŚĆ
116.	Stanisława Wyspiańskiego	1710	0,295	DUŻA ILOŚĆ
117.	Stefana Żeromskiego	557	0,096	MAŁA ILOŚĆ
118.	Szarych Szeregów	7	0,001	MAŁA ILOŚĆ
119.	Szpitalna	9	0,001	MAŁA ILOŚĆ
120.	Świętej Gertrudy	36	0,006	MAŁA ILOŚĆ
121.	Turystyczna	4	0,001	MAŁA ILOŚĆ
122.	Wałowa	341	0,059	DUŻA ILOŚĆ
123.	Wczasowa	4	0,001	MAŁA ILOŚĆ
124.	Wenedów	237	0,041	DUŻA ILOŚĆ
125.	Wiejska	33	0,006	MAŁA ILOŚĆ
126.	Wierzbowa	32	0,005	MAŁA ILOŚĆ
127.	Wilków Morskich	21	0,004	MAŁA ILOŚĆ
128.	Wiosenna	2	0,001	MAŁA ILOŚĆ
129.	Wiśniowa	3	0,001	MAŁA ILOŚĆ
130.	Witolda Lutosławskiego	28	0,004	MAŁA ILOŚĆ

131.	Władysława IV	94	0,016	MAŁA ILOŚĆ
132.	Władysława Reymonta	51	0,009	MAŁA ILOŚĆ
133.	Władysława Żeleńskiego	26	0,004	MAŁA ILOŚĆ
134.	Wojciecha Kossaka	52	0,009	MAŁA ILOŚĆ
135.	Wojsk Ochrony Pogranicza	24	0,004	MAŁA ILOŚĆ
136.	Wschodnia	2	0,001	MAŁA ILOŚĆ
137.	Zachodnia	20	0,003	MAŁA ILOŚĆ
138.	Zacisze	8	0,001	MAŁA ILOŚĆ
139.	Zamkowa	48	0,008	MAŁA ILOŚĆ
140.	Zawiszy Czarnego	8	0,001	MAŁA ILOŚĆ
141.	Zielona	71	0,012	MAŁA ILOŚĆ
142.	Zwycięstwa	138	0,024	DUŻA ILOŚĆ
143.	Żwirki i Wigury	61	0,010	MAŁA ILOŚĆ
		ŚREDNIA	0,017	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Darłowie

Analizując stan środowiska naturalnego Miasta Darłowo, należy zwrócić uwagę na zanieczyszczenie powietrza. Substancje zanieczyszczające powietrze pochodzą w przeważającej mierze z procesów energetycznego spalania paliw w gospodarstwach domowych oraz w niewielkich zakładach usługowo-produkcyjnych, obiektach użyteczności publicznej, a także z komunikacji, która wraz ze wzrostem natężenia ruchu staje się coraz bardziej uciążliwa. Największą ilość tych zanieczyszczeń obserwuje się wzdłuż dużych tras komunikacyjnych. Warto zaznaczyć, iż stan środowiska naturalnego jest bardzo mocno uzależniony od pory roku, ponieważ Darłowo jest miastem tętniącym życiem w sezonie letnim. W tym okresie można zauważyć znaczny wzrost ilości odpadów wytwarzanych przez społeczność lokalną, która przez pewien czas jest wzbogacona o jednostki napływowe. W tym okresie wzrasta w mieście ilość odpadów wytwarzanych przez mieszkańców, a także nasila się zanieczyszczenie powietrza. Dla miasta niezwykle ważne jest dbanie o środowisko naturalne zarówno w sezonie, jak i poza nim, tak aby zachować względną równowagę systemu naturalnego. Dane pozyskane z Urzędu Miasta w Darłowie pokazują, iż w średnia wytwarzanych śmieci w okresie wakacyjnym (759,86 Mg) jest prawie dwukrotnie większa niż w pozostałych miesiącach (364,99 Mg), kiedy to w mieście Darłowo nie przebywa tak duża ilość turystów. Taka sytuacja jest sygnałem dla miasta, ponieważ w okresie letnim należy ze wzmożoną siłą dbać o środowisko naturalne, czystość i porządek w Darłowie. Brak realizacji takiego postępowania, może nieść ze sobą niepożądane skutki dla mieszkańców miasta.

Tabela 7 Średnia śmieci z miesięcy wakacyjnych a pozostałe miesiące

Średnia śmieci z roku	482,71
Średnia śmieci bez miesięcy wakacyjnych	364,99
Średnia z miesięcy wakacyjnych (lipiec-sierpień)	759,86

Źródło: Opracowanie własne

Warto zwrócić również uwagę na to, jaki udział procentowy w ogólnej liczbie śmieci mają odpady niesegregowane. Poniższa tabela pokazuje, iż stanowią one zdecydowaną większość, co oznacza, iż miasto jest narażone na duże zanieczyszczenie środowiska, będące efektem niewłaściwej gospodarki odpadami.

Tabela 8 Odsetek ilości śmieci niesegregowanych w poszczególnych miesiącach porównaniu do całej ilości śmieci

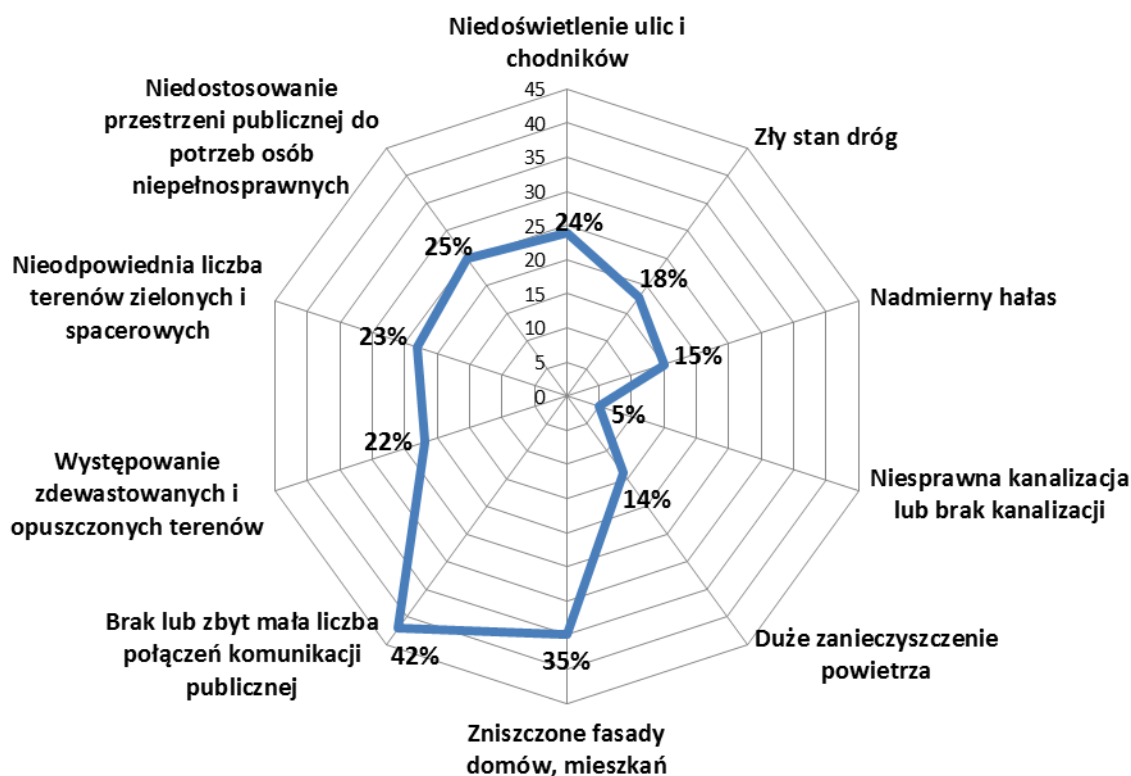
Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ilość śmieci niesegregowanych /Mg	290,34	319,36	346,08	382,04	396,24	425,52	655,24	671,18	433,98	352,68	366,78	336,92
Razem w MG	295,88	340,70	367,84	429,46	435,62	512,94	761,32	758,40	492,02	476,36	444,36	468,46
Odsetek śmieci niesegregowanych z całości (%)	98,13%	93,74%	88,96%	88,95 %	90,96 %	88,22 %	86,07 %	88,49 %	88,20 %	74,07 %	82,54 %	71,92 %

Źródło: Opracowanie własne

Uwarunkowania przestrzenno- funkcjonalne

Badanie wskaźników w obszarze uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych poprzedzone zostało badaniami kwestionariuszowymi mieszkańców. Mieszkańcy Darłowa zostali poproszeni o wskazanie problemów, które związane są z przestrzenią publiczną. Najważniejsze problemy, które wskazali mieszkańcy to: zbyt mała ilość połączeń komunikacji publicznej (42%), mieszkańcy zauważali, że ciężko poruszać się pomiędzy miastami w okolicy. Kolejnym problemem to zniszczone fasady domów i mieszkań (35%). Badani twierdzą, że szczególnie budynki w ścisłym centrum Darłowa wymagają rewitalizacji. Ważną kwestią dla badanych jest także niedostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych- 25% wskazań. Wiele miejsc w mieście jest według mieszkańców niedostosowane do osób niepełnosprawnych. Badani wskazują przede wszystkim pocztę, w której nie ma podjazdu dla osób niepełnosprawnych. Kolejnym problemem jest nieodpowiednia liczba terenów zielonych i spacerowych (23%). Mieszkańcy wskazywali ten problem, mówiąc że gmina jest „bogata” w takie tereny jednak ich jakość nie jest zadowalająca. Uważają oni, że parki, skwerki, oraz obszar w pobliżu plaży wymaga rewitalizacji. Najmniej widocznym problemem jest według badanych brak lub niesprawność kanalizacji (5% wskazań). Wyniki opisuje poniższy wykres.

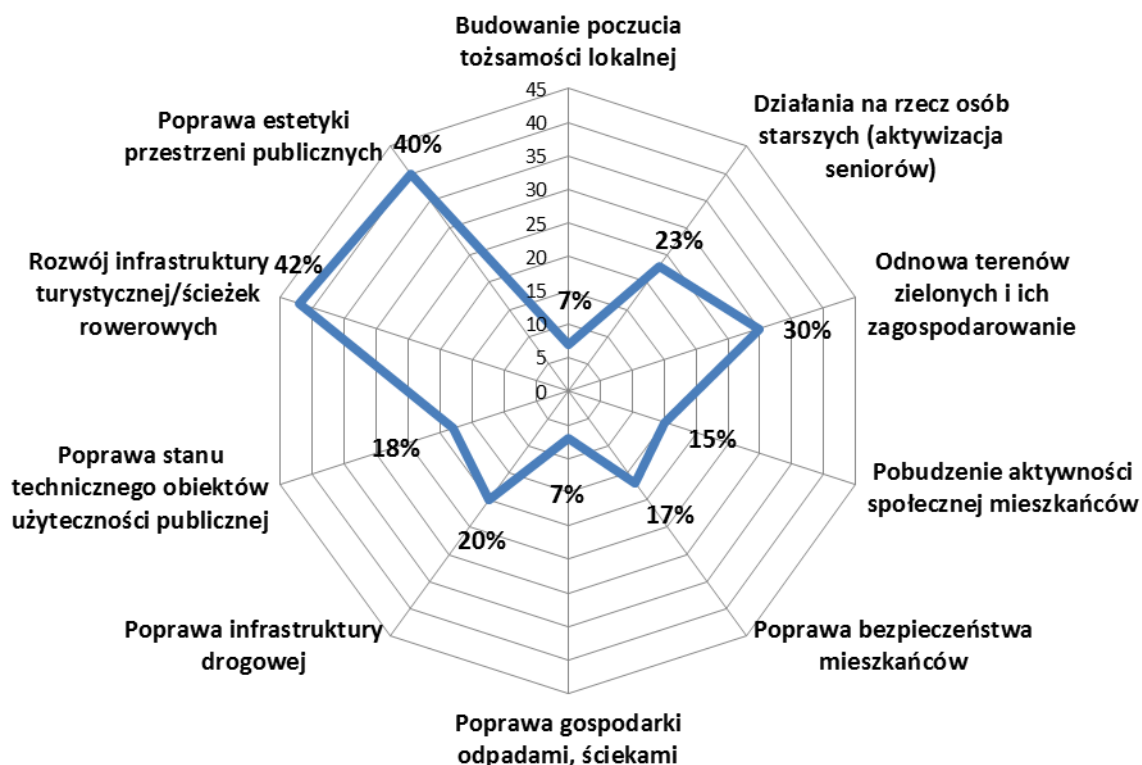
Wykres 11 Problemy przestrzeni publicznej według mieszkańców Darłowa

Źródło: Badanie PAPI z mieszkańcami, N=100.

W trakcie badania poproszono mieszkańców o wskazanie przedsięwzięć, które są konieczne do podjęcia w ramach procesu rewitalizacji. **Jako najważniejsze wskazane zostały przedsięwzięcia związane z rozwojem infrastruktury turystycznej oraz ścieżek rowerowych (42%)**, jest to zrozumiałe, gdyż Darłowo jest miastem turystycznym więc rozwinięcie infrastruktury turystycznej jest potrzebne. Badani wskazują także na konieczność poprawy estetyki przestrzeni publicznych (40%) w tym poprawę placów, ławek, wiat oznaczeń. Może się to wiązać poniekąd z pierwszym ważnym dla mieszkańców przedsięwzięciem związanym z turystyką. W sezonie miasto odwiedzane jest przez dużą ilość turystów, estetyka miasta jest więc bardzo ważna. Kolejnym ważnym aspektem jest odnowa terenów zielonych i ich zagospodarowanie (30%). Wiąże się to z problemami wskazywanymi przez mieszkańców, tj. złą jakością terenów zielonych i spacerowych. Według badanych miasto nie powinno zajmować się takimi aspektami jak: budowanie poczucia tożsamości lokalnej, oraz poprawa gospodarki odpadami, ściekami, aspekty te uzyskały tylko po 7% wskazań. **Podsumowując, w ocenie mieszkańców w ramach rewitalizacji miasto powinno zająć się kwestiami, które związane są z turystyką, takimi jak rozwój infrastruktury turystycznej, odnowa terenów zielonych oraz poprawa estetyki miasta.** Dane dotyczące przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawione zostały na poniższym wykresie:

Wykres 12 Przedsięwzięcia w procesie rewitalizacji według mieszkańców

Źródło: Badanie PAPI z mieszkańcami, N=100.

Badani poproszeni zostali także o wskazanie propozycji przedsięwzięć, które mogłyby być zrealizowane w ramach procesu rewitalizacji. Mieszkańcy wskazywali na takie przedsięwzięcia jak: więcej miejsc parkingowych, poprawa stanu technicznego dróg oraz chodników, więcej ławek, więcej atrakcji dla osób młodych (poza sezonem letnim), tworzenie udogodnień dla niepełnosprawnych, odnowa zieleni.

Analizę uwarunkowań przestrzenno – funkcjonalnych można odnieść w głównej mierze do stanu budynków, występujących na terenie gminy. Istotne jest również przedstawienie ogólnego planu zagospodarowania Miasta¹¹. Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna koncentruje się głównie na Starym Mieście oraz w dzielnicy położonej na południe od niego - pomiędzy rzeką Wieprza a ul. Żeromskiego oraz na osiedlu sąsiadującym od wschodu z historycznym centrum Miasta. Natomiast budownictwo jednorodzinne usytuowane jest przede wszystkim na obrzeżnych osiedlach Miasta, systematycznie rozwijając się wzdłuż wszystkich dróg wylotowych z miasta, za wyjątkiem Al. Wojska Polskiego, przy której usytuowane są hurtownie i zakłady rzemieślnicze. Nadmorska dzielnicę Miasta, tj. Darłówek tworzy przede wszystkim zabudowa związana z funkcją turystyczną, tj.: zabudowa indywidualna, zabudowa hotelowo - pensjonatowa, ośrodki wypoczynkowe, tereny portowo-przemysłowe związane z gospodarką morską, tereny wojskowe. Kompleks terenów przemysłowo – składowych, zlokalizowany jest przede wszystkim przy południowej granicy administracyjnej Miasta, tj.: okolice stacji PKP (ulice Sowińskiego, Przemysłowa, Wojska Polskiego i Długa) oraz basenu Przeładunkowego (ulica Portowa). Natomiast gospodarstwa rolne położone są w rejonie ulic Ojca Damiana Tynieckiego i Mickiewicza. Dobre gleby na obszarze analizowanego Miasta oraz duży areał gruntów rolnych położonych w jego granicach sprawił, że oprócz funkcji związanych z gospodarką morską

¹¹ Zob. Prognoza Oddziaływania na Środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2012-2016 z perspektywą do roku 2019”

rozwinęła się na jego terenie funkcja rolna, nie tylko w indywidualnych gospodarstwach rolnych, ale też w sektorze państwowym. Upadek rolnictwa państwowego i procesy prywatyzacyjne spowodowały zaniechanie uprawy na dużych obszarach rolnych, co w konsekwencji przyczyniło się do istnienia na tym terenie znaczącego odsetku niewykorzystanych rolniczo użytków rolnych.

Darłowo to także ważny ośrodek historyczny. Miejscowość jako jedyne z miast nadmorskich może poszczycić się gotyckim Zamkiem Książąt Pomorskich, w którym urodził się i władał Król Eryk Pomorski. Jedyne w Polsce nadmorski gotycki zamek wybudowany na planie zbliżonym do kwadratu z wieżą wysokości 24 metrów. Obecnie na zamku znajduje się Muzeum. Utworzone w 1930r. Budowę zamku rozpoczęto w 1352 roku za panowania Bogusława V, na ten okres datuje się też początek współpracy miasta z Hanzą. W XVIII i XIX wieku w zamku znajdowały się magazyny i więzienie. W trakcie II wojny światowej zamek nie został zniszczony mimo zniszczeń, jakim uległo miasto. W 1945 roku na terenie zamku urządzono Muzeum Regionalne. W latach 1971-1988 dokonano remontu kapitalnego zamku i w dniu 22 października 1988 roku muzeum zostało ponownie otwarte dla zwiedzających. Na terenie Najważniejsze zabytki nieruchomości zostały wpisane do rejestru zabytków, co przedstawia poniższa tabela:

Tabela 9 Ważniejsze zabytki wpisane do rejestru zabytków Miasta Darłowo

1.	Układ urbanistyczny Starego Miasta Darłowa z pasem zieleni wałem i fosą oraz otoczeniem zamku.	1959-09-22	nr rej. 204.
2.	Kościół par. p.w. M. B. Czesłochowskiej	1955-05-23	nr rej. 724 (74).
3.	kościół pw. św. Gertrudy	1959-09-22	nr rej. 725 (205).
4.	Kościół pw. św. Jerzego	1959-09-22	nr rej. 737 (203).
5.	Zamek Książąt Pomorskich – Muzeum w Darłowie ul. Zamkowa 4	1952-06-20	nr rej. 736 (2)
6.	Pozostałości murów obronnych miasta i Brama Kamienna zwana Wysoką	1955-05-25	nr rej. 93.
7.	Ratusz, Plac T. Kościuszki 9 (Rynek)	1955-05-25	nr rej. 739 (92).
8.	Dom ryglowy, ul. Marii Curie-Skłodowskiej 23/24 (d.22) wraz z otoczeniem	1965-12-21	nr rej. 770 (524).
9.	Podcieniowe kamienice mieszczańskie, ul. Powstańców Warszawskich 6 i 7 (rynek 17)	1965-12-21	nr rej. 758 (523).
10.	Kamienica gotycka, ul. Powstańców Warszawskich 15	1993-11-25	nr rej. 741 (1241).
11.	Kamienica mieszczańska, ul. Powstańców Warszawskich 49	1965-12-21	nr rej. 738 (525).
12.	Kamienica mieszczańska, ul. Powstańców Warszawskich 51	1965-12-21	nr rej. 526.
13.	Kamienica mieszczańska, ul. Powstańców Warszawskich 56	1965-12-21	nr rej. 527.
14.	Zespół Młyna złożony z 4 budynków oraz droga, podwórze i ogród przy ul. Kanałowej 3	1995-07-27	nr rej. 1249.
15.	Latarnia morska z otoczeniem	2009-05-15	nr rej. 397
16.	Most zwodzony na rzece Wieprzy, d. Darłówek -zdemontowany	1976-10-27	nr rej. 913.

Źródło: Uchwała nr XXVIII/210/2016 Rady Miejskiej w Darłowie z dnia 14 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu działania Gminy Miasto Darłowo wskazującego projekty oparte na endogenicznym potencjale obszaru miasta tworzącym produkty turystyczne

W związku z dużą liczbą obiektów zabytkowych można wskazać potencjały endogeniczne Miasta Darłowo, które tworzą jego specyfikę i które można wykorzystać pod kątem kreowania produktów turystycznych opartych o walory kulturowe i historyczne. Wykazane poniżej potencjały endogeniczne zasadniczo determinują rodzaje i formy turystyki, które mogą być rozwijane w Mieście Darłowo.

Darłowo znajduje ponad 300 zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków. **Spośród tych obiektów zabytkowych 143 to kamienice albo inne budynki przeznaczone na cele mieszkaniowe lub usługowe.** Uwzględniając wnioski z badań kwestionariuszowych z mieszkańcami w zakresie uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych dokonano analizy występowania ww. obiektów zabytkowych przeznaczonych na cele mieszkalne lub usługowe zlokalizowanych w zabudowie wybudowanej przed 1945 rokiem. Z uwagi na ujęcie ww. obiektów w ewidencji zabytków wskaźnik nie zasadne jest aby dokonać analizy tego wskaźnika w zakresie uwarunkowań technicznych, lecz funkcjonalno-przestrzennych. Biorąc pod uwagę liczbę budynków wybudowanych przed 1945 rokiem, należy zauważyć, iż **na terenie miasta Darłowo występują ulice charakteryzujące się większą liczbą budynków wymagających działań**

rewitalizacyjnych z uwagi na konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Wskazane ulice wymagają podjęcia działań rewitalizacyjnych w ramach odnowy przestrzeni publicznej oraz nadania jej nowych funkcji. Zdegradowanie przestrzeni miejskiej zidentyfikowano na ulicach: Aleje Wojska Polskiego, Bogusława X, Dorszowa, Kanałowa, Kąpielowa, Kościelna, Kowalska, Morska, Nadbrzeżna, Ojca Damiana Tynieckiego, Plac Tadeusza Kościuszki, Plac Zamkowy, Poczтовая, Pomorska, Portowa, Powstańców Warszawskich, Rybacka, Rzemieślnicza, Słowiańska, Stefana Żeromskiego, Szpitalna, Świętej Gertrudy, Wenedów, Władysława IV, Wschodnia, Zamkowa, Zwycięstwa.

Tabela 10 Analiza natężenia problemów przestrzenno-funkcjonalnych w Darłowie

Lp	Ulica	Liczba ludności	Liczba obiektów zabytkowych przeznaczonych na cele mieszkalne lub usługowe zlokalizowanych w zabudowie wybudowanej przed 1945 rokiem	Powyżej średniej (2,3)
1.	1-go maja	66	2	NIE
2.	Adama Mickiewicza	54	0	NIE
3.	Admiralska	76	0	NIE
4.	Adolfa Dygasińskiego	29	0	NIE
5.	Akacyjowa	9	0	NIE
6.	Aleje Wojska Polskiego	401	11	TAK
7.	Artura Grottgera	58	0	NIE
8.	Bałtycka	21	0	NIE
9.	Bogusława X	248	16	TAK
10.	Bosmańska	132	0	NIE
11.	Brzozowa	12	0	NIE
12.	Chabrowa	11	0	NIE
13.	Chińska	27	2	NIE
14.	Cicha	37	0	NIE
15.	Dębowa	4	0	NIE
16.	Długa	3	0	NIE
17.	Dorszowa	36	3	TAK
18.	Emilii Plater	347	0	NIE
19.	Feliksa Nowowiejskiego	32	0	NIE

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

20.	Fiołkowa	2	0	NIE
21.	Flisacka	26	0	NIE
22.	Franciszkańska	27	2	NIE
23.	Fryderyka Chopina	196	0	NIE
24.	Gdyńska	20	2	NIE
25.	Gen. Józefa Bema	87	0	NIE
26.	Gen. Józefa Sowińskiego	36	2	NIE
27.	Gen. Stanisława Maczka	19	0	NIE
28.	Gen. Stefana Roweckiego	22	0	NIE
29.	Gen. Zygmunta Berlinga	19	0	NIE
30.	Gen. Władysława Andersa	12	0	NIE
31.	Hanki Sawickiej	611	0	NIE
32.	Helska	8	0	NIE
33.	Henryka Wieniawskiego	1103	0	NIE
34.	Hieronima Fiodorowa	54	0	NIE
35.	Hotelowa	20	0	NIE
36.	Ignacego Paderewskiego	51	0	NIE
37.	Jagiellońska	2	0	NIE
38.	Jana Henryka Dąbrowskiego	35	0	NIE
39.	Jana Matejki	52	0	NIE
40.	Józefa Chłopickiego	34	0	NIE
41.	Józefa Conrada	11	2	NIE
42.	Józefa Muchy	4	0	NIE
43.	Józefa Wybickiego	71	0	NIE
44.	Juliana Fałata	17	0	NIE
45.	Juliana Tuwima	26	0	NIE
46.	Juliusza Słowackiego	45	0	NIE
47.	Kanałowa	82	3	TAK

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

48.	Kardynała Stefana Wyszyńskiego	20	2	NIE
49.	Karola Kurpińskiego	47	0	NIE
50.	Karola Szymanowskiego	42	0	NIE
51.	Kaszubska	55	0	NIE
52.	Kazimierza Puławskiego	209	0	NIE
53.	Kąpielowa	13	6	TAK
54.	Kościelna	46	3	TAK
55.	Kotwiczna	13	1	NIE
56.	Kowalska	50	4	TAK
57.	Kropla Bałtyku	16	0	NIE
58.	Królowej Jadwigi	675	0	NIE
59.	Krótką	1	2	NIE
60.	Krzysztofa Komendy	3	0	NIE
61.	Ks. Jerzego Popiełuszki	3	0	NIE
62.	Księżnej Anny	158	0	NIE
63.	Księżnej Zofii	32	0	NIE
64.	Leśna	199	0	NIE
65.	Letnia	10	0	NIE
66.	Lotników Morskich	74	0	NIE
67.	Łąkowa	4	0	NIE
68.	Makowa	4	0	NIE
69.	Marii Curie Skłodowskiej	363	2	NIE
70.	Marii Konopnickiej	13	0	NIE
71.	Marynarska	172	0	NIE
72.	Michała Ogińskiego	37	0	NIE
73.	Mieczysława Karłowicza	164	0	NIE
74.	Mikołaja Kopernika	68	0	NIE
75.	Mikołaja Reja	7	0	NIE

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

76.	Miodowa	13	0	NIE
77.	Mjr Hubala	54	0	NIE
78.	Młyńska	86	2	NIE
79.	Morska	618	23	TAK
80.	Nadbrzeżna	55	3	TAK
81.	Nagietkowa	4	0	NIE
82.	Ogrodowa	40	0	NIE
83.	Ojca Damiana Tynieckiego	122	13	TAK
84.	Okrężna	69	1	NIE
85.	Osadnicza	9	0	NIE
86.	Piastowska	3	0	NIE
87.	Plac Tadeusza Kościuszki	130	18	TAK
88.	Plac Zamkowy	16	5	TAK
89.	Plażowa	2	0	NIE
90.	Pocztowa	237	16	TAK
91.	Podzamcze	82	0	NIE
92.	Polna	42	0	NIE
93.	Południowa	38	0	NIE
94.	Pomorska	54	4	TAK
95.	Portowa	53	3	TAK
96.	Powstańców Warszawskich	397	57	TAK
97.	Północna	37	0	NIE
98.	Przemysłowa	61	0	NIE
99.	Pucka	18	0	NIE
100.	Racisław	11	0	NIE
101.	Ratuszowa	19	0	NIE
102.	Romualda Traugutta	13	1	NIE
103.	Rybacka	62	6	TAK

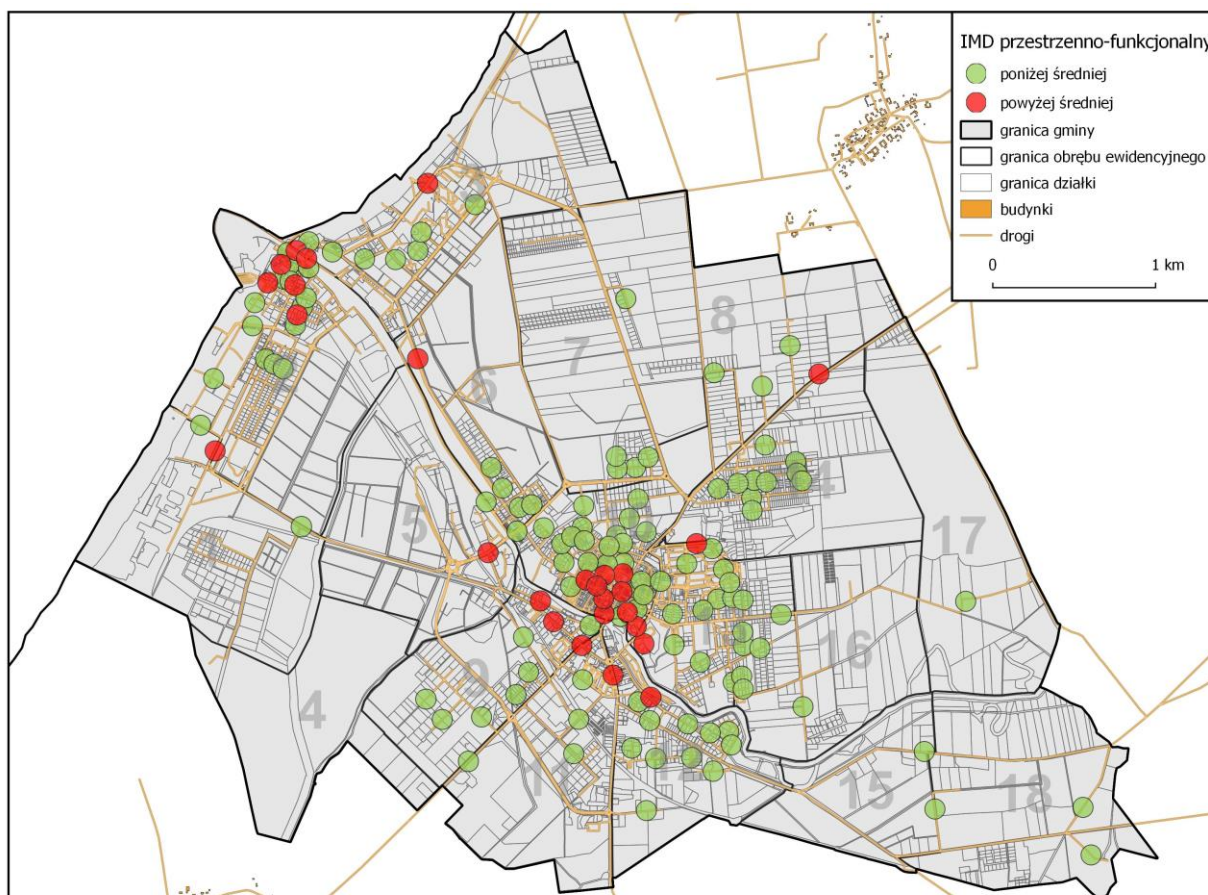
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

104.	Rynkowa	350	0	NIE
105.	Rzeczna	9	0	NIE
106.	Rzemieślnicza	195	16	TAK
107.	Sami Swoi	9	0	NIE
108.	Słoneczna	4	0	NIE
109.	Słowiańska	53	4	TAK
110.	Sosnowa	3	0	NIE
111.	Splawie	12	0	NIE
112.	Spokojna	53	0	NIE
113.	Sportowa	79	0	NIE
114.	Stanisława Dulewicz	34	0	NIE
115.	Stanisława Moniuszki	198	0	NIE
116.	Stanisława Wyspiańskiego	1710	0	NIE
117.	Stefana Żeromskiego	557	5	TAK
118.	Szarych Szeregów	7	0	NIE
119.	Szpitalna	9	4	TAK
120.	Świętej Gertrudy	36	3	TAK
121.	Turystyczna	4	0	NIE
122.	Wałowa	341	0	NIE
123.	Wczasowa	4	0	NIE
124.	Wenedów	237	36	TAK
125.	Wiejska	33	0	NIE
126.	Wierzbowa	32	0	NIE
127.	Wilków Morskich	21	0	NIE
128.	Wiosenna	2	0	NIE
129.	Wiśniowa	3	0	NIE
130.	Witolda Lutosławskiego	28	0	NIE
131.	Władysława IV	94	19	TAK

132.	Władysława Reymonta	51	0	NIE
133.	Władysława Żeleńskiego	26	0	NIE
134.	Wojciecha Kossaka	52	0	NIE
135.	Wojsk Ochrony Pogranicza	24	0	NIE
136.	Wschodnia	2	3	TAK
137.	Zachodnia	20	0	NIE
138.	Zacisze	8	0	NIE
139.	Zamkowa	48	5	TAK
140.	Zawiszy Czarnego	8	2	NIE
141.	Zielona	71	2	NIE
142.	Zwycięstwa	138	14	TAK
143.	Żwirki i Wigury	61	0	NIE
ŚREDNIA			2,3	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Darłowie

Mapa 3 Wizualizacja na mapie natężenia problemów przestrzenno-funkcyjnych Darłowa

Źródło: Opracowanie własne

Analiza uwarunkowań technicznych

Analiza uwarunkowań technicznych w Darłowie oparta jest na dostępności mieszkańców do wybranych instalacji techniczno – sanitarnych oraz na stanie dróg lokalnych. Aspekty te w znacznym stopniu wpływają na jakość życia mieszkańców.

Mieszkańcy Darłowa mają dobry dostęp do instalacji wodociągowych, ponieważ możliwość korzystania z tego typu rozwiązań posiada 97, 9% ludności. Jest to wynik zdecydowanie lepszy w porównaniu z danymi zarówno dla całego kraju (91, 8%), jak i dla województwa zachodnio-pomorskiego (96,2%). Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku sieci kanalizacyjnej – tu także miasto Darłowo może pochwalić się dobrze dostępną dla mieszkańców siecią kanalizacyjną (87,9%), w porównaniu do województwa zachodnio-pomorskiego (80,6%) i do całego kraju (69,7%). Z sieci gazowej w Darłowie korzysta aż o 30,1% więcej ludności niż w całym województwie zachodnio-pomorskim, a także aż o 37,1% więcej niż w kraju.

Tabela 11 Odsetek mieszkańców korzystających z wybranych instalacji techniczno- sanitarnych na tle województwa i kraju

ROK 2015	Wodociąg	Kanalizacja	Gaz
Dane w %			
Polska	91,8	69,7	52,1
Województwo Zachodnio-Pomorskie	96,2	80,6	59,1
Darłowo	97,9	87,9	89,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W celu zanalizowanie uwarunkowań technicznych w Darłowie należy zapoznać się ze stanem technicznym dróg na analizowanym obszarze. Dane uzyskane z Urzędu Miasta informują, iż stan dróg w Darłowie jest albo w dobrym stanie, albo wymaga pilnej modernizacji. Ulicami wymagającymi podjęcia działań rewitalizacyjnych są: Adolfa Dygasińskiego, Akacyjowa, Brzozowa, Dorszowa, Hieronima Fiodorowa, Józefa Wybickiego, Juliana Fatały, Karola Szymanowskiego, Księżnej Zofii, Łąkowa, Miodowa, Nadbrzeżna, Nagietkowa, Osadnicza, Polna Portowa, Racisław, Romualda Traugutta, Rybacka, Rieczna, Sosnowa, Splawie, Stanisława Dulewicza, Stefana Żeromskiego, Szarych Szeregów, Szpitalna, Wczasowa, Wierzbowa, Witolda Lutosławskiego, Władysława Żeleńskiego, Zacisze. Należy zaznaczyć, iż sieć dróg na terenie badanego miasta jest systematycznie modernizowana i przebudowywana, to jednak ciągle wzrost ruchu samochodowego, głównie w sezonie letnim pociąga za sobą degradację stanu technicznego dróg a co za tym idzie zwiększenie hałasu komunikacyjnego i wzrost ilości zanieczyszczeń w powietrzu. Ze względu na sezonowy sposób funkcjonowania miasta Darłowo, drogi wymagają przeprowadzania dokładnego sprawdzenia ich jakości zwłaszcza po zakończeniu okresu letniego, wiąże się to z podwyższonymi nakładami finansowymi, jaki miasto musi przeznaczyć na tę strefę zagospodarowania obszaru.

Poniżej przedstawione zostały wyliczenia odnoszące się do stanu dróg Miasta Darłowo, a analiza została dokonana w sposób jakościowy odnosząc się do długość drogi, jej nawierzchni oraz ocenę wizualną stanu. Niniejsze dane zostały przedstawione członkom Zespołu ds. Rewitalizacji, którzy poprzez przyznaną punktację odnieśli się do ostatecznej kwalifikacji stanu drogi. Należy podkreślić, iż ocena stanu wizualnego drogi obejmowała możliwość przyznania od 1 (stan zły), poprzez 2 (stan średni) do 3 punktów (stan dobry). Członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji opierali

się głównie w określeniu dróg, które wymagają generalnych remontów, dlatego w pierwszej kolejności wskazywali drogi w stanie złym. Następnie poprzez dyskusję, pogłębioną danymi jakościowymi, akceptowali drogi, które nie wymagają remontów. W przypadku rozbieżności zdań członków Zespołu odnośnie stanu drogi, nadawana była ocena „średni”, gdyż jakość danej drogi uzyskiwała oceny zróżnicowane. Należy podkreślić, iż członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji dostrzegali bez większych przeszkód drogi wymagające generalnych remontów, co było podstawą oraz głównym założeniem poniższego wskaźnika.

Tabela 12 Stan dróg na terenie Miasta Darłowo

Lp	Ulica	Liczba ludności	Długość dróg (km)	Nawierzchnia	Stan drogi
1.	1-go maja	66	0,24	utwardzona	dobry
2.	Adama Mickiewicza	54	0,235	utwardzona	dobry
3.	Admiralska	76	0,613	utwardzona	dobry
4.	Adolfa Dygasińskiego	29	0,306	nietwardzona	zły
5.	Akacyjowa	9	0,252	nietwardzona	zły
6.	Aleje Wojska Polskiego	401	0,176	utwardzona	dobry
7.	Artura Grottgera	58	0,253	utwardzona	dobry
8.	Bałtycka	21	0,16	utwardzona	dobry
9.	Bogusława X	248	0,301	utwardzona	dobry
10.	Bosmańska	132	0,612	utwardzona	dobry
11.	Brzozowa	12	0,294	częściowo utwardzona	zły
12.	Chabrowa	11	0,237	utwardzona	średni
13.	Chińska	27	0,185	utwardzona	dobry
14.	Cicha	37	0,289	utwardzona	dobry
15.	Dębowa	4	0,614	utwardzona	dobry
16.	Długa	3	0,76	utwardzona	dobry
17.	Dorszowa	36	0,159	utwardzona	zły
18.	Emilii Plater	347	0,764	utwardzona	dobry
19.	Feliksa Nowowiejskiego	32	0,102	utwardzona	dobry
20.	Fiołkowa	2	0,298	nietwardzona	średni
21.	Flisacka	26	0,178	utwardzona	dobry

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

22.	Franciszkańska	27	0,19	utwardzona	dobry
23.	Fryderyka Chopina	196	1,162	utwardzona	dobry
24.	Gdyńska	20	0,122	utwardzona	dobry
25.	Gen. Józefa Bema	87	0,19	utwardzona	dobry
26.	Gen. Józefa Sowińskiego	36	0,2	utwardzona	dobry
27.	Gen. Stanisława Maczka	19	0,19	utwardzona	dobry
28.	Gen. Stefana Roweckiego	22	0,18	utwardzona	dobry
29.	Gen. Zygmunta Berlinga	19	0,191	utwardzona	dobry
30.	Gen. Władysława Andersa	12	0,25	utwardzona	dobry
31.	Hanki Sawickiej	611	0,4	utwardzona	dobry
32.	Helska	8	0,303	utwardzona	dobry
33.	Henryka Wieniawskiego	1103	0,484	utwardzona	dobry
34.	Hieronima Fiodorowa	54	0,2	nietwardzona	zły
35.	Hotelowa	20	0,121	utwardzona	dobry
36.	Ignacego Paderewskiego	51	0,105	utwardzona	dobry
37.	Jagiellońska	2	0,509	utwardzona	dobry
38.	Jana Henryka Dąbrowskiego	35	0,266	utwardzona	dobry
39.	Jana Matejki	52	0,185	utwardzona	dobry
40.	Józefa Chłopickiego	34	0,129	utwardzona	dobry
41.	Józefa Conrada	11	0,45	utwardzona	dobry
42.	Józefa Muchy	4	0,3	utwardzona	dobry
43.	Józefa Wybickiego	71	0,335	utwardzona	zły
44.	Juliana Fałata	17	0,116	nietwardzona	zły
45.	Juliana Tuwima	26	0,24	Utwardzona	dobry
46.	Juliusza Słowackiego	45	0,19	utwardzona	dobry
47.	Kanałowa	82	0,451	utwardzona	dobry
48.	Kardynała Stefana Wyszyńskiego	20	0,598	utwardzona	dobry
49.	Karola Kurpińskiego	47	0,098	utwardzona	dobry

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

50.	Karola Szymanowskiego	42	0,223	utwardzona	zły
51.	Kasubaska	55	0,218	utwardzona	dobry
52.	Kazimierza Puławskiego	209	0,579	utwardzona	dobry
53.	Kąpielowa	13	0,12	utwardzona	dobry
54.	Kościelna	46	0,189	utwardzona	dobry
55.	Kotwiczna	13	0,218	utwardzona	dobry
56.	Kowalska	50	0,17	utwardzona	dobry
57.	Kropla Bałtyku	16	0,45	utwardzona	dobry
58.	Królowej Jadwigi	675	0,509	utwardzona	dobry
59.	Krótka	1	0,135	utwardzona	dobry
60.	Krzysztofa Komendy	3	0,25	utwardzona	dobry
61.	Ks. Jerzego Popiełuszki	3	0,471	utwardzona	dobry
62.	Księżnej Anny	158	0,331	utwardzona	dobry
63.	Księżnej Zofii	32	0,227	nieutwardzona	zły
64.	Leśna	199		utwardzona	dobry
65.	Letnia	10	0,115	utwardzona	dobry
66.	Lotników Morskich	74	1,972	utwardzona	dobry
67.	Łąkowa	4	0,371	nieutwardzona	zły
68.	Makowa	4	0,309	utwardzona	dobry
69.	Marii Curie Skłodowskiej	363	0,86	utwardzon	dobry
70.	Marii Konopnickiej	13	0,075	utwardzona	dobry
71.	Marynarska	172	0,612	utwardzona	dobry
72.	Michała Ogińskiego	37	0,072	utwardzona	dobry
73.	Mieczysława Karłowicza	164	0,498	utwardzona	dobry
74.	Mikołaja Kopernika	68	0,205	utwardzona	dobry
75.	Mikołaja Reja	7	0,341	utwardzona	dobry
76.	Miodowa	13	0,143	nieutwardzona	zły
77.	Mjr Hubala	54	0,265	utwardzona	dobry

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

78.	Młyńska	86	0,264	utwardzona	dobry
79.	Morska	618	0,98	utwardzona	dobry
80.	Nadbrzeżna	55	0,335	nietwardzona	zły
81.	Nagietkowa	4	0,213	nietwardzona	zły
82.	Ogrodowa	40	0,136	utwardzona	dobry
83.	Ojca Damiana Tynieckiego	122	0,472	utwardzona	dobry
84.	Okrężna	69	0,623	utwardzona	dobry
85.	Osadnicza	9	0,195	nietwardzona	zły
86.	Piastowska	3	0,302	utwardzona	dobry
87.	Plac Tadeusza Kościuszki	130	0,235	utwardzona	dobry
88.	Plac Zamkowy	16	0,022	utwardzona	dobry
89.	Plażowa	2	0,313	utwardzona	dobry
90.	Pocztowa	237	0,223	utwardzona	dobry
91.	Podzamcze	82	0,76	utwardzona	dobry
92.	Polna	42	1,311	nietwardzona	zły
93.	Południowa	38	0,29	utwardzona	dobry
94.	Pomorska	54	0,237	utwardzona	dobry
95.	Portowa	53	0,373	utwardzona	zły
96.	Powstańców Warszawskich	397	0,418	utwardzona	dobry
97.	Północna	37	0,968	utwardzona	dobry
98.	Przemysłowa	61	0,737	nietwardzona	średni
99.	Pucka	18	0,115	utwardzona	dobry
100.	Racisław	11	1,234	nietwardzona	zły
101.	Ratuszowa	19	0,092	utwardzona	dobry
102.	Romualda Traugutta	13	0,132	nietwardzona	zły
103.	Rybacka	62	0,226	utwardzona	zły
104.	Rynkowa	350	0,39	utwardzona	dobry
105.	Rzeczna	9	0,312	częściowo utwardzona	zły

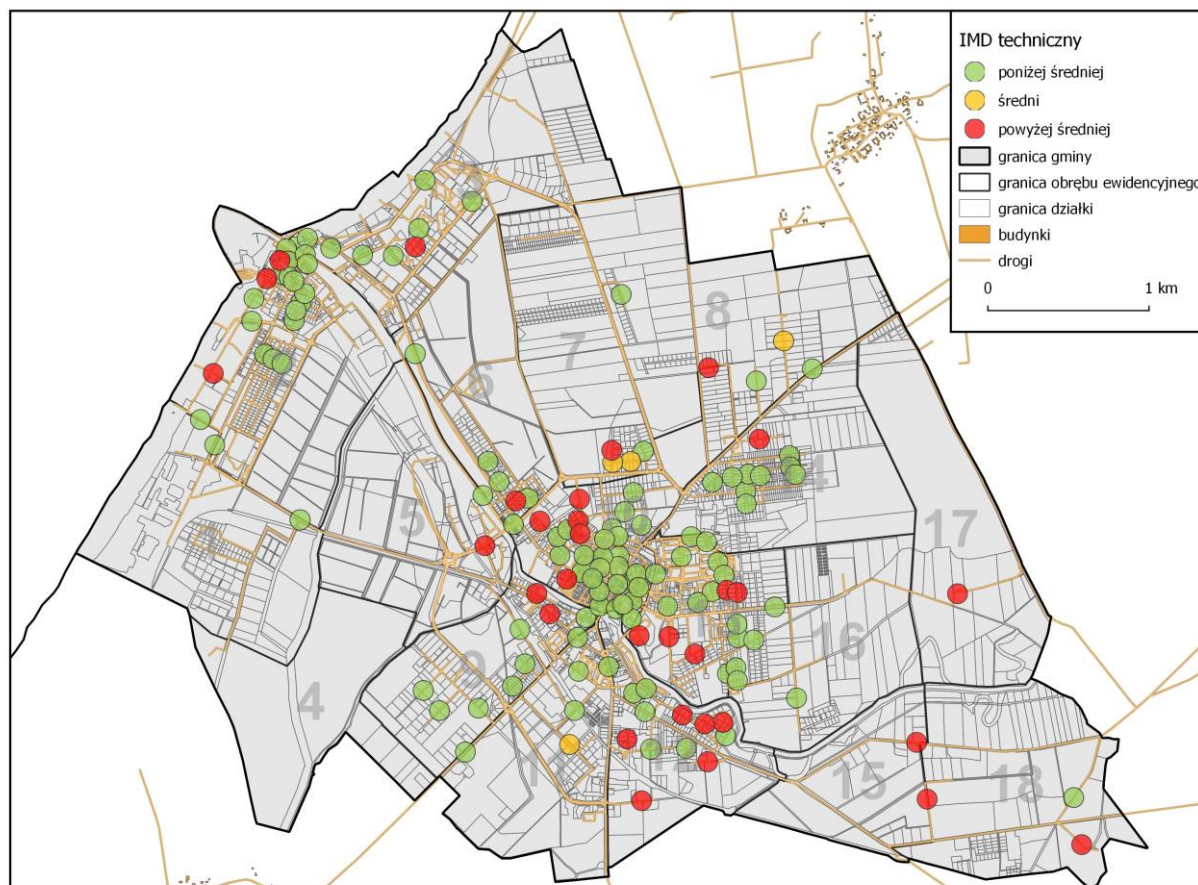
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

106.	Rzemieśnicza	195	0,313	utwardzona	dobry
107.	Sami Swoi	9	0,312	utwardzona	dobry
108.	Słoneczna	4	0,368	utwardzona	dobry
109.	Słowiańska	53	0,931	utwardzona	dobry
110.	Sosnowa	3	0,144	nietwardzona	zły
111.	Splawie	12	0,294	nietwardzona	zły
112.	Spokojna	53	0,239	utwardzona	dobry
113.	Sportowa	79	1,1	utwardzona	dobry
114.	Stanisława Dulewiczka	34	0,175	nietwardzona	zły
115.	Stanisława Moniuszki	198	0,218	utwardzona	dobry
116.	Stanisława Wyspiańskiego	1710	0,866	utwardzona	dobry
117.	Stefana Żeromskiego	557	0,799	utwardzona	zły
118.	Szarych Szeregów	7	0,324	nietwardzona	zły
119.	Szpitalna	9	0,118	utwardzona	zły
120.	Świętej Gertrudy	36	0,361	utwardzona	dobry
121.	Turystyczna	4	0,112	utwardzona	dobry
122.	Wałowa	341	0,895	utwardzona	dobry
123.	Wczasowa	4	0,113	nietwardzona	zły
124.	Wenedów	237	0,397	utwardzona	dobry
125.	Wiejska	33	0,482	nietwardzona	średni
126.	Wierzbowa	32	0,159	nietwardzona	zły
127.	Wilków Morskich	21	0,464	utwardzona	dobry
128.	Wiosenna	2	0,117	utwardzona	dobry
129.	Wiśniowa	3	0,118	utwardzona	dobry
130.	Witolda Lutosławskiego	28	0,575	utwardzona	zły
131.	Władysława IV	94	0,444	utwardzona	dobry
132.	Władysława Reymonta	51	0,643	utwardzona	dobry
133.	Władysława Żeleńskiego	26	0,07	utwardzona	dobry

134.	Wojciecha Kossaka	52	0,127	nietwardzona	zły
135.	Wojsk Ochrony Pogranicza	24	0,197	utwardzona	dobry
136.	Wschodnia	2	0,183	utwardzona	dobry
137.	Zachodnia	20	0,197	utwardzona	dobry
138.	Zacisze	8	0,213	nietwardzona	zły
139.	Zamkowa	48	0,23	utwardzona	dobry
140.	Zawiszy Czarnego	8	0,072	utwardzona	dobry
141.	Zielona	71	0,529	utwardzona	dobry
142.	Zwycięstwa	138	0,953	utwardzona	dobry
143.	Żwirki i Wigury	61	0,19	utwardzona	dobry

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Darłowie

Mapa 4 Wizualizacja na mapie natężenia problemów technicznych Darłowa

Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zgodnie z *Zasadami realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020*, dla potrzeb przeprowadzenia analiz wewnętrznych, stanowiących podstawę do wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji zaplanowano posłużenie się wskaźnikami podstawowymi (odniesione do średnich wartości w regionie) oraz wskaźnikami fakultatywnymi (wynikającymi z wewnętrznej sytuacji gminy i odniesione do średnich wartości na całym jej obszarze). Z uwagi jednak na brak dostępnych danych na poziomie Miasta dokonano wyboru zestawu wskaźników uzależniony od możliwości pozyskania danych statystycznych odnoszących się do jednostek urbanistycznych (analitycznych) Miasta.

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji bazowało na pogłębionej analizie uwarunkowań społeczno-gospodarczych gminy oraz badaniach jakościowych z mieszkańcami Miasta. Analiza wskaźnikowa mająca na celu delimitację obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miała na celu wykorzystanie obiektywnych i weryfikowalnych mierników i metod badawczych dostosowanych do lokalnych uwarunkowań. Analiza obejmowała ocenę wartości wskaźników na podstawie danych zebranych z miejskich instytucji i udostępnionych przez podmioty publiczne w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Przy konstrukcji syntetycznego miernika rozwoju Miasta ważnym etapem było określenie charakteru wybranych cech. Jeżeli większe wartości danej cechy pozwalają zakwalifikować obiekt jako lepszy, zgodnie z przyjętym kryterium ogólnym, to cechę taką nazywamy **stymulantą**. Natomiast gdy większe wartości cechy implikują gorszą ocenę obiektu, w świetle kryterium ogólnego, to mówimy o **destymulancie**. **Dobór wskaźników obejmował wyznaczenie stymulantów i destymulantów rozwoju Miasta.** W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w sferze społecznej dokonano oceny następujących wskaźników z tego zakresu:

- DESTYMULANTA: Udzielone świadczenia społeczne ogólnie
- DESTYMULANTA: Udzielone świadczenia z tytułu ubóstwa
- DESTYMULANTA: Podjęte interwencje przez Policję
- DESTYMULANTA: Założone Niebieskie karty - analiza dotyczy zbiorczej informacji w latach 2012-2016
- DESTYMULANTA: Udzielone świadczenia z tytułu bezrobocia
- DESTYMULANTA: Wnioski kierowane do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- STYMULANTA: Wiek przedprodukcyjny
- DESTYMULANTA: Wiek poprodukcyjny

Analiza danych statystycznych pozwoliła na określenie wskaźnika pozwalającego ocenić natężenie negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej:

- STYMULANTA: Współczynnik przedsiębiorczości

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej dokonano oceny następujących wskaźników z tego zakresu:

- DESTYMULANTA: Masa odebranych odpadów

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej dokonano oceny wskaźnika:

- DESTYMULANTA: Liczba obiektów zabytkowych przeznaczonych na cele mieszkalne lub usługowe zlokalizowanych w zabudowie wybudowanej przed 1945 rokiem

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w sferze technicznej dokonano oceny wskaźnika

- STYMULANTA: Stan dróg na terenie Miasta. Analizowano również Odsetek mieszkańców korzystających z wybranych instalacji techniczno- sanitarnych na tle województwa i kraju

Tabela 13 Zestawienie danych wskaźnikowych na potrzeby wyliczenia Index of Multiple Deprivation

Lp	Ulica	Liczba ludności	Wskaźnik syntetyczny					IMD Łączny
			Społeczny	Gospodarczy	Środowiskowy	Przestrzenno - funkcjonalny	Techniczny	
1.	1-go maja	66	19					25
2.	Adama Mickiewicza	54	17					23
3.	Admiralska	76	11					15
4.	Adolfa Dygasińskiego	29	11					20
5.	Akacyjowa	9	8					17
6.	Aleje Wojska Polskiego	401	25					38
7.	Artura Grottgera	58	23					29
8.	Bałtycka	21	11					15
9.	Bogusława X	248	24					37
10.	Bosmańska	132	14					23
11.	Brzozowa	12	10					19
12.	Chabrowa	11	8					15
13.	Chwińska	27	23					29
14.	Cicha	37	14					20
15.	Dębowa	4	10					16
16.	Długa	3	13					19
17.	Dorszowa	36	29					42
18.	Emilii Plater	347	18					27

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

19.	Feliksa Nowowiejskiego	32	13					19
20.	Fiołkowa	2	10					17
21.	Flisacka	26	13					19
22.	Franciszkańka	27	13					19
23.	Fryderyka Chopina	196	23					32
24.	Gdyńska	20	13					19
25.	Gen. Józefa Bema	87	13					19
26.	Gen. Józefa Sowińskiego	36	13					19
27.	Gen. Stanisława Maczka	19	9					15
28.	Gen. Stefana Roweckiego	22	13					19
29.	Gen. Zygmunta Berlinga	19	17					23
30.	Gen. Władysława Andersa	12	10					16
31.	Hanki Sawickiej	611	15					24
32.	Helska	8	11					17
33.	Henryka Wieniawskiego	1103	11					20
34.	Hieronima Fiodorowa	54	11					20
35.	Hotelowa	20	14					20
36.	Ignacego Paderewskiego	51	14					20
37.	Jagiellońska	2	17					23
38.	Jana Henryka Dąbrowskiego	35	9					15
39.	Jana Matejki	52	14					20
40.	Józefa Chłopickiego	34	9					15
41.	Józefa Conrada	11	18					22
42.	Józefa Muchy	4	13					17
43.	Józefa Wybickiego	71	14					23
44.	Juliana Fałata	17	17					26
45.	Juliana Tuwima	26	8					14
46.	Juliusza Słowackiego	45	11					17

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

47.	Kanałowa	82	23					32
48.	Kardynała Stefana Wyszyńskiego	20	10					16
49.	Karola Kurpińskiego	47	16					22
50.	Karola Szymanowskiego	42	16					25
51.	Kaszubska	55	14					17
52.	Kazimierza Puławskiego	209	10					19
53.	Kąpielowa	13	17					23
54.	Kościelna	46	15					24
55.	Kotwiczna	13	22					26
56.	Kowalska	50	14					23
57.	Kropla Bałtyku	16	10					16
58.	Królowej Jadwigi	675	12					21
59.	Krótka	1	13					17
60.	Krzysztofa Komendy	3	8					14
61.	Ks. Jerzego Popiełuszki	3	17					21
62.	Księżnej Anny	158	13					22
63.	Księżnej Zofii	32	8					17
64.	Leśna	199	35					44
65.	Letnia	10	8					14
66.	Lotników Morskich	74	15					21
67.	Łąkowa	4	8					17
68.	Makowa	4	8					14
69.	Marii Curie Skłodowskiej	363	20					29
70.	Marii Konopnickiej	13	11					17
71.	Marynarska	172	13					19
72.	Michała Ogińskiego	37	10					16
73.	Mieczysława Karłowicza	164	11					20
74.	Mikołaja Kopernika	68	14					20

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

75.	Mikołaja Reja	7	13					19
76.	Miodowa	13	10					19
77.	Mjr Hubala	54	15					21
78.	Młyńska	86	23					29
79.	Morska	618	23					36
80.	Nadbrzeżna	55	14					26
81.	Nagietkowa	4	8					17
82.	Ogrodowa	40	23					29
83.	Ojca Damiana Tynieckiego	122	28					40
84.	Okrężna	69	11					17
85.	Osadnicza	9	22					31
86.	Piastowska	3	22					26
87.	Plac Tadeusza Kościuszki	130	37					50
88.	Plac Zamkowy	16	11					17
89.	Plażowa	2	14					18
90.	Pocztowa	237	24					37
91.	Podzamcze	82	18					24
92.	Polna	42	9					15
93.	Południowa	38	18					22
94.	Pomorska	54	22					28
95.	Portowa	53	25					38
96.	Powstańców Warszawskich	397	31					44
97.	Północna	37	10					14
98.	Przemysłowa	61	10					17
99.	Pucka	18	14					20
100.	Racisław	11	18					27
101.	Ratuszowa	19	11					17
102.	Romualda Traugutta	13	11					20

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

103.	Rybacka	62	14					23
104.	Rynkowa	350	18					27
105.	Rzeczna	9	10					16
106.	Rzemieśnicza	195	23					35
107.	Sami Swoi	9	11					17
108.	Słoneczna	4	8					12
109.	Słowiańska	53	11					17
110.	Sosnowa	3	10					16
111.	Splawie	12	13					22
112.	Spokojna	53	10					16
113.	Sportowa	79	20					26
114.	Stanisława Dulewicz	34	10					19
115.	Stanisława Moniuszki	198	24					33
116.	Stanisława Wyspiańskiego	1710	25					34
117.	Stefana Żeromskiego	557	20					33
118.	Szarych Szeregów	7	10					19
119.	Szpitalna	9	14					27
120.	Świętej Gertrudy	36	11					20
121.	Turystyczna	4	10					14
122.	Wałowa	341	21					30
123.	Wczasowa	4	12					18
124.	Wenedów	237	24					37
125.	Wiejska	33	11					18
126.	Wierzbowa	32	11					20
127.	Wilków Morskich	21	13					17
128.	Wiosenna	2	10					14
129.	Wiśniowa	3	10					16
130.	Witolda Lutosławskiego	28	10					19

131.	Władysława IV	94	13					19
132.	Władysława Reymonta	51	13					19
133.	Władysława Żeleńskiego	26	9					15
134.	Wojciecha Kossaka	52	10					19
135.	Wojsk Ochrony Pogranicza	24	10					16
136.	Wschodnia	2	17					23
137.	Zachodnia	20	11					17
138.	Zacisze	8	9					18
139.	Zamkowa	48	15					24
140.	Zawiszy Czarnego	8	17					23
141.	Zielona	71	13					19
142.	Zwycięstwa	138	9					22
143.	Żwirki i Wigury	61	15					21

Źródło: Opracowanie własne

Obszar zdegradowany został zidentyfikowany jako obszar koncentrujący się natężeniem negatywnych zjawisk społecznych (co najmniej na poziomie średnim), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami ze sfer gospodarczej, środowiskowej lub przestrzenno-funkcjonalnej (co najmniej na poziomie średnim). Wyniki takie osiągnęły ulice: Aleje Wojska Polskiego, Artura Grottgera, Bogusława X, Chińska, Dorszowa, Emilii Plater, Fryderyka Chopina, Kanałowa, Kotwiczna, Leśna, Marii Curie Skłodowskiej, Młyńska, Morska, Ogrodowa, Ojca Damiana Tynieckiego, Osadnicza, Piastowska, Plac Tadeusza Kościuszki, Pocztowa, Pomorska, Portowa, Powstańców Warszawskich, Rzemieślnicza, Sportowa, Stanisława Moniuszki, Stanisława Wyspiańskiego, Stefana Żeromskiego, Wałowa, Wenedów. Ulica Kotwiczna ze względu na strategiczne znaczenie dla Miasta Darłowo została włączona do obszaru na podstawie wysokiej wartości wskaźnika degradacji w obszarze społecznym. Obszar zdegradowany obejmuje obszar 27 ulic zamieszkiwany przez 7 865 mieszkańców, co stanowi 57,14% ogółu mieszkańców Miasta.

W ramach pracy analitycznej konieczne było zawężenie obszaru zdegradowanego do limitu określonego w Wytocznych wskazującego, że obszar rewitalizacji nie może być wyznaczony na obszarze zamieszkałym przez nie więcej niż 30% mieszkańców. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji nastąpiło na podstawie analizy zaprezentowanych danych statystycznych oraz uzyskanych w badaniach ilościowych i jakościowych członkom Zespołu ds. Rewitalizacji, którzy wskazali obszary o mniejszej koncentracji zjawisk kryzysowych. Należy podkreślić, iż skład Zespołu był skoncentrowany na pracownikach merytorycznych świadczących usługi społeczne oraz mieszkańcach i interesariuszach procesu, dlatego ich zdanie było ważne w kontekście dokonywanej analizy. Poparte zostało ponadto wykonanymi spacerami, które pozwoliły w wiarygodny sposób wskazać sposób koncentracji stanu kryzysowego. W ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego wyznaczono **cztery podobszary rewitalizacji składające się na obszar rewitalizacji**. Na podobszarach rewitalizacji dokonano pogłębionej analizy dzięki

realizacji spacerów studyjnych. Wyniki pracy na tym etapie podsumowano podczas spotkania zespołu ds. rewitalizacji. Dodatkowymi argumentami wyznaczającym obszary, jako „do zrewitalizowania” są ważne funkcje społeczno-gospodarcze¹² oraz stan zagospodarowania terenów możliwych do przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych. Obszar rewitalizacji obejmuje poniższe podobszary:

- **I podobszar** składający się z obszaru Starego Miasta oraz osiedli mieszkalnych przy ulicy Emilii Plater
- **II podobszar** składający się z Przedmieścia Wieprzańskiego, skoncentrowanego w okolicach Alei Wojska Polskiego i Żeromskiego oraz osiedla przy ulicy Wyspiańskiego
- **III podobszar** złożony z obszaru Darłówka Zachodniego, nadmorskiej dzielnicy Darłowa
- **IV podobszar** zlokalizowany na terenie ulicy Portowej.

Wyznaczony obszar rewitalizacji obejmują łącznie 91,4 ha, co stanowi **4,54%** powierzchni Miasta (2012 ha). Obszar rewitalizacji zamieszkuje 4 114 osób, co stanowi **29,89%** ogólnej ludności Miasta (13 764). Poniżej mapa poglądowa dla całego Miasta w skali 1:20 000 na rozmiarze A3.

Mapa 5 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Mieście Darłowo - mapa poglądowa

Źródło: Opracowanie własne

¹² Art. 10.1. Obszar, obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji-Ustawa o rewitalizacji (2015r.)

Pogłębiona diagnoza społeczno-gospodarcza obszaru

W ramach analizy statystycznej dokonano **pogłębionej analizy z wykazaniem zmiennych w latach**, w celu wykazania czy problemy identyfikowane na podstawie analizy wskaźników narastają. Dzięki zastosowaniu **triangulacji metod badawczych**, analizując wyniki badań społecznych z mieszkańcami i w ramach dyskusji zespołu ds. rewitalizacji, ustalono przyczyny występowania natężenia zidentyfikowanych problemów.

W ramach realizowanego procesu rewitalizacji miasta Darłowo wykonane zostały badania kwestionariuszowe, które pozwoliły odpowiedzieć na najważniejsze kwestie dotyczące projektu rewitalizacji. W toku prowadzonych rozmów oraz pytań zadawanych respondentom udało się określić najważniejsze problemy gminy w kontekście uwarunkowań społecznych, gospodarczych, technicznych, przestrzenno- funkcjonalnych i środowiskowych. Badanie kwestionariuszowe było częścią procesu partycypacyjnego, realizowanego w ramach opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Przed przystąpieniem do badania, respondenci poinformowani zostali o tym, jaki jest cel badania, wyjaśnione zostało także na czym polega proces rewitalizacji. Dzięki temu mieszkańcy mogli dokładnie wskazać jakie problemy występują w mieście, oraz mogli wskazać konkretne działania i przedsięwzięcia rewitalizacyjne. **Badanie przeprowadzone zostało w lutym 2017 roku, na próbie 100 mieszkańców Darłowa dobranych kwotowo w podziale na osiedla**, tj. Osiedle Południowe, Osiedle Zachód, Osiedle Bema, Centrum, Darłówko. Wybrane zostały obszary w różnych częściach miasta w celu wyeliminowania jednolitych odpowiedzi, które mogłyby pojawić się u mieszkańców tych samych okolic. Pomogło to określić problemy społeczne oraz przestrzenne dla całego miasta, nie tylko dla jego części. Badania prowadzone były w godzinach porannych oraz popołudniowych po to, by trafić do osób pracujących, niepracujących oraz do różnych grup wiekowych. W badaniu wzięło udział 56% kobiet oraz 44% mężczyzn. Respondenci to osoby w następujących grupach wiekowych: 18-25 lat (16%), 26-35 lat (19%), 36-50 lat (16%), 51-60 lat (17%), powyżej 60 lat (32%). Wykształcenie badanych rozkładało się następująco: podstawowe (10%), gimnazjalne (3%), zawodowe (31%), średnie (32%), wyższe (24%).

W badaniu kwestionariuszowym z mieszkańcami Darłowa analizowano, które obszary według mieszkańców mają najwięcej problemów społecznych, w którym miejscu występują najbardziej zdegradowane budynki, gdzie występują najgorsze drogi, oraz które tereny są najbardziej niebezpieczne, oraz gdzie jest zanieczyszczone powietrze.

Według mieszkańców, miejsca gdzie występuje najwięcej problemów społecznych to Osiedle Zachód (26%) oraz Osiedle Południe (20%). Najmniej problemów społecznych według mieszkańców występuje na terenie Miasta w okolicach Osiedla Darłówko (1%). Badani, jako miejsca najbardziej zanieczyszczone Osiedle Południe (13%), oraz Osiedle Zachód (13%). Miejsca o znacznej koncentracji zdegradowanych technicznie budynków to według badanych przede wszystkim tereny Osiedla Bema (27%), oraz tereny Osiedla Centrum (23%), najmniej takich budynków wg mieszkańców występuje w okolicach Osiedla Południe (6%). Miejsca gdzie występują najgorsze drogi to według mieszkańców Darłowa okolice Osiedle Zachód (20%), najmniej wskazań uzyskano w okolicach Osiedla Południe (8%). Obszary najbardziej niebezpieczne to według badanych okolice Osiedle Południe (19%) oraz okolice Osiedla Zachód (18%). Podsumowując, obszar, który najczęściej wskazywany został przez badanych to okolice Osiedla Zachód. Teren ten wskazywany był jako obszar z problemami społecznymi, z zanieczyszczonym powietrzem, ze zdegradowaną infrastrukturą drogową oraz jako obszar niebezpieczny. Często wskazywane były okolice Osiedla Południe. Analiza danych jakościowych

badania kwestionariuszowego z mieszkańcami miała wpływ na finalną ocenę w danych wynikających z analizy wskaźników poszczególnych uwarunkowań.

Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych

Powierzchnia I podobszaru rewitalizacji wynosi 58,2 ha, liczba ludności 2986. Obszar rynku i okolic koncentruje kluczowe funkcje administracyjne, społeczne i kulturalne. Do niniejszego podobszaru zaliczone zostały następujące ulice: Morska, Rzemieśnicza, Wałowa, Wenedów, Pocztowa, Kościuszki, Rynkowa, Powstańców Warszawskich, Tynieckiego, Skłodowskiej-Curie, Chopina, Emilii Plater oraz Grottgera. Niniejszy obszar jest bardzo ważny z punktu widzenia procesów odnowy miasta, ponieważ posiada najwięcej potencjałów, które poprzez odpowiednie podjęcie działań mogą doprowadzić do kompleksowej odnowy. Do najważniejszych potencjałów zalicza się obszar Rynku jako miejsca, w którym koncentruje się aktywność turystyczna osób zainteresowanych architekturą miasta. Znajdujące się na Rynku lokale gastronomiczne, a także bliskie usytuowanie obiektów historycznych, parku, zabytkowego kościoła mogą stanowić potencjał rozwoju obszaru. Przeprowadzone spacer studyjne na podobszarze pozwoliły na zgromadzenie materiału obrazującego wysoki stopień degradacji obszaru, szczególnie w aspekcie społecznym. Zaniedbane podwórka sprzyjają negatywnym zachowaniom społecznym, skoncentrowanym na picu alkoholu w miejscach publicznych, chuligaństwie. Poczucie zagrożenia mieszkańców kamienic jest wysokie ze względu na brak oświetlenia zaułków oraz podwórek. Opuszczone, zewnętrzne piwniczki na węgiel stają się miejscem aktów wandalizmu, a także wpływają na znaczne zmniejszenie jakości życia mieszkańców. Zaniedbane podwórka, na których nie występuje infrastruktura służąca dzieciom do zabawy oraz mieszkańcy nie mają możliwości spędzenia wolnego czasu na zewnątrz budynków ze względu na wszechobecne błoto powodują bardzo wysokie nasilenie stopnia poczucia wykluczenia mieszkańców. Obszar posiadający bardzo wysoki potencjał w zakresie zabytkowej infrastruktury technicznej oraz terenów mających znaczne walory użytkowe w kontekście turystyki, wymaga podjęcia działań mających na celu przeciwdziałanie jego marginalizacji i narastaniu stopnia wykluczenia mieszkańców poprzez podjęcie działań mających na celu odnowę infrastruktury, ale również przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym. Działania możliwe do podjęcia na obszarze powinny być skoncentrowane na przeciwdziałaniu spadku liczby dzieci, młodzieży, jak i osób w wieku produkcyjnym, a także odpowiednim działaniom aktywizacyjnym w odniesieniu do osób starszych, co jest szczególnie istotne ze względu na ich stały wzrost. Teren starego miasta zasiedlony został, jako pierwszy w powojennej historii miasta, stąd jego obszar zamieszkują w dużej liczbie osoby starsze. W związku z niską, jakością panujących na tym obszarze warunków mieszkaniowych, stare miasto zamieszkują przede wszystkim osoby o niskich dochodach, często korzystające z pomocy społecznej. Z danych OPS wynika wyższa liczba udzielanych świadczeń społecznych w tej części miasta. Dostrzegane są również problemy z infrastrukturą techniczną, zasobami i warunkami mieszkaniowymi: obszar zabudowy historycznej, o znacznym udziale w ogólnym zasobie budynków i obiektów proweniencji, co najmniej sprzed 1939 roku. Szereg zjawisk, które występowały i występują na omawianym obszarze (niskie dochody, zaawansowanie wiekowe mieszkańców, występująca własność komunalna, brak działań modernizacyjnych) spowodowały, powstanie znacznej luki remontowej w istniejących obiektach oraz w infrastrukturze.

Mapa 6 Wyznaczenie podobszaru rewitalizacji I podobszaru składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych

Tabela 14 Uwarunkowania społeczne na Podobszarze I

Ulica	Liczba ludności	Wskaźnik								
		Udzielone świadczenia społeczne ogólnie	Udzielone świadczenia z tytułu ubóstwa	Podjęcie interwencji przez Policję	Założone Niebieskie Karty ¹³	Udzielone świadczenia z tytułu bezrobocia	Wnioski kierowane do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	IMD
		Wskaźnik koncentracji problemów								
Artura Grottgera	58	3,4	3,4	8,6	0	8,6	0	10,3	32,8	23
Emilii Plater	347	4,3	1,1	12,4	1,1	5,8	1	14,1	27,2	18
Fryderyka Chopina	196	18,4	9,2	57,6	0	10,7	3	21,4	19,9	23
Marii Curie Skłodowskiej	363	8,5	4,7	52,6	0	8,0	1	15,2	24,8	20
Morska	618	0	2,4	22,5	0,5	5,3	2	12,9	30,1	23
Ojca Damiana Tynieckiego	122	4,9	3,3	100	0	9,0	0	22,9	27,2	28
Plac Tadeusza Kościuszki	130	6,9	2,3	81,5	0,8	6,9	2	12,3	34,6	37
Pocztowa	237	13,1	6,7	21,5	0	12,7	2	16,9	27,8	24
Powstańców Warszawskich	397	9,8	6,0	65,2	0,2	10,8	4	15,6	24,7	31
Rynkowa	350	3,7	0,3	14,9	0	8,1	1	12,3	32,0	22
Rzemieślnicza	195	6,7	2,5	100	0	6,1	0	12,3	16,9	23
Wałowa	341	10,6	4,4	17,0	0,3	9,4	3	19,3	24,0	21
Wenedów	237	6,3	3,4	20,2	0	7,2	4	13,1	26,2	24

¹³ Analiza dotyczy zbiorczej informacji w latach 2012-2016.

Tabela 15 Struktura interesariuszy rewitalizacji na podobszarze rewitalizacji

Ulica	Liczebność			
	Liczba osób ze świadczeniami społecznymi	Liczba osób ubogich	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób starszych
Artura Grottgera	2	2	5	19
Emilii Plater	15	4	20	86
Fryderyka Chopina	36	18	21	39
Marii Curie Skłodowskiej	31	17	29	90
Morska	0	15	33	186
Ojca Damiana Tynieckiego	6	4	11	32
Plac Tadeusza Kościuszki	9	3	9	45
Pocztowa	31	16	30	66
Powstańców Warszawskich	39	24	43	98
Rynkowa	13	1	26	119
Rzemieśnicza	13	4	12	33
Wałowa	36	15	32	82
Wenedów	15	8	17	62

Podobszar rewitalizacji II. skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego.

Powierzchnia II podobszaru rewitalizacji wynosi 17,90 ha, liczba ludności 1012. Obszar usytuowany głównie w obszarze ulic: Żeromskiego, Wyspiańskiego, Bogusława X, Wojska Polskiego, Skłodowskiej Curie, Kanałowej i Leśne. Charakteryzuje się funkcją mieszkaniową, na której skoncentrowana jest działalność organizacji społecznych oraz istnieje potrzeba w zakresie zapewnienia odpowiedniej infrastruktury technicznej, która umożliwiłaby aktywizację społeczną mieszkańców. Jednocześnie jest to obszar usytuowany w pobliżu rzeki i rynku, w związku z tym wymaga odnowy, ze względu na możliwość wystąpienia ruchu turystycznego. Najważniejszym potencjałem przestrzenno- funkcjonalnym obszaru jest kompleks parkowy, który stanowi potencjał obszaru rewitalizacji w zakresie zapewnienia funkcji rekreacyjnych. Został on nazwany na cześć Eryka Pomorskiego, czyli koronowanego władcy Królewskiej Wspólnoty Trzech Królestw. Eryk zaangażował się w znacznym stopniu w sprawy Danii i wzbudził tym niechęć możnych z Norwegii i Szwecji. W wyniku konfliktu państw, doszło do detronizacji Eryka, który powrócił do Darłowa i stanowi barwną postać historyczną, w ramach której może być podtrzymywana historia odnośnie królewskich tradycji miasta. Należy podkreślić, iż przestrzeń rynku oraz parku Eryka może stanowić główną przeciwwagę dla turystycznego charakteru Darłowa, co jest szczególnie istotne dla rozwoju części obszaru uznawanego w większym stopniu za pełniący funkcje mieszkalne.

Zdjęcie 10 Wybór dokumentacji zdjęciowej spaceru studyjnego pokazujące wybrane elementy świadczące o występowaniu natężenia negatywnych zjawisk na podobszarze rewitalizacji

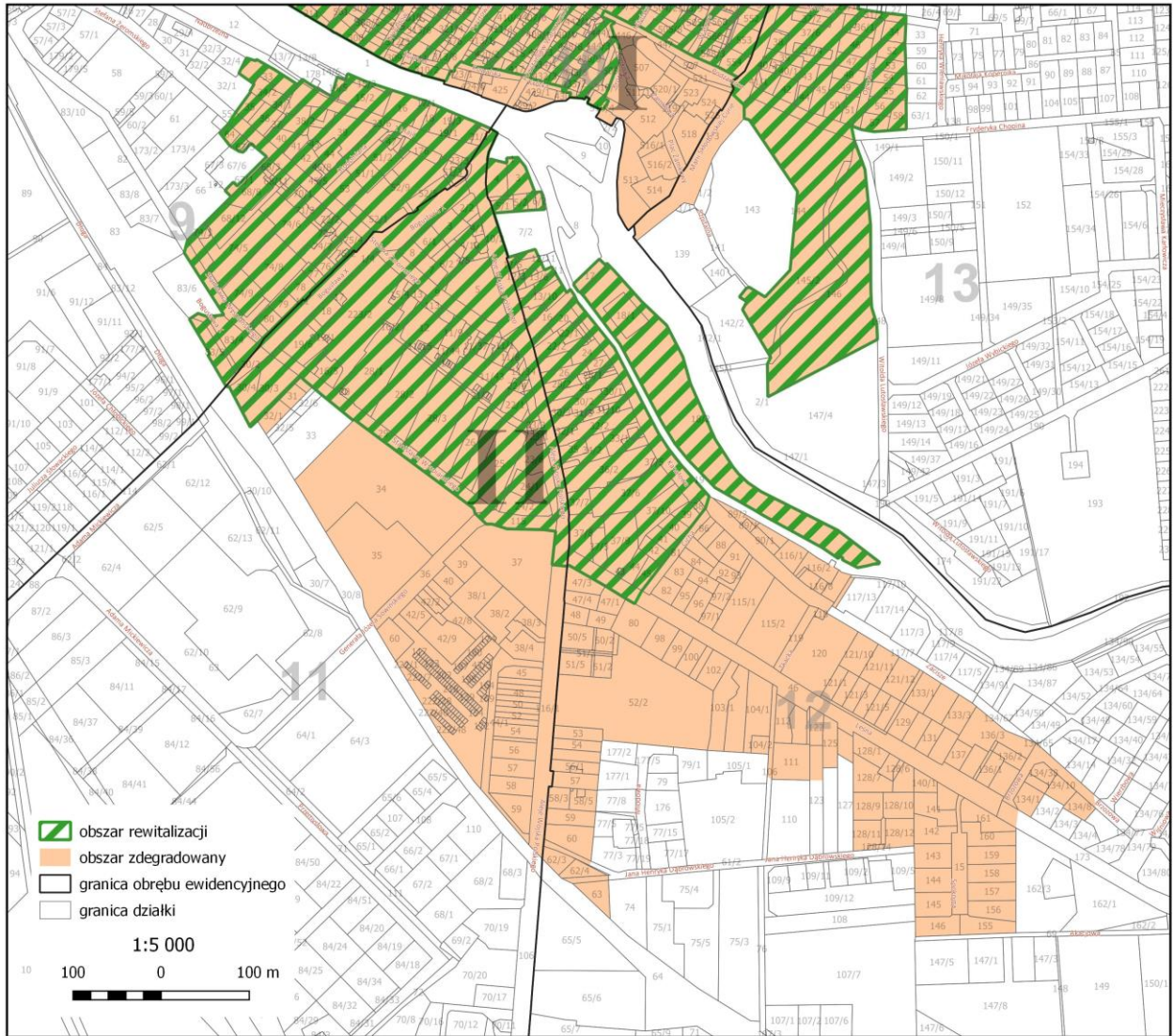
Źródło: Opracowanie własne

Jednakże analizując uwarunkowania społeczne i potencjały społeczności lokalnej należy zwrócić szczególną uwagę na aspekt aktywnej społeczności lokalnej skupiającej swoją działalność w obszarze organizacji pozarządowych. Na niniejszym obszarze znajduje się Centrum Wolontariatu, które podejmuje działania mające na celu rozwój aktywności społecznej. Niniejsza organizacja wpływa na aktywizowanie obszaru oraz społeczności lokalnej i w kontekście realizowanego procesu odnowy obszaru będzie stanowiła najważniejszy potencjał.

Analizując uwarunkowania negatywne występujące na tym obszarze, należy zwrócić przede wszystkim uwagę na zdegradowane obiekty, zaniedbaną przestrzeń publiczną, która powoduje, iż

mieszkańcy czują się wykluczeni oraz podkreślają, iż nie zapewnia się im podstawowych usług publicznych, takich jak miejsca spędzania czasu wolnego oraz miejsca przeznaczone dla dzieci. Zdegradowana infrastruktura stanowi za to podstawę do działań chuligańskich, malowania graffiti, picia alkoholu w miejscach publicznych, łamania ciszy nocnej. Niniejsze zachowania powodują wzmożoną ilość interwencji patroli policyjnych oraz wpływają na niższe poczucie bezpieczeństwa osób zamieszkujących obszar. Biorąc pod uwagę ponadto koncentrację przyznawania świadczeń pomocy społecznej oraz strukturę wieku mieszkańców, dostrzegalny jest proces trwałej koncentracji negatywnych uwarunkowań, które wymagają podjęcia działań rewitalizacyjnych.

Mapa 7 Wyznaczenie podobszaru rewitalizacji II podobszar skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego

Źródło:

Opracowanie

własne

Tabela 16 Uwarunkowania społeczne na Podobszarze II

Ulica	Liczba ludności	Wskaźnik								
		Udzielone świadczenia społeczne ogólnie	Udzielone świadczenia z tytułu ubóstwa	Podjęcie interwencji przez Policję	Założone Niebieskie Karty ¹⁴	Udzielone świadczenia z tytułu bezrobocia	Wnioski kierowane do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	IMD
		Wskaźnik koncentracji problemów								
Aleje Wojska Polskiego	401	10,5	4,7	100	0,2	9,5	0	17,5	22,9	25
Bogusława X	248	0	6,0	33,9	0	11,7	2	19,3	26,8	24
Kanałowa	82	6,1	2,4	73,2	0	11,0	0	18,3	25,6	23
Leśna	199	4,5	2,5	40,7	0,5	7,0	0	13,6	31,7	35
Stanisława Wyspiańskiego	1710	4,1	2,5	11,6	0,2	6,1	3	13,2	35,6	24
Stefana Żeromskiego	557	5,0	1,6	26,6	0,2	41,3	0	6,6	12,4	20

¹⁴ Analiza dotyczy zbiorczej informacji w latach 2012-2016.

Tabela 17 Struktura interesariuszy rewitalizacji na podobszarze rewitalizacji

Ulica	Liczebność			
	Liczba osób ze świadczeniami społecznymi	Liczba osób ubogich	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób starszych
Aleje Wojska Polskiego	42	19	38	92
Bogusława X	0	15	29	66
Kanałowa	5	2	9	21
Leśna	9	5	14	63
Stanisława Wyspiańskiego	71	43	105	609
Stefana Żeromskiego	28	9	230	69

Podobszar rewitalizacji III. na który składa się przybrzeżny obszar Darłówka. Powierzchnia III podobszaru rewitalizacji wynosi 6,90 ha, liczba ludności 63 osoby, charakteryzujący się koncentracją funkcji turystycznych miasta, a w szczególności obszar, na którym usytuowana jest plaża, port i największa liczba sezonowych punktów gastronomicznych i handlowych. Skoncentrowany w ramach ulic: Dorszowa, Chińska, Zachodnia. Obszar pełniący bardzo ważną funkcję gospodarczą, na którym występuje największe natężenie działalności gospodarczych. Poza sezonem turystycznym jest to przestrzeń, która może być postrzegana jako wyludniona, ze względu na brak turystów. Obszar posiadający dobrze rozbudowaną infrastrukturę techniczną do obsługi statków oraz jachtów, co wpływa na jego atrakcyjność dla osób pływających po morzu bałtyckim. Jednakże jest to również obszar, na którym koncentrują się znaczne problemy społeczne związane w szczególności z biedą oraz bezrobociem. Pomimo wysokiego wskaźnika przedsiębiorczości oraz znacznej liczby turystów spędzających na obszarze Darłówka czas, znaczny odsetek osób pobiera świadczenia społeczne z tytułu ubóstwa i bezrobocia, co wymagałoby podjęcia działań ich aktywizujących. Niniejsza sytuacja może w znacznym stopniu dotyczyć osób starszych, ze względu na niekorzystną strukturę wiekową mieszkańców – znaczną liczbę osób w wieku poprodukcyjnym oraz niski przyrost osób młodych. Poprzez prowadzone badania z mieszkańcami oraz spaceru studyjne, a także na podstawie warsztatów rewitalizacyjnych można wyciągnąć wniosek, iż niniejszy obszar postrzegany jest przez osoby niebędące mieszkańcami jako miejsce o wysokiej jakości życia, ponieważ oceniają oni potencjał obszaru w trakcie sezonu urlopowego, gdy ulice są pełne turystów, a działalności gospodarcze funkcjonują bardzo prężnie. Jednakże mieszkańcy w trakcie procesu partycypacji społecznej wskazywali na starsze osoby zamieszkujące od początku swoje życia ten obszar, które nie korzystają bezpośrednio z ruchu turystycznego, często ze względu na swój wiek lub inne problemy. Ze względu na pewne ograniczenia społeczne ich stopień wykluczenia pogłębia się i należałoby podjąć działania mogące wpłynąć na włączenie osób wykluczonych do społeczności lokalnej. Byłoby to kluczowe z punktu widzenia negatywnych uwarunkowań społecznych.

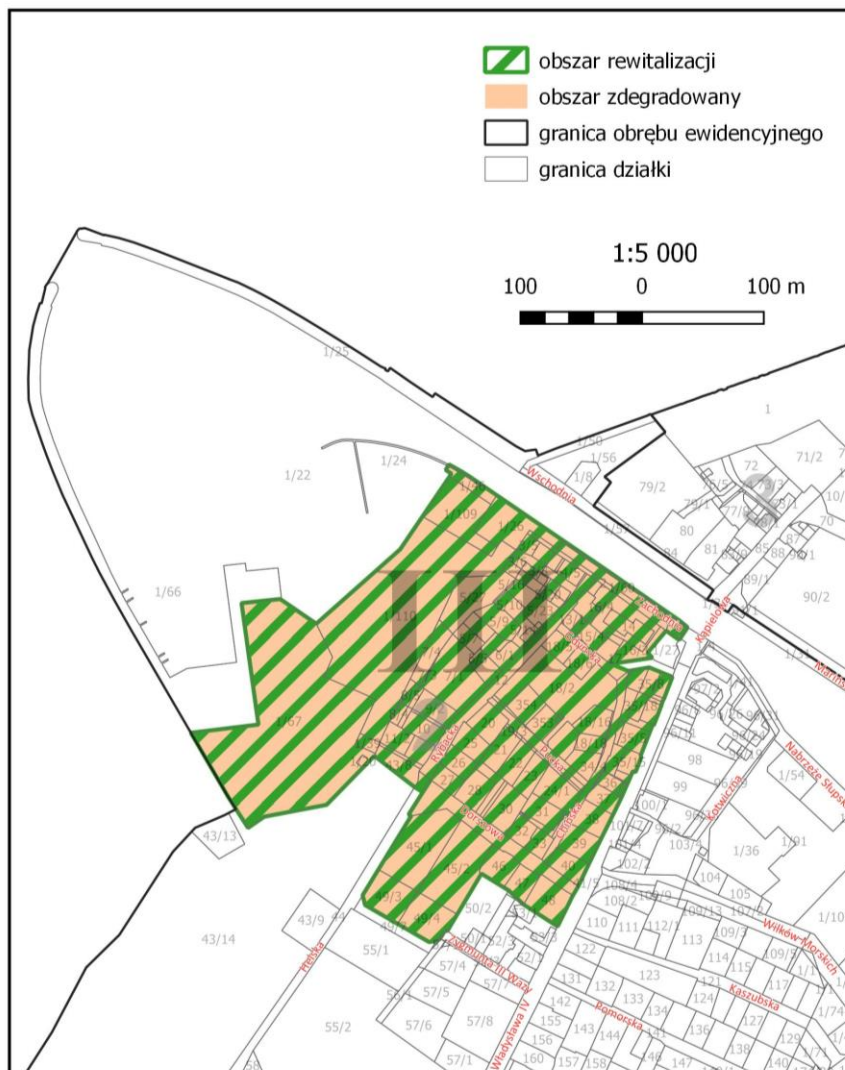
Największym potencjałem Darłówka jest jego infrastruktura pełniąca funkcję turystyczną, w której występuje największa koncentracja działalności lokali gastronomicznych oraz firm zajmujących się sprzedażą artykułów kupowanych przez turystów. W Darłówku turyści mogą odwiedzić m.in. Latarnię Morską, Most oraz Plaża, która rozciąga się na długości 20 kilometrów i przedzielona jest rzeką Wieprzą. W związku z tym można ją podzielić na część wschodnią i zachodnią, chociaż najbardziej atrakcyjną turystycznie częścią jest ta pierwsza. Port w Darłówku jest portem pełniącym funkcje przeładunkowe, rybackie i turystyczne. W ostatnich kilku latach wybudowana została przystań jachtowa, która jest dodatkową atrakcją turystyczną i może przyciągać miłośników morskich wypraw. Atrakcje infrastrukturalne stanowią bardzo ważny potencjał obszaru rewitalizacji, ponieważ zwiększają jego atrakcyjność, jednakże równie ważne są wydarzenia organizowane na obszarze, które przyciągają turystów zainteresowanych konkretnymi tematami.

Zdjęcie 11 Wybór dokumentacji zdjęciowej spaceru studyjnego pokazujące wybrane elementy świadczące o występowaniu natężenia negatywnych zjawisk na podobszarze rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 8 Wyznaczenie podobszaru rewitalizacji III podobszar na który składa się przybrzeżny obszar Darłówka

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 18 Uwarunkowania społeczne na Podobszarze III

Ulica	Liczba ludności	Wskaźnik								
		Udzielone świadczenia społeczne ogólnie	Udzielone świadczenia z tytułu ubóstwa	Podjęcie interwencji przez Policję	Założone Niebieskie Karty ¹⁵	Udzielone świadczenia z tytułu bezrobocia	Wnioski kierowane do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	I M D
		Wskaźnik koncentracji problemów								
Chińska	27	3,7	3,7	11,1	0	7,4	0	11,1	33,3	23
Dorszowa	36	2,8	2,8	71,4	0	8,3	0	13,9	36,1	29
Zachodnia	20	0	0	0	0	5	0	15	30	11

Tabela 19 Struktura interesariuszy rewitalizacji na podobszarze rewitalizacji

Ulica	Liczebność			
	Liczba osób ze świadczeniami społecznymi	Liczba osób ubogich	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób starszych
Chińska	1	1	2	9
Dorszowa	1	1	3	13
Zachodnia	0	0	1	6

Podobszar IV. zlokalizowany na terenie ulicy Portowej Powierzchnia IV podobszaru rewitalizacji wynosi 8,40 ha, liczba ludności 53 osoby. Obszar o narastających problemach społecznych, a w szczególności ubóstwa, bezrobocia i wysokiego współczynnika interwencji policyjnych, co wynika bezpośrednio z usytuowania na tym terenie budynków socjalnych, których mieszkańcy wymagają podjęcia skoncentrowanych działań mających na celu przeciwdziałanie ich wykluczeniu oraz integrację ze społecznością lokalną. Obecnie niniejszy obszar postrzegany jest przez mieszkańców innych obszarów miasta, jako taki, który należy omijać ze względów bezpieczeństwa. Powoduje to spotęgowanie stopnia wykluczenia osób zamieszkujących budynki socjalne. Brak podjęcia działań rewitalizacyjnych wpłynie na brak możliwości wyprowadzenia osób zamieszkujących ten obszar z sytuacji kryzysowej (28 osób pobierających zasiłki, 22 osób ubogich, 10 osób bezrobotnych i 11 osób starszych).

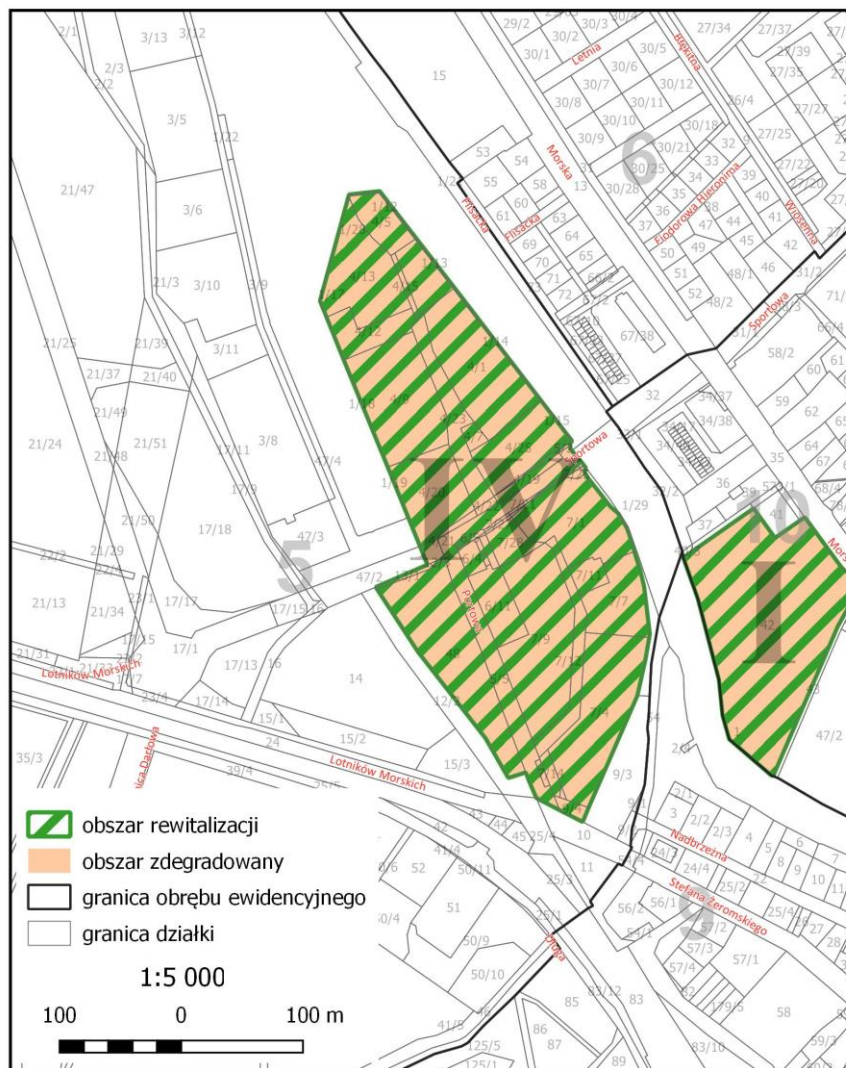
Tabela 20 Uwarunkowania społeczne na Podobszarze IV

Ulica	Liczba ludności	Wskaźnik								
		Udzielone świadczenia społeczne ogólnie	Udzielone świadczenia z tytułu ubóstwa	Podjęcie interwencji przez Policję	Założone Niebieskie Karty ¹⁶	Udzielone świadczenia z tytułu bezrobocia	Wnioski kierowane do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	I M D
		Wskaźnik koncentracji problemów								
Portowa	53	52,8	41,5	100	0	18,9	2	15,1	20,7	25

¹⁵ Analiza dotyczy zbiorczej informacji w latach 2012-2016.

¹⁶ Analiza dotyczy zbiorczej informacji w latach 2012-2016.

Mapa 9 Wyznaczenie podobszaru rewitalizacji IV podobszaru zlokalizowany na terenie ulicy Portowej

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział IV. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji).

Zadaniem realizacji działań rewitalizacyjnych będzie zapobieganie rozprzestrzenianiu się zjawisk kryzysowych zidentyfikowanych podczas konsultacji społecznych, nadanie przestrzeniom publicznym waloru przyjaznego otoczenia i **uzbrojenie kapitału ludzkiego w narzędzia, w szczególności infrastrukturę pozwalającą na realizację inicjatyw oddolnych w celu utrwalenia efektu rewitalizacji**. Potencjały rewitalizacji obszarów zdegradowanych przeznaczonych do rewitalizacji są rezultatem diagnozy sytuacji kryzysowych zidentyfikowanych w obszarze społeczno-gospodarczym, spacerów studyjnych zrealizowanych na terenie Miasta i obszaru rewitalizacji. Działania rewitalizacji nie mogą być odseparowane od użytkowników przekształcanego terenu, którzy świadomi zmian zachodzących w ich otoczeniu muszą być włączani w ciąg przemian. Dzięki takiemu podejściu następuje poprawa jakości korzystania z przestrzeni, likwidacja izolacji obszarów problemowych oraz poprawa ich estetyki, w szczególności przyrodniczej. W celu wskazania wizji obszaru rewitalizacji dokonano **analizy SWOT obszaru rewitalizacji**:

Tabela 21 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji miasta Darłowa

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Obszar Darłówka ważny turystycznie, ze względu na swoje usytuowanie nad Morzem Bałtyckim	Pogłębiające się w ostatnich latach występowanie bezrobocia koniunkturalnego, związanego z sezonowością panującą w branży turystycznej
Bardzo dobre skomunikowanie obszaru rewitalizacji z drogą krajową	Nieatrakcyjne przestrzenie parkowe, które nie spełniają funkcji społecznych i rekreacyjnych
Zachowany historyczny ciąg urbanistyczny	Zniszczone przestrzenie na rynku, które wymagają działań modernizacyjnych i wpływają na obniżenie potencjału całego obszaru
Aktywne organizacje pozarządowe skupione wokół Centrum Wolontariatu, które jednocześnie mogą korzystać z infrastruktury Centrum	Niezagospodarowane przestrzenie na obszarach zamieszkałych przez mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem osiedli mieszkalnych
Zadbana infrastruktura drogowa, umożliwiająca szybkie przemieszczanie się pomiędzy dzielnicami	Brak centrum aktywizacji seniorów na terenie miasta oraz istniejące deficyty w zakresie dostępu do infrastruktury społecznej
Funkcjonowanie szkoły morskiej jako miejsca, w którym odbywało się kształcenie w zakresie zawodów morskich	Brak cyklicznych wydarzeń rozrywkowych, integrujących mieszkańców, które odbywałyby się poza sezonem turystycznym
Funkcjonowanie portu morskiego jako miejsca związanego tradycyjnie z gospodarką morską	Postępujące na przestrzeni szeregu lat zmniejszanie się liczba ludności Miasta spowodowane niżem demograficznym oraz migracjami
SZANSE	ZAGROŻENIA
Wysoki potencjał turystyczny odnowionej części turystycznej, w której zapewniono dostęp do miejsc noclegowych oraz miejsc rekreacji, a także możliwość korzystania z zadbanej plaży	Podział obszaru gminy na część turystyczną oraz mieszkalną, co wpływa na konieczność realizacji odmiennych działań zmierzających do wzrostu atrakcyjności turystycznego oraz innych, które będą wpływały na aktywizację mieszkańców

Podejmowanie działań w obszarze aktywizacji społecznej mieszkańców	Wzrost ilości osób w wieku poprodukcyjnym
Pozyskiwanie środków ze źródeł krajowych oraz środków unijnych (Regionalny Program Operacyjny oraz programy krajowe)	Niewystarczające środki własne gminy na realizację projektów infrastrukturalnych oraz projektów społecznych
Odnowa miejsc znajdujących się na obszarze mieszkalnym i zwiększenie ich potencjału turystycznego oraz społecznego	Brak możliwości pozyskania zewnętrznych środków finansowych na działalność społeczną oraz odnowę infrastrukturalną
Aktywna działalność Centrum Wolontariatu jako miejsca umożliwiającego zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców gminy	Niska aktywność społeczna mieszkańców, utrudniająca proces ich włączenia w podejmowane działania

Wizja obszaru po rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji) zrealizowana zostanie poprzez cele ogólne, szczegółowe oraz przedsięwzięcia Programu. Warunkiem realizacji Programu będzie włączenie elementu społecznego w działania infrastrukturalne na obszarze rewitalizowanym. Tak uporządkowana analiza stanowi podstawę sformułowania celów i przedsięwzięć, które z kolei powinny być zinstrumentalizowane w postaci wiązki celów ogólnych Programu. **Przedstawiona wizja rewitalizacji stanowi odpowiedź na przeprowadzoną diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych.**

Wykres 13 Wizja obszaru po rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji)

Źródło: Opracowanie własne

Celem realizacji działań rewitalizacyjnych będzie zapobieżenie rozprzestrzenianiu się zjawisk kryzysowych zidentyfikowanych podczas konsultacji społecznych z interesariuszami rewitalizacji (patrz. *Rozdział II. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji*).

Rozdział V. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk

Niniejszy rozdział opisuje, cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk

Wyznaczone cele, określają rezultaty o najważniejszym znaczeniu w długiej perspektywie, i jednocześnie wyznaczają kierunki działań, co do przedsięwzięć właściwych dla koncepcji realizacji celu ogólnego rewitalizacji zaś przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji ich konkretyzację możliwą do podjęcia interwencji w danym obszarze.

Dodatковым efektem będzie położenie nacisku na jakościowy wymiar procesów rozwojowych oraz zbudowanie trwałych podstaw do zwiększania wykorzystania potencjału gminy. Program rewitalizacji ma stać się narzędziem redukcji barier ożywienia terenów zdegradowanych poprzez poprawę ich dostępności, redukcję uciążliwości ekologicznych, poprawę bezpieczeństwa publicznego. Służyć będzie wzmocnieniu lokalnych, endogenicznych potencjałów zarówno ekonomicznych jak i społecznych obszarów objętych interwencją oraz terenów zurbanizowanych ich otaczających. Ten wymiar może odbywać się poprzez wspieranie rozwoju lokalnych małych i średnich przedsiębiorstw, poprawę jakości oferty edukacyjnej i kulturalnej skierowanej do środowisk zagrożonych wykluczeniem czy wreszcie poprawę standardów mieszkaniowych w istniejących zasobach. Realizacja Programu ma służyć wparciu generujących nowe form aktywności dla obszarów rewitalizowanych takich jak oferta kulturalna rozwijana na bazie odzyskiwanych walorów historycznych obszaru.

Poniżej wskazano cel główny rewitalizacji.

Poprawa jakości życia mieszkańców z uwzględnieniem ich potrzeb społecznych, gospodarczych i kulturalnych skutecznie przeciwdziałając marginalizacji i wykluczeniu społecznemu

Cele szczegółowe Programu odnoszą się wprost do diagnozy obszaru i wizji obszaru rewitalizacji realizując kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk zidentyfikowanych w diagnozie społeczno-gospodarczej (tabela):

Tabela 22 Powiązanie celów i kierunków działań mających celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk z głównymi projektami rewitalizacyjnymi

Cele rewitalizacji	Kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk	Główne projekty rewitalizacyjne realizujące cele i kierunki działań rewitalizacyjnych
<p>Cel 1. Odnowa przestrzeni publicznej w celu aktywizacji mieszkańców obszaru rewitalizacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Podniesienie konkurencyjności i rozwoju przedsiębiorstw funkcjonujących w obrębie obszaru rewitalizacji — Podnoszenie kompetencji kluczowych mieszkańców na rynku pracy — Przygotowanie rekultywacji terenów zdewastowanych, zdegradowanych, przekształconych (przywracanie wartości użytkowych i przyrodniczych) i ich adaptacja do nowych funkcji — Poprawa estetyki przestrzeni miejskiej i wprowadzenie dodatkowych funkcji usługowych tworzących powstawaniem nowych miejsc pracy — Ożywienie terenów przemysłowych 	<p>3.3. Wydanie przewodnika turystycznego po obszarze miasta, ze szczególnym uwzględnieniem podwórek tematycznych.</p> <p>3.4. Uporządkowanie obszaru zielonego wraz z wykonaniem dodatkowych nasadzeń oraz przycięciem roślinności, a także przystosowaniem obszaru do potrzeb turystów poprzez postawienie małej architektury (ławki, stoliki).</p> <p>3.6. Przebudowa historycznego ciągu pieszego poprzez wprowadzenie dodatkowych funkcji usługowych oraz turystycznych, a także wzmocnienie identyfikacji mieszkańców z miastem poprzez stworzenie „Punktów historii mieszkańca”, w którym będzie zlokalizowany opis historii mieszkańców związanych z miastem</p> <p>4.4. Utworzenie spółdzielni socjalnej przy istniejącym Centrum Wolontariatu, która odpowiadałaby za działania aktywizujące realizowane dla osób starszych</p> <p>4.6. Modernizacja i adaptacja obiektu aktywizacji społecznej przy ulicy Morskiej 61 w celu zachowania dziedzictwa kulturowego oraz poszerzenia zakresu oferowanych usług o funkcje związane z rehabilitacją, rekreacją, ze szczególnym uwzględnieniem ludzi starszych i niepełnosprawnych zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez remont, przebudowę, rozbudowę i budowę prowadzącą do osiągnięcia ww. celów z uwzględnieniem eliminacji barier architektonicznych</p> <p>5.1. Zaadaptowanie zaniedbanych przestrzeni zlokalizowanych przy porcie oraz deptaku na cele turystyczne oraz prowadzenia działań aktywizacyjnych dla mieszkańców.</p> <p>5.4. Uporządkowanie rejonu linii brzegowej wraz z przystosowaniem jej do potrzeb społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania degradacji przestrzennej obszaru oraz przywróceniem funkcji społecznych i uwzględnieniem poprawy dostępności dla osób niepełnosprawnych</p> <p>7.9. Stworzenie symboliki miejsca związanego z królewską historią Darłowa, a opartą na kilkunastu rzeźbach, które równocześnie będą stanowiły atrakcję turystyczną</p> <p>8.1. Odnowa obszaru historycznego targowiska poprzez stworzenie nawiązujących do historii punktów sprzedaży produktów, wykonanych z drewna i nawiązujących do</p>

		<p>symboliki miasta.</p> <p>8.2. Stworzenie „Targowiska nad rzeką”, w którym prowadzona byłaby sprzedaż lokalnych produktów, zwiększając atrakcyjność miejsca dla turystów</p> <p>8.3. Udostępnienie punktów sprzedaży mieszkańcom prowadzącym lokalną uprawę warzyw</p>
<p>Cel 2. Zwiększenie dostępu mieszkańców do aktywności społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Wypracowanie narzędzi aktywizacji społecznej grup zagrożonych wykluczeniem wraz z konkretnymi działaniami aktywizacyjnymi — Kształtowanie postaw obywatelskich i wzorca odpowiedzialności za swoje otoczenie wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji; — Wzmocnienie identyfikacji mieszkańców obszaru rewitalizacji z miastem oraz ich integracja — Budowanie kapitału społecznego organizacji pozarządowych działających na obszarze rewitalizacji 	<p>1.6. Aktywna integracja dla mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p>2.1. Utworzenie boiska wielofunkcyjnego, które pełniłoby rolę miejsca aktywizacji sportowej seniorów oraz osób młodych.</p> <p>2.2. Organizowanie cotygodniowych wydarzeń sportowych, mających aktywizować osoby młode i starsze, które będą dostosowane do ich możliwości fizycznych oraz aktywności.</p> <p>2.3. Utworzenie siłowni zewnętrznych (m.in. rowery, stepper, drabinka) na terenie osiedla, które jest częścią rewitalizowanego obszaru.</p> <p>2.4. Utworzenie placów zabaw, mających na celu zwiększenie aktywności dzieci, które obecnie nie mają możliwości aktywnego spędzania czasu, ze względu na brak infrastruktury umożliwiającej zabawę na powietrzu.</p> <p>2.5. Organizowanie cyklicznych turniejów sportowych, które będą w szczególności skierowane do seniorów oraz młodzieży i będą miały na celu ich aktywizację</p> <p>3.1. Nadanie nowych funkcji zdegradowanym podwórkom, poprzez utworzenie miejsc odpoczynku (ławki, stoliczki) oraz przeprowadzenie nasadzeń i utwardzenie części obszaru, który mógłby służyć do przeprowadzania zebrań lokatorów, ze względu na brak odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej organizację spotkań.</p> <p>4.1. Adaptacja pomieszczeń zlokalizowanych przy dworcu PKP na potrzeby utworzenia Centrum Seniorów poprzez remont i dostosowanie opuszczonej części dworca do funkcji ośrodka senioralnego, a także docieplenie budynku i przystosowanie dla potrzeb osób niepełnosprawnych.</p> <p>4.2. Wyposażenie budynku w sprzęt rehabilitacyjny oraz umożliwiający aktywności kulturalną, prowadzenie warsztatów rękodzieła.</p> <p>4.3. Budowa siłowni zewnętrznej dostosowanej do potrzeb osób starszych wraz z miejscami rekreacji zewnętrznej, w których prowadzona byłaby muzykoterapia oraz zajęcia plastyczne</p>

		<p>4.5. Zagospodarowanie zieleni poprzez dokonanie nasadzeń oraz konstrukcję skwerów zieleni, na których organizowane byłyby targi kwiatowe jako forma aktywizacji seniorów</p> <p>4.7. Wyposażenie obiektu przy ulicy Morskiej 61 w infrastrukturę rehabilitacyjną, rekreacyjną, audiowizualną umożliwiającą prowadzenie warsztatów i szkoleń, zajęć oświatowych, odpowiedniego zagospodarowania przestrzeni zielonej wraz z infrastrukturą podnoszącą atrakcyjność i bezpieczeństwo oferowanych usług</p> <p>4.8. Wyposażenie obiektu przy ulicy Morskiej 61 w infrastrukturę rehabilitacyjną, rekreacyjną, audiowizualną umożliwiającą prowadzenie warsztatów i szkoleń, zajęć oświatowych, odpowiedniego zagospodarowania przestrzeni zielonej wraz z infrastrukturą podnoszącą atrakcyjność i bezpieczeństwo oferowanych usług</p> <p>5.3. Organizacja cyklicznych wydarzeń społecznych, mających na celu promocję tradycji oraz historii Darłowa wśród turystów oraz mieszkańców</p> <p>5.5. Wykorzystanie potencjału portu poprzez stworzenie np. interaktywnej makiety statku, który stałby się atrakcją turystyczną mającą na celu prowadzenie działań animacyjnych</p> <p>6.1. Zagospodarowanie przestrzeni wokół budynków socjalnych przy ulicy Portowej wraz z utworzeniem miejsca aktywizacji, w którym mieszkańcy mogliby spotykać się z animatorem zawodowym.</p> <p>6.2. Wprowadzenie cyklicznych spotkań z animatorem zawodowym należącym do spółdzielni socjalnej prowadzonej przez Centrum Wolontariatu, który na swoim przykładzie będzie wspierał mieszkańców w podjęciu aktywności zawodowej</p> <p>6.4. Prowadzenie działań odnowy przestrzeni publicznej poprzez warsztaty graffiti jako formę aktywności wykluczonych społecznie osób młodych.</p> <p>6.5. Adaptacja pomieszczeń na stworzenie siłowni prowadzonej przez spółdzielnię socjalną, która byłaby nieodpłatna dla osób wykluczonych społecznie, chcących brać udział w treningach aktywizacyjnych</p> <p>7.1. Przebudowa domu kultury wraz z adaptacją budynku w celu zwiększenia jakości realizowanych przedsięwzięć kulturalnych.</p> <p>7.2. Przebudowa sali tanecznej poprzez zakup sprzętu niezbędnego do ćwiczeń, wyposażenie ścian w odpowiednie lustra oraz drabinki</p> <p>7.3. Przebudowa sali do zajęć teatralnych poprzez stworzenie sceny, zakup strojów</p>
--	--	---

		<p>scenicznych, rekwizytów.</p> <p>7.4. Przebudowa sali baletowej poprzez wymianę posadzki, zakup luster i sprzętu niezbędnego do ćwiczeń.</p> <p>7.5. Przebudowa sali muzycznej poprzez jej odpowiednie wygłuszenie oraz wyposażenie w odpowiedni sprzęt muzyczny dostosowany do potrzeb realizowanych zajęć oraz prowadzenia nagrań utworów muzycznych</p> <p>8.4. Odnowa przestrzeni podwórza otoczonego obiektem dawnego szpitala oraz Kościoła Św. Jerzego wraz z adaptacją obszaru na cele aktywności społecznej związanej z aktywizacją seniorów zamieszkujących obszar</p> <p>8.5. Odnowa przestrzeni zielonych wokół osiedla zlokalizowanego przy ulicy Wyspiańskiego wraz z adaptacją przestrzeni na cele związane z wydarzeniami promującymi aktywność sportową oraz zdrowe żywienie</p>
<p>Cel 3. Odnowa funkcji przestrzeni zdegradowanych</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Zatrzymanie degradacji budynków zabytkowych i kulturalnych ważnych dla budowania tożsamości lokalnej mieszkańców — Organizowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych i ciągów komunikacyjnych — Podwyższenie standardu zasobów mieszkaniowych — Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego — Przywrócenie historycznych funkcji obszaru zdegradowanego 	<p>1.1. Zagospodarowanie zieleni poprzez odpowiednie przycięcie krzewów, pielęgnację trawy, nasadzenia roślin w ramach tworzonych miejsc rekreacyjnych.</p> <p>1.2. Wyznaczenie nowych ścieżek edukacyjnych wraz ze stworzeniem ścieżki dydaktyczno- przyrodniczej Króla Eryka jako miejsca aktywizacji mieszkańców.</p> <p>1.3. Wprowadzenie ogrodów tematycznych, czyli obszarów, w których roślinność jest skoncentrowana wokół głównego tematu przewodniego, jakim jest konkretny gatunek roślin, tak aby ogrody tworzyły efekt bioróżnorodności.</p> <p>1.4. Stworzenie „Świątyni muzyki” – miejsca aktywizacji seniorów.</p> <p>1.5. Stworzenie placu animacji, czyli miejsca, w którym odbywałyby się wydarzenia animacyjne dla młodzieży – gry, zabawy wymagające prostej przestrzeni, ze względu na zastosowanie techniki projekcyjnej.</p> <p>3.1. Nadanie nowych funkcji zdegradowanym podwórkom, poprzez utworzenie miejsc odpoczynku (ławki, stoliczki) oraz przeprowadzenie nasadzeń i utwardzenie części obszaru, który mógłby służyć do przeprowadzania zebrań lokatorów, ze względu na brak odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej organizację spotkań.</p> <p>3.2. Utworzenie podwórek tematycznych jako obszarów skoncentrowanych na wybranej tematyce historycznej oraz turystycznej miasta, poprzez stworzenie wartościowego i wyróżniającego miejsce symbolu.</p> <p>3.5. Rekultywacja terenu po byłym miasteczku ruchu drogowego na cele związane z</p>

		<p>funkcją rekreacyjną</p> <p>3.7. Przebudowa ulicy Powstańców Warszawskich w Darłowie wraz z budową kanalizacji sanitarnej, deszczowej oraz oświetleniem ulicznym</p> <p>3.8. Przebudowa budynku użyteczności publicznej przy ul. Ojca Damiana Tynieckiego w Darłowie</p> <p>5.2. Wyznaczenie ciągów spacerowych wraz z aranżacją elementów małej architektury (ławki, stoły, stoliki szachowe, edukacyjne pola do gier) na cele prowadzonej działalności rekreacyjnej.</p> <p>6.3. Modernizacja ciągu pieszo-rowerowego wraz z nadaniem mu funkcji rekreacyjnej, tak aby zachęcić mieszkańców budynków socjalnych do uczestnictwa w życiu społecznym</p> <p>7.6. Przebudowa pomieszczeń biblioteki poprzez utworzenie biblioteki multimedialnej wraz z utworzeniem sali relaksu, w której osoby zainteresowane multimediami będą mogły z nich skorzystać.</p> <p>7.7. Przebudowa biblioteki do potrzeb osób niepełnosprawnych</p> <p>7.8. Zagospodarowanie terenu parku miejskiego Wyspa Łososiowa poprzez dokonanie nowych tematycznych nasadzeń roślin i stworzenie odmiennych ogrodów wraz z utworzeniem miejsc rekreacji wyposażonych w małą architekturę</p> <p>7.9. Budowa nowej biblioteki w Darłowie środki własne Miasto Darłowo</p>
--	--	---

Rozdział VI. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Miasta

Niniejszy rozdział zawiera opis powiązań Programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych a także opis powiązań z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu.

Planowane kierunki działań rewitalizacyjnych wynikają z pozytywnych doświadczeniach Miasta z realizacji działań rewitalizacyjnych w okresie programowania 2007-2013. Uchwałą Rady Miejskiej XXXI/288/2005 z 12 stycznia 2005 roku przyjęty została Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Darłowa 2004 - 2006 z przedłużonym okresem programowania do roku 2013. W poprzednim okresie programowania potrzeby rewitalizacyjne wynikały z **Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Powojkowych na lata 2004-2013**. Lokalny Program opracowany został w związku z wymogiem jego posiadania i załączenia do wniosków o dofinansowanie realizacji projektów z funduszy strukturalnych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego Priorytet 3 - "Rozwój Lokalny", działanie 3.3. "Rewitalizacja obszarów miejskich, przemysłowych i powojkowych." Obszar proponowany do rewitalizacji w ówczesnym czasie zawierał się w dwóch zespołach architektonicznych: Obszar nr 1, czyli historyczne i zabytkowym centrum Miasta Darłowa, posiadające zwartą substancję architektoniczną wymagającą uporządkowania. Obszar miasta wyznaczony do wdrożenia programu rewitalizacji mieści się w obrębie następujących ulic: od północy ul. Traugutta, ul. Zielona, od wschodu: ul. Okrężna, ul. M. Curie-Skłodowskiej, od południa ul. M. Curie-Skłodowskiej, od zachodu: ul. Bogusława X, ul. Kowalska, ul. Krótka, ul. Ścienna. Obejmował on również tereny tzw. „wyspy łososiowej”. Obszar nr 2, czyli obszar powojkowy, w postaci zwartego kompleksu nieruchomości służącej do celów wczesnoszkolnych (przedszkole), zawierającego się pomiędzy ulicami: ul. Królowej Jadwigi, ul. Henryka Wieniawskiego oraz Obszar nr 3, czyli obszar zabudowany budynkami wielorodzinnymi - „wielka płyta”. Głównym narzędziem realizacji celów rewitalizacyjnych w poprzednim okresie programowania były **działania inwestycyjne w postaci projektów renowacji terenów miejskich otrzymujące wsparcie**. W obecnym okresie programowania środków unijnych na lata 2014-2020 wsparcie na działania rewitalizacyjne w Darłowie zaplanowane zostało również na projekty „miękkie” odnoszące się do redukcji zdiagnozowanych problemów społecznych. Projekty te zaplanowano do realizacji na bazie inwestycji w ramach projektów rewitalizacyjnych.

Miasto nie posiada aktualnej strategii rozwoju gminy, gdyż uchwalony w 2004 roku Plan Rozwoju obejmował swoim okresem obowiązywania lata 2004-2013. Na okres realizacji projektu Miasto podjęło prace projektowe zmierzające do przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta Darłowo 2018 – 2025. Potrzeba działań rewitalizacyjnych wynika jednak bezpośrednio z **Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Darłowo 2004-2006 (z przedłużonym okresem programowania do 2013 roku)**. Celem strategicznym rozwoju Miasta jest wyraźnie odczuwalny wzrost szans realizowania celów życiowych w oparciu o własną przedsiębiorczość, talenty, wiedzę i indywidualną aktywność. W tym zakresie szczególnie znaczenie dla realizacji celów rewitalizacyjnych ma cel cząstkowy 2 Planu Rozwoju, Budowa i rozbudowa infrastruktury społecznej i turystycznej. **W dokumencie strategicznym wskazuje się zatem na połączenie ze sobą dwóch krytycznych dla rozwoju Miasta obszarów jaki jest oddziaływanie w sferze społecznej i obszarze turystyki**. Takie ukształtowanie kierunków rozwoju Miasta wynika z uwarunkowań gospodarczych Miasta gdzie dominuje sektor handlu i usług niematerialnych związanych z usługami turystycznymi, wypoczynkiem, gastronomią, ubezpieczeniami, wypożyczaniem sprzętu, parkingami itp. W celu sprecyzowania kierunków Miasta w zakresie obszarów posiadających szczególnych potencjał dla rozwoju Miasta podjęto Uchwałą nr XXVIII/210/2016 Rady Miejskiej w

Darłowie z dnia 14 października 2016 r. w sprawie przyjęcia **Planu działania Gminy Miasto Darłowo wskazującego projekty oparte na endogenicznym potencjale obszaru miasta tworzącym produkty turystyczne**. Tak zdefiniowany potencjał jednoznacznie zachęca do stworzenia nowego produktu turystycznego opartego o szeroko rozumianą historię Darłowa. Realizacja wielopłaszczyznowego przedsięwzięcia, które polegało będzie m.in. na rekonstrukcji historycznego otoczenia Zamku Książąt Pomorskich, działaniach wystawienniczych, prezentacyjnych (odtworzenie okresu i miejsca historycznego – Darłowo w XV wieku) spowoduje rozbudowę oferty turystycznej Miasta Darłowo w oparciu o jego historyczne i kulturowe dziedzictwo.

Odpowiedzią na ten problem ma być realizacja działań rewitalizacyjnych w ramach celu szczegółowego LPR 1. Odnowa przestrzeni publicznej w celu aktywizacji mieszkańców obszaru rewitalizacji. W tym kontekście należy zwrócić uwagę na problemy społeczne identyfikowane w diagnozie i wskazane również w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2014-2020. Ważną przyczyną udzielania pomocy społecznej mieszkańcom Miasta było, również będące często skutkiem braku zatrudnienia, ubóstwo. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem MOPS-u z tego powodu rosła z roku na rok (z odpowiednio 441 i 1 056 w 2011 roku do 461 i 1 088 w 2013 r.). W diagnozie wskazywano również na problem w zakresie uwarunkowań gospodarczych, jakim jest koncentracja działalności gospodarczych jedynie w dwóch obszarach Miasta tj. ścisłe centrum i turystyczny Darłówek. Typowa dla miejscowości turystyczny jest również sezonowość pracy. Działania rewitalizacyjne w tym zakresie będą wynikać z celu cząstkowego 2. Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Darłowo 2004-2006 (z przedłużonym okresem programowania do 2013 roku. Koniecznymi zatem działaniami rewitalizacyjnymi oprócz działań inwestycyjnych powinno być podnoszenie kompetencji kluczowych na rynku pracy dla mieszkańców z obszaru rewitalizacji. Na potrzebę przeprowadzenia procesu rewitalizacji w obszarze przedsiębiorczości mieszkańców Darłowa wskazuje Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014-2020 opracowana przez Darłowską Lokalną Grupę Rybacką cel 1.1. Podnoszenie wartości produktów rybactwa oraz dywersyfikacja dochodów lub zatrudnienia na obszarze LSR do 2022 roku. Przyczyną jest niski wskaźnik aktywności zawodowej mieszkańców oraz sezonowość działalności gospodarczej na terenach zależnych od turystyki.

Pośród działań rewitalizacyjnych zidentyfikowano projekty bezpośrednio skierowane na cele animacji mieszkańców i włączenie w rynek pracy osób bezrobotnych i biernych zawodowo, które mają być współfinansowane ze środków EFS dostępnych w ramach RPO WZ 2014-2020. Na potrzebę realizacji działań rewitalizacyjnych oddziałujących na sferę społeczną wskazuje Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2014-2020. Zapisy Strategii pokazują zasadność realizacji działań rewitalizacyjnych zgodnie z Celem strategicznym 1. Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom, Celem strategicznym 3. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym, oraz Celem strategicznym 5. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego. W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo wskazuje się na wstępowanie problemów społecznych. Dane statystyczne odnoszące się do procesów demograficznych zachodzących w Darłowie każą zwrócić baczną uwagę na uwidocznione w nich niekorzystne kwestie. Dotyczą one zarówno malejącej populacji miasta (ogółem oraz w obrębie przedprodukcyjnej i produkcyjnej grupy wiekowej), jak i systematycznego wzrostu liczby osób starszych. Należy także pamiętać, iż w przyszłości ta ostatnia grupa będzie zasilana przez grono osób w wieku produkcyjnym, które zakończą aktywność zawodową. Opisane wyżej tendencje demograficzne, oprócz, co oczywiste, adresowania usług społecznych

do dzieci i młodzieży, będą wymagały w znacznie większym zakresie niż **dotychczas dostosowania ich do potrzeb seniorów**. W przypadku tych pierwszych konieczne będzie zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury, sportu i rekreacji, tym drugim trzeba będzie natomiast udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz **różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego**.

Odpowiedzią na ten problem ma być realizacja działań rewitalizacyjnych w ramach celu szczegółowego LPR 2. Zwiększenie dostępu mieszkańców do aktywności społecznej.

Uzasadnieniem potrzeby przygotowania programu rewitalizacji jest cel 3.2. LSR DLGR Wsparcie aktywności społeczności rybackiej do 2022 r.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo wskazuje się, że jednym z podstawowych warunków prawidłowego funkcjonowania zorganizowanej zbiorowości ludzkiej jest przestrzeganie reguł i zapewnienie bezpieczeństwa publicznego. Czynnikiem naruszającym przyjęte normy i obowiązujący porządek oraz zagrażającym bezpieczeństwu danej zbiorowości jest przestępczość, która, choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwie piętno na jej funkcjonowaniu (str. 35).

Odpowiedzią na ten problem ma być realizacja działań rewitalizacyjnych w ramach celu szczegółowego LPR 3. Odnowa funkcji przestrzeni zdegradowanych.

Konieczność podjęcia działań w sferze degradacji przestrzeni wyznacza również Studium Uwarunkowania i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miasto Darłowo. W Studium wskazuje się potrzebę podjęcia działań takich jak np. „określenie obszarów wskazanych do przekształceń, rehabilitacji, rewitalizacji, rekultywacji” (str. 7), Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, w zależności od okresu realizacji, wymagają działań rewitalizacyjno-rehabilitacyjnych, przekształceń lub modernizacji. Studium wskazuje również na wymagana rewaloryzacja i rewitalizacja wynikająca z uwarunkowań ochrony zabytkowych układów historycznych i kulturowych. Rozproszone istniejące obiekty kubaturowe wymagają rehabilitacji i rewitalizacji z uwagi na swe położenie w projektowanym systemie ciągów spacerowo-widokowych. Na str. 100 Studium formułuje się „rekomendacje do lokalnego programu rewitalizacji wskazując, że we wszystkich strefach zurbanizowanych wskazuje się na konieczność badań socjologicznych i społecznych dla określenia kondycji mieszkańców i możliwości występowania zjawisk wykluczenia i bezradności społecznej. W obszarach stwierdzenia zjawisk patologii społecznej wskazane jest opracowanie programu rewitalizacji i określenia rodzaju i przedmiotu inwestycji zapobiegających powstawaniu i pogłębianiu się niekorzystnych postaw społecznych. Dla terenów przemysłowych, takich jak obszar portu i terenów kolejowych oraz opuszczonych zakładów przemysłowych, należy opracować program rewitalizacji polegający na lokalizacji inwestycji publicznych, których realizacja winna mieć formę projektu uwzględnionego w lokalnym programie rewitalizacji,

Potrzeba działań rewitalizacyjnych w zdefiniowanych obszarach zdegradowanych Darłowo została wyartykułowana w **Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Miasta Darłowo na Lata 2016 – 2020**. Program wskazuje wstępną delimitację obszaru zdegradowanego. W opracowaniu tym opieka nad zabytkami, zdefiniowana została, jako cel strategiczny rozwoju miasta (w oparciu o przemysł turystyczny związany z nadmorskim położeniem i tradycją historyczną). Działaniami umożliwiającymi realizację w/w celu jest „uwzględnienie zadań w zakresie modernizacji i rewitalizacji obiektów i terenów wpisanych do rejestru zabytków pod

kątem pozyskania środków finansowych na przeprowadzenie prac rewitalizacyjnych w oparciu o zaktualizowany LPR” (str. 38). W rozdziale dotyczącym kierunków działań wskazuje się również, że “uzupełnienia prac rewitalizacji zabudowy Starego Miasta nie tylko zabytkowej, o zagospodarowanie działek: podwórza, parkingi i garaże, dojazdy i obsługa lokali usługowych ...zgodnie z zapisami planu miejscowego” (str.39). Wpływ na zakres Programu miały również uwarunkowania zewnętrzne, do których należą cele rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego określone w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020. Uzasadnieniem działań rewitalizacyjnych jest m.in. Cel strategiczny nr 1 „Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania oraz Cel strategiczny nr 5 „Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności”.

Tabela 23 Przedstawianie powiązania Programu z dokumentami strategicznymi Miasta

Dokumenty strategiczne Miasta Darłowo	Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Darłowo na lata 2017-2023		
	Cel 1. Odnowa przestrzeni publicznej w celu aktywizacji mieszkańców obszaru rewitalizacji	Cel 2. Zwiększenie dostępu mieszkańców do aktywności społecznej	Cel 3. Odnowa funkcji przestrzeni zdegradowanych
Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Darłowo 2004-2006 (z przedłużonym okresem programowania do 2013 roku)	Cel cząstkowy 2. Budowa i rozbudowa infrastruktury społecznej i turystycznej		
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2014-2020	Cel strategiczny 1. Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom	Cel strategiczny 5. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego Cel strategiczny 3. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym Cel strategiczny 5. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego	
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy miasto Darłowo <u>cele strategiczne rozwoju miasta Darłowa</u>	Cel strategiczny rozwoju 3. Kreowanie zrównoważonej i nowoczesnej gospodarki miasta otwartego dla turystów i partnerów gospodarczych, inwestorów Cel strategiczny rozwoju 4. Stymulowanie rozwoju Darłowa jako ośrodka o znaczeniu regionalnym w obsłudze turystycznej środkowego wybrzeża Bałtyku	Cel strategiczny rozwoju 2. Polepszenie funkcjonowania, unowocześnienie i rozwój organizmu miejskiego, w tym sprawnie funkcjonująca infrastruktura techniczna	Cel strategiczny rozwoju 1. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego, warunków życia mieszkańców i bezpieczeństwa publicznego
Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014-2020 Darłowskiej Lokalnej Grupy	Cel 1.1. Podnoszenie wartości produktów rybactwa oraz dywersyfikacja	Cel 3.2. LSR DLGR Wsparcie aktywności społeczności rybackiej do 2022 r.	Cel 2.1. Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej i

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

Rybackiej	dochodów lub zatrudnienia na obszarze LSR do 2022 roku		rekreacyjnej na obszarze LSR do 2022 roku Cel 2.2 Propagowanie rybackiego dziedzictwa kulturowego na obszarze LSR do 2022 roku
-----------	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 24 Przedstawianie powiązania Programu z dokumentami strategicznymi krajowymi i regionalnymi

Dokumenty strategiczne o znaczeniu ponadlokalnym	Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Darłowo na lata 2017-2023		
	Cel 1. Odnowa przestrzeni publicznej w celu aktywizacji mieszkańców obszaru rewitalizacji	Cel 2. Zwiększenie dostępu mieszkańców do aktywności społecznej	Cel 3. Odnowa funkcji przestrzeni zdegradowanych
Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020	Cel strategiczny nr 1 „Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania” Cel strategiczny nr 2 „Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu”	Cel strategiczny nr 5 „Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności”	Cel strategiczny nr 6 „Wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu”
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)	Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału	Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski	Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski
Strategia Rozwoju Kraju 2020 (ŚSRK)	II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami	III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów wiejskich
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności (2013)	Cel 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki Cel 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie	Cel 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju	Cel 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

	„workfare state”		
<i>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie. Cele KSRR w układzie trzech wymiarów strategii</i>	<p>Cel 1 KONKURENCYJNOŚĆ Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego</p> <p>Cel 2 SPÓJNOŚĆ Zapóźnione obszary wiejskie – restrukturyzacja społeczna i gospodarcza i przestrzenna</p>	<p>Cel 2 SPÓJNOŚĆ Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna</p>	<p>Cel 2 SPÓJNOŚĆ Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna</p>

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział VII. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Niniejszy rozdział opisuje listę planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami zawierającymi, w odniesieniu do każdego projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, co najmniej: nazwę i wskazanie podmiotów go realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację (miejsce przeprowadzenia danego projektu), szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji oraz charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową.

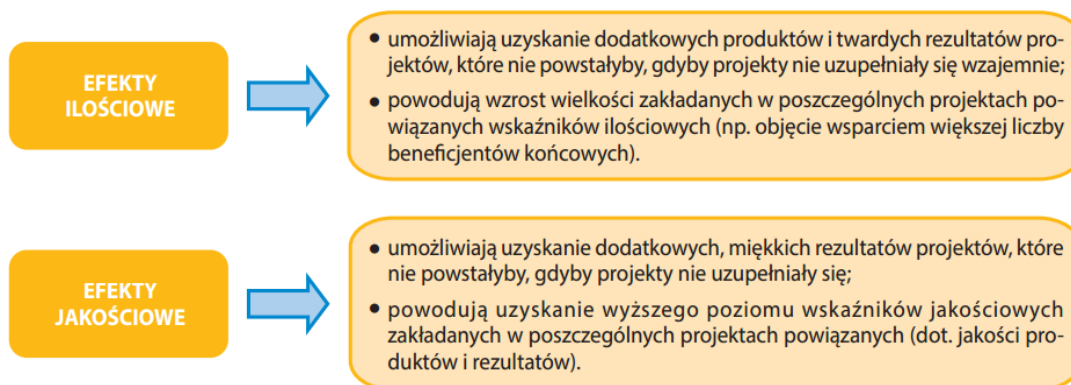
Zgodnie z Wytycznymi dot. rewitalizacji w Programie opisano główne i pozostałe projekty rewitalizacyjne składające się na poniższe przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Pozostałe projekty rewitalizacyjne są pozostałymi przedsięwzięciami w rozumieniu Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 wydanych przez Ministra Rozwoju. Obejmują one zarówno projekty społeczne jak i projekty „miękkie” które finansowane będą ze środków zewnętrznych oraz środków własnych gminy lub innych beneficjentów. Wymienione przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały poddane analizie pod względem oddziaływania oraz potencjału integracji z projektami społecznymi. W wyniku przeprowadzonych analiz wskazano przedsięwzięcia, które w najwyższym stopniu wpływają na realizację celów społecznych oraz umożliwiają integrację z innymi projektami, realizowanymi przez partnerów. Poprzez realizację przedsięwzięć, nadane zostaną nowe funkcje gospodarcze obszarów, a także turystyczne, co jest bardzo ważne w kontekście rozwoju Miasta:

- 1) Park Eryka miejscem atrakcyjnym turystycznie oraz ważnym punktem integracji społecznej
- 2) Rejon osiedla Bema jako miejsce niewykorzystanej aktywności społecznej
- 3) Rewitalizacja obszaru starego miasta jako miejsca o wysokim potencjale turystycznym i mieszkalnym
- 4) Zagospodarowanie przestrzeni miejskiej na cele związane z aktywnością seniorów
- 5) Bulwar zachodzącego słońca
- 6) Zagospodarowanie przestrzeni przy budynkach socjalnych poprzez nadanie jej nowych funkcji oraz wykorzystanie potencjałów
- 7) Miejsca kultury Darłowa ważnymi obiektami spędzania czasu wolnego mieszkańców
- 8) Przywrócenie historycznych funkcji obszaru targowego oraz śródmiejskiego

Projekty rewitalizacyjne i przedsięwzięcia wskazane w programie rewitalizacji dopełniają się tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym.). **Prowadzone działania nie będą skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie będą prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.**

Wybór projektów głównych oraz uzupełniających zapewni eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji powodując wzmocnienie wzajemnych efektów i ich maksymalizację tzw. efekt synergii. Analizy poczynione w ramach prac diagnostycznych opisanych we wcześniejszych Rozdziałach Program wskazują na dwa typy efektów synergii, które wystąpią dzięki wspólnej realizacji projektów głównych i projektów pozostałych:

Wykres 14 Typy efektów synergii, które zaplanowane zostały w ramach realizacji projektów rewitalizacyjnych (projektów głównych i projektów uzupełniających)

Źródło: Opracowanie własne

Pojawiający się dzięki komplementarności realizowanych projektów rewitalizacyjnych efekt synergii przyczyni się do szybszego i bardziej efektywnego uzyskania oczekiwanych rezultatów Programu rewitalizacji. Realizacja głównych projektów rewitalizacyjnych przyczyni się bezpośrednio do osiągnięcia zakładanych celów Programu (zob. *Rozdział V. Cele rewitalizacji, kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk oraz opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi*). Projekty wskazane w programie rewitalizacji dopełniają się tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym.). **Prowadzone działania nie będą skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie będą prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.**

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	1. PARK ERYKA MIEJSCEM ATRAKCYJNYM TURYSTYCZNIE ORAZ WAŻNYM PUNKTEM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ		
Nazwa realizatora	Miasto Darłowo		
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	Zarząd Osiedla Bema Szkoła Podstawowa nr 3 im. Żołnierza Wojsk Ochrony Pogranicza Parafia Rzymskokatolicka p.w. M.B. Częstochowskiej		
Miejsce realizacji przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Tynieckiego		
Cel (cele) przedsięwzięcia	Włączenie społeczne marginalizowanych grup z obszarów zdegradowanych poprzez kompleksowe działania niwelowanie wszystkich zjawisk związanych z problemami społecznymi dotyczącymi danych obszarów. Kompleksowe działania, których celem jest przywrócenie na rynek pracy oraz do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Przywrócenie wartościowych funkcji użytkowych miejscu o wysokim potencjale turystycznym oraz społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem aktywizowania obszaru poprzez realizację wielu przedsięwzięć animacyjnych. Zapewnienie dostępu do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, mających na celu zwiększenie atrakcyjności turystycznego obszaru na wybrzeżu Morza Bałtyckiego.		
Cele programu rewitalizacji	<p><i>Cel 1. Odnowa przestrzeni publicznej w celu aktywizacji mieszkańców obszaru rewitalizacji</i></p> <p><i>Cel 2. Zwiększenie dostępu mieszkańców do aktywności społecznej</i></p>		
Główne projekty rewitalizacyjne	1.1. Zagospodarowanie zieleni poprzez odpowiednie przycięcie krzewów, pielęgnację trawy, nasadzenia roślin w ramach tworzonych miejsc rekreacyjnych		
	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty
	Zadania	Sposób pomiaru	
Miasto Darłowo	Degradacja przestrzeni i konieczność realizowania efektywnych zadań w zakresie zagospodarowania terenu zielonego	Wzrost jakości przestrzeni w otoczeniu obiektu użyteczności publicznej, Uporządkowanie terenu zdegradowanego	Przycięcie krzewów Pielęgnacja trawy Nowe nasadzenia roślin
Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Tynieckiego	20 000 zł	Powierzchnia obszaru poddanego interwencji po zakończeniu realizacji projektu biologicznie czynna - 70% Liczba wykonanych nasadzeń - 30	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie

1.2. Wyznaczenie nowych ścieżek edukacyjnych wraz ze stworzeniem ścieżki dydaktyczno- przyrodniczej Króla Eryka jako miejsca aktywizacji mieszkańców

Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Miasto Darłowo	Degradacja przestrzeni i konieczność realizowania efektywnych zadań w zakresie zagospodarowania terenu zielonego	Nadanie nowej funkcji i formy zagospodarowania przestrzeni	Wyznaczenie ścieżek dydaktyczno- przyrodniczej Instalacja obiektów małej architektury
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Tynieckiego	80 000 zł	Powierzchnia obszaru poddanego interwencji po zakończeniu realizacji projektu biologicznie czynna - 70%	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie

1.3. Wprowadzenie ogrodów tematycznych, czyli obszarów, w których roślinność jest skoncentrowana wokół głównego tematu przewodniego, jakim jest konkretny gatunek roślin, tak aby ogrody tworzyły efekt bioróżnorodności

Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Miasto Darłowo	Degradacja obszaru oddalonego od morza i obecnie nie stanowiącego atrakcyjnego miejsca dla turystów ani mieszkańców obszaru. Konieczność poprawy biologicznej aktywności zdegradowanych i zanieczyszczonych akwenów w miastach	Wsparcia dla zanieczyszczonych lub zdegradowanych terenów. Oddziaływanie na mieszkańców obszaru poprzez realizację projektów przyrodniczych i estetycznych	Rekultywacja terenu zielonego
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Tynieckiego	70 000 zł	Powierzchnia obszaru poddanego interwencji po zakończeniu realizacji projektu biologicznie czynna - 70%	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie

1.4. Stworzenie „Świątyni muzyki” – miejsca aktywizacji seniorów

Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Miasto Darłowo	Degradacja obszaru	Poprawa dostępności do	Wydzielenie miejsca otoczonego

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

	oddalonego od morza i obecnie nie stanowiącego atrakcyjnego miejsca dla turystów ani mieszkańców obszaru	oferty usług publicznych dla mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem seniorów.	roślinami Zakup infrastruktury nagłośnieniowej Zakup infrastruktury sportowej Wyposażenie obszaru w małą infrastrukturę techniczną (ławki) Organizowanie cyklicznych warsztatów aktywizacyjnych
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Tynieckiego	120 000 zł	Liczba programów zrealizowanych w określonych grupach społecznych - 1 Organizacja przedsięwzięć atrakcyjnych społecznie, mających na celu aktywizację obszaru -20	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
1.5. Stworzenie placu animacji, czyli miejsca, w którym odbywałyby się wydarzenia animacyjne dla młodzieży – gry, zabawy wymagające prostej przestrzeni, ze względu na zastosowanie techniki projekcyjnej			
Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Miasto Darłowo	Brak obiektów pozwalających na integrowanie mieszkańców obszaru rewitalizacji na obszarze poddanym rekultywacji	Rozwój różnego rodzaju usług w bliskim otoczeniu realizowanych projektów inwestycyjnych	Stworzenie placu animacji społecznej
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Tynieckiego	40 000 zł	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej - 5000 Organizacja przedsięwzięć atrakcyjnych społecznie, mających na celu aktywizację obszaru - 1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
1.6 Aktywna integracja dla mieszkańców obszaru rewitalizacji			
Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie</p>	<p>Mieszkańcy obszaru rewitalizacji nie są zintegrowani oraz nie dostrzegają możliwości wspólnotowego przeciwdziałania nasilającym się zjawiskom społecznym. Problemy społeczne, które występują na obszarze są marginalizowane ze względu na brak odpowiedniej kadry, która mogłaby podejmować działania na rzecz zwiększenia zaangażowania mieszkańców.</p>	<p>Zwiększenie aktywizacji społecznej i zawodowej osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rzecz poprawy i wzmocnienia ich zdolności do zatrudnienia.</p>	<p>1. Instrumenty aktywnej integracji o charakterze zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy, m.in. wsparcie psychologiczne - wypracowanie pozytywnych postaw, radzenie sobie w środowisku rynku pracy. 2. Warsztaty aktywizacyjne - rozwoju osobistego, umiejętności społecznych oraz kompetencji pedagogiczno-wychowawczych 3. Realizacja działań pracy socjalnej. 4. Szkolenia zawodowe. 5. Doradztwo zawodowe i kreowanie postaw przedsiębiorczych – indywidualne i grupowe – budowanie postaw przedsiębiorczych i zaradności społeczno-zawodowej. 6. Aktywizacja społeczna i działania o charakterze środowiskowym</p>
	<p>Miejsce realizacji</p>	<p>Szacunkowa wartość</p>	<p>Produkty i rezultaty</p>	<p>Sposób pomiaru</p>
	<p>Obszar rewitalizacji Miasta Darłowo</p>	<p>200 000 zł</p>	<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - 10 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu -5 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 6</p>	<p>Dane sprawozdawcze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie</p>

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

			Liczba osób które nabyły/wzmocniły umiejętności społeczne - 8																							
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	1.7. Odnowa wraz ze stworzeniem nowych punktów oświetlenia 1.8. Utworzenie monitoringu																									
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Na terenie miasta Darłowo występują obszary o wysokim potencjale realizacji przedsięwzięć społecznych oraz kulturalnych, mających na celu zwiększenie atrakcyjności turystycznej w kontekście seniorów. Należy podkreślić, iż funkcja turystyczna obszaru nadmorskiego nie ogranicza się do zapewnienia odpowiedniego dostępu do plaży, ale również możliwości atrakcyjnego spędzania czasu w parkach, które są miejscami rekreacyjnymi, jednakże będą również wykorzystywane do organizacji wydarzeń animacyjnych i kulturalnych. Przedsięwzięcie zwiększy atrakcyjność gospodarczą obszaru wymagającego rewitalizacji, który oddalony jest od morza i obecnie nie stanowi atrakcyjnego miejsca dla turystów. Działania te wpłyną pozytywnie na sytuację społeczno-gospodarczą mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p>Park Eryka to również teren o wartościach historycznych. Dwa charakterystyczne obiekty architektoniczne o wartościach zabytkowych znajdujące się na terenie parku to Pomnik Króla Eryka oraz wieża ciśnień z początku XX wieku. Pomnik Eryka znajduje się w centralnej części placu, a wieża ciśnień w stosunkowo gęstym otoczeniu drzewostanu znajduje się w głębi parku. W związku z tym istnieje brak odpowiedniego połączenia obu atrakcji turystycznych, co utrudnia przemieszczanie się pomiędzy nimi jako obiektami o wysokich walorach turystycznych. Ponadto oba obiekty są w złym stanie. Pomnik nie jest odpowiednio wyeksponowany i pokryty warstwą brudu, graffiti i mchem. Jego umiejscowienie na przecięciu ciągów pieszych powoduje wydeptywanie dzikiego przejścia na tyłach pomnika. Wieża ciśnień pokryta w dolnej części graffiti, a nawierzchnia w najbliższym otoczeniu warstwą drobno tłuczonego szła butelkowego, które powstaje podczas spożywania przez młodzież alkoholu na otwartej przestrzeni, co jest niezgodne z prawem.</p>																									
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="5">Wskaźniki rezultatu</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">nazwa</th> <th rowspan="2">Jednostka miary</th> <th colspan="2">wartość</th> <th rowspan="2">Źródło danych/sposób pomiaru</th> </tr> <tr> <th>początkowa 2017 rok</th> <th>końcowa 2023 rok</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej</td> <td>osoby</td> <td>0</td> <td>1 500</td> <td>Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie</td> </tr> <tr> <td>Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach</td> <td>szt</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie</td> </tr> </tbody> </table>				Wskaźniki rezultatu					nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej	osoby	0	1 500	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt	0	4	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
Wskaźniki rezultatu																										
nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru																						
		początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok																							
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej	osoby	0	1 500	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie																						
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt	0	4	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie																						

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

	Organizacja przedsięwzięć atrakcyjnych społecznie, mających na celu aktywizację obszaru	szt.	0	20	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
	Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	szt	0	1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
	Powierzchnia obszaru poddanego interwencji po zakończeniu realizacji projektu biologicznie czynna - odsetek obszaru	%	50%	70%	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie / Badanie ewaluacyjne
Wskaźniki produktu					
	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Długość ścieżki dydaktyczno - przyrodniczej	km	0	1,5	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze zrewitalizowanego obszaru	os.	0	100	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	10	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
	Liczba programów zrealizowanych w określonych grupach społecznych	szt.	0	5	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
	Liczba ośrodków miejskich, w których realizowane są projekty dotyczące zieleni miejskiej	szt.	0	1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
Planowany okres realizacji	2018-2023				

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	742 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich — RPO WZ 2014-2020 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej — POIŚ 2014-2020, działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego — Budżet Miasta

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	2. REJON OSIEDLA BEMA JAKO MIEJSCE NIETYKORZYSTANEJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ			
Nazwa realizatora	Miasto Darłowo			
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	<ul style="list-style-type: none"> — Rada - Zarząd Osiedla Bema — Klub Sportowy M&W STOCZNIA Darłowo — MKS DARŁOVIA 			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Emilii Plater			
Cel (cele) przedsięwzięcia	Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wzmocnienie identyfikacji mieszkańców obszaru rewitalizacji z miastem oraz ich integracja. Zwiększenie dostępu mieszkańców do miejsc rekreacyjnych, zapewniających mieszkańcom dostęp do infrastruktury sportowej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb seniorów. Zapewnienie dostępu dla dzieci do miejsc umożliwiających aktywność poprzez utworzenie placów zabaw w obszarze najbardziej zurbanizowanym. Długofalowa poprawa zagospodarowania przestrzennego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Przedmiotowa inwestycja stworzy warunki do życia na wyższym niż dotychczas poziomie ze zmodernizowaną infrastrukturą techniczną.			
Cele programu rewitalizacji	<p><i>Cel 2. Zwiększenie dostępu mieszkańców do aktywności społecznej</i></p> <p><i>Cel 3. Odnowa funkcji przestrzeni zdegradowanych</i></p>			
Główne projekty rewitalizacyjne	2.1. Utworzenie boiska wielofunkcyjnego, które pełniłoby rolę miejsca aktywizacji sportowej seniorów oraz osób młodych			
	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Miasto Darłowo	Ograniczona atrakcyjność miejscowości jako miejsca turystycznego bez bazy sportowo-rekreacyjnej	Utworzenie boiska dostępne dla mieszkańców, a szczególnie dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Wykonanie dokumentacji projektowej - wycena prac projektowych Budowa boiska wielofunkcyjnego
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Emilii Plater	200 000 zł	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej - 5000 Liczba nowych obiektów infrastruktury społeczno-rekreacyjnej - 1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
	2.2. Wzmocnienie identyfikacji mieszkańców obszaru rewitalizacji z miastem - cykliczne wydarzenia aktywizujące osoby młode i starsze, które będą dostosowane do ich możliwości fizycznych oraz aktywności			
Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania	
Miasto Darłowo	Ograniczony dostęp	Zwiększenie powszechności	Realizacja zawodów i turniejów	

		infrastruktury rekreacyjnej oraz umożliwiającej prowadzenie działań aktywizacyjnych, która usytuowana byłaby w pobliżu miejsca zamieszkania, tak aby zapewnić dostęp seniorom i młodzieży.	i dostępności sportu w społeczności obszaru rewitalizacji	sportowo-rekreacyjnych i tworzenie warunków do prowadzenia działań integracyjnych na terenie rewitalizacji
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Emilii Plater	100 000 zł	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej - 70% (Odsetek osób deklarujących poprawę jakości życia) Liczba wydarzeń społecznych organizowanych na zdegradowanym obszarze - 20	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie / badanie ewaluacyjne
2.3. Utworzenie siłowni zewnętrznych (m.in. rowery, stepper, drabinka) na terenie osiedla, które jest częścią rewitalizowanego obszaru				
	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Miasto Darłowo	Ograniczony dostęp infrastruktury rekreacyjnej oraz umożliwiającej prowadzenie działań aktywizacyjnych, która usytuowana byłaby w pobliżu miejsca zamieszkania, tak aby zapewnić dostęp seniorom i młodzieży.	Zapewnienie dostępu do ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury rekreacyjnej	Wykonanie dokumentacji projektowej - wycena prac projektowych Budowa siłowni zewnętrznej Uporządkowanie i oznakowanie terenu
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli	70 000 zł	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

	mieszkalnych ul. Emilii Plater		infrastruktury społeczno-rekreacyjnej - 5000 Liczba zakupionej infrastruktury rekreacyjnej - 15		
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	<p>2.4. Utworzenie placów zabaw, mających na celu zwiększenie aktywności dzieci, które obecnie nie mają możliwości aktywnego spędzania czasu, ze względu na brak infrastruktury umożliwiającej zabawę na powietrzu</p> <p>2.5. Organizowanie cyklicznych wydarzeń integracyjnych, które będą w szczególności skierowane do seniorów oraz młodzieży i będą miały na celu ich aktywizację</p> <p>2.6. Modernizacja oświetlenia, w szczególności poprzez doświetlenie fragmentów obszaru, na których występuje zwiększone niebezpieczeństwo</p> <p>2.7. Utworzenie monitoringu na osiedlach, zwiększającego bezpieczeństwo mieszkańców</p>				
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Projekt przyczyni się do redukcji negatywnych zjawisk społecznych związanych z brakiem integracji społecznej różnych grup wiekowych oraz podniesie zasób kompetencji mieszkańców poprzez integrację ruchową. Na terenie Darłowa występuje deficyt w dostępie do infrastruktury rekreacyjnej oraz umożliwiającej prowadzenie działań aktywizacyjnych, która usytuowana byłaby w pobliżu miejsca zamieszkania, tak aby zapewnić dostęp seniorom i młodzieży. Na szczególną uwagę zasługuje brak wystarczającej ilości placów zabaw i niemożność odpowiedniej aktywizacji najmłodszych mieszkańców miasta. Ponadto na rewitalizowanym obszarze istnieją miejsca zaniedbane, które stanowią zagrożenie dla mieszkańców, ze względu na brak odpowiedniego oświetlenia. Szczególne niebezpieczeństwo może wiązać się z brakiem odpowiednio przystosowanych do użytkowania urządzeń rekreacyjnych.</p> <p>Niniejsze problemy były sygnalizowane przez mieszkańców podczas warsztatów rewitalizacyjnych oraz w trakcie prowadzenia badań ankietowych i powodują obniżenie jakości życia mieszkańców.</p>				
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki rezultatu				
	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej	osoby	0	1 100	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie	
Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej	%	50	70	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

	Liczba wydarzeń społecznych organizowanych na zdegradowanym obszarze	szt.	0	20	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
	Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji biorących udział w wydarzeniach animacyjnych	osoby	0	400	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
Wskaźniki produktu					
	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Liczba nowych obiektów infrastruktury społeczno-rekreacyjnej	szt.	0	1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
	Liczba zakupionej infrastruktury zwiększającej bezpieczeństwo mieszkańców	szt.	0	30	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
	Liczba zakupionej infrastruktury rekreacyjnej	szt.	0	15	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	8	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
Planowany okres realizacji	2018-2023				
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	560 000,00 zł				
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — MSiT, Program modernizacji infrastruktury sportowej — Budżet Miasta 				

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	3. REWITALIZACJA OBSZARU STAREGO MIASTA JAKO MIEJSCA O WYSOKIM POTENCJALE TURYSTYCZNYM I MIESZKALNYM			
Nazwa realizatora	Miasto Darłowo			
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	<ul style="list-style-type: none"> — Miejski Zarząd Budynków Komunalnych w Darłowie — Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o w Darłowie — Rada Zarząd Osiedla Centrum — Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Darłowskiej — Darłowska Lokalna Organizacja Turystyczna W Dorzeczu Wieprzy i Grabowej — Gmina Darłowo — Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (Gminy Darłowo), — Darłowska Lokalna Grupa Rybacka, — Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego 			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Powstańców Warszawskich, Morska, Rzemieślnicza, Krótka, Zamkowa, Podzamcze, Ojca Damiana Tynieckiego			
Cel (cele) przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest przede wszystkim nadanie nowych funkcji zdegradowanym obszarom, szczególnie poprzez przywrócenie wartości użytkowych rewitalizowanym obszarom i dostosowanie ich do potrzeb mieszkańców. Wykorzystanie potencjału jakim jest park i nadanie mu nowych właściwości użytkowych, mających wpływ na wykorzystanie jego potencjału w obszarze funkcji turystycznych i społecznych. Ograniczone zostaną występujące problemy społeczne dotyczące zwiększonej liczby występów i przestępstw przeciwko porządku publicznemu. W ramach projektów podwórek tematycznych celem będzie zintegrować mieszkańców i lepszego poznania się mieszkańców. W ramach przedsięwzięcia planuje się przebudowę budynków użyteczności publicznej świadczących usługi społeczne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale również osób spoza obszaru rewitalizacji, z terenu Miasta Darłowo oraz Gminy Darłowo. W obiektach planuje się realizację który działań z zakresu profilaktyki uzależnień (terapia systemowa rodzin, wsparcie i pomoc psychologiczna, psychoterapia uzależnień) wpływających na zidentyfikowane problemy społeczne.			
Cele programu rewitalizacji	<p><i>Cel 1. Odnowa przestrzeni publicznej w celu aktywizacji mieszkańców obszaru rewitalizacji</i></p> <p><i>Cel 3. Odnowa funkcji przestrzeni zdegradowanych</i></p>			
Główne projekty rewitalizacyjne	3.1. Nadanie nowych funkcji zdegradowanym podwórkom, poprzez utworzenie miejsc odpoczynku (ławki, stoliczki) oraz przeprowadzenie nasadzeń i utwardzenie części obszaru, który mógłby służyć do przeprowadzania zebrań lokatorów, ze względu na brak odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej organizację spotkań			
	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Miasto Darłowo	Zaniedbany obszar miejski. Występowanie zwiększonej liczby zakłóceń porządku publicznego. Natężenie problemów technicznych	Adaptacja i przywrócenia funkcji społecznych i rekreacyjnych zdegradowanym obszarom	Uprządkowanie obszaru Przeprowadzenie nasadzeń Utwardzenie powierzchni publicznej Instalacja obiektów małej architektury rekreacyjnej

Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Powstańców Warszawskich, Morska, Rzemieśnicza, Krótka, Zamkowa, Podzamcze, Ojca Damiana Tynieckiego	1 600 000 zł	Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach - 1 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 0,5	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
3.2. Utworzenie podwórek tematycznych jako obszarów skoncentrowanych na wybranej tematyce historycznej oraz turystycznej miasta, poprzez stworzenie wartościowego i wyróżniającego miejsce symbolu			
Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Miasto Darłowo	Zaniedbany obszar miejski. Występowanie zwiększonej liczby zakłóceń porządku publicznego. Natężenie problemów technicznych.	Adaptacja i przywrócenia funkcji społecznych i rekreacyjnych zdegradowanym obszarom	Utworzenie podwórek tematycznych Prowadzenie działań animatora społecznego Realizacja działań informacyjno-promocyjnych projektu
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Powstańców Warszawskich, Morska, Rzemieśnicza, Krótka, Zamkowa, Podzamcze, Ojca Damiana Tynieckiego	400 000 zł	Liczba utworzonych podwórek tematycznych - 5	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
3.3. Uporządkowanie obszaru zielonego wraz z wykonaniem dodatkowych nasadzeń oraz przycięciem roślinności			
Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Miasto Darłowo	Występowanie zaniedbanych, posiadających wysoki stopień degradacji obszarów, które powodujących obniżenie	Adaptacja i przywrócenia funkcji społecznych i rekreacyjnych zdegradowanym obszarom	Uporządkowanie obszaru zielonego

	walorów estetycznych i funkcjonalnych		
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Powstańców Warszawskich, Morska, Rzemieśnicza, Krótka, Zamkowa, Podzamcze, Ojca Damiana Tynieckiego	50 000 zł	Liczba operacji mających na celu pobudzenie aktywności - propozycji ciekawych form aktywizacji - 1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
3.4. Przebudowa historycznego ciągu pieszego poprzez wprowadzenie dodatkowych funkcji usługowych oraz turystycznych, a także wzmocnienie identyfikacji mieszkańców z miastem poprzez stworzenie „Punktów historii mieszkańca”, w którym będzie zlokalizowany opis historii mieszkańców związanych z miastem			
Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Miasto Darłowo	Degradacja obszaru i brak przystawania terenu do oczekiwanych przez mieszkańców funkcji. Natężenie problemów technicznych.	Rewitalizacja w sferze fizycznej jak i gospodarczej zdegradowanego obszaru. przywrócenia jego funkcji rekreacyjnych. Stworzenie dodatkowych atrakcji ważnych dla obszaru służącego do odpoczynku i integracji mieszkańców	Przebudowa historycznego ciągu pieszego
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Powstańców Warszawskich, Morska, Rzemieśnicza, Krótka, Zamkowa, Podzamcze, Ojca Damiana Tynieckiego	1 800 000 zł	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 0,5	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
3.5. Przebudowa budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Ojca Damiana Tynieckiego w Darłowie			

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Darłowo	Funkcjonowanie budynku na terenie miasta będącego własnością gminy Darłowo który nie jest dostosowany do zwiększającego się zapotrzebowania użytkowników i mieszkańców	Nadanie nowych funkcji społecznych zaniedbanemu obiektowi użyteczności publicznej	Wykonanie dokumentacji projektowej - wycena prac projektowych Przebudowa budynku użyteczności publicznej
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Powstańców Warszawskich, Morska, Rzemieślnicza, Krótka, Zamkowa, Podzamcze, Ojca Damiana Tynieckiego	110 000 zł	Osoby korzystające z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury na cele kulturalno- edukacyjne lub sportowo-rekreacyjne - 12 000 Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury kulturalnej - 1	Dane własne Urzędu Gminy Darłowo
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	<p>3.6. Stworzenie oświetlenia wybranych miejsc w parku rekreacji przy ulicy Rzemieślniczej.</p> <p>3.7. Adaptacja obiektu „Apteki pod Lwem” wraz z dostosowaniem do funkcji usługowych.</p> <p>3.8. Wydanie przewodnika turystycznego po obszarze miasta, ze szczególnym uwzględnieniem podwórek tematycznych.</p> <p>3.9. Rekultywacja terenu po byłym miasteczku ruchu drogowego na cele związane z funkcją rekreacyjną</p> <p>3.10. Przebudowa ulicy Powstańców Warszawskich w Darłowie wraz z budową kanalizacji sanitarnej, deszczowej oraz oświetleniem ulicznym</p>			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Obszar Starego Miasta jako najbardziej reprezentatywne miejsce Królewskiego Miasta Darłowa został w części zmodernizowany i dostosowany do potrzeb turystów oraz mieszkańców. Jednakże w ramach prowadzonych prac nie poddano rewitalizacji podwórek znajdujących się przy budynkach wielorodzinnych. Obecnie w ramach jednego obszaru można wyróżnić obszar zmodernizowany i dostosowany do oczekiwań, jednakże w bezpośredniej bliskości tego obszaru istnieją miejsca zaniedbane, posiadające wysoki stopień degradacji, które powodują obniżenie walorów estetycznych i funkcjonalnych. Mieszkańcy nie mają możliwości skorzystania z podwórek, gdyż ich stan jest wysoce zdegradowany. Stworzenie podwórek tematycznych rozwiąże problem degradacji przestrzeni, a dodatkowo wpłynie na zwiększony potencjał obszaru wśród turystów. Nastąpi odnowa obszaru zielonego poprzez dodanie nowych elementów zagospodarowania terenu w postaci miejsc wypoczynkowych przy wykorzystaniu naturalnego potencjału, jaki daje ukształtowanie terenu oraz specyficzny charakter obszaru zlokalizowanego przy rzece, mając jednocześnie na względzie zalecenia konserwatorskie.</p> <p>Atrakcyjność obszaru zwiększy również odnowa infrastruktury ciągu pieszego poprzez nadanie obszarowi większego wymiaru historycznego, związanego z historią miasta. W obecnej chwili historia miasta nie jest szczególnie promowana w</p>			

	<p>obszarze rynku jako „serca” miejscowości. Turyści koncentrują swoją uwagę na obszarze i potencjale Morza Bałtyckiego, jednakże istnieje konieczność nadania funkcji historycznych wybranym obszarom.</p> <p>Należy podkreślić wagę rewitalizacji obszaru parku jako miejsca o wysokim potencjale turystycznym i społecznym. Obecnie obszar parku jest zdegradowany, istnieją pozostałości infrastruktury pełniące ważne funkcje w przeszłości (miasteczko ruchu drogowego), ale obecnie niewykorzystywane. Możliwość rekultywacji terenu doprowadzi do przywrócenia jego funkcji rekreacyjnych, a dodatkowym celem będzie stworzenie dodatkowych atrakcji ważnych dla obszaru służącego do odpoczynku. W ramach projektów rewitalizacyjnych zaplanowano operacje oddziałujące na budynki użyteczności publicznej w ramach których planuje się wykonanie prac remontowych. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne będzie komplementarne z projektami realizowanym przez Miasto w latach ubiegłych tj. projekt "Budowa deptaku w Darłówku Zachodnim - ul. Władysława IV", projekt Budowa promenady przy latarni morskiej w Darłówku Wschodnim", projekt "Budowa infrastruktury turystycznej parku na wyspie Łososiowej w Darłowie" oraz projekt "Przebudowa staromiejskiego rynku w Królewskim Mieście Darłowo". W ramach przedsięwzięcia zaplanowano szeroki udział podmiotów współpracujących przy realizacji przedsięwzięcia obejmujących zarówno organizacje społeczne, jak i podmioty publiczne współpracujące z Miastem Darłowo tj. Gmina wiejska Darłowo.</p>																																							
<p>Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="5">Wskaźniki rezultatu</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">nazwa</th> <th rowspan="2">Jednostka miary</th> <th colspan="2">wartość</th> <th rowspan="2">Źródło danych/sposób pomiaru</th> </tr> <tr> <th>początkowa 2017 rok</th> <th>końcowa 2023 rok</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Mieszkańcy obszaru rewitalizacji korzystający z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury drogowej</td> <td>osoby</td> <td>0</td> <td>1 500</td> <td>Sprawozdania końcowe beneficjentów</td> </tr> <tr> <td>Mieszkańcy obszaru rewitalizacji korzystający z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury na cele kulturalno- edukacyjne lub sportowo- rekreacyjne</td> <td>osoby</td> <td>0</td> <td>800</td> <td>Sprawozdania końcowe beneficjentów</td> </tr> <tr> <td>Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej</td> <td>%</td> <td>50</td> <td>70</td> <td>Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego w Darłowie</td> </tr> <tr> <th colspan="5">Wskaźniki produktu</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">nazwa</th> <th rowspan="2">Jednostka miary</th> <th colspan="2">wartość</th> <th rowspan="2">Źródło danych/sposób pomiaru</th> </tr> <tr> <th>początkowa 2017 rok</th> <th>końcowa 2023 rok</th> </tr> </tbody> </table>	Wskaźniki rezultatu					nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji korzystający z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury drogowej	osoby	0	1 500	Sprawozdania końcowe beneficjentów	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji korzystający z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury na cele kulturalno- edukacyjne lub sportowo- rekreacyjne	osoby	0	800	Sprawozdania końcowe beneficjentów	Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej	%	50	70	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego w Darłowie	Wskaźniki produktu					nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok
Wskaźniki rezultatu																																								
nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru																																				
		początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok																																					
Mieszkańcy obszaru rewitalizacji korzystający z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury drogowej	osoby	0	1 500	Sprawozdania końcowe beneficjentów																																				
Mieszkańcy obszaru rewitalizacji korzystający z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury na cele kulturalno- edukacyjne lub sportowo- rekreacyjne	osoby	0	800	Sprawozdania końcowe beneficjentów																																				
Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej	%	50	70	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego w Darłowie																																				
Wskaźniki produktu																																								
nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru																																				
		początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok																																					

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

	Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury kulturalnej	szt.	0	1	Dane sprawozdawcze Urzędu Gminy Darłowo / Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego w Darłowie
	Liczba operacji w zakresie infrastruktury drogowej	szt.	0	1	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego w Darłowie
	Liczba operacji mających na celu pobudzenie aktywności - propozycji ciekawych form aktywizacji	szt.	0	20	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego w Darłowie
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	2	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba utworzonych podwórek tematycznych	szt.	0	5	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego w Darłowie
Planowany okres realizacji	2018-2021				
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	9 820 000,00 zł				
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich — PO RYBY 2014-2020, Tworzenie, rozwój, wyposażenie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, przeznaczonej na użytek publiczny historycznie lub terytorialnie związanych z działalnością rybacką — PWT Program Interreg Południowy Bałtyk 2014-2020, 2.1 Wzmocnienie rozwoju zasobów dziedzictwa naturalnego i kulturowego Południowego Bałtyku celem tworzenia obszarów zrównoważonej turystyki — Budżet Miasta 				

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	4. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI MIEJSKIEJ NA CELE ZWIĄZANE Z AKTYWNOŚCIĄ SENIORÓW
Nazwa realizatora	Miasto Darłowo / podmiot prywatny
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	<ul style="list-style-type: none"> — Miejski Zarząd Budynków Komunalnych w Darłowie — Darłowskie Centrum Wolontariatu — Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów w Darłowie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

Miejsce realizacji przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	<p>Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Powstańców Warszawskich, Morska, Rzemieślnicza, Krótka, Zamkowa, Podzamcze, Ojca Damiana Tynieckiego</p> <p>Podobszar II skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego ul. Wyspiańskiego, Bogusława X</p>																										
Cel (cele) przedsięwzięcia	<p>Wzmocnienie identyfikacji mieszkańców obszaru rewitalizacji z miastem oraz ich integracja. Budowanie kapitału społecznego organizacji pozarządowych działających na obszarze rewitalizacji Starzenie się społeczeństwa to główny problem społeczny dla miasta Darłowo w najbliższych latach. Obecnie nie podejmowane są działania skierowane bezpośrednio na aktywizację grupy seniorów. W związku ze wzrastającą liczbą osób wymagających wsparcia, konieczne jest zintensyfikowanie działań na rzecz osób starszych, między innymi poprzez utworzenie miejsc zapewniających możliwość atrakcyjnego spędzania czasu przez osoby starsze. W tych miejscach seniorzy powinni mieć możliwość odpoczynku, ale również zabawy i aktywności sportowej. Celem przedsięwzięcia jest zapewnienie kompleksowej opieki oraz wsparcia dla osób starszych w Darłowie oraz podwyższenie standardu zasobów obiektów użyteczności publicznej.</p>																										
Cele programu rewitalizacji	<p><i>Cel 2. Zwiększenie dostępu mieszkańców do aktywności społecznej</i></p> <p><i>Cel 3. Odnowa funkcji przestrzeni zdegradowanych</i></p>																										
Główne projekty rewitalizacyjne	<p>4.1. Adaptacja pomieszczeń zlokalizowanych przy dworcu PKP na potrzeby utworzenia Centrum Seniorów poprzez remont i dostosowanie opuszczonej części dworca do funkcji ośrodka senioralnego, a także docieplenie budynku i przystosowanie dla potrzeb osób niepełnosprawnych</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Nazwa realizatora</th> <th>Opis problemu</th> <th>Cel projektu</th> <th>Zadania</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Miasto Darłowo</td> <td>Brak pomieszczeń dla prowadzenia aktywności osób starszych.</td> <td>Realizacja działań skierowanych bezpośrednio na aktywizację grupy seniorów</td> <td>Adaptacja pomieszczeń zlokalizowanych przy dworcu PKP na potrzeby utworzenia Centrum Seniorów</td> </tr> <tr> <th>Miejsce realizacji</th> <th>Szacunkowa wartość</th> <th>Produkty i rezultaty</th> <th>Sposób pomiaru</th> </tr> <tr> <td>Podobszar II skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego, ul. Wyspiańskiego, Bogusława X</td> <td>550 000 zł</td> <td>Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej - 1000</td> <td>Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie</td> </tr> </tbody> </table> <p>4.2. Wyposażenie budynku w sprzęt rehabilitacyjny oraz umożliwiający aktywności kulturalną, prowadzenie warsztatów rękodzieła</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Nazwa realizatora</th> <th>Opis problemu</th> <th>Cel projektu</th> <th>Zadania</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Miasto Darłowo</td> <td>Brak niezbędnego wyposażenia obiektu w sprzęt pozwalający na integrację społeczną</td> <td>Aktywizacja społeczna osób starszych mieszkańców obszaru rewitalizacji</td> <td>Zakup sprzętu do aktywności społecznej i kulturalnej Zakup materiałów do warsztatów rękodzieła</td> </tr> </tbody> </table>			Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania	Miasto Darłowo	Brak pomieszczeń dla prowadzenia aktywności osób starszych.	Realizacja działań skierowanych bezpośrednio na aktywizację grupy seniorów	Adaptacja pomieszczeń zlokalizowanych przy dworcu PKP na potrzeby utworzenia Centrum Seniorów	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru	Podobszar II skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego, ul. Wyspiańskiego, Bogusława X	550 000 zł	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej - 1000	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania	Miasto Darłowo	Brak niezbędnego wyposażenia obiektu w sprzęt pozwalający na integrację społeczną	Aktywizacja społeczna osób starszych mieszkańców obszaru rewitalizacji	Zakup sprzętu do aktywności społecznej i kulturalnej Zakup materiałów do warsztatów rękodzieła
Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania																								
Miasto Darłowo	Brak pomieszczeń dla prowadzenia aktywności osób starszych.	Realizacja działań skierowanych bezpośrednio na aktywizację grupy seniorów	Adaptacja pomieszczeń zlokalizowanych przy dworcu PKP na potrzeby utworzenia Centrum Seniorów																								
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru																								
Podobszar II skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego, ul. Wyspiańskiego, Bogusława X	550 000 zł	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej - 1000	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie																								
Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania																								
Miasto Darłowo	Brak niezbędnego wyposażenia obiektu w sprzęt pozwalający na integrację społeczną	Aktywizacja społeczna osób starszych mieszkańców obszaru rewitalizacji	Zakup sprzętu do aktywności społecznej i kulturalnej Zakup materiałów do warsztatów rękodzieła																								

	seniorów		
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar II skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego, ul. Wyspiańskiego, Bogusława X	400 000 zł	Programy szkoleniowo-edukacyjne dla dorosłych i młodzieży - 20	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
4.3. Budowa siłowni zewnętrznej dostosowanej do potrzeb osób starszych wraz z miejscami rekreacji zewnętrznej, w których prowadzona byłaby muzykoterapia oraz zajęcia plastyczne			
Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Miasto Darłowo	Niezagospodarowana przestrzeń publiczna niedostosowana do potrzeb ludności obszaru rewitalizacji w wieku poprodukcyjnym	Zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców obszarów rewitalizacji. Aktywizacja społeczna mieszkańców	Budowa siłowni zewnętrznej Przygotowanie terenu po inwestycję
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar II skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego, ul. Wyspiańskiego, Bogusława X	80 000 zł	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej - 1000 Liczba nowych obiektów infrastruktury społeczno-rekreacyjnej - 1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
4.4. Utworzenie spółdzielni socjalnej przy istniejącym Centrum Wolontariatu, która odpowiadałaby za działania aktywizujące realizowane dla osób starszych			
Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Miasto Darłowo	Brak wystarczającego zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne. Większa liczba osób w wielu poprodukcyjnym	Utworzenie spółdzielni socjalnej	Realizacja programów szkoleniowych dla osób wykluczonych Działania animatora zawodowego
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru

<p>Podobszar II skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego, ul. Wyspiańskiego, Bogusława X</p>	<p>50 000 zł</p>	<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - 5 Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem - 1 Liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących na obszarze rewitalizacji, zajmujących się zagadnieniami z zakresu polityki społecznej w wyniku realizacji projektu -1</p>	<p>Dane własne OPS</p>
--	------------------	--	------------------------

4.5. Zagospodarowanie zieleni poprzez dokonanie nasadzeń oraz konstrukcję skwerów zieleni, na których organizowane byłyby targi kwiatowe jako forma aktywizacji seniorów

Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
<p>Miasto Darłowo</p>	<p>Niewystarczające zagospodarowanie terenu na cele społeczne</p>	<p>Zagospodarowanie zieleni terenu publicznego</p>	<p>Dokonanie nasadzeń Konstrukcja skwerów zieleni</p>
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
<p>Podobszar II skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego, ul. Wyspiańskiego, Bogusława X</p>	<p>100 000 zł</p>	<p>Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,2 ha Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji - 100%</p>	<p>Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie</p>

4.6. Modernizacja i adaptacja obiektu aktywizacji społecznej przy ulicy Morskiej 61 w celu zachowania dziedzictwa kulturowego oraz poszerzenia zakresu oferowanych usług o funkcje związane z rehabilitacją, rekreacją, ze szczególnym uwzględnieniem ludzi starszych i niepełnosprawnych zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez remont, przebudowę, rozbudowę i budowę prowadzącą do osiągnięcia ww. celów z uwzględnieniem eliminacji barier architektonicznych

Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
<p>Podmiot prywatny</p>	<p>Degradacja nieruchomości i brak możliwości jej odtworzenia, modernizacji i</p>	<p>Rewitalizacja fizyczna obiektu stanowiącego dziedzictwo kulturowe</p>	<p>Integracja społeczna mieszkańców. Modernizacja i adaptacja nieruchomości.</p>

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

	adaptacji z własnych środków finansowych w celu nadania jej między innymi funkcji społecznych	miasta i nadanie nowych funkcji społecznych nieruchomości. Integracja społeczna mieszkańców	
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Powstańców Warszawskich, Morska, Rzemieśnicza, Krótka, Zamkowa, Podzamcze, Ojca Damiana Tynieckiego	3 000 000 zł	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 1,78 ha Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji - 100%	Sprawozdanie końcowe beneficjenta
4.7. Wyposażenie obiektu przy ulicy Morskiej 61 w infrastrukturę rehabilitacyjną, rekreacyjną, audiowizualną umożliwiającą prowadzenie warsztatów i szkoleń, zajęć oświatowych, odpowiedniego zagospodarowania przestrzeni zielonej wraz z infrastrukturą podnoszącą atrakcyjność i bezpieczeństwo oferowanych usług			
Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Podmiot prywatny	Brak wystarczającego zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne. Występowanie niepożądanych zachowań, które obecnie mają miejsce, czyli dewastacja terenu,	Wyposażenie obiektu na cele włączenia społecznego	Zakup wyposażenia w infrastrukturę rehabilitacyjną, rekreacyjną, audiowizualną
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji I. składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Powstańców Warszawskich, Morska, Rzemieśnicza, Krótka, Zamkowa, Podzamcze, Ojca Damiana Tynieckiego	300 000 zł	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej -1000	Sprawozdanie końcowe beneficjenta
Pozostałe projekty	4.8. Utworzenie pomieszczenia pełniącego funkcję gabinetu dla lekarzy specjalistów oraz zapewnienie cyklicznych		

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

rewitalizacyjne	dyżurów lekarzy specjalistów, szczególnie w obszarze diabetologii oraz kardiologii.				
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zapewnienia osobom starszych większego dostępu do atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, dostosowanych do ich potrzeb, a także mających wpływ na zwiększenie jakości życia. Osoby starsze powinny być zachęcane do aktywności, a brak takiego procesu sprawia, iż zamykają się w domach, popadając w depresję. Ponadto działania mające na celu zwiększenie aktywności seniorów, przyczynią się również do aktywizacji osób wykluczonych, pozostających bez pracy, gdyż utworzona zostanie spółdzielnia socjalna mająca za zadanie sprawowanie opieki nad seniorami. Należy podkreślić, iż niniejsza tematyka pracy jest bardzo ważna, ponieważ ze względu na wzrastający odsetek seniorów, zapotrzebowanie na osoby opiekujące się nimi będzie cały czas wzrastało. Realizacji całego przedsięwzięcia doprowadzi do zmniejszenia skali osób wykluczonych w Darłowie, poprzez ich aktywizację zawodową, a także zmniejszenia wykluczenia osób starszych poprzez stworzenie im warunków do angażowania. Docelowo projekt wpłynie na wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej.				
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki rezultatu				
	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej	osoby	0	1 000	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego w Darłowie / OPS
	Liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących na obszarze rewitalizacji, zajmujących się zagadnieniami z zakresu polityki społecznej w wyniku realizacji projektu	szt.	0	1	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego w Darłowie
	Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	osoby	0	5	Dane sprawozdawcze MOPS
	Wskaźniki produktu				
nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	
		początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok		
Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji	%	0	100%	sprawozdawcze Urzędu Miejskiego w Darłowie/ Sprawozdanie beneficjenta	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

	Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	szt.	0	1	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	0,2	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba nowych obiektów infrastruktury społeczno-rekreacyjnej	szt	0	5	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego w Darłowie
Planowany okres realizacji	2018-2023				
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	4 980 000,00 zł				
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie wzmocnienia kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych — PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej — RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich — Program SENIOR + MPPSiR — Środki prywatne — Budżet Miasta 				

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	5. BULWAR ZACHODZĄCEGO SŁOŃCA
Nazwa realizatora	Darłówko Development Sp. z o.o./ Miasto Darłowo (partnerstwo)
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	<ul style="list-style-type: none"> — POC Partners Polska Sp. z o.o. www.marina-royale.pl — DarLOT Darłowska Lokalna Organizacja Turystyczna – Centrum Obsługi Turystycznej — Darłowo Sail – Baltic Marina — Leonardia – Park Edukacji i Rozrywki — JetLife — Festiwal Teatrów Ulicznych
Miejsce realizacji przedsięwzięcia na obszarze	Podobszar III na który składa się przybrzeżny obszar Darłówka ul. Dorszowa, Chińska, Zachodnia

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

rewitalizacji				
Cel (cele) przedsięwzięcia	Zmniejszone zagrożenie wykluczeniem społecznym ludności zamieszkującej obszary zdegradowane i peryferyjne przestrzeni zlokalizowanej przy brzegu Morza Bałtyckiego, która zlokalizowana jest w pobliżu portu, jednakże ze względu na swoje walory przestrzenno-funkcjonalne stanowi przestrzeń zaniedbaną, która nie przyciąga turystów i nie stanowi wartości dodanej dla całego obszaru turystycznego Darłowa. Zagospodarowanie przestrzeni oraz realizacja aktywnych form integracji mieszkańców i turystów to główny cel realizowanego przedsięwzięcia. Aktywizacja obszaru wpłynie pozytywnie na zidentyfikowane problemy społeczne związane z problemem osób pozostających bez pracy w tym obszarze. Napływ turystów spowoduje dla niektórych z mieszkańców możliwość podjęcia pracy dorywczej w rozwijających się firmach usługowych z obszaru rewitalizacji. Długofalowo podniesienie konkurencyjności i rozwoju przedsiębiorstw funkcjonujących w obrębie obszaru rewitalizacji.			
Cele programu rewitalizacji	<p><i>Cel 1. Odnowa przestrzeni publicznej w celu zwiększenia aktywizacji obszaru rewitalizacji</i></p> <p><i>Cel 3. Odnowa funkcji przestrzeni zdegradowanych</i></p>			
Główne projekty rewitalizacyjne	5.1. Zaadaptowanie zaniedbanych przestrzeni zlokalizowanych przy porcie oraz deptaku na cele społeczne oraz gospodarcze wraz z prowadzeniem działań aktywizacyjnych dla mieszkańców.			
	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Darłówko Development Sp. z o.o./ Miasto Darłowo (partnerstwo)	Występowanie zaniedbanego obiektu użyteczności publicznej	Adaptacja zdegradowanej przestrzeni na cele społecznie i gospodarcze	Wyrównanie terenu i prace porządkowe Utworzenie deptaku przy porcie Prowadzenie działań aktywizujących dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar III, na który składa się przybrzeżny obszar Darłówka ul. Dorszowa, Chińska, Zachodnia, działki stanowiące własność prywatną 1/109 i działki miejskie nr 1/46 i 1/93	450 000,00 zł	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją-0,05 ha Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji – 100%	Sprawozdanie końcowe Wnioskodawcy
	5.2. Wyznaczenie ciągów spacerowych wraz z aranżacją elementów małej architektury (ławki, stoły, stoliki szachowe, edukacyjne pola do gier) na cele prowadzonej działalności rekreacyjnej			
	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania

Darłówko Development Sp. z o.o./ Miasto Darłowo (partnerstwo)	Brak infrastruktury towarzyszącej rozwojowi obszaru zdegradowanego na bazie której możliwe będzie włączenie się społeczności lokalnej w działania rewitalizacyjne	Adaptacja zdegradowanej przestrzeni na cele społecznie i gospodarcze	Wyznaczenie ciągów pieszo-rowerowych Instalacja obiektów małej infrastruktury rekreacyjnej
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar III, na który składa się przybrzeżny obszar Darłówka ul. Dorszowa, Chińska, Zachodnia, działki stanowiące własność prywatną 1/109, 1/110 i działki miejskie nr 1/46 i 1/93	200 000,00 zł	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,3 ha Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji – 100%	Sprawozdanie końcowe Wnioskodawcy

5.3. Organizacja cyklicznych wydarzeń społecznych, mających na celu promocję tradycji oraz historii Darłowa wśród turystów oraz mieszkańców

Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Darłówko Development Sp. z o.o./ Miasto Darłowo (partnerstwo)	Brak wystarczającego zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne. Występowanie niepożądanych zachowań, które obecnie mają miejsce, czyli dewastacja terenu, zaśmiecanie oraz spożywanie alkoholu na otwartej przestrzeni	Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz budowa tożsamości lokalnej	Organizacja cyklicznych wydarzeń społecznych
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar III, na który składa się przybrzeżny obszar Darłówka ul. Dorszowa, Chińska, Zachodnia, działki stanowiące własność prywatną 1/109, 1/110 i	120 000,00 zł	Poprawa warunków życia osób zagrożonych wykluczeniem (Odsetek osób pozytywnie oceniających warunki życia na obszarze rewitalizacji) - 70% (osób pozytywnie	Sprawozdanie końcowe Wnioskodawcy

	działki miejskie nr 1/46 i 1/93		oceniających jakość życia na obszarze) Liczba programów zrealizowanych w określonych grupach społecznych - 5	
	5.4. Uporządkowanie rejonu linii brzegowej wraz z przystosowaniem jej do potrzeb społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania degradacji przestrzennej obszaru oraz przywróceniem funkcji społecznych i uwzględnieniem poprawy dostępności dla osób niepełnosprawnych			
	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Darłówko Development Sp. z o.o./ Miasto Darłowo (partnerstwo)	Zdewastowany terenu przylegający do linii brzegowej z ograniczonym dostępem dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Występowanie niepożądanych zachowań, które obecnie mają miejsce, czyli dewastacja terenu, zaśmiecanie oraz spożywanie alkoholu na otwartej przestrzeni	Adaptacja zdegradowanej przestrzeni na cele społecznie i gospodarcze	Zagospodarowanie rejonu linii brzegowej wraz z budową konstrukcji pozwalającej na jej użytkowanie.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru	

	<p>Podobszar III, na który składa się przybrzeżny obszar Darłówka ul. Dorszowa, Chińska, Zachodnia; działki stanowiące własność prywatną 1/109, 1/110</p>	<p>5 000 000,00 zł</p>	<p>Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,25 ha Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji – 100% Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - 1 szt.</p>	<p>Sprawozdanie końcowe Wnioskodawcy</p>
<p>5.5. Wykorzystanie potencjału portu poprzez stworzenie np. interaktywnej makiety statku, który stałby się atrakcją turystyczną mającą na celu prowadzenie działań animacyjnych</p>				
	<p>Darłówko Development Sp. z o.o./ Miasto Darłowo (partnerstwo)</p>	<p>Brak infrastruktury placu zabaw powodująca ograniczone zainteresowanie obszarem zdegradowanym przez mieszkańców i turystów. Występowanie niepożądanych zachowań, które obecnie mają miejsce, czyli dewastacja terenu, zaśmiecanie oraz spożywanie alkoholu na otwartej przestrzeni</p>	<p>Zapewnienie ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury rekreacyjnej Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji</p>	<p>Instalacja placu zabaw dla dzieci nawiązującego tematyką do tradycji i kultury rybackiej</p>
	<p>Miejsce realizacji</p>	<p>Szacunkowa wartość</p>	<p>Produkty i rezultaty</p>	<p>Sposób pomiaru</p>
	<p>Podobszar III, na który składa się przybrzeżny obszar Darłówka ul. Dorszowa, Chińska, Zachodnia; działki</p>	<p>100 000 zł</p>	<p>Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji – 100%</p>	<p>Sprawozdanie końcowe Wnioskodawcy</p>

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

	stanowiące własność prywatną 1/109, 1/110				
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	<p>5.6. Dokonanie nasadzeń roślin oraz uporządkowanie terenu wraz z nadaniem mu funkcji turystycznych i kulturowych, poprzez stworzenie stałej wystawy podkreślającej tradycje morskie miasta oraz odnoszącej się do jego królewskości</p> <p>5.7. Stworzenie stacji rowerów miejskich wraz z miejscem warsztatowym przeznaczonym do samodzielnej naprawy rowerów</p>				
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Zdegradowanie przestrzeni występującej w okolicach portu oraz nadbrzeża, w którym koncentruje się największy ruch turystyczny to największy problem obszaru oraz obniżenie jego potencjału turystycznego. Ze względu na konieczność przywrócenia obszaru zdegradowanego, konieczne będzie podjęcie działań mających na celu zaadaptowanie przestrzeni oraz stworzenie nowych funkcji rekreacyjnych na tym obszarze. Ponadto zakłada się organizację cyklicznych wydarzeń, które będą koncentrowały się na promocji tradycji oraz historii Darłowa. Zwiększy to atrakcyjność społeczną terenu oraz obniży skalę niepożądanych zachowań, które obecnie mają miejsce, czyli dewastacja terenu, zaśmiecanie oraz spożywanie alkoholu na otwartej przestrzeni. Projekt będzie komplementarny do realizowanych w ostatnich latach projektów finansowanych ze środków publicznych w obszarze kultury tj. projekt „Instrumenty dęte dla Darłowskiej orkiestry Dętej” zostały dofinansowane z programu Rozwoju Infrastruktury i Kultury realizowanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a projekty polegające na modernizacji kina ze środków Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej Program Operacyjny Rozwój Kin.</p>				
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki rezultatu				
	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Poprawa warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji zagrożonych wykluczeniem (Odsetek osób pozytywnie oceniających warunki życia na obszarze rewitalizacji)	%	50	70	Sprawozdania końcowe Wnioskodawcy
	Wskaźniki produktu				
nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	
		początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok		
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	0	1	Sprawozdania końcowe Wnioskodawcy	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

	Liczba programów zrealizowanych w określonych grupach społecznych	szt.	0	5	Sprawozdania końcowe Wnioskodawcy
	Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji	%	0	100%	Sprawozdania końcowe Wnioskodawcy
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	0,6	Sprawozdania końcowe Wnioskodawcy
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	szt.	0	1	Sprawozdania końcowe Wnioskodawcy
Planowany okres realizacji	2018-2023				
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	6 070 000,00 zł				
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich — Środki prywatne 				

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	6. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PRZY BUDYNKACH SOCJALNYCH POPRZEC NADANIE JEJ NOWYCH FUNKCJI ORAZ WYKORZYSTANIE POTENCJAŁÓW
Nazwa realizatora	Miasto Darłowo
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	<ul style="list-style-type: none"> — Miejski Zarząd Budynków Komunalnych Darłowo — Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie — Darłowskie Centrum Wolontariatu — Stowarzyszenie Kultura Sztuka Region — Rady-Zarządy Osiedli — Darłowska Lokalna Grupa Rybacka
Miejsce realizacji przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Podobszar IV zlokalizowany na terenie ulicy Portowej ul. Portowa

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

Cel (cele) przedsięwzięcia	Wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej. Adaptacja przestrzeni wraz z zapewnieniem mieszkańcom możliwości rekreacji i działaniami mającymi na celu przywrócenie osób do aktywności zawodowej. Kontynuacja projektów miękkich finansowanych ze środków EFS Program Operacyjny Kapitał Ludzki - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie w latach 2008-2014 realizował projekt pod nazwą „Szansa na rozwój” o całkowitej wartości 1,2 mln zł.			
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 3. Odnowa funkcji przestrzeni zdegradowanych</i>			
Główne projekty rewitalizacyjne	6.1. Zagospodarowanie przestrzeni wokół budynków socjalnych przy ulicy Portowej wraz z utworzeniem miejsca aktywizacji, w którym mieszkańcy mogliby spotykać się z animatorem zawodowym			
	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Miasto Darłowo	Wielopłaszczyznowy charakter wykluczenia społecznego oraz na potrzebę wsparcia otoczenia osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym zwiększająca ich zatrudnienie	Zagospodarowanie przestrzeni wokół budynków socjalnych
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar IV zlokalizowany na terenie ulicy Portowej ul. Portowa	150 000,00 zł	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej - 1000	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
	6.2. Wprowadzenie cyklicznych spotkań z animatorem zawodowym należącym do spółdzielni socjalnej prowadzonej przez Centrum Wolontariatu, który na swoim przykładzie będzie wspierał mieszkańców w podjęciu aktywności zawodowej			
	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Miasto Darłowo	Potrzeba organizacji zajęć animacji zawodowej dla mieszkańców zagrożonych wykluczeniem	Zaangażowanie mieszkańców obszarów w działania kulturalne na rzecz miejscowości.	Wsparcie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym w ramach usług centrum wolontariatu
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar IV zlokalizowany na terenie ulicy Portowej ul. Portowa	50 000 zł	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu -20 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie

		społecznym objętych wsparciem w programie - 50	
6.3. Modernizacja ciągu pieszo-rowerowego wraz z nadaniem mu funkcji rekreacyjnej, tak aby zachęcić mieszkańców budynków socjalnych do uczestnictwa w życiu społecznym			
Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Miasto Darłowo	Pozostawania bez zatrudnienia przez osoby wykluczone	Wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej	Modernizacja ciągu pieszo-rowerowego
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar IV zlokalizowany na terenie ulicy Portowej ul. Portowa	500 000,00 zł	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej - 5000 Długość ciągów pieszo-rowerowych - 2	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
6.4. Prowadzenie działań odnowy przestrzeni publicznej poprzez warsztaty graffiti jako formę aktywności wykluczonych społecznie osób młodych			
Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Miasto Darłowo	Natężenie problemów społecznych w postaci występowania wykroczeń przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	Pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy	Szkolenia i warsztaty graffiti stanowiące formę aktywności wykluczonych społecznie osób młodych
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar IV zlokalizowany na terenie ulicy Portowej ul. Portowa	45 000,00 zł	Liczba spotkań, warsztatów, akcji, programów integrujących różnorodność pod względem wieku i doświadczenia środowiska społeczności lokalnej - 50	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
6.5. Adaptacja pomieszczeń na stworzenie siłowni prowadzonej przez spółdzielnię socjalną, która byłaby nieodpłatna dla osób wykluczonych społecznie, chcących brać udział w treningach aktywizacyjnych			

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Miasto Darłowo	Funkcjonujący budynek użyteczności publicznej niedostosowany do oczekiwanej przez mieszkańców funkcji społecznej	Wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej Inicjowanie współpracy między mieszkańcami terenów rewitalizowanych, a władzami lokalnymi oraz pozostałymi uczestnikami procesu rewitalizacji	Przebudowa budynku Remont pomieszczeń
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar IV zlokalizowany na terenie ulicy Portowej ul. Portowa	170 000,00 zł	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych - 1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	6.6. Stworzenie placu zabaw wyposażonego w elementy małej infrastruktury umożliwiające spędzanie wspólnego czasu rodzica z dzieckiem.			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Obszar ulicy Portowej i Chopina jest miejscem, w którym koncentrują się problemy społeczne, ze względu na występowanie na tym obszarze mieszkań socjalnych. Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne tego obszaru nie wpływają na możliwość prowadzenia działań aktywizacyjnych w kontekście przywrócenia mieszkańcom do aktywności zawodowej. Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych w jednym miejscu to bardzo duży problem obszaru, który wynika z nieodpowiedniego zaplanowania i umiejscowienia budynków socjalnych, a dokładnie ich koncentracji na jednym obszarze. Zidentyfikowanym problemem obszaru rewitalizacji jest wielopłaszczyznowy charakter wykluczenia społecznego oraz zidentyfikowana w ramach badań potrzeba wsparcia otoczenia osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym. W ramach prowadzonych procesów przywrócenia osób wykluczonych do społeczeństwa, zaleca się tworzenie mieszkań socjalnych, które są rozproszone na terenie miasta, tak aby osoby wymagające wsparcia integrowały się ze społeczeństwem. Ze względu na posiadanie obszaru szczególnej koncentracji problemów, konieczne jest podjęcie działań aktywizacyjnych, które będą mogły wpłynąć na zmniejszenie problemu pozostawania bez zatrudnienia przez osoby wykluczone. Ponadto niezbędne będzie przeprowadzenie działań skoncentrowanych na odnowie terenu zdegradowanego, gdyż spędzanie czasu na obszarze zdegradowanym prowadzi również do braku aktywności społecznej w przewyciężeniu trudności życiowych. Posiadanie aktywnych możliwości spędzania czasu ułatwia aktywizację społeczną, która dodatkowo będzie wspierania przez zajęcia animacyjne. Projekt przyczyni się do ograniczenia negatywnych zjawisk w sferze społecznej i przestrzennej w zakresie braku funkcjonalnych przestrzeni publicznych wykorzystywanych na cele budowania tożsamości obywatelskiej, mierzonej przez wskaźnik: liczba ogólnodostępnych miejsc przeznaczonych do możliwości prezentacji aktualnych pomysłów i projektów związanych z życiem społeczno-gospodarczym obszaru, liczba spotkań o charakterze identyfikującym i wzmacniającym potencjał osobistych wartości i uzdolnień społeczności lokalnej. Planowanym efektem działań rewitalizacyjnych będzie inicjowanie współpracy między mieszkańcami terenów rewitalizowanych, a władzami lokalnymi oraz pozostałymi uczestnikami procesu rewitalizacji.</p>			
Prognozowane produkty i				

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki rezultatu				
	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	osoby	0	1	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej	osoby	0	400	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Dodatkowa powierzchnia biologicznie czynna uzyskana w wyniku realizacji projektów	ha	0	10	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	0	20	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Wskaźniki produktu				
	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Liczba spotkań, warsztatów, akcji, programów integrujących różnorodne pod względem wieku i doświadczenia środowiska społeczności lokalnej	szt.	0	50	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba miejsc centrów aktywności społecznej	szt.	0	2	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	osoby	0	50	Sprawozdania końcowe beneficjentów

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

	Długość ciągów pieszo-rowerowych	km	0	2	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Planowany okres realizacji	2018-2023				
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	960 000,00 zł				
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych na obszarach rewitalizowanych — RPO WZ 2014-2020, działanie 7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych) — PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej — Budżet Miasta 				

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	7. MIEJSCA KULTURY DARŁOWA WAŻNYMI OBIEKTAMI SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO MIESZKAŃCÓW
Nazwa realizatora	Miasto Darłowo
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	<ul style="list-style-type: none"> — Darłowski Ośrodek Kultury — Stowarzyszenie Kultura Sztuka Region — Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Ich Rodzin i Przyjaciół — Miejska Biblioteka Publiczna w Darłowie im. Agnieszki Osieckiej — Rada - Zarząd Osiedla Zachód — Zespół Szkół Morskich w Darłowie — Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego
Miejsce realizacji przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Podobszar I składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Marii Curie Skłodowskiej
Cel (cele) przedsięwzięcia	Zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym ludności zamieszkującej obszary zdegradowane. Uatrakcyjnienie oferty kulturalnej wraz z zapewnieniem dostępu do najnowszych rozwiązań multimedialnych w kontekście aktywności społecznej mieszkańców to główny cel przedsięwzięcia. Odpowiada na oczekiwania mieszkańców w zakresie zmieniających się form dostępu do kultury oraz sposobów spędzania wolnego czasu. Wzmocnienie, a także przekształcenie i rozwój funkcji, jakie w życiu społeczności lokalnych pełnią biblioteki publiczne.
Cele programu rewitalizacji	<p><i>Cel 2. Zwiększenie dostępu mieszkańców do aktywności społecznej</i></p> <p><i>Cel 3. Odnowa funkcji przestrzeni zdegradowanych</i></p>

Główne projekty rewitalizacyjne	7.1. Przebudowa domu kultury wraz z adaptacją budynku w celu zwiększenia jakości realizowanych przedsięwzięć kulturalnych			
	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Miasto Darłowo	Niewyposażone sale w domu kultury oraz niemożność realizacji atrakcyjnych zajęć społecznych to główne mankamenty oferty, którą te dwa obiekty użyteczności publicznej mogą zapewnić	Zwiększenie poziomu aktywności społecznej i kulturalnej	Przebudowa zdegradowanego budynku
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar I składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Marii Curie Skłodowskiej	120 000 zł	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społecznej, rekreacyjnej lub kulturalnej - 5000 Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach -1	Dane własne urzędu Miejskiego w Darłowie
	7.2. Przebudowa sali tanecznej poprzez zakup sprzętu niezbędnego do ćwiczeń, wyposażenie ścian w odpowiednie lustra oraz drabinki			
	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Miasto Darłowo	Niewyposażone sale w domu kultury oraz niemożność realizacji atrakcyjnych zajęć społecznych to główne mankamenty oferty, którą te dwa obiekty użyteczności publicznej mogą zapewnić.	Zwiększenie poziomu aktywności społecznej i kulturalnej	Zakup sprzętu niezbędnego do ćwiczeń Wyposażenie ścian w odpowiednie lustra oraz drabinki
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar I składający się z obszaru Rynku oraz osiedli	100 000 zł	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej	Dane własne urzędu Miejskiego w Darłowie

	mieszkalnych ul. Marii Curie Skłodowskiej		infrastruktury społecznej, rekreacyjnej lub kulturalnej - 5000 Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach -1	
7.3. Przebudowa sali do zajęć teatralnych poprzez stworzenie sceny, zakup strojów scenicznych, rekwizytów				
	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Miasto Darłowo	Niewyposażone sale w domu kultury oraz niemożność realizacji atrakcyjnych zajęć społecznych to główne mankamenty oferty, którą te dwa obiekty użyteczności publicznej mogą zapewnić.	Zwiększenie poziomu aktywności społecznej i kulturalnej	Stworzenie sceny, zakup strojów scenicznych, rekwizytów
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar I składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Marii Curie Skłodowskiej	100 000 zł	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społecznej, rekreacyjnej lub kulturalnej - 5000 Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach -1	Dane własne urzędu Miejskiego w Darłowie
7.4. Przebudowa sali baletowej poprzez wymianę posadzki, zakup luster i sprzętu niezbędnego do ćwiczeń				
	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Miasto Darłowo	Niewyposażone sale w domu kultury oraz niemożność realizacji atrakcyjnych zajęć społecznych to główne mankamenty oferty, którą te dwa obiekty użyteczności publicznej mogą zapewnić.	Zwiększenie poziomu aktywności społecznej i kulturalnej	Wymiana posadzki Zakup i montaż luster Zakup i montaż sprzętu niezbędnego do ćwiczeń

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar I składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Marii Curie Skłodowskiej	100 000 zł	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społecznej, rekreacyjnej lub kulturalnej - 5000 Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach -1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
7.5. Przebudowa sali muzycznej poprzez jej odpowiednie wygłuszenie oraz wyposażenie w odpowiedni sprzęt muzyczny dostosowany do potrzeb realizowanych zajęć oraz prowadzenia nagrań utworów muzycznych			
Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Miasto Darłowo	Niewyposażone sale w domu kultury oraz niemożność realizacji atrakcyjnych zajęć społecznych to główne mankamenty oferty, którą te dwa obiekty użyteczności publicznej mogą zapewnić.	Zwiększenie poziomu aktywności społecznej i kulturalnej	Prace modernizacyjne Wygłoszenie pomieszczenia Zakup sprzętu muzycznego
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar I składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Marii Curie Skłodowskiej	65 000 zł	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społecznej, rekreacyjnej lub kulturalnej - 5000	Dane własne urzędu Miejskiego w Darłowie
7.6. Przebudowa pomieszczeń biblioteki poprzez utworzenie biblioteki multimedialnej wraz z utworzeniem Sali relaksu, w której osoby zainteresowane multimediami będą mogły z nich skorzystać			
Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Miasto Darłowo	Niewyposażone sale w domu kultury oraz niemożność realizacji atrakcyjnych zajęć społecznych to główne mankamenty oferty, którą te	Zwiększenie poziomu aktywności społecznej i kulturalnej	Przebudowa pomieszczeń biblioteki

	dwa obiekty użyteczności publicznej mogą zapewnić.		
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar I składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Marii Curie Skłodowskiej	120 000 zł	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społecznej, rekreacyjnej lub kulturalnej - 5000 Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach -1	Dane własne urzędu Miejskiego w Darłowie

7.7. Przebudowa biblioteki do potrzeb osób niepełnosprawnych

Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Miasto Darłowo	Biblioteka nie jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, co utrudnia im możliwość skorzystania z ich zasobów	Dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych	Modernizacja budynku biblioteki
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar I składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Marii Curie Skłodowskiej	30 000,00 zł	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społecznej, rekreacyjnej lub kulturalnej - 5000 Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach -1	Dane własne urzędu Miejskiego w Darłowie

7.8. Zagospodarowanie terenu parku miejskiego Wyspa Łososiowa poprzez dokonanie nowych tematycznych nasadzeń roślin i stworzenie odmiennych ogrodów wraz z utworzeniem miejsc rekreacji wyposażonych w małą architekturę

Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Miasto Darłowo	Natężenie problemów społecznych na terenie parku miejskiego w postaci występowania wykroczeń	Rewitalizację w sferze fizycznej poprzez nadanie nowych funkcji obszarowi Zmniejszenie zagrożenia	Utworzeniem miejsc rekreacji wyposażonych a małą architekturę

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

		przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	wykluczeniem społecznym ludności zamieszkującej obszary zdegradowane	
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar I składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Marii Curie Skłodowskiej	3 900 000,00 zł	Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach - 2 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 10 ha	Dane własne urzędu Miejskiego w Darłowie
7.9 Budowa nowej biblioteki w Darłowie				
	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Miasto Darłowo	Brak obiektu spełniającego standardy i oczekiwania czytelników mieszkańców obszaru rewitalizacji	Wzmocnienie, a także przekształcenie i rozwój funkcji, jakie w życiu społeczności lokalnych pełni biblioteki publiczne	Budowa nowego obiektu biblioteki miejskiej
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar I składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych ul. Marii Curie Skłodowskiej	2 000 000,00 zł	Liczba nowych obiektów infrastruktury kulturalnej - 1 Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społecznej, rekreacyjnej lub kulturalnej - 5000	Dane własne urzędu Miejskiego w Darłowie
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	7.10. Remont pomieszczeń biblioteki wraz z dostosowaniem wystroju wnętrza do tematyki związanej z książkami, literaturą i beletrystyką. 7.11. Uporządkowanie przestrzeni parku zlokalizowanego przy szkole morskiej wraz z utworzeniem ścieżek edukacyjnych opartych o aspekty historyczne związane z rozwojem szkoły 7.12. Stworzenie symboliki miejsca związanego z królewską historią Darłowa, a opartą na kilkunastu rzeźbach, które równocześnie będą stanowiły atrakcję turystyczną			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W mieście zapewniony jest mieszkańcom dostęp do domu kultury oraz biblioteki, jednakże obiekty nie są nowoczesnie wyposażone, przez co ich potencjał w świadczeniu usług społecznych nie może zostać wykorzystany. Niewyposażone sale w domu kultury oraz niemożność realizacji atrakcyjnych zajęć społecznych to główne mankamenty oferty, którą te dwa obiekty użyteczności publicznej mogą zapewnić. Ponadto biblioteka nie jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, co utrudnia im możliwość skorzystania z ich zasobów. Zwiększenie atrakcyjności wyposażenia domu			

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

	kultury oraz możliwość zapewnienia dostępu do nowych form odbioru kultury przez bibliotekę to główne zadania, które rozwiążą problemy wynikające z nieodpowiedniego dostępu mieszkańców do funkcji społecznych obiektów użyteczności publicznej. Ponadto przewiduje się zwiększenie potencjału społecznego modernizowanych obiektów poprzez zagospodarowanie parku miejskiego wraz z adaptacją przestrzeni zielonej i stworzeniem symboliki miejsca związanego z królewską historią Darłowa. Niniejsze prace spowodują zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców obszarów rewitalizacji.				
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki rezultatu				
	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społecznej, rekreacyjnej lub kulturalnej	osoby	0	700	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	szt.	0	2	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego
	Wskaźniki produktu				
	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	10	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego
	Liczba zorganizowanych akcji społecznych i imprez kulturalnych	szt.	0	20	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Liczba nowych obiektów infrastruktury kulturalnej	szt.	0	1	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego	
Planowany okres realizacji	2018-2022				
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	9 630 000,00 zł				

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich — PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego — Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne — Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 2 „Infrastruktura Bibliotek 2016–2020” — Budżet Miasta
----------------------------------	--

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	8. PRZYWRÓCENIE HISTORYCZNYCH FUNKCJI OBSZARU TARGOWEGO ORAZ ŚRÓDMIEJSKIEGO			
Nazwa realizatora	Miasto Darłowo			
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	<ul style="list-style-type: none"> — Spółdzielnia Mieszkaniowa BAŁTYK w Darłowie — Zarząd Osiedla Zachód — Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Darłowskiej — Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego — Darłowska Lokalna Organizacja Turystyczna – Centrum Obsługi Turystycznej — Stowarzyszenie Kultura Sztuka Region — Darłowski Ośrodek Kultury — Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów w Darłowie 			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Podobszar II skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego ul. Żeromskiego, Wyspiańskiego			
Cel (cele) przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest wykorzystanie potencjału obszaru historycznego związanego z tradycjami targowymi i odnowienie funkcji handlowej na obszarze zdegradowanym. Wzrost poczucia odpowiedzialności za przestrzeń i identyfikacji z miejscem zamieszkania. Ważne byłoby również zwiększenie potencjału turystycznego miejsca, między innymi poprzez przystosowanie obszaru do potrzeb turystów i nadanie atrakcyjnej formy historycznej. Zwiększona zostanie również jakość życia mieszkańców, gdyż obszar będzie wykorzystywany społecznie poprzez rewitalizację przestrzeni w bliskim obszarze osiedla mieszkalnego. Projekt przyczyni się do redukcji negatywnych zjawisk społecznych związanych z brakiem infrastruktury dostosowanej do potrzeb różnorodnych wiekowo grup mieszkańców, infrastruktury, która spełnia najwyższe standardy obiektów przeznaczonych na cele społeczne.			
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 3. Odnowa funkcji przestrzeni zdegradowanych</i>			
Główne projekty rewitalizacyjne	8.1. Odnowa obszaru historycznego targowiska poprzez stworzenie nawiązujących do historii punktów sprzedaży produktów, wykonanych z drewna i nawiązujących do symboliki miasta			
	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Miasto Darłowo	Konieczność odnowy terenu	Rewitalizacja w sferze	Inwestycje w obiekty budowlane

		zgodnie z funkcjami, do których jest przeznaczony i potencjałem targowym, który posiada. Brak całorocznego i ogólnodostępnego obiektu	fizycznej i aktywizacja mieszkańców w sferze gospodarczej	przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów Zakup nowych urządzeń , materiałów i usług, służących realizacji operacji;
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar II skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego ul. Żeromskiego, Wyspiańskiego	400 000 zł	Liczba projektów wzmacniających dostęp do wysokiej jakości usług publicznych oraz niezbędnej infrastruktury - 1 Liczba obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów - 30	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
8.2. Stworzenie „Targowiska nad rzeką”, w którym prowadzona byłaby sprzedaż lokalnych produktów, zwiększając atrakcyjność miejsca dla turystów				
	Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Miasto Darłowo	Konieczność odnowy terenu zgodnie z funkcjami, do których jest przeznaczony i potencjałem targowym, który posiada. Brak całorocznego i ogólnodostępnego obiektu	Rewitalizacja w sferze fizycznej i aktywizacja mieszkańców w sferze gospodarczej	Inwestycje w targowiska przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów Zakup nowych urządzeń , materiałów i usług, służących realizacji operacji
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar II skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego ul. Żeromskiego, Wyspiańskiego	150 000 zł	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej - 70% (procent mieszkańców deklarujących poprawę jakości życia) Liczba projektów wzmacniających dostęp do wysokiej jakości usług publicznych oraz	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie

		niezbędnej infrastruktury - 1	
8.3. Udostępnienie punktów sprzedaży mieszkańcom prowadzącym lokalną uprawę warzyw			
Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Miasto Darłowo	Konieczność odnowy terenu zgodnie z funkcjami, do których jest przeznaczony i potencjałem targowym, który posiada. Brak całorocznego i ogólnodostępnego obiektu	Rewitalizacja w sferze fizycznej i aktywizacja mieszkańców w sferze gospodarczej	Spotkania z mieszkańcami oraz narzędzia komunikacji ze społecznością lokalną w przedmiocie funkcjonowania nowej przestrzeni publicznej
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar II skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego ul. Żeromskiego, Wyspiańskiego	25 000 zł	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej - 70% (procent mieszkańców deklarujących poprawę jakości życia) Liczba projektów wzmacniających dostęp do wysokiej jakości usług publicznych oraz niezbędnej infrastruktury - 1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
8.4. Odnowa przestrzeni podwórza otoczonego obiektem dawnego szpitala oraz Kościoła Św. Jerzego wraz z adaptacją obszaru na cele aktywności społecznej związanej z aktywizacją seniorów zamieszkujących obszar			
Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Miasto Darłowo	Występowanie negatywnych zjawisk społecznych związanych z brakiem infrastruktury dostosowanej do potrzeb różnorodnych wiekowo grup mieszkańców	Wzrost poczucia odpowiedzialności za przestrzeń i identyfikacji z miejscem zamieszkania. Wzrost estetyki obszaru i wzrost wartości otaczających terenów a w efekcie zachęta do inwestowania w danym rejonie (korzystne otoczenie dla biznesu)	Odnowienie nawierzchni Nowe nasadzenia Inwestycje w małą architekturę rekreacyjną Stworzenie mechanizmów współpracy z organizacją pozarządową działającą na rzecz Polski emerytów rencistów i inwalidów w Darłowie
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

	<p>Podobszar II skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego ul. Żeromskiego, Wyspiańskiego</p>	<p>300 000 zł</p>	<p>Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej - 70% (procent mieszkańców deklarujących poprawę jakości życia) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 5 ha</p>	<p>Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie</p>																
<p>8.5. Odnowa przestrzeni zielonych wokół osiedla zlokalizowanego przy ulicy Wyspiańskiego wraz z adaptacją przestrzeni na cele związane z wydarzeniami promującymi aktywność sportową oraz zdrowe żywienie</p>																				
<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="566 534 891 566">Nazwa realizatora</th> <th data-bbox="902 534 1227 566">Opis problemu</th> <th data-bbox="1238 534 1568 566">Cel projektu</th> <th data-bbox="1579 534 2007 566">Zadania</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="566 569 891 691">Miasto Darłowo</td> <td data-bbox="902 569 1227 691">Zdegradowany obszar nieatrakcyjny dla mieszkańców oraz turystów</td> <td data-bbox="1238 569 1568 691">Odnowa przestrzeni zielonych wokół osiedla</td> <td data-bbox="1579 569 2007 691">Odnowienie nawierzchni Nowe nasadzenia Inwestycje w małą architekturę rekreacyjną</td> </tr> <tr> <th data-bbox="566 694 891 726">Miejsce realizacji</th> <th data-bbox="902 694 1227 726">Szacunkowa wartość</th> <th data-bbox="1238 694 1568 726">Produkty i rezultaty</th> <th data-bbox="1579 694 2007 726">Sposób pomiaru</th> </tr> <tr> <td data-bbox="566 729 891 1002">Podobszar II skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego ul. Żeromskiego, Wyspiańskiego</td> <td data-bbox="902 729 1227 1002">120 000 zł</td> <td data-bbox="1238 729 1568 1002">Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej - 5000 Liczba ośrodków miejskich, w których realizowane są projekty dotyczące zieleni miejskiej - 1</td> <td data-bbox="1579 729 2007 1002">Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie</td> </tr> </tbody> </table>					Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania	Miasto Darłowo	Zdegradowany obszar nieatrakcyjny dla mieszkańców oraz turystów	Odnowa przestrzeni zielonych wokół osiedla	Odnowienie nawierzchni Nowe nasadzenia Inwestycje w małą architekturę rekreacyjną	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru	Podobszar II skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego ul. Żeromskiego, Wyspiańskiego	120 000 zł	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej - 5000 Liczba ośrodków miejskich, w których realizowane są projekty dotyczące zieleni miejskiej - 1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
Nazwa realizatora	Opis problemu	Cel projektu	Zadania																	
Miasto Darłowo	Zdegradowany obszar nieatrakcyjny dla mieszkańców oraz turystów	Odnowa przestrzeni zielonych wokół osiedla	Odnowienie nawierzchni Nowe nasadzenia Inwestycje w małą architekturę rekreacyjną																	
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru																	
Podobszar II skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego ul. Żeromskiego, Wyspiańskiego	120 000 zł	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej - 5000 Liczba ośrodków miejskich, w których realizowane są projekty dotyczące zieleni miejskiej - 1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie																	
<p>Pozostałe projekty rewitalizacyjne</p>	<p>8.6. Utworzenie siłowni zewnętrznych (m.in. rowery, stepper, drabinka) na terenie osiedla, które jest częścią rewitalizowanego obszaru. 8.7. Utworzenie placów zabaw, mających na celu zwiększenie aktywności młodzieży która obecnie nie mają możliwości aktywnego spędzania czasu 8.8. Organizacja festiwalu zdrowego żywienia wraz z degustacją produktów 8.9. Utworzenie letnich ogródków gastronomicznych 8.10. Organizowanie cyklicznych jarmarków 8.11. Organizacja wydarzeń kulturalnych mających na celu promocję zdrowego żywienia w nawiązaniu do festiwalu odbywających się na targowisku</p>																			
<p>Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu</p>	<p>Obszar rewitalizowany jest zdegradowany i nieatrakcyjny dla mieszkańców oraz turystów jako miejsce dokonywania zakupów. W związku z tym istnieje konieczność jego odnowy zgodnie z funkcjami, do których jest przeznaczony i potencjałem targowym, który posiada. Ponadto w niniejszym obszarze znajduje się jedno z najbardziej zdegradowanych</p>																			

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

	<p>podwórek, które wymaga rewitalizacji opartej na łączeniu potencjałów, gdyż może zwiększać zainteresowanie turystów obszarem targowiska, na którym będą odbywały się przedsięwzięcia animacyjne. Ważnym obszarem uzupełniającym zaplanowane przedsięwzięcia jest teren osiedla, które w obecnej chwili nie realizuje podstawowych funkcji społecznych jakie wymagane są od tkanki miejskiej, czyli możliwości aktywnego spędzania czasu w bezpośredniej okolicy zamieszkania oraz zaspokajania funkcji społecznych. Możliwość odnowy trzech wskazanych obszarów umożliwi przywrócenie wymaganych funkcji przestrzennych na wskazanym terenie i zwiększy potencjał animacyjny w zakresie głównej tematyki jaką jest zdrowe odżywianie oraz aktywność sportowa. Przeciwdziałanie dezintegracji mieszkańców z miejscem, w którym żyją, przeciwdziałanie rozbiciu rodzin, aktywizacja młodzieży i seniorów. Stworzenie lepszej perspektywy życia i podniesie jakości życia społecznego.</p>																																																					
<p>Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="5" data-bbox="568 472 2000 501">Wskaźniki rezultatu</th> </tr> <tr> <th data-bbox="568 505 1088 603" rowspan="2">nazwa</th> <th data-bbox="1095 505 1240 603" rowspan="2">Jednostka miary</th> <th colspan="2" data-bbox="1247 505 1749 531">wartość</th> <th data-bbox="1756 505 1993 603" rowspan="2">Źródło danych/sposób pomiaru</th> </tr> <tr> <th data-bbox="1247 536 1509 603">początkowa 2017 rok</th> <th data-bbox="1516 536 1749 603">końcowa 2023 rok</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="568 608 1088 746">Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej</td> <td data-bbox="1095 608 1240 746">osoby</td> <td data-bbox="1247 608 1509 746">0</td> <td data-bbox="1516 608 1749 746">300</td> <td data-bbox="1756 608 1993 746">Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie</td> </tr> <tr> <td data-bbox="568 751 1088 890">Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej</td> <td data-bbox="1095 751 1240 890">%</td> <td data-bbox="1247 751 1509 890">50</td> <td data-bbox="1516 751 1749 890">70</td> <td data-bbox="1756 751 1993 890">Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie / badanie ewaluacyjne</td> </tr> <tr> <td data-bbox="568 895 1088 1034">Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją</td> <td data-bbox="1095 895 1240 1034">ha</td> <td data-bbox="1247 895 1509 1034">0</td> <td data-bbox="1516 895 1749 1034">5</td> <td data-bbox="1756 895 1993 1034">Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie</td> </tr> <tr> <th colspan="5" data-bbox="568 1038 2000 1064">Wskaźniki produktu</th> </tr> <tr> <th data-bbox="568 1069 1088 1160" rowspan="2">nazwa</th> <th data-bbox="1095 1069 1240 1160" rowspan="2">Jednostka miary</th> <th colspan="2" data-bbox="1247 1069 1749 1094">wartość</th> <th data-bbox="1756 1069 1993 1160" rowspan="2">Źródło danych/sposób pomiaru</th> </tr> <tr> <th data-bbox="1247 1099 1509 1160">początkowa 2017 rok</th> <th data-bbox="1516 1099 1749 1160">końcowa 2023 rok</th> </tr> <tr> <td data-bbox="568 1165 1088 1303">Liczba inwestycji wzmacniających potencjał techniczny i funkcjonalny obecnie funkcjonujących przestrzeni kulturalno-rekreacyjno- wypoczynkowych</td> <td data-bbox="1095 1165 1240 1303">szt.</td> <td data-bbox="1247 1165 1509 1303">0</td> <td data-bbox="1516 1165 1749 1303">10</td> <td data-bbox="1756 1165 1993 1303">Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie</td> </tr> <tr> <td data-bbox="568 1308 1088 1393">Liczba projektów wzmacniających dostęp do wysokiej jakości usług publicznych oraz niezbędnej infrastruktury</td> <td data-bbox="1095 1308 1240 1393">szt.</td> <td data-bbox="1247 1308 1509 1393">0</td> <td data-bbox="1516 1308 1749 1393">3</td> <td data-bbox="1756 1308 1993 1393">Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie</td> </tr> </tbody> </table>					Wskaźniki rezultatu					nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej	osoby	0	300	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie	Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej	%	50	70	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie / badanie ewaluacyjne	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	5	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie	Wskaźniki produktu					nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	Liczba inwestycji wzmacniających potencjał techniczny i funkcjonalny obecnie funkcjonujących przestrzeni kulturalno-rekreacyjno- wypoczynkowych	szt.	0	10	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie	Liczba projektów wzmacniających dostęp do wysokiej jakości usług publicznych oraz niezbędnej infrastruktury	szt.	0	3	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
Wskaźniki rezultatu																																																						
nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru																																																		
		początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok																																																			
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej	osoby	0	300	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie																																																		
Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej	%	50	70	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie / badanie ewaluacyjne																																																		
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	5	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie																																																		
Wskaźniki produktu																																																						
nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru																																																		
		początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok																																																			
Liczba inwestycji wzmacniających potencjał techniczny i funkcjonalny obecnie funkcjonujących przestrzeni kulturalno-rekreacyjno- wypoczynkowych	szt.	0	10	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie																																																		
Liczba projektów wzmacniających dostęp do wysokiej jakości usług publicznych oraz niezbędnej infrastruktury	szt.	0	3	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie																																																		

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

	Liczba spotkań, warsztatów, akcji, programów integrujących różnorodne pod względem wieku i doświadczenia środowiska społeczności lokalnej.	ha	0	20	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
	Liczba ośrodków miejskich, w których realizowane są projekty dotyczące zieleni miejskiej	szt.	0	1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
	Liczba obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów	szt	0	30	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
	Liczba zorganizowanych akcji społecznych i imprez kulturalnych	szt.	0	5	Dane własne Urzędu Miejskiego w Darłowie
Planowany okres realizacji	2018-2023				
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	1 350 000,00 zł				
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — PROW 2014-2020, Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów — PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie wzmocnienia kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych — PO RYBY 2014-2020, Tworzenie, rozwój, wyposażenie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, przeznaczonej na użytek publiczny historycznie lub terytorialnie związanych z działalnością rybacką — PO RYBY 2014-2020, Promowanie, zachowanie lub upowszechnianie rybackiego dziedzictwa kulturowego 				

Rozdział VIII. Mechanizmy integrowania działań służących realizacji celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Niniejszy rozdział opisuje mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji.

W Programie zintegrowano różne działania służące realizacji celów rewitalizacji, w związku z czym zachowana została komplementarność dokumentu w aspektach odnoszących się do zaplanowanych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych. Kompleksowe rozwiązanie problemów jest nadrzędnym celem realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, występujących na obszarze zdegradowanym. Poniżej zaprezentowano mechanizmy zachowania komplementarności działań (projektów i przedsięwzięć) na poziomie programu w ujęciu **przestrzennym, problemowym, instytucjonalno-proceduralnym, źródeł finansowania, międzyokresowym**

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU PRZESTRZENNYM

Wszystkie podstawowe projekty rewitalizacyjne skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Są odpowiedzią na główne problemy dla tego terenu. Dzięki ich realizacji pozytywne skutki widoczne będą na wszystkich obszarach zdegradowanych, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli mieszkańcy obszaru, całej gminy, jak i regionu. Ich realizacja będzie zapobiegać przenoszeniu się różnych problemów na dalsze obszary gminy. Kluczem do definiowania działań i projektów było to, aby się **wzajemnie dopełniały i aby ich rozkład przestrzenny nie pomijał żadnego podobszaru** rewitalizacji co mogłoby powodować pogłębianie się sytuacji kryzysowej w określonej jednostce urbanistycznej.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU PROBLEMOWYM

Analiza problemów występujących na obszarze rewitalizacji oraz terenie całego Miasta pozwoliła na wskazanie przedsięwzięć, które w największym stopniu sprawią, iż problemy zostaną zmarginalizowane. Ponadto pod uwagę zostały wzięte rozwiązania sygnalizowane przez mieszkańców w trakcie spotkań oraz warsztatów rewitalizacyjnych. Planowane przedsięwzięcia zostały stworzone po dokładnym zapoznaniu się z danymi pozyskanymi w trakcie wykonywania diagnozy oraz na podstawie działań partycypacyjnych, które były realizowane w trakcie przygotowywania Programu. Wynikają one również z potencjału rozwoju obszaru rewitalizacji, a także odpowiadają na potrzeby sygnalizowane w obszarach społecznym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym oraz środowiskowym. Wdrażane przedsięwzięcia oddziałują w znacznym stopniu na eliminację negatywnych zjawisk, które zostały określone w diagnozie potrzeb i potencjału rozwoju obszaru rewitalizacji. Wynika to z dokładnego przeanalizowania komplementarności wyników diagnozy, na którą odpowiada realizacja konkretnych przedsięwzięć oraz poszczególnych działań. Ponadto przeprowadzono analizę wskaźników i prognozowanych rezultatów. Zadania przewidziane do realizacji w ramach procesu rewitalizacji realizują różne cele Programu. Opis przyporządkowania przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych do poszczególnych celów rewitalizacji znajduje się w *Rozdziale V. Cele rewitalizacji oraz*

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.

Uczestnicy procesu partycypacyjnego wskazywali poszczególne działania, które powinny stanowić części składowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także obrazowały oddziaływanie konkretnych działań na zdiagnozowane problemy. Najważniejsze projekty będą wpływały na rozwiązywanie problemów w obszarze społecznym oraz rozwój gospodarczy. Będzie to możliwe poprzez rozwój infrastruktury oraz organizowanie nowych wydarzeń kulturalnych, które doprowadzą do wzrostu atrakcyjności obszaru rewitalizacji oraz terenów przyległych.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne doprowadzą do większego wykorzystania potencjałów obszaru, które bazują na aspektach gospodarczych i środowiskowych. Zdegradowane budynki oraz tereny będą pełniły nowe funkcje, bardziej potrzebne pod względem przyszłego rozwoju Miasta. Nadanie miejscom publicznym nowych funkcji doprowadzi do zwiększenia uczestnictwa mieszkańców w realizowanych działaniach, których atrakcyjność wzrośnie.

W poniższej tabeli zaprezentowany został stopień kompatybilności pod względem problemowym poszczególnych działań względem siebie, który ukazuje stopień, w jakim łączna realizacja planowanych działań doprowadzi do marginalizacji problemów występujących na obszarze rewitalizacji zgodnie z poniższą legendą.

+2 - bardzo silne powiązanie

+1 - silne powiązanie

0 - neutralne powiązanie

Jak widać w poniższej tabeli przedsięwzięcia rewitalizacyjne bardzo silnie i silnie są ze sobą powiązane. Nie zidentyfikowano przedsięwzięć neutralnie powiązanych i oddziałujących na siebie.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	1. Park Eryka miejscem atrakcyjnym turystycznie oraz ważnym punktem integracji społecznej	2. Rejon Osiedla Bema jako miejsce niewykorzystanej aktywności społecznej	3. Rewitalizacja Rynku jako miejsca o wysokim potencjale turystycznym i mieszkalnym	4. Zagospodarowanie przestrzeni miejskiej na cele związane z aktywnością seniorów	5. Bulwar zachodzącego słońca	6. Zagospodarowanie ulicy Portowej poprzez nadanie jej nowych funkcji oraz wykorzystanie potencjałów	7. Miejsca kultury Darłowa ważnymi obiektami spędzania czasu wolnego mieszkańców	8. Przywrócenie historycznych funkcji obszaru targowego oraz śródmiejskiego
1. Park Eryka miejscem atrakcyjnym turystycznie oraz ważnym punktem integracji społecznej								
2. Rejon Osiedla Bema jako miejsce niewykorzystanej aktywności społecznej								
3. Rewitalizacja Rynku jako miejsca o wysokim potencjale turystycznym i mieszkalnym								
4. Zagospodarowanie przestrzeni miejskiej na cele związane z aktywnością seniorów								
5. Bulwar zachodzącego słońca								
6. Zagospodarowanie ulicy Portowej poprzez nadanie jej nowych funkcji oraz wykorzystanie potencjałów								
7. Miejsca kultury Darłowa ważnymi obiektami spędzania czasu wolnego mieszkańców								
8. Przywrócenie historycznych funkcji obszaru targowego oraz śródmiejskiego								

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU INSTYTUCJONALNO-PROCEDURALNYM

Zintegrowanie działań w ujęciu instytucjonalno-proceduralnym zagwarantowane zostało poprzez oparcie na idei otwartego rządu (ang. *open government*). Model ten opiera się na idei zwiększenia zaangażowania obywateli w procesy rządzenia poprzez zapewnienie im dostępu do informacji i zasobów publicznych, a także stworzenie procedur umożliwiających uczestnictwo w procesie podejmowania decyzji aktualnie należących do domeny publiczno–prawnej. W celu zachowania komplementarności działań na poziomie Programu rewitalizacji zaplanowano działania przypisane do Zespołu ds. rewitalizacji oraz do Urzędu Miejskiego w Darłowie. Model ten obejmuje „tradycyjne” działania wzmacniające demokrację partycypacyjną (takie jak konsultacje społeczne, czy dostęp do informacji publicznej) i uzupełnia je o nowe typy działań (takie jak dostęp do danych publicznych oraz ich ponowne wykorzystywanie przez obywateli). W ramach realizacji tego wymogu Urząd Miejski udostępniac będzie dane monitoringowe i ewaluacyjne dotyczące procesu rewitalizacji na stronie internetowej urzędu. Każdy z beneficjentów projektów rewitalizacyjnych będzie również udostępniac publicznie informacje sprawozdawcze z realizacji projektu na własnej stronie internetowej. Dla zapewnienia skuteczności procesu dane będą prezentowane za pośrednictwem Zespołu ds. rewitalizacji, którego zadaniem będzie ocena stopnia możliwości zrozumienia dostępnych danych przez interesariuszy rewitalizacji i potrzeba ich przetworzenia (np. w formie grafów, broszur, diagramów). Docelowo serwis udostępniony na stronie internetowej Urzędu Miejskiego może służyć będzie jako kanał dwustronnej komunikacji na linii władza–obywatele (interesariusze rewitalizacji). Planuje się zawarcie szczegółowych porozumień regulujących zakres i częstotliwość zbieranych danych sprawozdawczych. Celem takiego podejścia jest udostępnienie danych i informacji dotyczących stopnia rozwiązania konkretnego problemu zidentyfikowanego na obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji dla interesariuszy rewitalizacji. Dostęp do danych ma pozwolić interesariuszom monitorować skuteczność zmian społeczno-gospodarczych. Współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur zostanie zapewnione na etapie programowania oraz na etapie wdrażania Programu (Schemat):

Rysunek 1 Mechanizmy integrujące na etapie programowania oraz wdrażania programu rewitalizacji

beneficjentów mogących
wspólnie aplikować o wsparcie
lub współpracować przy
wdrożeniu

edycję kodów pól.

innymi projektami z Programu

- Stałe monitorowanie przez Urząd Miejskiego w Darłowie warunków pozyskania dodatkowych środków wsparcia zewnętrznego (EFRR, EFS, FS, EFRROW, inne publiczne środki krajowe) w celu tworzenia warunków łącznia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Projekty, które zostały zapisane w Programie mają zapewnione finansowanie z różnych źródeł, które wzajemnie się uzupełniają i łączą. Głównym źródłem finansowania projektów wskazanych w Programie będzie Budżet Miasta oraz środki zewnętrzne.

Źródła finansowania projektów zostały wskazane w kartach projektów. Zakłada się, że priorytetowymi projektami są te, co do których istnieje wysokie prawdopodobieństwo pozyskania środków finansowych, występuje wysokie zainteresowanie realizacją projektów ze strony prywatnej (projekty w przedsięwzięciu 5. Bulwar zachodzącego słońca oraz projekty 4.7. Modernizacja i adaptacja obiektu przy ulicy Morskiej 61 w celu zachowania dziedzictwa kulturowego oraz poszerzenia zakresu oferowanych usług o funkcje związane z rehabilitacją, rekreacją, wypoczynkiem, turystyką integracyjną, ze szczególnym uwzględnieniem ludzi starszych i niepełnosprawnych zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez remont, przebudowę, rozbudowę i budowę prowadzącą do osiągnięcia ww. celów z uwzględnieniem eliminacji barier architektonicznych, 4.8. Wyposażenie obiektu przy ulicy Morskiej 61 w infrastrukturę rehabilitacyjną, rekreacyjną, audiowizualną umożliwiającą prowadzenie warsztatów i szkoleń, zajęć oświatowych, odpowiedniego zagospodarowania przestrzeni zielonej wraz z infrastrukturą podnoszącą atrakcyjność i bezpieczeństwo oferowanych usług, 4.9. Utworzenie pomieszczenia pełniącego funkcję gabinetu dla lekarzy specjalistów oraz zapewnienie cyklicznych dyżurów lekarzy specjalistów, szczególnie w obszarze diabetologii oraz kardiologii. O komplementarności finansowej świadczy również to, że możliwe jest wykorzystanie różnego rodzaju zasobów (w postaci zasobów rzeczowych oraz aktywności różnych podmiotów), dzięki temu, możliwe jest obniżenie skali niezbędnych nakładów finansowych.

Źródłem finansowania zewnętrznego będą środki działania 9.3 RPOWZ 2014-2020 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich (Oś priorytetowa IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA). Celem finansowanych z tego działania projektów będzie zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym ludności zamieszkującej obszary zdegradowane i peryferyjne. Rezultatem interwencji będzie włączenie społeczne marginalizowanych grup z obszarów zdegradowanych i peryferyjnych, jak również poprzez kompleksowe działania niwelowania wszystkich zjawisk związanych z problemami społecznymi dotyczącymi danych obszarów. Projekty te będą rozszerzeniem – uzupełnieniem działań o charakterze społecznym, realizowanych w ramach wsparcia EFS w osiach priorytetowych VI, VII i VIII. Komplementarnym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych będą środki w ramach działania 7.1. RPOWZ 2014-2020 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej,

zawodowej oraz 7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych).

Planuje się pozyskać wsparcie na projekty rewitalizacyjne dotyczące głównie wzrostu zdolności do zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zwiększenia dostępności wysokiej jakości usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wzmocnienie sektora ekonomii społecznej w regionie. Planuje się komplementarne wykorzystanie innych funduszy unijnych tj. PROW 2014-2020, LSR operacje rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej, PROW 2014-2020, LSR operacje rozwój przedsiębiorczości na obszarze wiejskim objętym LSR poprzez podejmowanie działalności gospodarczej. Podobnie planuje się wykorzystanie środków finansowych PO RYBY 2014-2020 dostępnych za pośrednictwem Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej.

Zidentyfikowano potencjalne środki wsparcia programu Narodowego Centrum Kultury Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne oraz Programu Wieloletniego KULTURA+ Priorytet Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek. Z uwagi na brak możliwości finansowania ze środków RPO przeznaczonych na rewitalizację nie będzie można jednak finansować operacji polegających na budowie nowych obiektów środki na ten cel powinny planuje się pozyskać w ramach programu SENIOR + MPPSiR. Program ten daje możliwość wprowadzenia nowej formy placówki – Klubu „Senior +”, a także dofinansowań na funkcjonowanie, jednorazowego wsparcia finansowego oraz standardów lokalowych. Zaplanowano również komplementarne wykorzystanie środków z PWT Programu Interreg Południowy Bałtyk 2014-2020.

Wykluczone zostało ryzyko podwójnego dofinansowania projektów rewitalizacyjnych. Przed złożeniem wniosku o wsparcie projekt rewitalizacyjny z wybranych środków zewnętrznych beneficjent obowiązany jest uzyskać opinię Urzędu Miejskiego w Darłowie, który weryfikuje czy zakres rzeczowy ocenianego projektu pokrywa nie pokrywa się z zakresem rzeczowym innych projektów. W Urzędzie Miejskim w Darłowie prowadzony będzie rejestr ryzyk wdrożenia Programu.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU MIĘDZYOKRESOWYM

O efektywnym połączeniu i skoordynowaniu zadań w ujęciu międzyokresowym stanowić będzie kontynuacja podjętych w poprzednim okresie działań, ale także istotna jest świadomość strategicznego wzmocnienia ich w kolejnych okresach. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne bazują na poprzednich doświadczeniach Miasta zdobytych podczas realizacji projektów inwestycyjnych Narzędziem służącym trwałemu zintegrowaniu działań w ujęciu międzyokresowym będzie również ewaluacja Programu. Miasto od kilku lat realizuje w oparciu o turystykę oraz zdiagnozowane (rozpoznane) potencjały endogeniczne (morze, plaża, port, środowisko, rzeki). W związku z tym realizacja zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych powiązana jest z projektami zrealizowanymi przez miasto w latach ubiegłych np.:

- Projekt. "Budowa deptaku w Darłówku Zachodnim - ul. Władysława IV";
- Projekt " Budowa promenady przy latarni morskiej w Darłówku Wschodnim";
- Projekt "Budowa infrastruktury turystycznej parku na wyspie Łososiowej w Darłowie";
- 4.Proj.pn."Przebudowa staromiejskiego rynku w Królewskim Mieście Darłowo;5.Proj.pn."Budowa przystani jachtowej na pomostach pływających w Basenie Rybackim w

Darłowie". Inwestycja ta realizowana była w ramach szerszego projektu pod nazwą „Zachodniopomorski Szlak Żeglarski – sieć portów turystycznych Pomorza Zachodniego”. Zamierzenie te, jak i cały projekt realizowany był w ramach PO Innowacyjna Gospodarka 2007 - 2013.

- Projekt pn. "Budowa całorocznych siłowni zewnętrznych wraz z elementami małej architektury na terenie Miasta Darłowo" ze środków PO RYBY 2007 - 2013, którego celem było wzmocnienie konkurencyjności i utrzymanie atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa.

Należy dodać, iż planowane projekty rewitalizacyjne powiązane będą również z uwagi na swoją specyfikę z projektami realizowanymi przez Samorząd Darłowa z partnerami zagranicznymi:

- projekt "South Coast Baltic: Establishing durable cross-border boating destination management on the basis of the MARRIAGE cooperation network" w ramach Programu Interreg South Baltic Programme 2014-2020. Projekt w części dotyczącej Miasta Darłowo polegał będzie na wprowadzeniu działań związanych z efektywnym zarządzaniem mariną jachtową w Porcie Morskim w Darłowie oraz usprawnieniem systemów jej eksploatacji
- Projekt "FISH MARKETS Small coastal fishery and its heritage as significant potential for tourism destination development" w ramach Programu Interreg South Baltic Programme 2014-2020

Planowane do realizacji projekty rewitalizacyjne będą stanowiły kontynuację projektów zaplanowanych do realizacji w okresie 2014-2020 przez Powiatowy Urząd Pracy w Sławnie, które skierowane będą do mieszkańców miasta. Finansowanie tych projektów zaplanowane jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 a także w ramach RPOWZ 2014-2020. W ramach PO WER Powiat Sławieński/Powiatowy Urząd Pracy w Sławnie realizował i będzie w dalszym ciągu realizował projekty współfinansowane z EFS POWER Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy Poddziałanie 1.1.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez zatrudnienia w powiecie sławieńskim (I)” 01.01.2015-31.03.2016 „Aktywizacja osób młodych pozostających bez zatrudnienia w powiecie sławieńskim (II)” 01.01.2016-31.12.2016”. Natomiast w ramach RPO WZ 2014-2020 Powiat Sławieński/Powiatowy Urząd Pracy w Sławnie realizował oraz będzie realizował projekty współfinansowane ze środków EFS w ramach RPOWZ 2014-2020, działanie 6.5 Kompleksowe wsparcie dla osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo i poszukujących pracy, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, obejmujące pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku powyżej 29 roku życia znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie sławieńskim (I)” 01.01.2015-31.03.2016 „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku powyżej 29 roku życia znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie sławieńskim (II)” 01.01.2016-31.12.2016. PUP planuje kontynuację wskazanych wcześniej projektów czym zapewniona zostanie komplementarność komplementarności działań w ujęciu międzyokresowym.

Projekty rewitalizacyjne zaplanowane do realizacji w ramach Programu będą komplementarne również z zbiorem projektów i działań tzw. „miękkich”, które były i są realizowane na obszarze Miasta Darłowo oraz Powiatu Sławieńskiego. W tym wypadku komplementarność polega na

wspieraniu rozwoju lokalnego rynku pracy ogólnie, oraz lokalnego rynku pracy opartego o turystykę. Działania komplementarne polegają przede wszystkim na:

- Wspieraniu rozwoju/zakładaniu jednoosobowych działalności gospodarczych przez osoby bezrobotne z terenu Miasta Darłowo;
- Projekty związane z promowaniem wzrostu zatrudnienia przez działające przedsiębiorstwa;
- Projekty edukacyjne skierowane do uczniów szkół (przede wszystkim Zespół Szkół Morskich w Darłowie), w tym z projektami realizowanymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Sławnie np.: zakończonym projektem „Młodzi z potencjałem”, który został zrealizowany w ramach POKL współfinansowanego ze środków EFS; zakończonym projektem "Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w powiecie sławieńskim" w ramach POKL współfinansowany z EFS; działaniami takich podmiotów jak np. przez Zespół Szkół Morskich w Darłowie, projektem pn.:PWP Zielona Energia w Szkołach. Nr: POKL.09.02.00-32-103/12.Cel projektu: Wzrost potencjału 16 techników z Woj. Zachodniopomorskiego poprzez wdrożenie programów rozwojowych zawierających rozwiązania edukacyjne wypracowane w oparciu o doświadczenie i wiedzę międzynarodowych liderów branży OZE i EE do 30. 06. 2015 r. ;Projektem: *Poland on the move* Staże zagraniczne dla uczniów i absolwentów szkół zawodowych oraz mobilność kadry kształcenia zawodowego. W ramach projektu realizowane są praktyki zawodowe dla uczniów hotelarstwa i logistyki; Projektem Szkolenia zawodowe szansą na udany start w przyszłość, 8.6 RPOWZ, realizacja 01.05.2017- 30.09.2018. W ramach projektu 100 uczniów ze szkoły zawodowej i z technikum podejmie praktyki u lok. Przedsiębiorców.

Podsumowując, należy wykazać powiązania zaplanowanych do realizacji projektów rewitalizacyjnych z projektami "miękkimi" dotyczącymi rozwoju kapitału społecznego, które były/są/będą finansowane z EFS, w szczególności w zakresie edukacji ogólnej i zawodowej oraz wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców, które realizowane były w poprzednim okresie programowania na 2007-2013 oraz będą kontynuowane w latach 2014-2020.

Rozdział IX. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje strukturę zarządzania realizacją programu rewitalizacji

Za wdrożenie Programu odpowiedzialny będzie Burmistrz Miasta. Burmistrz corocznie przedkładać będzie Radzie Miejskiej raport monitoringowy z wdrażania Programu.

Burmistrzowi Miasta podlegać będzie **Zespół ds. rewitalizacji, którego skład został określony zarządzeniem nr EI.0050.667A.2017 Burmistrza z dnia 2 stycznia 2017 r. Zadania zespołu powołanego do pracy na etapie programowania zostaną rozszerzone o zadania obejmujące swoim zakresem okres wdrożenia Programu.** W terminie trzech miesięcy od uchwalenia programu planuje się **dokonanie aktualizacji zakresu zadań Zespołu**, który został powołany został zarządzeniem nr EI.0050.667A.2017 Burmistrza z dnia 2 stycznia 2017 r. w sprawie powołania Zespołu ds. Rewitalizacji.

Zespół ds. rewitalizacji stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji z organami Miasta w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza. Planuje się spotkania Zespołu ds. rewitalizacji co najmniej raz na kwartał. Zadaniem Zespołu ds. rewitalizacji będzie również pomoc techniczna dla beneficjentów Programu przy aplikowaniu o środki zewnętrzne (doradztwo, szkolenia, seminaria, warsztaty). Zespół uczestniczyć będzie w pracach monitoringu i ewaluacji (ex ante, mid term, ex post) realizacji zadań objętych programem rewitalizacji.

W czasie realizacji Programu Zespół ds. Rewitalizacji, z inicjatywy własnej lub na wniosek podmiotu (komórki/jednostki) realizującego przedsięwzięcie będzie mógł przeprowadzić spotkanie – naradę w celu omówienia występującego – zgłoszonego problemu. Zespół ds. rewitalizacji uprawniony będzie do wyrażania opinii oraz podejmowania inicjatyw i rozwiązań odnoszących się do rewitalizacji Miasta.

Pracami Zespołu kierować będzie przedstawiciel Urzędu Miejskiego w Darłowie. Na etapie wdrażania Programu właściwie przewidziano włączenie interesariuszy w realizację projektów rewitalizacyjnych. Do udziału w posiedzeniach zespołu ds. rewitalizacji planuje się zapraszanie dodatkowych partnerów społecznych poza składem zespołu tj. Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej i Stowarzyszenia Środkowopomorska Grupa Działania działających na terenie Miasta Darłowo i dysponujących środkami pomocowymi na rozwój przedsiębiorczości mieszkańców i podniesienie jakości życia mieszkańców Darłowa. **Obsługę organizacyjną Zespołu ds. rewitalizacji zapewni Urząd Miejski w Darłowie. Referat Integracji Europejskiej i Inwestycji.**

Promocja dokumentu i efektów wdrożenia wśród beneficjentów projektów rewitalizacyjnych i interesariuszy rewitalizacji jest ważnym elementem realizacji Programu. Celem głównym działań promocyjnych i komunikacyjnych będzie zachęcenie interesariuszy do aktywnego udziału we wdrożeniu i realizacji Programu. Grupami docelowymi działań promocyjnych i komunikacyjnych będą społeczność lokalna, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy z terenu obszaru rewitalizacji oraz lokalne media. Celem dodatkowym będzie promocja zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych. Promocja dokumentu i efektów wdrożenia wśród beneficjentów projektów rewitalizacyjnych i interesariuszy rewitalizacji jest ważnym elementem realizacji Programu. Celem głównym działań promocyjnych będzie zachęcenie interesariuszy do aktywnego udziału we wdrożeniu i realizacji Programu.

Rozdział X. Ramy finansowe i czasowe realizacji Programu

Niniejszy rozdział opisuje indykatywne ramy finansowe i czasowe w odniesieniu do przedsięwzięć rewitalizacyjnych z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014-2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków UE.

Program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS, EFRROW oraz innych publicznych lub prywatnych). Finansowanie działań rewitalizacyjnych zakłada wykorzystanie środków własnych Miasta oraz środków zewnętrznych, w tym środków przewidzianych w ramach działania 9.3 RPO WZ 2014-2020. Projekty te będą komplementarne z projektami realizowanymi ze wsparcia EFS w ramach OP VI, VII i VIII. Wspierane będą wyłącznie projekty, które wynikają z zapisów LPR i wzajemnie się uzupełniają z projektami realizowanymi w ramach wsparcia EFS. Szczegółowe zestawienie zaplanowanych źródeł finansowania opisano w tabelach poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Rozdziale VII. *Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne.*

Dodatkowy opis mechanizmów zachowania komplementarności działań w ujęciu źródeł finansowania określony został w Rozdziale VIII. *Mechanizmy integrowania działań służących realizacji celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.* Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć zostały zaprezentowane w poniższej tabeli. **Łączny budżet Programu stanowi kwotę 34 112 000,00 mln zł.**

Rozdział XI. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Poniższy rozdział opisuje system monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu. Opisano tutaj metody oraz narzędzia badania i analizowania zmian zachodzących na obszarze zdegradowanym będące wynikiem procesu rewitalizacji oraz system oceny wpływu i skuteczności prowadzonych działań na zdiagnozowane problemy; ponadto określono instytucje/podmioty i ich zadania w systemie monitorowania; przewidziano możliwość wprowadzania w planie działań modyfikacji na podstawie rekomendacji wynikających z ewaluacji programu rewitalizacji.

System monitorowania i oceny programu rewitalizacji dotyczyć będzie kilku kluczowych płaszczyzn, w tym w szczególności:

- monitorowania podstawowych parametrów Programu na etapie przyjęcia programu oraz późniejszych jego aktualizacji (m.in. ludność, powierzchnia oraz przestrzenny obraz obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, lista projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapisanych w programie wraz z podaniem szacowanych kosztów oraz przewidywanych rezultatów, ramy finansowe Programu wraz z prognozowanym montażem finansowym),
- monitorowania stopnia realizacji celów określonych w Programie
- monitorowania skutków realizacji Programu, poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji – wskaźniki stanu kryzysowego (na poziomie całego Miasta oraz na poziomie niższym, tj. obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji), dokonywanego cyklicznie, co najmniej raz na dwa lata od momentu przyjęcia dokumentu do końca okresu obowiązywania, w odniesieniu do wartości analogicznych wskaźników (wyjściowych) obliczonych na etapie wyznaczania w/w obszarów (analiza efektywności podejmowanych działań rewitalizacyjnych),
- bieżącego monitorowania poziomu wdrażania Programu – aktualizowana na bieżąco lista przyjętych w programie przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających ze statusem: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”, w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, stworzonego montażu finansowego, a także ewentualnych rezultatów ich wdrożenia – efekty rzeczowe.

Monitorowanie efektów rzeczowych obejmować będzie wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania. Zakłada się **coroczną częstotliwość monitorowania wskaźników**. Takie rozwiązanie pozwoli na możliwość podejmowania odpowiednich działań wynikających ze zmiany uwarunkowań zewnętrznych lub wewnętrznych związanych z realizacją poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Najważniejsze zadania związane z monitoringiem zadań Programu przypisano sektorowi samorządowemu, do którego spływać będą dane sprawozdawcze. Jednostką wyznaczoną w tym zakresie w **Urzędzie Miejskim w Darłowie będzie Referacie Integracji Europejskiej i Inwestycji**. W tej komórce organizacyjnej Urzędu Miejskiego zatrudnione są osoby posiadające niezbędne kwalifikacje i doświadczenie w monitorowaniu wdrożenia dokumentów strategicznych.

Finalnie dane monitoringowe po przygotowaniu sprawozdań będą prezentowane **Zespołowi ds. rewitalizacji, Burmistrzowi Miasta i Radzie Miejskiej**. Jednostki, które zgłosiły działania do Programu zobowiązane są do kwartalnego informowania Urzędu Miejskiego o postępie prac objętych programem zgodnie z zaleceniami dotyczącymi monitorowania.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

Burmistrz Miasta jest zobowiązany do corocznego przedkładania Radzie Miejskiej raportu monitoringowego z wdrażania Programu. Oprócz raportu monitoringowego, Burmistrz Miasta przedkładać będzie Radzie Miejskiej prognozę, dotyczącą wdrażania Programu w kolejnym roku wraz z propozycją ewentualnych modyfikacji, która poddawana będzie analizie każdorazowo przy okazji zatwierdzania budżetu. **Raport monitorujący będzie przedstawiany również Zespołowi ds. rewitalizacji w celu zaopiniowania.** Zakres przedmiotowy raportów okresowych przedkładanych przez Burmistrza Miasta winien obejmować, co najmniej:

- Informację o postępach finansowych, źródłach finansowania zadań
- Informację o postępach rzeczowych, zgodność z przyjętym harmonogramem, odchyłeń od harmonogramu
- Sposoby komunikacji ze wspólnotą lokalną w zakresie wdrażania programu
- Przebieg wdrażania poszczególnych projektów

W systemie monitorowania dokonano wyboru poniższych wskaźników pozwalających monitorować efekt długofalowy całego Programu. Wskaźniki rezultatu odroczonego dotyczącego całego Programu należy odróżnić od wskaźników monitorujących produkty i rezultaty poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Wskaźniki oddziaływania mierzą zmiany zachodzące w wyniku wdrażania Programu i poszczególnych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych. **Poniżej określono wskaźniki oddziaływania osiągnięcia celów szczegółowych programu rewitalizacji.** Dobór wskaźników odpowiada uwarunkowaniom lokalnym i planowanym działaniom rewitalizacyjnym oraz obejmuje wskaźnik rekomendowane do stosowania przy sporządzaniu Lokalnych Programów Rewitalizacji przez Instytut Rozwoju Miast¹⁷.

Tabela 25 Wskaźniki monitorowania Programu– stan istniejący i planowany

Cel 1 – Odnowa przestrzeni publicznej w celu aktywizacji mieszkańców obszaru rewitalizacji				
Wskaźniki oddziaływania	Jednostka miary	Stan początkowy 2017 rok	Plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
Powierzchnia obszaru poddane procesowi rewitalizacji	ha	0	15	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego
Poprawa warunków do prowadzenia przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji (Odsetek przedsiębiorców i rolników oceniających warunki prowadzenia działalności gospodarczej i rolniczej na obszarze rewitalizacji)	%	60	70	Badanie ewaluacyjne
Miejsca pracy stworzone i utrzymane przez 2 lata od zakończenia rewitalizacji	szt	0	10	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego/ badanie ewaluacyjne
Liczba MSP powstałych na zrewitalizowanym obszarze w ciągu 2 lat po zakończeniu projektu	szt.	0	5	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego/ badanie ewaluacyjne

¹⁷ Zob. W. Jarczewski, J. Jeżak, System monitorowania rewitalizacji, Rozdział 8. Wskaźniki do monitorowania i oceny procesu rewitalizacji Instytut Rozwoju Miast, Tom 11, Kraków 2010

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

Liczba udzielonych świadczeń społecznych z tytułu bezrobocia na zrewitalizowanym obszarze	szt.	500	480	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego/ badanie ewaluacyjne
Nowe powierzchnie usługowe na zrewitalizowanym obszarze	%	x	4%	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego/ badanie ewaluacyjne

Cel 2- Zwiększenie dostępu mieszkańców do aktywności społecznej

Wskaźniki oddziaływania	Jednostka miary	Stan początkowy 2017 rok	Plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
Identyfikacja mieszkańców obszaru rewitalizacji z miastem oraz ich integracja (Odsetek osób deklarujących identyfikację z miastem)	%	50%	60%	Badanie ewaluacyjne
Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	%	13,9	11	Dane Miejskiego Ośrodka pomocy Społecznej w Darłowie/ Badanie ewaluacyjne
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji	szt.	507	457	Dane Miejskiego Ośrodka pomocy Społecznej w Darłowie
Liczba partnerów społeczno-gospodarczych uczestniczących w lokalnych inicjatywach na rzecz zatrudnienia	szt	0	5	Dane Miejskiego Ośrodka pomocy Społecznej w Darłowie/ Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego/ badanie ewaluacyjne

Cel 3 – Odnowa funkcji przestrzeni zdegradowanych

Wskaźniki oddziaływania	Jednostka miary	Stan początkowy 2017 rok	Plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
Poprawa warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji (Odsetek osób pozytywnie oceniających warunki życia na obszarze rewitalizacji)	%	40%	50%	Badanie ewaluacyjne
Wzrost liczby mieszkańców obszaru rewitalizowanego	osoby	4114	4314	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego/ badanie ewaluacyjne

Planuje się zbieranie danych dotyczących postępu w realizacji projektów rewitalizacyjnych. Przewiduje się, że formularz efektów monitorowania projektów będzie wypełniany z częstotliwością coroczną z aktualnością danych według stanu na koniec grudnia roku poprzedniego.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

Karta informacyjna projektu rewitalizacyjnego

/kartę należy wypełnić dla projektu, który realizuje działania rewitalizacyjne/

Poprzez pojęcie Rewitalizacja należy rozumieć definicję zawartą w Wytucznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r.

I. Projekt rewitalizacyjny w generatorze wniosków LSI 2014+ /UWAGA: należy zaznaczyć odpowiednie pole, w przypadku opisywania projektu na realizację którego nie będą wydatkowane środki EFRR/EFS/FS nie korzystamy z generatora wniosków LSI 2014+/

Czy dla projektu w polu <i>Typ projektu</i> wybrano <i>Projekt rewitalizacyjny</i> ?	Tak (projekt wynika z programu rewitalizacji gminy – należy przejść do punktu II)	
	Nie (należy przejść do podpunktu I.1.)	

I.1 Uzasadnienie realizacji projektu w kontekście Rewitalizacji /należy zaznaczyć odpowiednie pole oraz uzupełnić opis/

Projekt rewitalizacyjny	<u>oczekuje na uchwalenie programu rewitalizacji gminy</u>	
	- Przewidywany termin uchwalenia programu:	
	<u>oczekuje na wpisanie do programu rewitalizacji gminy</u>	
	- Przewidywany termin wpisania do programu:	
	<u>realizowany jest na obszarze zdegradowanym wskazanym w programie rewitalizacji gminy</u>	
	- W jaki sposób realizuje cele rewitalizacyjne gminy na danym obszarze	
	<u>jest powiązany z działaniami rewitalizacyjnymi gminy (poza wyznaczonym obszarem zdegradowanym)</u>	
	- W jaki sposób projekt realizuje cele rewitalizacyjne gminy	
	Inne.....	
- Uzasadnienie		

II. Opis projektu w kontekście Rewitalizacji

II.1 Krótki opis obszaru zdegradowanego /należy wskazać lokalizację obszaru, podstawowe dane statystyczne (powierzchnia, liczba ludności, poziom bezrobocia itp.) oraz główne zjawiska kryzysowe/

II.2 Umieszczenie, planowane działania oraz cel projektu /należy wskazać lokalizację projektu, planowane działania, cele w kontekście Rewitalizacji oraz obszaru zdegradowanego gminy. /

II.3 Wskaźniki postępu rzeczowego w kontekście Rewitalizacji /należy wybrać i uzupełnić pola wskaźników, które wpisują się w zakres rzeczowy projektu. Lista ma charakter indykatywny, a podane dane nie są wiążące./

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych (przykładowe)	Wartość docelowa
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach [szt.].	szt	Program rewitalizacji	
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją[ha],	ha	Program rewitalizacji	
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt	Program rewitalizacji	
Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie [szt.].	szt	Program rewitalizacji	

III. Dane osób do kontaktu w zakresie działań rewitalizacyjnych w projekcie

	Osoba 1	Osoba 2
1. Imię i nazwisko		
2. Adres		
3. Nazwa pracodawcy		
4. Zajmowane stanowisko		
5. Numer telefonu / faksu		
6. Adres e-mail		

Źródło: Opracowanie własne

Ewaluacja wykonania Programu dokonywana będzie w trakcie (ewaluacje bieżące – on-going, mid-term), ale również po jej formalnym zakończeniu (ex-post). W kontekście zadań ewaluacyjnych wymieniono elementy wprowadzania Programu, które podlegają ewaluacji i elementy podlegające monitorowaniu oraz kryteria, na podstawie których będzie przeprowadzana ewaluacja. Realizacja ewaluacji posłuży również do usprawnienia działań, rozwoju oraz lepszego rozumienia realizowanych przez jednostkę zadań.

Celami szczegółowymi planowanej ewaluacji on-going będą: Ocena wyników Programu (tj. produktów i rezultatów) oraz identyfikacja czynników sukcesu lub ryzyka osiągnięcia skwantyfikowanych celów; Ocena systemu zarządzania i wdrażania Programu – tzn. sprawności przepływu informacji, dokumentów, środków finansowych i realizacji zadań oraz identyfikacja barier prawnych i administracyjnych wdrażania Programu; Ocena, czy warunki zewnętrzne wdrażania Programu się zmieniły (np. aktualność Programu względem zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej, kontekstu prawnego, diagnozy potrzeb itp.) oraz czy w tym kontekście cele rewitalizacji pozostają aktualne; Ocena wpływu i użyteczności zakończonych projektów rewitalizacyjnych, tj. ocena zadań zakończonych w ewaluowanym okresie w ramach poszczególnych celów do 2020 roku

Ewaluacja ex-post zaplanowana została na I kwartał 2021 roku, czyli po terminie finalnym realizacji Programu. Celami szczegółowymi planowanej ewaluacji ex-post będą: Ocena stopnia osiągnięcia celów rewitalizacji; Wskazanie stopnia zaspokojenia potrzeb w poszczególnych projektach rewitalizacyjnych oraz Wskazanie potrzeb, które nadal wymagają wsparcia na obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji. Prowadzone działania ewaluacyjne będą miały na celu poprawę jakości działań wdrożeniowych Programu poprzez zwiększenie ich adekwatności, skuteczności, użyteczności, efektywności i trwałości. Przy planowaniu sposobu realizacji badań ewaluacyjnych i analizie wyników szczególna uwaga zostanie zwrócona na aktualność identyfikacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Badania wpływu prowadzonych działań będą oceniane zgodnie z kryteriami ewaluacyjnymi tj. trwałość, efektywność, użyteczność, trwałość, ale przede wszystkim skuteczność.

Tabela 26 Kryteria realizacji badań ewaluacyjnych dotyczących wdrożenia programu rewitalizacji

Kryterium ewaluacji	Definiowanie	
TRAFNOŚĆ	W jakim stopniu cele projektu są zgodne z potrzebami jego odbiorców?	CELE A POTRZEBY
EFEKTYWNOŚĆ	W jakim stopniu poniesione nakłady w projekcie są ekonomiczne?	NAKŁADY A EFEKTY
SKUTECZNOŚĆ	W jakim stopniu cele projektu zostały osiągnięte?	PLAN A WYKONANIE
UŻYTECZNOŚĆ	Na ile rzeczywiste efekty projektu są zgodne z potrzebami jego odbiorców?	EFEKTY A POTRZEBY
TRWAŁOŚĆ	W jakim zakresie efekty projektu są długotrwałe? Co zmieniło się w ludziach i otoczeniu po jakimś czasie od zakończenia projektu?	WPLÝW NA CEL OGÓLNY PROJEKTU

Źródło: Opracowanie własne

Raport z badania ewaluacyjnego będzie **przedmiotem opinii Zespołu ds. rewitalizacji** i zostanie przekazany Burmistrzowi Miasta oraz Radzie Miasta, a także podany do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta. Aktualizacja Programu następować będzie w takim samym trybie oraz formie, w jakiej nastąpiło przyjęcie Programu, tj. w formie uchwały Rady Miejskiej. Zamiany Programy realizowane będą na podstawie rzetelnych badań i analiz (ewaluacji on-going pomiaru wskaźników ustanowionych dla

celów Programu i ocena ich wartości). Projekt aktualizacji Programu podlegać konsultacjom społecznym. Aktualizacja Programu w okresie jego realizacji stanowić ma ważny aspekt budowania lokalnych koalicji działających na rzecz poprawy obszarów dotkniętych kryzysem. Podstawowym wymogiem aktualizacji Programu jest uczestnictwo interesariuszy rewitalizacji i mieszkańców miasta w procesie aktualizacji Programu.

Mechanizmy włączenia interesariuszy na etapie realizacji programu rewitalizacji

W ramach mechanizmów włączenia interesariuszy na etapie realizacji programu rewitalizacji zaplanowano inicjowanie procesu aktualizacji przez społeczność lokalną, interesariuszy rewitalizacji lub podmioty realizujące projekty rewitalizacyjne. Wszelkie propozycje aktualizacji Programu będą przedmiotem analizy podczas posiedzenia Zespołu ds. rewitalizacji. Niezależnie od ww. możliwości aktualizacji Programu, procedura aktualizacji realizowana będzie w przypadku sytuacji wyjątkowych oraz szczególnych zmian wpływających na realizację wdrażanego dokumentu, w tym m.in., gdy wystąpi znaczna zmiana warunków finansowania zewnętrznego do zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych, istotna zmiana w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej, wpływająca na sytuację Miasta lub zmiana sytuacji finansowej Miasta i konieczność dostosowania zapisów Programu do zmienionych wymogów formalno-prawnych, aktualizacji danych dotyczących obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji bądź wdrożenia wniosków i rekomendacji z raportów ewaluacyjnych.

Prowadzenie badań internetowych mieszkańców gminy i mieszkańców obszaru rewitalizacji

Głównym narzędziem wymiany informacji i komunikacji z mieszkańcami i interesariuszami rewitalizacji będzie dedykowana **strona internetowa Urzędu Miasta poświęcona rewitalizacji**. Poza standardowymi informacjami o bieżącym etapie wdrożenia programu za pośrednictwem strony internetowej prowadzone będą internetowe badania mieszkańców (badania CAWI). Planowane jest okresowe publikowanie artykułów informujących o efektach wdrożenia programu rewitalizacji w prasie lokalnej.

Rysunek 2 Mechanizmy włączenia społeczności lokalnej na etapie wdrożenia Programu

Źródło: Opracowanie własne

Spotkania Zespołu ds. rewitalizacji Planuje się otwarte spotkania dla interesariuszy rewitalizacji z udziałem Zespołu ds. rewitalizacji. Spotkania z udziałem mieszkańców planowane będą w okresach sprawozdawczych obejmujących prezentację rocznych Sprawozdań z realizacji Programu. Podczas spotkań planuje się aktywną dyskusję w celu umożliwienia „odbierania informacji” od mieszkańców. W celu zapewnienia żywej dyskusji i aktywności podczas spotkania planuje się organizację zaproszenia na otwarte spotkanie zespołu ds. rewitalizacji za pośrednictwem sołtysów i tablic informacyjnych szczególnie w terenie wiejskim. Spotkania zorganizowane w takiej formie pozwolą na odebranie informacji zwrotnej od mieszkańców w przedmiocie oceny postępów programu i możliwości modyfikacji zapisów programu na skutek wniosków od mieszkańców.

Organizacja okresowych spotkań z interesariuszami rewitalizacji Planuje się partycypacyjny udział mieszkańców w ewaluacji wdrażania Programu poprzez organizację okresowych spotkań z interesariuszami rewitalizacji. Po przyjęciu przez Radę Miejską corocznego raportu z realizacji programu rewitalizacji organizowane będzie spotkanie prezentujące wyniki wdrożenia Programu, podczas którego możliwa będzie dyskusja i krytyczna ocena dotychczasowych działań rewitalizacyjnych przez interesariuszy rewitalizacji. Celem spotkania będzie zebranie i przedyskutowanie poglądów mieszkańców i interesariuszy na temat rezultatów wdrożenia programu rewitalizacji.

Współpraca z NGO's w ramach programu współpracy Narzędziem zapewniającym współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na obszarze rewitalizacji będzie Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Program przyjmowany jest corocznie zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych zapewni dotarcie z informacją o realizacji programu do mieszkańców, ale również pozwoli na zebranie informacji w sposób ustrukturyzowany i zinstytucjonalizowany za pośrednictwem tych właśnie organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta.

Partycypacyjna ewaluacja programu Ewaluacja wykonania Programu dokonywana będzie w trakcie (ewaluacje bieżące – on-going, mid-term), ale również po jej formalnym zakończeniu (ex-post). Celami szczegółowymi planowanej ewaluacji on-going będą ocena wyników Programu (tj. produktów i rezultatów) oraz identyfikacja czynników sukcesu lub ryzyka osiągnięcia skwantyfikowanych celów; Ocena systemu zarządzania i wdrażania Programu – tzn. sprawności przepływu informacji, dokumentów, środków finansowych i realizacji zadań oraz identyfikacja barier prawnych i administracyjnych wdrażania Programu; Ocena, czy warunki zewnętrzne wdrażania Programu się zmieniły (np. aktualność Programu względem zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej, kontekstu prawnego, diagnozy potrzeb itp.) oraz czy w tym kontekście cele rewitalizacji pozostają aktualne; Ocena wpływu i użyteczności zakończonych projektów rewitalizacyjnych, tj. ocena zadań zakończonych w ewaluowanym okresie w ramach poszczególnych celów do 2023 roku. **W ramach ewaluacji zaplanowane zostaną komponenty badań terenowych i jakościowych z mieszkańcami i interesariuszami rewitalizacji**, które mają na celu pozyskanie aktualnych informacji, które będą mogły posłużyć do modyfikacji programu w razie takiej konieczności\

Rozdział XII. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Niniejszy rozdział opisuje informację o przeprowadzeniu analizy jej zapisów pod kątem spełnienia kryteriów kwalifikujących do oceny oddziaływania na środowisko i jej wynikach oraz wynik SOOŚ w przypadku obowiązku jej przeprowadzenia.

Program z uwagi na swój ogólny charakter nie wyznacza jednocześnie ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz mając na uwadze wskazane uzasadnienie, że Program nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko stwierdzić należy, że projekt programu nie spełnia przesłanek określonych w art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a co za tym idzie nie jest dokumentem wymagającym przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Mając na uwadze powyższe uzgodniono z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska i Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną brak zasadności przeprowadzania OOŚ dla projektu programu rewitalizacji.

Rozdział XIII. Załączniki

Tabela 27 Szczegółowy harmonogram realizacji każdego z projektów rewitalizacyjnych

PRZEDSIĘWZIĘCIA I PROJEKTY REWITALIZACYJNE	LATA REALIZACJI PROGRAMU						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. PARK ERYKA MIEJSCEM ATRAKCYJNYM TURYSTYCZNIE ORAZ WAŻNYM PUNKTEM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ							
1.1. Zagospodarowanie zieleni poprzez odpowiednie przycięcie krzewów, pielęgnację trawy, nasadzenia roślin w ramach tworzonych miejsc rekreacyjnych.							
1.2. Wyznaczenie nowych ścieżek edukacyjnych wraz ze stworzeniem ścieżki dydaktyczno- przyrodniczej Króla Eryka jako miejsca aktywizacji mieszkańców							
1.3. Wprowadzenie ogrodów tematycznych, czyli obszarów, w których roślinność jest skoncentrowana wokół głównego tematu przewodniego, jakim jest konkretny gatunek roślin, tak aby ogrody tworzyły efekt bioróżnorodności.							
1.4. Stworzenie „Świątyni muzyki” – miejsca aktywizacji seniorów							
1.5. Stworzenie placu animacji, czyli miejsca, w którym odbywałyby się wydarzenia animacyjne dla młodzieży – gry, zabawy wymagające prostej przestrzeni, ze względu na zastosowanie techniki projekcyjnej.							
1.6 Aktywna integracja dla mieszkańców obszaru rewitalizacji							
1.7. Odnowa wraz ze stworzeniem nowych punktów oświetlenia.							
1.8. Utworzenie monitoringu							

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

2. REJON OSIEDLA BEMA JAKO MIEJSCE NIETYKORZYSTANEJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ							
2.1. Utworzenie boiska wielofunkcyjnego, które pełniłoby rolę miejsca aktywizacji sportowej seniorów oraz osób młodych.							
2.2. Wzmocnienie identyfikacji mieszkańców obszaru rewitalizacji z miastem - cykliczne wydarzenia aktywizujące osoby młode i starsze, które będą dostosowane do ich możliwości fizycznych oraz aktywności							
2.3. Utworzenie siłowni zewnętrznych (m.in. rowery, stepper, drabinka) na terenie osiedla, które jest częścią rewitalizowanego obszaru.							
2.4. Utworzenie placów zabaw, mających na celu zwiększenie aktywności dzieci, które obecnie nie mają możliwości aktywnego spędzania czasu, ze względu na brak infrastruktury umożliwiającej zabawę na powietrzu.							
2.5. Organizowanie cyklicznych wydarzeń integracyjnych, które będą w szczególności skierowane do seniorów oraz młodzieży i będą miały na celu ich aktywizację							
2.6. Modernizacja oświetlenia, w szczególności poprzez doświetlenie fragmentów obszaru, na których występuje zwiększone niebezpieczeństwo							
2.7. Utworzenie monitoringu na osiedlach, zwiększającego bezpieczeństwo mieszkańców							
3. REWITALIZACJA OBSZARU STAREGO MIASTA JAKO MIEJSCA O WYSOKIM POTENCJALE TURYSTYCZNYM I MIESZKALNYM							
3.1. Nadanie nowych funkcji zdegradowanym podwórkom, poprzez utworzenie miejsc odpoczynku (ławki, stoliczki) oraz przeprowadzenie nasadzeń i utwardzenie części obszaru, który mógłby służyć do przeprowadzania zebrań lokatorów, ze względu na brak odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej organizację spotkań.							

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

3.2. Utworzenie podwórek tematycznych jako obszarów skoncentrowanych na wybranej tematyce historycznej oraz turystycznej miasta, poprzez stworzenie wartościowego i wyróżniającego miejsce symbolu.							
3.3. Uporządkowanie obszaru zielonego wraz z wykonaniem dodatkowych nasadzeń oraz przycięciem roślinności							
3.4. Przebudowa historycznego ciągu pieszego poprzez wprowadzenie dodatkowych funkcji usługowych oraz turystycznych, a także wzmocnienie identyfikacji mieszkańców z miastem poprzez stworzenie „Punktów historii mieszkańca”, w którym będzie zlokalizowany opis historii mieszkańców związanych z miastem							
3.5. Przebudowa budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Ojca Damiana Tynieckiego w Darłowie							
3.6. Stworzenie oświetlenia wybranych miejsc w parku rekreacji przy ulicy Rzemieśniczej							
3.7. Adaptacja obiektu „Apteki pod Lwem” wraz z dostosowaniem do funkcji usługowych świadczonych dla turystów							
3.8. Wydanie przewodnika turystycznego po obszarze miasta, ze szczególnym uwzględnieniem podwórek tematycznych.							
3.9. Rekultywacja terenu po byłym miasteczku ruchu drogowego na cele związane z funkcją rekreacyjną							
3.10. Przebudowa ulicy Powstańców Warszawskich w Darłowie wraz z budową kanalizacji sanitarnej, deszczowej oraz oświetleniem ulicznym							
4. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI MIEJSKIEJ NA CELE ZWIĄZANE Z AKTYWNOŚCIĄ SENIORÓW							

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

4.1. Adaptacja pomieszczeń zlokalizowanych przy dworcu PKP na potrzeby utworzenia Centrum Seniorów poprzez remont i dostosowanie opuszczonej części dworca do funkcji ośrodka senioralnego, a także docieplenie budynku i przystosowanie dla potrzeb osób niepełnosprawnych.							
4.2. Wyposażenie budynku w sprzęt rehabilitacyjny oraz umożliwiający aktywności kulturalną, prowadzenie warsztatów rękodzieła.							
4.3. Budowa siłowni zewnętrznej dostosowanej do potrzeb osób starszych wraz z miejscami rekreacji zewnętrznej, w których prowadzona byłaby muzykoterapia oraz zajęcia plastyczne.							
4.4. Utworzenie spółdzielni socjalnej przy istniejącym Centrum Wolontariatu, która odpowiadałaby za działania aktywizujące realizowane dla osób starszych							
4.5. Zagospodarowanie zieleni poprzez dokonanie nasadzeń oraz konstrukcję skwerów zieleni, na których organizowane byłyby targi kwiatowe jako forma aktywizacji seniorów.							
4.6. Modernizacja i adaptacja obiektu aktywizacji społecznej przy ulicy Morskiej 61 w celu zachowania dziedzictwa kulturowego oraz poszerzenia zakresu oferowanych usług o funkcje związane z rehabilitacją, rekreacją, ze szczególnym uwzględnieniem ludzi starszych i niepełnosprawnych zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez remont, przebudowę, rozbudowę i budowę prowadzącą do osiągnięcia ww. celów z uwzględnieniem eliminacji barier architektonicznych							
4.7. Wyposażenie obiektu przy ulicy Morskiej 61 w infrastrukturę rehabilitacyjną, rekreacyjną, audiowizualną umożliwiającą prowadzenie warsztatów i szkoleń, zajęć oświatowych, odpowiedniego zagospodarowania przestrzeni zielonej wraz z infrastrukturą podnoszącą atrakcyjność i bezpieczeństwo oferowanych usług							
4.8. Utworzenie pomieszczenia pełniącego funkcję gabinetu dla lekarzy specjalistów oraz zapewnienie cyklicznych dyżurów lekarzy specjalistów, szczególnie w obszarze diabetologii oraz kardiologii.							
5. BULWAR ZACHODZĄCEGO SŁOŃCA							

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

5.1. Zaadaptowanie zaniedbanych przestrzeni zlokalizowanych przy porcie oraz deptaku na cele turystyczne oraz prowadzenia działań aktywizacyjnych dla mieszkańców.							
5.2. Wyznaczenie ciągów spacerowych wraz z aranżacją elementów małej architektury (ławki, stoły, stoliki szachowe, edukacyjne pola do gier) na cele prowadzonej działalności rekreacyjnej.							
5.3. Organizacja cyklicznych wydarzeń społecznych, mających na celu promocję tradycji oraz historii Darłowa wśród turystów oraz mieszkańców.							
5.4. Uporządkowanie rejonu linii brzegowej wraz z przystosowaniem jej do potrzeb społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania degradacji przestrzennej obszaru oraz przywróceniem funkcji społecznych i uwzględnieniem poprawy dostępności dla osób niepełnosprawnych							
5.5. Wykorzystanie potencjału portu poprzez stworzenie np. interaktywnej makiety statku, który stałby się atrakcją turystyczną mającą na celu prowadzenie działań animacyjnych.							
5.6. Dokonanie nasadzeń roślin oraz uporządkowanie terenu wraz z nadaniem mu funkcji turystycznych i kulturowych, poprzez stworzenie stałej wystawy podkreślającej tradycje morskie miasta oraz odnoszącej się do jego królewskości.							
5.7. Stworzenie stacji rowerów miejskich wraz z miejscem warsztatowym przeznaczonym do samodzielnej naprawy rowerów.							
6. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PRZY BUDYNKACH SOCJALNYCH POPRZECZ NADANIE JEJ NOWYCH FUNKCJI ORAZ WYKORZYSTANIE POTENCJAŁÓW							
6.1. Zagospodarowanie przestrzeni wokół budynków socjalnych przy ulicy Portowej wraz z utworzeniem miejsca aktywizacji, w którym mieszkańcy mogliby spotykać się z animatorem zawodowym.							
6.2. Wprowadzenie cyklicznych spotkań z animatorem zawodowym należącym do spółdzielni socjalnej prowadzonej przez Centrum Wolontariatu, który na swoim przykładzie będzie wspierał mieszkańców w podjęciu aktywności zawodowej.							

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

6.3. Modernizacja ciągu pieszo-rowerowego wraz z nadaniem mu funkcji rekreacyjnej, tak aby zachęcić mieszkańców budynków socjalnych do uczestnictwa w życiu społecznym.							
6.4. Prowadzenie działań odnowy przestrzeni publicznej poprzez warsztaty graffiti jako formę aktywności wykluczonych społecznie osób młodych.							
6.5. Adaptacja pomieszczeń na stworzenie siłowni prowadzonej przez spółdzielnię socjalną, która byłaby nieodpłatna dla osób wykluczonych społecznie, chcących brać udział w treningach aktywizacyjnych							
6.6. Stworzenie placu zabaw wyposażonego w elementy małej infrastruktury umożliwiające spędzanie wspólnego czasu rodzica z dzieckiem.							
7. MIEJSCA KULTURY DARŁOWA WAŻNYMI OBIEKTAMI SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO MIESZKAŃCÓW							
7.1. Przebudowa domu kultury wraz z adaptacją budynku w celu zwiększenia jakości realizowanych przedsięwzięć kulturalnych.							
7.2. Przebudowa sali tanecznej poprzez zakup sprzętu niezbędnego do ćwiczeń, wyposażenie ścian w odpowiednie lustra oraz drabinki.							
7.3. Przebudowa sali do zajęć teatralnych poprzez stworzenie sceny, zakup strojów scenicznych, rekwizytów.							
7.4. Przebudowa sali baletowej poprzez wymianę posadzki, zakup lusterek i sprzętu niezbędnego do ćwiczeń.							
7.5. Przebudowa sali muzycznej poprzez jej odpowiednie wygłuszenie oraz wyposażenie w odpowiedni sprzęt muzyczny dostosowany do potrzeb realizowanych zajęć oraz prowadzenia nagrań utworów muzycznych.							
7.6. Przebudowa pomieszczeń biblioteki poprzez utworzenie biblioteki multimedialnej wraz z utworzeniem sali relaksu, w której osoby zainteresowane multimediami będą mogły z nich skorzystać.							

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

7.7. Przebudowa biblioteki do potrzeb osób niepełnosprawnych							
7.8. Zagospodarowanie terenu parku miejskiego Wyspa Łososiowa poprzez dokonanie nowych tematycznych nasadzeń roślin i stworzenie odmiennych ogrodów wraz z utworzeniem miejsc rekreacji wyposażonych w małą architekturę.							
7.9. Budowa nowej biblioteki w Darłowie środki własne Miasto Darłowo							
7.10. Remont pomieszczeń biblioteki wraz z dostosowaniem wystroju wnętrza do tematyki związanej z książkami, literaturą i beletrystyką.							
7.11. Uporządkowanie przestrzeni parku zlokalizowanego przy szkole morskiej wraz z utworzeniem ścieżek edukacyjnych opartych o aspekty historyczne związane z rozwojem szkoły.							
7.12. Stworzenie symboliki miejsca związanego z królewską historią Darłowa, a opartą na kilkunastu rzeźbach, które równocześnie będą stanowiły atrakcję turystyczną.							
8. PRZYWRÓCENIE HISTORYCZNYCH FUNKCJI OBSZARU TARGOWEGO ORAZ ŚRÓDMIEJSKIEGO							
8.1. Odnowa obszaru historycznego targowiska poprzez stworzenie nawiązujących do historii punktów sprzedaży produktów, wykonanych z drewna i nawiązujących do symboliki miasta.							
8.2. Stworzenie „Targowiska nad rzeką”, w którym prowadzona byłaby sprzedaż lokalnych produktów, zwiększając atrakcyjność miejsca dla turystów.							
8.3. Udostępnienie punktów sprzedaży mieszkańcom prowadzącym lokalną uprawę warzyw							
8.4. Odnowa przestrzeni podwórza otoczonego obiektem dawnego szpitala oraz Kościoła Św. Jerzego wraz z adaptacją obszaru na cele aktywności społecznej związanej z aktywizacją seniorów zamieszkujących obszar.							

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

8.5. Odnowa przestrzeni zielonych wokół osiedla zlokalizowanego przy ulicy Wyspiańskiego wraz z adaptacją przestrzeni na cele związane z wydarzeniami promującymi aktywność sportową oraz zdrowe żywienie							
8.6. Utworzenie siłowni zewnętrznych (m.in. rowery, stepper, drabinka) na terenie osiedla, które jest częścią rewitalizowanego obszaru.							
8.7. Utworzenie placów zabaw, mających na celu zwiększenie aktywności młodzieży która obecnie nie mają możliwości aktywnego spędzania czasu							
8.8. Organizacja festiwalu zdrowego żywienia wraz z degustacją produktów.							
8.9. Utworzenie letnich ogródków gastronomicznych							
8.10. Organizowanie cyklicznych jarmarków							
8.11. Organizacja wydarzeń kulturalnych mających na celu promocję zdrowego żywienia w nawiązaniu do festiwali odbywających się na targowisku.							

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

Tabela 28 Ramy finansowe Programu

PROJEKTY	Szacunkowe nakłady finansowe w zł					Źródło finansowania
	Szacunkowe nakłady finansowe	Wartość krajowych środków publicznych	Wartość środków prywatnych	Wartość środków UE (EFRR /EFS /FS/ EFMiR/ EFRROW)	Wartość środków z innych źródeł	
1. PARK ERYKA MIEJSCEM ATRAKCYJNYM TURYSTYCZNIE ORAZ WAŻNYM PUNKTEM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	742 000,00	50 000,00	0,00	340 000,00	372 000,00	
1.1. Zagospodarowanie zieleni poprzez odpowiednie przycięcie krzewów, pielęgnację trawy, nasadzenia roślin w ramach tworzonych miejsc rekreacyjnych.	20 000,00	0,00	0,00	20 000,00	0,00	POIŚ 2014-2020, działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego
1.2. Wyznaczenie nowych ścieżek edukacyjnych wraz ze stworzeniem ścieżki dydaktyczno- przyrodniczej Króla Eryka jako miejsca aktywizacji mieszkańców	80 000,00	0,00	0,00	80 000,00	0,00	POIŚ 2014-2020, działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego
1.3. Wprowadzenie ogrodów tematycznych, czyli obszarów, w których roślinność jest skoncentrowana wokół głównego tematu przewodniego, jakim jest konkretny gatunek roślin, tak aby ogrody tworzyły efekt bioróżnorodności.	70 000,00	0,00	0,00	70 000,00	0,00	POIŚ 2014-2020, działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

1.4. Stworzenie „Świątyni muzyki” – miejsca aktywizacji seniorów	120 000,00	0,00	0,00	0,00	120 000,00	Budżet Miasta
1.5. Stworzenie placu animacji, czyli miejsca, w którym odbywałyby się wydarzenia animacyjne dla młodzieży – gry, zabawy wymagające prostej przestrzeni, ze względu na zastosowanie techniki projekcyjnej.	40 000,00	0,00	0,00	0,00	40 000,00	Budżet Miasta
1.6 Aktywna integracja dla mieszkańców obszaru rewitalizacji	200 000,00	50 000,00	0,00	170 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej
1.7. Odnowa wraz ze stworzeniem nowych punktów oświetlenia.	52 000,00	0,00	0,00	0,00	52 000,00	Budżet Miasta
1.8. Utworzenie monitoringu	160 000,00	0,00	0,00	0,00	160 000,00	Budżet Miasta
2. REJON OSIEDLA BEMA JAKO MIEJSCE NIEWYKORZYSTANEJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ	560 000,00	200 000,00	0,00	0,00	360 000,00	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

2.1. Utworzenie boiska wielofunkcyjnego, które pełniłoby rolę miejsca aktywizacji sportowej seniorów oraz osób młodych.	200 000,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00	MSiT, Program modernizacji infrastruktury sportowej
2.2. Wzmocnienie identyfikacji mieszkańców obszaru rewitalizacji z miastem - cykliczne wydarzenia aktywizujące osoby młode i starsze, które będą dostosowane do ich możliwości fizycznych oraz aktywności	100 000,00	0,00	0,00	0,00	100 000,00	Budżet Miasta
2.3. Utworzenie siłowni zewnętrznych (m.in. rowery, stepper, drabinka) na terenie osiedla, które jest częścią rewitalizowanego obszaru.	70 000,00	0,00	0,00	0,00	70 000,00	Budżet Miasta
2.4. Utworzenie placów zabaw, mających na celu zwiększenie aktywności dzieci, które obecnie nie mają możliwości aktywnego spędzania czasu, ze względu na brak infrastruktury umożliwiającej zabawę na powietrzu.	80 000,00	0,00	0,00	0,00	80 000,00	Budżet Miasta
2.5. Organizowanie cyklicznych wydarzeń integracyjnych, które będą w szczególności skierowane do seniorów oraz młodzieży i będą miały na celu ich aktywizację	15 000,00	0,00	0,00	0,00	15 000,00	Budżet Miasta
2.6. Modernizacja oświetlenia, w szczególności poprzez doświetlenie fragmentów obszaru, na których występuje zwiększone niebezpieczeństwo	35 000,00	0,00	0,00	0,00	35 000,00	Budżet Miasta
2.7. Utworzenie monitoringu na osiedlach, zwiększającego bezpieczeństwo mieszkańców	60 000,00	0,00	0,00	0,00	60 000,00	Budżet Miasta
3. REWITALIZACJA OBSZARU STAREGO MIASTA JAKO MIEJSCA O WYSOKIM POTENCJALE TURYSTYCZNYM I MIESZKALNYM	9 820 000,00	0,00	0,00	5 290 000,00	4 530 000,00	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

3.1. Nadanie nowych funkcji zdegradowanym podwórkom, poprzez utworzenie miejsc odpoczynku (ławki, stoliczki) oraz przeprowadzenie nasadzeń i utwardzenie części obszaru, który mógłby służyć do przeprowadzania zebrań lokatorów, ze względu na brak odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej organizację spotkań.	1 600 000,00	0,00	0,00	0,00	1 600 000,00	Budżet Miasta / PWT Program Interreg Południowy Bałtyk 2014-2020, 2.1 Wzmocnienie rozwoju zasobów dziedzictwa naturalnego i kulturowego Południowego Bałtyku celem tworzenia obszarów zrównoważonej turystyki
3.2. Utworzenie podwórek tematycznych jako obszarów skoncentrowanych na wybranej tematyce historycznej oraz turystycznej miasta, poprzez stworzenie wartościowego i wyróżniającego miejsce symbolu.	400 000,00	0,00	0,00	0,00	400 000,00	Budżet Miasta
3.3. Uporządkowanie obszaru zielonego wraz z wykonaniem dodatkowych nasadzeń oraz przycięciem roślinności	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego
3.4. Przebudowa historycznego ciągu pieszego poprzez wprowadzenie dodatkowych funkcji usługowych oraz turystycznych, a także wzmocnienie identyfikacji mieszkańców z miastem poprzez stworzenie „Punktów historii mieszkańca”, w którym będzie zlokalizowany opis historii mieszkańców związanych z miastem	1 800 000,00	0,00	0,00	1 800 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
3.5. Przebudowa budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Ojca Damiana Tynieckiego w Darłowie	110 000,00	0,00	0,00	110 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

3.6. Stworzenie oświetlenia wybranych miejsc w parku rekreacji przy ulicy Rzemieślniczej	30 000,00	0,00	0,00	0,00	30 000,00	Budżet Miasta
3.7. Adaptacja obiektu „Apteki pod Lwem” wraz z dostosowaniem do funkcji usługowych świadczonych dla turystów	2 500 000,00	0,00	0,00	0,00	2 500 000,00	Budżet Miasta
3.8. Wydanie przewodnika turystycznego po obszarze miasta, ze szczególnym uwzględnieniem podwórek tematycznych.	30 000,00	0,00	0,00	30 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego
3.9. Rekultywacja terenu po byłym miasteczku ruchu drogowego na cele związane z funkcją rekreacyjną	1 900 000,00	0,00	0,00	1 900 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich; PO RYBY 2014-2020, Tworzenie, rozwój, wyposażenie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, przeznaczona na użytek publiczny historycznie lub terytorialnie związanych z działalnością rybacką
3.10. Przebudowa ulicy Powstańców Warszawskich w Darłowie wraz z budową kanalizacji sanitarnej, deszczowej oraz oświetleniem ulicznym	1 400 000,00	0,00	0,00	1 400 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

4. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI MIEJSKIEJ NA CELE ZWIĄZANE Z AKTYWNOŚCIĄ SENIORÓW	4 980 000,00	0,00	3 800 000,00	1 030 000,00	150 000,00	
4.1. Adaptacja pomieszczeń zlokalizowanych przy dworcu PKP na potrzeby utworzenia Centrum Seniorów poprzez remont i dostosowanie opuszczonej części dworca do funkcji ośrodka senioralnego, a także docieplenie budynku i przystosowanie dla potrzeb osób niepełnosprawnych.	550 000,00	0,00	0,00	550 000,00	0,00	Program SENIOR + MPPSiR / Budżet Miasta
4.2. Wyposażenie budynku w sprzęt rehabilitacyjny oraz umożliwiający aktywności kulturalną, prowadzenie warsztatów rękodzieła.	400 000,00	0,00	0,00	400 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie wzmocnienia kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych
4.3. Budowa siłowni zewnętrznej dostosowanej do potrzeb osób starszych wraz z miejscami rekreacji zewnętrznej, w których prowadzona byłaby muzykoterapia oraz zajęcia plastyczne.	80 000,00	0,00	0,00	80 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej
4.4. Utworzenie spółdzielni socjalnej przy istniejącym Centrum Wolontariatu, która odpowiadałaby za działania aktywizujące realizowane dla osób starszych	50 000,00	0,00	0,00	0,00	50 000,00	Budżet Miasta

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

4.5. Zagospodarowanie zieleni poprzez dokonanie nasadzeń oraz konstrukcję skwerów zieleni, na których organizowane byłyby targi kwiatowe jako forma aktywizacji seniorów.	100 000,00	0,00	0,00	0,00	100 000,00	Budżet Miasta
4.6. Modernizacja i adaptacja obiektu aktywizacji społecznej przy ulicy Morskiej 61 w celu zachowania dziedzictwa kulturowego oraz poszerzenia zakresu oferowanych usług o funkcje związane z rehabilitacją, rekreacją, ze szczególnym uwzględnieniem ludzi starszych i niepełnosprawnych zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez remont, przebudowę, rozbudowę i budowę prowadzącą do osiągnięcia ww. celów z uwzględnieniem eliminacji barier architektonicznych	3 000 000,00	0,00	3 000 000,00	0,00	0,00	Środki prywatne / RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
4.7. Wyposażenie obiektu przy ulicy Morskiej 61 w infrastrukturę rehabilitacyjną, rekreacyjną, audiowizualną umożliwiającą prowadzenie warsztatów i szkoleń, zajęć oświatowych, odpowiedniego zagospodarowania przestrzeni zielonej wraz z infrastrukturą podnoszącą atrakcyjność i bezpieczeństwo oferowanych usług	300 000,00	0,00	300 000,00	0,00	0,00	Środki prywatne
4.8. Utworzenie pomieszczenia pełniącego funkcję gabinetu dla lekarzy specjalistów oraz zapewnienie cyklicznych dyżurów lekarzy specjalistów, szczególnie w obszarze diabetologii oraz kardiologii.	500 000,00	0,00	500 000,00	0,00	0,00	Środki prywatne
5. BULWAR ZACHODZĄCEGO SŁOŃCA	6 070 000,00	0,00	1 182 500,00	4 887 500,00	0,00	
5.1. Zaadaptowanie zaniedbanych przestrzeni zlokalizowanych przy porcie oraz deptaku na cele turystyczne oraz prowadzenia działań aktywizacyjnych dla mieszkańców.	450 000,00	0,00	67 500,00	382 500,00	0,00	Środki prywatne / RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

						społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
5.2. Wyznaczenie ciągów spacerowych wraz z aranżacją elementów małej architektury (ławki, stoły, stoliki szachowe, edukacyjne pola do gier) na cele prowadzonej działalności rekreacyjnej.	200 000,00	0,00	30 000,00	170 000,00	0,00	Środki prywatne / RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
5.3. Organizacja cyklicznych wydarzeń społecznych, mających na celu promocję tradycji oraz historii Darłowa wśród turystów oraz mieszkańców.	120 000,00	0,00	120 000,00	0,00	0,00	Środki prywatne
5.4. Uporządkowanie rejonu linii brzegowej wraz z przystosowaniem jej do potrzeb społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania degradacji przestrzennej obszaru oraz przywróceniem funkcji społecznych i uwzględnieniem poprawy dostępności dla osób niepełnosprawnych	5 000 000,00	0,00	750 000,00	4 250 000,00	0,00	Środki prywatne / RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
5.5. Wykorzystanie potencjału portu poprzez stworzenie np. interaktywnej makiety statku, który stałby się atrakcją turystyczną mającą na celu prowadzenie działań animacyjnych.	100 000,00	0,00	15 000,00	85 000,00	0,00	Środki prywatne / RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
5.6. Dokonanie nasadzeń roślin oraz uporządkowanie terenu wraz z nadaniem mu funkcji turystycznych i kulturowych, poprzez stworzenie stałej wystawy podkreślającej tradycje morskie miasta oraz odnoszącej się do jego królestwa.	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	Środki prywatne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

5.7. Stworzenie stacji rowerów miejskich wraz z miejscem warsztatowym przeznaczonym do samodzielnej naprawy rowerów.	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	Środki prywatne
6. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PRZY BUDYNKACH SOCJALNYCH POPRZEZ NADANIE JEJ NOWYCH FUNKCJI ORAZ WYKORZYSTANIE POTENCJAŁÓW	960 000,00	0,00	0,00	960 000,00	0,00	
6.1. Zagospodarowanie przestrzeni wokół budynków socjalnych przy ulicy Portowej wraz z utworzeniem miejsca aktywizacji, w którym mieszkańcy mogliby spotykać się z animatorem zawodowym.	150 000,00	0,00	0,00	150 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych)
6.2. Wprowadzenie cyklicznych spotkań z animatorem zawodowym należącym do spółdzielni socjalnej prowadzonej przez Centrum Wolontariatu, który na swoim przykładzie będzie wspierał mieszkańców w podjęciu aktywności zawodowej.	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych na obszarach rewitalizowanych
6.3. Modernizacja ciągu pieszo-rowerowego wraz z nadaniem mu funkcji rekreacyjnej, tak aby zachęcić mieszkańców budynków socjalnych do uczestnictwa w życiu społecznym.	500 000,00	0,00	0,00	500 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych)

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

6.4. Prowadzenie działań odnowy przestrzeni publicznej poprzez warsztaty graffiti jako formę aktywności wykluczonych społecznie osób młodych.	45 000,00	0,00	0,00	45 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych na obszarach rewitalizowanych
6.5. Adaptacja pomieszczeń na stworzenie siłowni prowadzonej przez spółdzielnię socjalną, która byłaby nieodpłatna dla osób wykluczonych społecznie, chcących brać udział w treningach aktywizacyjnych	170 000,00	0,00	0,00	170 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych)
6.6. Stworzenie placu zabaw wyposażonego w elementy małej infrastruktury umożliwiające spędzanie wspólnego czasu rodzica z dzieckiem.	45 000,00	0,00	0,00	45 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej
7. MIEJSCA KULTURY DARŁOWA WAŻNYMI OBIEKTAMI SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO MIESZKAŃCÓW	9 630 000,00	2 000 000,00	0,00	4 535 000,00	3 095 000,00	
7.1. Przebudowa domu kultury wraz z adaptacją budynku w celu zwiększenia jakości realizowanych przedsięwzięć kulturalnych.	120 000,00	0,00	0,00	120 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

7.2. Przebudowa sali tanecznej poprzez zakup sprzętu niezbędnego do ćwiczeń, wyposażenie ścian w odpowiednie lustra oraz drabinki.	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
7.3. Przebudowa sali do zajęć teatralnych poprzez stworzenie sceny, zakup strojów scenicznych, rekwizytów.	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
7.4. Przebudowa sali baletowej poprzez wymianę posadzki, zakup lusterek i sprzętu niezbędnego do ćwiczeń.	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
7.5. Przebudowa sali muzycznej poprzez jej odpowiednie wygłuszenie oraz wyposażenie w odpowiedni sprzęt muzyczny dostosowany do potrzeb realizowanych zajęć oraz prowadzenia nagrań utworów muzycznych.	65 000,00	0,00	0,00	65 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

7.6. Przebudowa pomieszczeń biblioteki poprzez utworzenie biblioteki multimedialnej wraz z utworzeniem sali relaksu, w której osoby zainteresowane multimediami będą mogły z nich skorzystać.	120 000,00	0,00	0,00	120 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich / Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne
7.7. Przebudowa biblioteki do potrzeb osób niepełnosprawnych	30 000,00	0,00	0,00	0,00	30 000,00	Budżet Miasta
7.8. Zagospodarowanie terenu parku miejskiego Wyspa Łososiowa poprzez dokonanie nowych tematycznych nasadzeń roślin i stworzenie odmiennych ogrodów wraz z utworzeniem miejsc rekreacji wyposażonych w małą architekturę.	3 900 000,00	0,00	0,00	3 900 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
7.9. Budowa nowej biblioteki w Darłowie środki własne Miasto Darłowo	2 000 000,00	2 000 000,00	0,00	0,00	0,00	Program Wieloletni „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 2 „Infrastruktura Bibliotek 2016–2020”
7.10. Remont pomieszczeń biblioteki wraz z dostosowaniem wystroju wnętrza do tematyki związanej z książkami, literaturą i beletrystyką.	65 000,00	0,00	0,00	0,00	65 000,00	Budżet Miasta
7.11. Uporządkowanie przestrzeni parku zlokalizowanego przy szkole morskiej wraz z utworzeniem ścieżek edukacyjnych opartych o aspekty historyczne związane z rozwojem szkoły.	3 000 000,00	0,00	0,00	0,00	3 000 000,00	Budżet Miasta

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

7.12. Stworzenie symboliki miejsca związanego z królewską historią Darłowa, a opartą na kilkunastu rzeźbach, które równocześnie będą stanowiły atrakcję turystyczną.	30 000,00	0,00	0,00	30 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego
8. PRZYWRÓCENIE HISTORYCZNYCH FUNKCJI OBSZARU TARGOWEGO ORAZ ŚRÓDMIEJSKIEGO	1 350 000,00	0,00	0,00	1 095 000,00	255 000,00	
8.1. Odnowa obszaru historycznego targowiska poprzez stworzenie nawiązujących do historii punktów sprzedaży produktów, wykonanych z drewna i nawiązujących do symboliki miasta.	400 000,00	0,00	0,00	400 000,00	0,00	PROW 2014-2020, Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów
8.2. Stworzenie „Targowiska nad rzeką”, w którym prowadzona byłaby sprzedaż lokalnych produktów, zwiększając atrakcyjność miejsca dla turystów.	150 000,00	0,00	0,00	150 000,00	0,00	PROW 2014-2020, Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów
8.3. Udostępnienie punktów sprzedaży mieszkańcom prowadzącym lokalną uprawę warzyw	25 000,00	0,00	0,00	25 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie wzmocnienia kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

8.4. Odnowa przestrzeni podwórza otoczonego obiektem dawnego szpitala oraz Kościoła Św. Jerzego wraz z adaptacją obszaru na cele aktywności społecznej związanej z aktywizacją seniorów zamieszkujących obszar.	300 000,00	0,00	0,00	300 000,00	0,00	PO RYBY 2014-2020, Tworzenie, rozwój, wyposażenie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, przeznaczonych na użytek publiczny historycznie lub terytorialnie związanych z działalnością rybacką
8.5. Odnowa przestrzeni zielonych wokół osiedla zlokalizowanego przy ulicy Wyspiańskiego wraz z adaptacją przestrzeni na cele związane z wydarzeniami promującymi aktywność sportową oraz zdrowe żywienie	120 000,00	0,00	0,00	0,00	120 000,00	Budżet Miasta
8.6. Utworzenie siłowni zewnętrznych (m.in. rowery, stepper, drabinka) na terenie osiedla, które jest częścią rewitalizowanego obszaru.	75 000,00	0,00	0,00	0,00	75 000,00	Budżet Miasta
8.7. Utworzenie placów zabaw, mających na celu zwiększenie aktywności młodzieży która obecnie nie mają możliwości aktywnego spędzania czasu	60 000,00	0,00	0,00	0,00	60 000,00	Budżet Miasta
8.8. Organizacja festiwalu zdrowego żywienia wraz z degustacją produktów.	40 000,00	0,00	0,00	40 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie wzmocnienia kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych
8.9. Utworzenie letnich ogródków gastronomicznych	80 000,00	0,00	0,00	80 000,00	0,00	PO RYBY 2014-2020, Promowanie, zachowanie lub upowszechnianie rybackiego dziedzictwa kulturowego

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

8.10. Organizowanie cyklicznych jarmarków	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00	0,00	PO RYBY 2014-2020, Promowanie, zachowanie lub upowszechnianie rybackiego dziedzictwa kulturowego
8.11. Organizacja wydarzeń kulturalnych mających na celu promocję zdrowego żywienia w nawiązaniu do festiwali odbywających się na targowisku.	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie wzmocnienia kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych
RAZEM	34 112 000,00	2 250 000,00	4 982 500,00	18 137 500,00	8 762 000,00	

Źródło: Opracowanie własne

Spis ilustracji

Spis tabel

Tabela 1 Struktura demograficzna mieszkańców w latach 2012-2016	18
Tabela 2 Dodatki Mieszkaniowe przyznawane w 2016 roku.....	24
Tabela 3 Liczba czytelników oraz wielkość zbiorów Biblioteki Miejskiej w Darłowie w latach 2010-2016....	28
Tabela 4 Liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego w latach 2010-2016.....	30
Tabela 5 Analiza wskaźników na potrzeby wskaźnika uwarunkowań społecznych.....	32
Tabela 6 Poziom aktywności gospodarczej – liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	43
Tabela 7 Średnia śmieci z miesięcy wakacyjnych a pozostałe miesiące	56
Tabela 8 Odsetek ilości śmieci niesegregowanych w poszczególnych miesiącach porównaniu do całej ilości śmieci.....	56
Tabela 9 Ważniejsze zabytki wpisane do rejestru zabytków Miasta Darłowo.....	59
Tabela 10 Analiza natężenia problemów przestrzenno-funkcjonalnych w Darłowie.....	60
Tabela 11 Odsetek mieszkańców korzystających z wybranych instalacji techniczno- sanitarnych na tle województwa i kraju.....	66
Tabela 12 Stan dróg na terenie Miasta Darłowo	67
Tabela 13 Zestawienie danych wskaźnikowych na potrzeby wyliczenia Index of Multiple Deprivation.....	74
Tabela 14 Uwarunkowania społeczne na Podobszarze I.....	84
Tabela 15 Struktura interesariuszy rewitalizacji na podobszarze rewitalizacji	85
Tabela 16 Uwarunkowania społeczne na Podobszarze II.....	88
Tabela 17 Struktura interesariuszy rewitalizacji na podobszarze rewitalizacji	89
Tabela 18 Uwarunkowania społeczne na Podobszarze III	92
Tabela 19 Struktura interesariuszy rewitalizacji na podobszarze rewitalizacji	92
Tabela 20 Uwarunkowania społeczne na Podobszarze IV	92
Tabela 21 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji miasta Darłowa.....	94
Tabela 22 Powiązanie celów i kierunków działań mających celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk z głównymi projektami rewitalizacyjnymi	97
Tabela 23 Przedstawianie powiązania Programu z dokumentami strategicznymi Miasta	106
Tabela 24 Przedstawianie powiązania Programu z dokumentami strategicznymi krajowymi i regionalnymi	107
Tabela 25 Wskaźniki monitorowania Programu– stan istniejący i planowany	168
Tabela 26 Kryteria realizacji badań ewaluacyjnych dotyczących wdrożenia programu rewitalizacji	171
Tabela 27 Szczegółowy harmonogram realizacji każdego z projektów rewitalizacyjnych.....	175
Tabela 28 Ramy finansowe Programu	183

Spis map

Mapa 1 Wizualizacja na mapie natężenia problemów społecznych Miasta Darłowa	42
Mapa 2 Wizualizacja na mapie natężenia problemów gospodarczych Darłowa.....	49
Mapa 3 Wizualizacja na mapie natężenia problemów przestrzenno-funkcjonalnych Darłowa	65
Mapa 4 Wizualizacja na mapie natężenia problemów technicznych Darłowa	72

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017-2023

Mapa 5 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Mieście Darłowo - mapa pogładowa	80
Mapa 6 Wyznaczenie podobszaru rewitalizacji I podobszar składający się z obszaru Rynku oraz osiedli mieszkalnych	83
Mapa 7 Wyznaczenie podobszaru rewitalizacji II podobszar skoncentrowany w okolicach Alei Wojska Polskiego	87
Mapa 8 Wyznaczenie podobszaru rewitalizacji III podobszar na który składa się przybrzeżny obszar Darłówka.....	91
Mapa 9 Wyznaczenie podobszaru rewitalizacji IV podobszar zlokalizowany na terenie ulicy Portowej.....	93

Spis wykresów

Wykres 1 Ocena zadowolenia mieszkańców z życia w mieście i mieście Darłowo.....	16
Wykres 2 Problemy społeczne w mieście Darłowo według mieszkańców.....	17
Wykres 3 Liczba osób bezrobotnych w latach 2010-2016	19
Wykres 4 Bezrobotni mężczyźni i kobiety w stosunku do liczby bezrobotnych ogółem w latach 2010-2016.....	20
Wykres 5 Pracujący na 1000 ludności w latach 2010-2016	20
Wykres 6 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2016.....	21
Wykres 7 Saldo ruchu naturalnego (przyrost naturalny) w latach 2010-2016	22
Wykres 8 Saldo migracji zagranicznych w latach 2010-2016	23
Wykres 9 Saldo migracji wewnętrznych w latach 2010-2016.....	24
Wykres 10 Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej w Darłowie w latach 2010-2015....	28
Wykres 11 Problemy przestrzeni publicznej według mieszkańców Darłowa	57
Wykres 12 Przedsięwzięcia w procesie rewitalizacji według mieszkańców	58
Wykres 13 Wizja obszaru po rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji)	95
Wykres 14 Typy efektów synergii, które zaplanowane zostały w ramach realizacji projektów rewitalizacyjnych (projektów głównych i projektów uzupełniających).....	109

Spis rysunków

Rysunek 1 Mechanizmy integrujące na etapie programowania oraz wdrażania programu rewitalizacji ...	160
Rysunek 2 Mechanizmy włączenia społeczności lokalnej na etapie wdrożenia Programu	172

